

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG25195	ImageGroup:	I1KG25197
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཚད་མ་རིག་གཏེར་དར་རྒྱུ་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དར་རྒྱུ། tshad ma rig gter dar Tik dang bden gnyis kyi dar Tik/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA.

༡༡། ཁོད་མ་རིག་གཏེར་དར་ཁྱིམ་དང་
བདེན་གཉིས་རྒྱུ་བཤད།

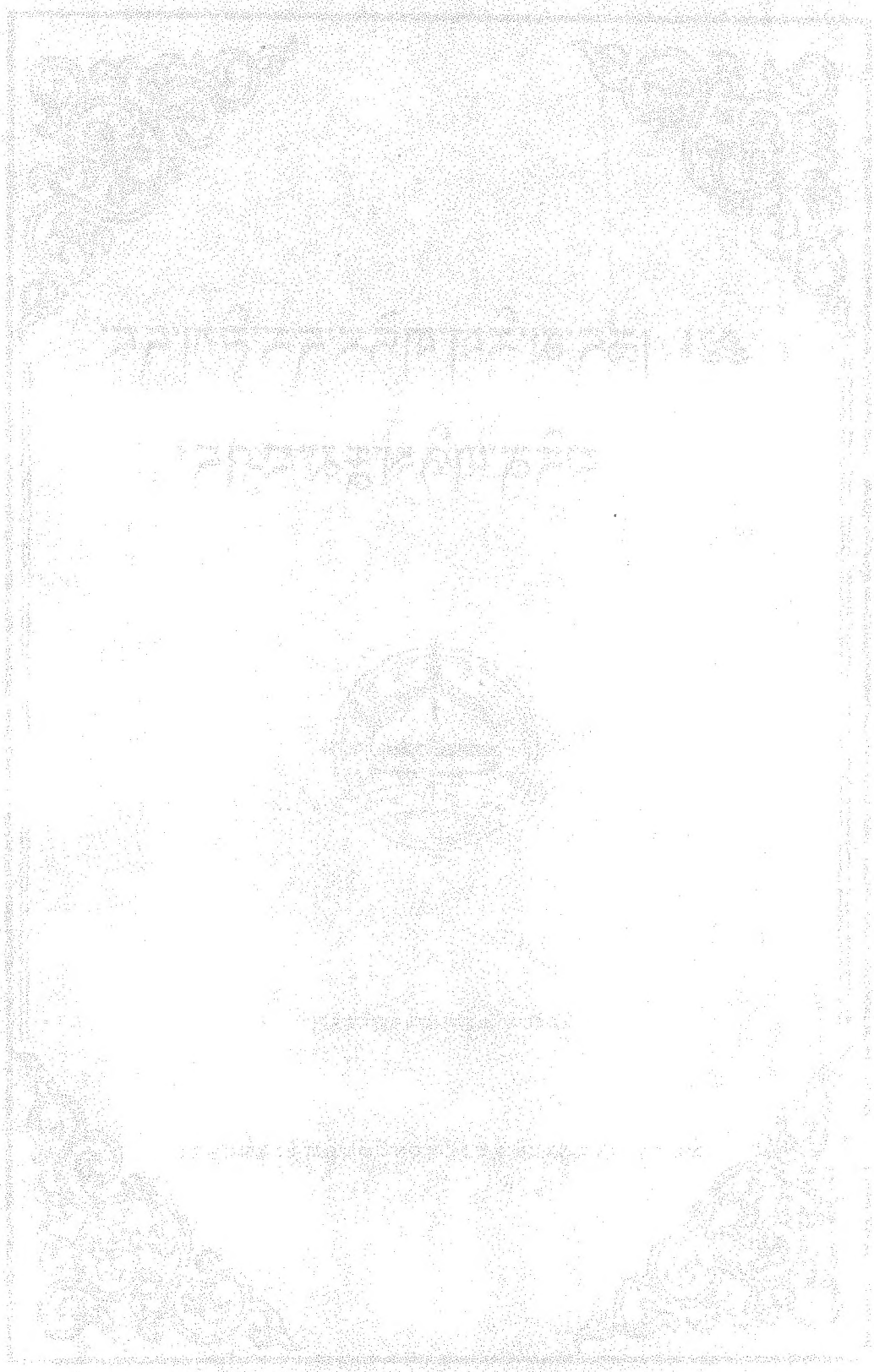
མཆོད་པ་ལྷོ་མཆོད་པ་དར་ཁྱིམ་ལྷོ་མཆོད་པ་

མེད་གཙུག་ནང་བསྟན་པའི་མྱོང་པའི་བསྟུང་བ་ལྷན་གྱི་ལང་ནས་བསྟུང་བ་ལྷན་།

དཀར་ཆག །

ཆད་མ་རིགས་པའི་གཉེན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མྱེང་མ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།	(1)
མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ།	(1)
གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆོན་དོན་དང་མཆོད་བརྗོད།	(2)
ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(5)
སྒོ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(22)
སྒྱི་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(32)
སྒྱུབ་པ་གཞན་ལེལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(43)
བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(64)
འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(74)
འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(94)
མཆོན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(102)
མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(131)
རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(152)
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།	(197)
མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ།	(222)
མཇུག་ཚུལ།	(225)
པར་བྱང་སྒྲིན་ཚིག།	(227)

སྒྱུབ་དངོན་ལེ་ཤེས་མྱེང་པོས་མཇུང་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་

མྱེང་པོ་གསལ་བྱེད་ཚེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།	(229)
ཚིག་མར་དག་བ་སྒྲུང་གི་དོན།	(229)
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག།	(231)

- བདེན་གཉིས་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་པ་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ..... (235)
- བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེ་བ་ས་སའི་མཚན་ཉིད། ..... (238)
- དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ..... (241)
- ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་བཏགས་པའི་དཔེན་ཞིང་དབང་ཤེས་
ལ་སྤངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཡང་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ། ..... (249)
- ཡང་ལོག་གི་བྱུང་པར་བསྟན་པ། ..... (254)
- རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་ཏུ་བྱུང་པ་དགག་པ་ལས་སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ། ..... (258)
- རང་ལྷགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆས་ངོས་བཟུང་བ་དང་དེ་འགག་པའི་རིགས་པ་
བསྟན་པ། ..... (260)
- རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་ཏུ་བྱུང་པ་དགག་པ་ལས་ཡན་ལག་གི་དོན། ..... (263)
- ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་པ། ..... (265)
- རང་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཞན་གྱི་ཚད་པ་སྤངས་བ། ..... (269)
- ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བྱ། ..... (280)
- འདིར་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་རྣམས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ། ..... (284)
- བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་བ། ..... (286)
- མཐུག་གི་དོན། ..... (286)

༡༡། ཁྲ་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་མ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡༡། རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཐུག་
 འཆལ་སོ། །

མང་ཐོས་མཁས་པའི་པ་རྩལ་སོན་གུར་ཅིང་། །
 ཐུགས་རྩེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པ། །
 རྩེ་བཙུན་སྤྱི་མ་རྣམས་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ། །
 ཅེ་གཅིག་གུས་པས་བརྟུང་དེ་ཐུག་འཆལ་སོ། །
 གང་གི་མཁྱེན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དོན། །
 རང་ལུགས་སྐྱབ་དང་གཞན་གཞུང་འཇིག་བྱེད་པའི། །
 རྣམ་དག་རིགས་པའི་ཤིང་རྩེའི་སྟོལ་འབྱེད་པ། །
 མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །
 རིགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་དང་པ་རྩལ་གཟིགས་གུར་ཅིང་། །
 མི་ཤེས་ལྷན་འཛོམས་མཐའ་དག་རྩོགས་པའི་དགོངས་ལྷན་པས། །
 འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་མཆོག་གུར་པ། །
 དཔལ་ལྷན་ས་སྒྲུའི་པཌ་ཆེན་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །
 གཞུང་འདི་འཆད་བྱེད་སྐྱ་མ་མཁན་འགའ་ཡིས། །
 རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་སྐྱགས་དང་རྩམ་རྣམས་ཀྱིས། །

རྟོན་གཉེར་སྐྱེ་བའི་སྒོ་མིག་བསྐྱད་མཛོང་བས། །
 ལེགས་བཤད་གཏེར་མཛོང་གྲུབ་པའི་མིག་སྒྲན་བྱ། །
 ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་ཅིག་པ་སྒྲག་པོ་ཡིས། །
 རྟེ་བརྟན་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་འདི་བསྐྱབས་པས། །
 རྩི་མེད་རིགས་པའི་རྩི་རྩི་ཐོ་བ་ཡིས། །
 སྐྱབ་བྱེད་ལོག་རྟོག་མ་ལུས་བསལ་བར་བྱ། །
 སྒྲགས་སུ་འཛིན་པས་དགྲགས་པའི་ཡིད་དོར་ལ། །
 རྟོན་འདི་རིགས་སམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། །
 རྣམ་དཔྱད་ལྟན་པའི་རྟོན་གཉེར་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །
 ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །

གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དོན་དང་མཆོད་བཟླ།

འདིར་རྟེ་བརྟན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་
 བས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་རྟོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་གཏེར་
 འདི། བརྟན་བཅས་མཛོང་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་སྒོ་དམན་པས་
 ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་མཛོང་ནའང་། རིགས་པ་སྤྱོད་ལ་
 ཞིབ་དུ་མ་སྒྱུངས་ཤིང་། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གྱིས་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་
 མིག་བསྐྱབས་པ་དག་གིས་རྟོན་གཞན་དུ་བཤད་པ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་འདི་བཅུ་མོ། །དེ་ལ་གཉིས། བརྟན་བཅས་ཀྱི་མཆན་དོན་དང་།
 མཆན་དེ་ལྟན་གྱི་བརྟན་བཅས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་
 རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སི་ཀྱི་ཏའི་སྐད་དུ་ན་བརྟན་བཅས་འདི་ལ་ཕྱ་མ་ན་
 ཡུ་ག་ཏ་ནི་རྟེ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་
 བྱའོ། །སྤྱོད་པ་རབ་དང་། དང་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོ་

དང་། མ་ན་རིང་པོར་རྒྱལ་དང་། སྤང་བྱ་ཡིད་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཡིད་
དང་པོ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་དོན་ཡང་(༡༧) བཤད་ན། དང་པོར་མི་སྤྱི་
བ་དང་། གསར་བྱ་མི་སྤྱི་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཚོར་ཡང་བའི་
ཆེད་དུ་ཆད་མ་ཞེས་སྒྲིང་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་བྱུན་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་
དང་། བཤད་པ་དངོས་ཉི་བར་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཐིམ་པའི་བྱ་
བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་འདི་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་
གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་སྐད་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་
ལ་བསྟོད་པ་དང་། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དོན་གང་གཏན་ལ་འབབས་པ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཕགས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་
དུ་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མས་ཀྱང་འཇམ་
དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇམ་
པའི་མགོན་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་པས་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའམ། ཡང་ན་དེ་དང་རྩ་བ་
དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བརྒྱད་དེ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །བསྟོད་
པར་འོས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་རིམ་བྱོན་བ་དང་རིམ་རྒྱེད་
པ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁུན་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
དགེ་བ་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་བཙེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། སྤྱི་
བོ་དམན་པ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལས་འདས་ཤིང་མཐའ་ཡས་པའི་འཕྲིན་ལས་

ལྷན་(༡༥) གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ལྷན་མི་འཆད་པ་མཛད་པའི་སྒྲིབ་ས་མངའ་བ་
 མཁུན་བཅེ་རུས་པ་ཕུལ་དུ་ཐྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཚྭ་པའི་...
 བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ནི་
 དོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲི་
 གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་སྤྱི་.....
 དབང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་སྒྲིགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་
 གཙུག་ན་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། སྤྱི་
 དབང་པོ་གཙུག་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་སྒོ་གྲོས་གྱི་སྤྱི་...
 གཙུག་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་...
 གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་དབང་པོ་ཕུད་ཕུད་གྱི་སྒྲི་སྒྲོགས་པ་ལྟར་བདེན་
 པ་གཉིས་སྒྲིགས་པའི་རོ་འཛིན་ཅིང་གསུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤང་ཉིད་སྤྱི་པའི་...
 ཕུད་སྤྱི་སྒྲི་སྒྲོགས་ཤིང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་
 དང་། དེག་པའི་དུག་གི་ཟེར་མི་བཟོད་པ་ལྟར་མཁུན་པ་དང་བཅེ་བའི་ལྷ་
 བའི་ཟེར་ཕས་ཚོལ་སྒྱེ་པོས་མི་བཟོད་པས་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་དེ་
 དག་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་དབང་པོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ལྟར། སྒྲི་གསལ་རྒྱ་
 མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་ཆོས་མཚུངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱོས་པའི་སྒྲིན་སྤངས་ཏེ་ཚྭ་རིགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དང་། ཚྭ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྲོད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོས་བཟུང་
 བས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པ་སྤང་མ་དག་
 གིས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པས། ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་
 (༡༦) བ། རྒྱ་སྤང་གྱི་འོད་གྱིས་པར་ཁ་འབྱེད་མི་རུས་པ་ལྟར། གངས་རིའི་
 ཁྲོད་འདྲིར་སྤྲོད་ཆད་རྣམ་དཔྱད་རྒྱ་སྤང་གྱི་འོད་དང་འདྲ་བ་མཁས་པའི་རྒྱ་...
 སྤང་བྱེ་བ་བརྒྱས། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པར་རྒྱ་རབ་དུ་སྤྱི་

མོད། ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལ་བསྐྱོས་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་
མེད་པར་བསྐྱོ་ཁ་འབྱེད་མི་ལུས་པ་ལྟར། ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གང་གི་རྣམ་
དཔྱད་གྱི་སྒྲིའི་ཉི་འོད་གྱི་རྣམ་བས་མ་བྱལ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གཞུང་ལུགས་ཆད་.....
མའི་མདོ་དང་ཟླ་བ་དུན་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་གེ་སར་སྤྱིང་པོ་གསལ་མ་ལུས་...
པས་ངེས་པར་བྱུང་ཅི་མ་ལོག་པའི་འགྲེལ་པ་ཚུམ་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ནི། དེས་ན་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་གྱི་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲིགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་གཟུ་པོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་
བཤད་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་བསྟན་...
བཅོས་འདི་བཤད་དོ། །ཀྱན་སྤྱོད་གང་གིས་ན་བཅེ་བའི་བསམ་པས་སོ། །རྣམ་
འགྲེལ་དུ་སྤྱོད་གྱི་སྒྲིན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་སྤྱོད་གྱི་མཆོན་ཉིད་.....
བསྟན་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསྟུས་པའོ། །བཞེད་པའི་
དོན་ལེགས་པར་འཆད་ལུས་ཏེ། ཟླ་བ་དུན་ལས་བཤད་པའི་གཞི་དང་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་རི་...
ལྟ་བར། སྒོ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལེགས་པར་མཐོང་
ནས་འཆད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་སྤྱི་སྒྲིག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་
བྱེད་ཆད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་བྱའི་
ལུལ། ཤེས་བྱེད་གྱི་སྒོ། སྒོ་དེས་ལུལ་དེ་(༣) རྒྱགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

ལུལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལུའུའི་མཆོན་བསྟན་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡུལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་སྒྲིབ་རིག་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རུམ་པ་མཆོད་གཞི། ཡུལ་དུ་
 མཆོད་འཛིན་སྐྱངས་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲིབ་རིག་པར་བྱ་བའོ། །སྒྲིབ་ཉིད་གྱི་རིག་
 བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འཛིན་སྐྱངས་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲིབ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཡང་རུང་...
 སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཆོད་ཉིད་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཞེས་འདོད་པ་དང་འདྲའོ། །འོ་
 བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱངས་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲིབ་རིག་བྱར་ཐལ། ཡུལ་
 ཡིན་པའི་སྒྱུར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 སྒྱུར་ཞེན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀྱང་བྱ་གསལ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 གསུམ་པོ་གང་ཡིན། གང་ཡང་མིན་ན་ཡུལ་དུ་འགལ་ལ། ཀྱང་བྱ་གསལ་ཡིན་
 བྱ་ཀྱང་བྱ་གསལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་རྟེན་པའི་གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤེས་...
 བྱར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འཛིན་སྐྱངས་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲིབ་རིག་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་འགལ་བའི་སྒྱུར་དང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྐྱང་པའི་
 མ་ཁྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་ཞེན་
 ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེན་སྐྱངས་སམ་འཛིན་སྐྱངས་མ་འབྲུལ་ཞིང་། འཛིན་སྐྱངས་
 དང་མཐུན་པར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་གྱིས་སྐྱངས་གཉེན་དུ་...
 བྱར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ།
 ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(༤༦) གཉིས། ཁས་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་དང་། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ །རྟོག་
 པའི་གཟུང་ཡུལ་དོན་གྱི་དང་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་དང་མི་ལམ་གསལ་སྤང་གི་
 ཤེས་པ་སོགས་མེད་པ་གསལ་སྤང་གི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་སྤང་མིན་འདུ་བྱེད་...
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོར་བྱར་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞེན། བོད་སྐད་ཁ་ཅིག་དེ་
 རྟོག་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་ཟད་གྱི། ཆ་པ་དང་། གཙང་ནག་པ་

སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བའི་དང་དོན་སྐྱེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་མ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་མངོན་
སུམ་ལ་སྒྲུང་རུང་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།
ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་བྱ་དེ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། མེད་པ་
གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་བར་འགལ་བར་ཐལ།
དངོས་པོ་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས་བླངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱུང་པ་ནི། བྱུང་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོར་གྱུར་
པའི་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འབྲུལ་ལ་ཞེན། གཉིས་
པ་སྐྱེ་སྟེ་ལན་གདབ་པ་ནི། ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་གཞིར་བྱས་ནས་འབྲུལ་ཤེས་
དང་གཟུང་ཡུལ་རང་མཆོན་འཛིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྲ་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཟེར་ན་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་འབྲུལ་
ལ། དངོས་པོར་ཞེན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་
སྐྱུལ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་གདབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་(༡༩) དང་མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་
གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རུང་བར་གཞལ་བའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱེད་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པ་ནི་རགས། རང་སྒྲུང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། རུམ་པ་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །རུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་དང་འགལ་ཞིང་། བྱེད་པར་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་ཡིན་པས།
འདིའི་རྩ་འགྲེལ་ལ་མིག་སྐྱེ་ལ་སྟོན་ཤིག །སེལ་ངོའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེལ་ངོ་ཅམ་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
སྐབས་འདིར་དཔེར་བཞོན་སྐྱམ་པ་ནི་བསྟན་བཅས་འདིའི་སྤང་སེལ་ལ་སྒོ་ཁ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྟུགས་པར་ཟད་དོ། །དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིག་པས་
བརྟགས་པའི་ཆོ། བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སྟགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་
དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་མེད་པའོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་སྤར་སྤང་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་གཟུགས་
ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན། བུམ་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟག་མ་རྣམས་ལ་འང་སྤར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཉགས་མ་གྱུབ་
སྟེ། བུམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སྟགས་བུམ་པ་མ་ཡིན། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་མ་
གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཁྲུབ་པ་མ་གྱུབ་
སྟེ། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་མ་གཏོགས་(ལམ) པའི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་།
ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་
རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད་བུམ་པ་མ་ཡིན། རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད་གྱི་ཆོགས་པ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཡང་ཁྲུབ་པ་མ་གྱུབ་སྟེ། བུམ་
པའི་རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད་གྱི་ཆོགས་པ་བུམ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སྟགས་རྣམས་པའི་བྱད་པར་ནི།
སྤང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱ་མིན་པ་ནི་རྣམ་དཔྱད་ལ། །བུམ་པའི་
སྐྱ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སྟགས་གྱི་དངོས་པོར་གསལ་བར་བསྐྱབས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་སྟོང་ལ་སྟགས་པ་གཞན་གྱིས་
མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འབྲལ་སྤང་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་། སྤང་མཁུན་

བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རྒྱན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རང་གི་ལྷས་ནི་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་ཡང་། ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པ་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་མཐོང་བ་ལ་འབྲེལ་སྒྲུང་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་(པ་)པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན་དོན་སྤྱི་དང་སྤྱོད་ཤད་དུ་སྒྲུང་བ་གཉིས་པོར་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པས་གཞན་གྱིས་མཐོང་རུང་མིན་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྒྲོན་མེད་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཀྱང་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་སོགས་འཆད་པ་པོ་རང་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་རང་གི་སྒྲོ་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཆད་པ་པོས་བཤད་པ་དེ་ཉན་པ་པོས་མ་གོ། ཉན་པ་པོས་གོ་བ་དེ་འཆད་པ་པོས་མ་བཤད་པས། ཐ་སྙད་སྒྲོན་མེད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྡོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་

རང་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱས་བརྗོད་པས་དེ་
ཉིད་རྟོགས་པས་ཐ་སྐྱད་རྒྱུ་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་
དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ཡུལ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ནས་འཛིན་ན་གཟུང་
ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྱུབ་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གང་
ཟག་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་མཆོམས་སྒྱུར་མི་རུས་ཤིང་གོ་མི་རུས་པར་ཐལ།
གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་བརྗོད་བྱའི་རྟོན་འབྲེལ་མེད་སྐྱེ་སྐྱེ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདྲ་བ་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་ཚྭ་པ་
དང་། དེ་དགག་པའོ། །(༤༦) དང་པོ་ནི། འཆད་པ་པོ་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་
སྐྱེ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་སྟོ་སྟོར་
ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལ་བྱམ་
པ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བ་མི་འགལ་ལ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ལ་གཅིག་དུ་གོ་ཞིང་
འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་རྟོན་སྒྱི་རང་ལ་ཤར་ན་དེ་
རང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། རང་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་ནི་དེ་རང་གི་ཡུལ་མིན་
པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་མེད་
ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་
ནས་གཅིག་དུ་འཛིན་པས་སྒྱུར་མེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་སྒྱི་ཡུལ་གཅིག་དུ་མེད་
པ་ལ་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་དག་དུ་འབྲེལ་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྟོན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་
ན་སུན་འབྱེན་རྣམས་སྟར་སྟར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་སྒྱི་ཤེས་བྱར་

མི་རུང་ན་འོག་ནས་སྒྲ་དོན་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གསུངས་པ་སོགས་རང་གི་.....
 ལུགས་རྩ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བས་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཅིང་རི་...
 བོ་ལ་གོམས་པ་དོར་བ་ལྟར་མི་བྱ་བར། ཞིབ་ཁབ་མིག་རྩ་གཏུན་འཇུག་པ་
 ལྟར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་རིགས་པས་བརྟགས་ན་
 དངོས་པོར་མེད་བཞིན་རུ། ད་རུང་པལ་ཆེར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱིས་བསྟུས་
 པའི་ཡུལ་རྩ་ཞིན་པ་ནི། དཔེར་ན་སོར་མོའི་ཆེ་མོས་བརྟན་པ་ན་ནམ་མཁའ་
 ལ་ལྟ་བར་(ལྟ་)མི་བྱེད་གྱི། སོར་མོའི་ཆེ་མོ་ལ་བརྟུས་ནས་ནམ་མཁའ་མཐོང་
 ཞེས་བྱུན་པོ་འབྲུལ་བ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མའི་སྒྲ་
 བས་བྲངས་དོར་བྱེད་པའི་རྟོགས་ལྡན་སྟེས་བྱས་འདོད་བྱའི་དོན་ཡོད་མེད་རྩ་
 དཔྱད་པའི་རྟོན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་གཅིག་ཁོ་ནར་བཟད་དེ།
 མཐར་རང་མཆོན་འཇལ་བའི་མདོན་སྟུམ་ལ་མི་རྟོན་པ་ཚད་མར་མི་རུང་.....
 བའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པ་ནི་ཚད་མས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་རང་
 མཆོན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་
 བྱབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཚད་སྒྲ་གི་སྐབས་སུ་དངོས་མེད་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇལ་
 རྩལ་གྱི་སྒྲ་ནས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་སྟབ་པ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གིས་རང་
 མཆོན་འཇལ་བའི་ཆེ་སྟེ་མཆོན་གཟུང་བ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སྟེ་མཆོན་རྟོག་
 པས་བརྟགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར། རང་སྟེ་སྟབ་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་དང་། ཡོད་མེད་ཉིད་རྩ་དཔྱད་ནམས་ཀྱིས། །དོན་བྱ་དེ་ལ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་འགྲེལ་པར། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་གསུངས་པ་ནམས་མ་
 གཟིགས་པ་དང་། མ་དགོངས་པ་ག་ལ་སྟེད། ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་
 ཅིང་། སྟེ་མཆོན་མེད་པར་འདོད་པ་དག་འདི་ལ་ལན་ཐོབ་ཞིག སྟེ་མཆོན་

མེད་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྤོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས་
 སྒྲངས་ཤིང་། ཆོས་ཅན་གྱང་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འདྲོད་ན།
 བྱོད་མེད་པ་དངོས་(ལ) སྤོ་ཡིན་ན། བྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ། ཉགས་མ་
 གྲུབ་ན། བྱོད་མེད་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་བྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ། །
 གཞོད་པ་རྒྱས་པར་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་.....
 པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚྫོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འབྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་ཚྫོད་
 སྤང་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཚྫོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་སྤོ་ལ་བཞི།
 གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། རྟོན་སྦྱི་དང་མེད་
 པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚྫོད་སྤང་དང་། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་
 སྤང་བ་དང་། དགག་པ་ཆོད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་སྤོ་
 ལ་ཚྫོད་པ་ནི། རྟོན་སྦྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་
 བྱལ་ན། སྦྱོབ་དཔོན་སྦྱོགས་སྤང་གིས། ཡུལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་བཞེད་པས་
 གཞོད་ཅེ་ན། ལན་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་སྦྱོགས་སྤང་གིས་རང་མཚན་ལྟར་སྦྱི་མཚན་
 རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་སྦྱོ་ནས་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྦྱི་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་.....
 པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲིག་གུར་རང་མཚན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ན་
 ཡང་། སྦྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོ་ནས་འཇལ་བར་བྱེད་ལ། མངོན་
 སུམ་ཆོད་མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆོ་ན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་.....
 པའི་སྦྱོ་ནས་འཇལ་བས། འཇལ་ཚུལ་ལམ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྦྱོ་ནས་རང་སྦྱི་
 གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱལ་པ་ཙ་
 བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། རྒྱང་ཕན་པས་དེ་ལྟར་འདྲོད་པ་ལ་ནམ་འགྲེལ་དུ་
 གཞོད་པ་བསྟན་པ་སུས་གྱང་སྤང་མི་རུས་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་...
 ཕྱིར་དང་། འདྲིར་ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་(ལ) ཆོད་མ་གཉིས། །རྟོན་
 བྱེད་རུས་དང་མི་རུས་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དྲངས་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཚྱད་པ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཆན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན།
 རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་སྤྲ་ཤད་སོགས་མེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བའང་་་་
 གཞལ་བྱར་མཆྐངས་ཤེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། མི་མཆྐངས་པའི་ལན་དང་། བྱེ་སྟེ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲ་ཤད་འཇག་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྤྲ་
 ཤད་སོགས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆན་པོ་བད་བྱང་
 སྤང་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་པ་དང་། ཐོབ་པ་
 སོགས་ཡུལ་གྱི་དགོས་ཅུས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མཆན་གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་པ་ཙྏ་བའི་བཞེད་པ་ཡིན་ན། འབྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཆེ་བ་མི་
 རིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྲ་ཤད་སོགས་གསལ་བར་
 སྤང་བ་རང་གྱི་གང་ཡང་མིན་ན། གཞལ་བྱ་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྤྲ་ཤད་འཇག་
 སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤྲ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན།
 གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱོན་ཉིད་ཡིན་པས་
 རང་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲར་སྤང་བའི་སྤྲ་ཤད་ལ་ཟེར་ན། སྦྱོན་དེ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲར་སྤང་
 དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་དཔྱད་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་་་་་་
 ཡུལ་ལ་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་མཆན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་དང་
 རྟོག་མེད་འབྲུལ་པའི་གཟུང་(༡༦) ཡུལ་གཉིས་དངོས་མེད་ཡིན་ན། གཉིས་པོ་
 རང་རིག་གི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་ཤེས་
 གཉིས་ལ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་
 ཡིད་ལ་དྲན་པ་ཙྏ་ཀྱིས་འདོད་དོན་འབད་མེད་འགྲུབ་པ་སོགས་གནོད་པ་་་་
 དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན། ཤེས་པ་

ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་ནམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རང་རིག་གིས་ནི་དངོས་སུ་
མྱོང་བའི་ཕྱིར། མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་
ནི་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ཚྱིད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་མིན་
པའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་དོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་
གཞལ་བྱར་འགལ་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཏུ་མེད་མི་སྲིད་ན་ཡོད་ན་ཏུ་ཡོད་ཡིན་པས་……
ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། མཛོན་སྐྱུམ་དང་རྗེས་དཔག་འགལ་བ་སོགས་
མི་འདོད་པ་ཏུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཚྱིད་པ་འདིའི་ལན་
འདེབས་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མ་ལོ་རྩྭ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དོན་
བསྒྲིན་པ་མེད་ནམས་གྱིས། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་ལྡན་ནམས་གྱིས་བརྟགས་ཅི་
པན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀྲལ་བ་དང་། འདིར་མཛད་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལོ་རྩྭ་བ་ཆེན་པོས་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚད་མ་དང་།
གཞལ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་མཛད་པ་ལ། བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག་གིས།
སྒྲ་སོར་བཞག་དོན་ཏུ་བཟུང་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། བཞེད་པ་མ་གོ་བཞིན་
ཏུ་འགོག་པས་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གྱི་(༡༣)གཞལ་བྱ་ནི་
སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་འགར་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་
འགའ་ཞིག་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་། དངོས་པོའི་བྱེད་པར་ཁ་ཅིག་སྐྱབ་པའི་
ཚད་མ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་མེ་མེད་གྱི་མཚོར་ཏུ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་
སེལ་བར་བྱེད་ལ། བཙོ་བསྐྱེག་དོན་གཉེར་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཏུ་བ་དང་ལྡན་
པའི་ལ་ལ་མེད་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱའི་རང་
ལྡན་སེལ་བའི་ཚད་མ་མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་པར་ག་ལ་རིགས། རྣམ་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དཔེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་

གྱི་བྱད་མེད་གྱིས་འདྲོད་དོན་དེ་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་འདྲོད་དོན་སྐབ་ཅུས་གྱི་.....
 སྐྱེས་བྱ་གཞུགས་བཟང་རན་དཔྱད་རིགས་གྱི། མ་ནིང་གཞིར་བཟུང་ནས་
 གཞུགས་བཟང་རན་དཔྱད་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲུང་དོར་བྱེད་པའི་རྟེན་
 མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་དང་། བཙུག་བསྐྱེད་སྐབས་དོན་
 གཉེར་གྱི་འདྲོད་དོན་སྐབ་ཅུས་གྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་མེད་
 ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་མེ་ལྟ་བུ་
 རྟོགས་འདྲོད་པའི་ཆེ་དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དུ་ལྟན་ལའི་སྒྲིང་དུ་མེད་དངོས་.....
 པོར་ཡོད་ཅེས་སྐབ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་དུ་བ་ལྟ་བུ་གཞི་འགར་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཆོམ་བ་བ་ན་མེ་མེད་གྱི་རྟགས་གྱིས་མེས་དབེན་པའི་མཚོ་ལ་དུ་བའི་དངོས་པོ་
 མེད་ཅེས་སྐབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དགག་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་བྱ་འཇལ་བར་འདྲོད་པ་ནི། རྗེས་
 དཔག་དང་སྒྲོ་འདོགས་འཛིན་སྒྲུངས་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་.....
 རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་(ལ) འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མཚོ་ལ་དུ་
 བ་གྲུབ་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་ནི་དོ་མཚར་བའི་
 གནས་སོ། །དེས་ན་མཚོར་དུ་མེད་སྐབས་དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་
 རང་ལྷགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། ཡོད་དངོས་བྱད་མེད་པ་རྩ་བའི་
 དགོངས་པར་འདྲོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་ཡུལ་
 རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 གཞུང་ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ཕྱི་ཡི་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་ན།
 རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ་མཁས་པས་བཀག་ཐོག་ལ། ཤེས་པའི་གཞུང་ཡུལ་སྟེ།
 ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་གཞུང་དོན་ཡིན་ན། དོན་སེམས་གྱི་སྐབས་འདིར་མི་
 སྟོན་པ་དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ནི་.....
 འགའ་ཞིག་སྐྱོལ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། མི་
འཐད་པའི་སྒྲིགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་སྒྲིགས་སྒྱལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱུ་མཛད་དང་། དཔྱད་པ་བ་ཁ་ཅིག །རྩི་མོ་ཉིད་རྒྱུར་སྒྲ་བ་དང་། དབང་ཕྱག་
པ་གནས་ལུས་སྒྲིགས་དབང་ཕྱག་གིས་བྱས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གཙོ་བོ་རྒྱུར་
སྒྲ་བ་དང་། གཟེག་ཟན་དང་། ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཆ་མཛད་རྒྱུར་སྒྲ་བ་དང་།
སེམས་ཅམ་པ་རྣམ་རིག་ཅམ་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་། དབུ་མ་པ་དོན་དམ་པར་སྒྲིས་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་། ཐ་སྙད་ཏུ་རྒྱལ་མཐའ་སྒྲ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དམ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཡང་རུང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་
པའི་མཐའ་ཐ་དད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཛད་
ལས་སྒྲེབ་དང་། རྟག་པ་རྒྱུར་འདོད་པ་དག་ནི་མི་འཐད་པར་རྣམ་འབྲེལ་
(༡༠ན) སྒྲིགས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒྲོབ་
དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་
པས་བྱེད་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་
གྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱད་པ་ན་གཟུགས་ལ་སྒྲིགས་པ་སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲིས་པའི་
མཐའ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་
རང་ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། རྣམ་རིག་གི་རྣམ་
གཞག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཤད། ཚུད་པ་སྤང་
བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེ་སྒྲའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་

དགག་པའོ། །དང་པོ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་མཐོང་
ན། རི་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས་
བར་དུ་ཆོད་པ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཞུགས་ལ་ལྟ་བུར་མིན་ལ།
དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བུར་ཡིན་ལ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། མིག་གི་
དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་ལ་ལྟ་བུར་མིན་པར་ཐལ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་དང་གཞུང་དོན་དང་དེ་འཛིན་པའི་གཞུང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་
དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདྲོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །དེའི་ལན་དགག་པའོ། །
དང་(༡༠བ) པོ་ནི། བྱེ་སྐྱར་ལྟར་མི་འཐད་ཀྱང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་
ནི་གཞུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆ་པ་སོགས་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞུགས་དང་འབྲེལ་བ་
མེད་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དོན་རིག་མ་འབྲུལ་བའི་
རྣམ་ཤེས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་པའི་
གཞུང་དོན་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་ར་
གཞུགས་ལ་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མི་བཞེད་པར་གསལ་
ལོ། །གསུམ་པ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྐད་མའི་ཡུལ་དེ་རང་གི་
གཞུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་སྐད་མ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ལ་དུས་མཉམ་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
འདིར་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་པ་ཡིན་ཡང་། འོག་གི་ལན་ལོག་པ་
དགའོ། །ལན་ནི། གཞུང་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་གཞུང་དོན་
ཁས་སྐྱངས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དེའི་
དམིགས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་

སྒོ་ནས་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མའི་གཟུང་ཡུལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཉགས་གང་ཁས་སྒྲངས་པ་ནི་གོ་བར་བྱད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་རིག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚྭ་པ་སྒྲང་བ། དེས་གྲུབ་པའི་རོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆས་ཅན། རྣམ་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་བདག་རྒྱུན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རང་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་(༡༡) ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ། ཡུལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཟས་སྒྲགས་བྱའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། བ་མའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་དངོས་པོའི་ཆས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མ་དང་དབང་པོས་གྲོགས་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཤེས་དང་དེ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་དྲན་ཤེས་གཉིས་པས་མི་འདྲ་བར་དྲན་པ་དང་། ཡུལ་ཤེས་དེ་དྲན་ཤེས་དང་པོས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་ནས་དྲན་པས་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་གྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག །མདོ་སྤེལ་ས་དོན་སྒྲིག་ན་མོས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་བསམས་ནས་ཤ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་ནི། འདོད་པ་མ་གོ་བའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཤ་བྱས་རྣམ་པ་བཞག་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་དགོས་ལ། དུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤ་བྱར་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་ཚྭ་དོ། །མདོ་སྤེལ་ས་མདོན་སུམ་ད་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། སྤེལ་བརྟན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྤེལ་

རྣམ་ཐོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྤངས་ནས་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི། ཚོས་གྱི་
གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་གོ་བར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་སྐྱབ་
དེ་ལ་(༡༡བ) ཚྱུང་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་རྣམ་གྱི་རྣམ་དགག་པ་
དང་། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་རྣམ་གྱི་རྣམ་མེད་དེ། བྱི་རྣམ་གཅིག་དང་རྩ་མ་དང་བྲལ་
བའི་བྱིར། རྣམ་གྱིས་དངོས་སྤྱད་པའི་རྣམ་པའང་མེད་དེ། རྣམ་མེད་པ་
དེས་ནའི་བྱིར། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། རགས་པའི་ཆ་མེད་རྩ་མེད་དེ། ལྷགས་ཆ་
རྩ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར། ས་བའི་ཆ་མེད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆ་བྱུག་དང་མ་
འབྲེལ་བའི་རྩལ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་བརྒྱན་གྱི་ལྷགས་འཆད་པའི་
སྐབས་སྤྱད་ཀྱན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འབྲད་པར་
ཐལ། དེ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ན་ཚད་མ་གཉིས་དང་སྐྱབ་པ་དང་གཞན་སེལ་སོགས་
ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཞིང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རིག་ཅམ་རྩ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་དང་།
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱིས་
སྤྱང་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་
ཉགས་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ལྷན་པར་རྣམ་ངེས་
སྤྱད་ཀྱིས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ལ་
རྟེན་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པས་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་བཞིན།
སྤྱི་འཇིག་ཤེས་པ་ཡང་སྤྱོད་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ། །བྱུབ་པ་
མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་གཞན་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
གྱི་ཉགས་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་
བཀག་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་ཉགས་(༡༢ན) འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་……

ཕྱིར། བཅུན་པ་དག་སྤང་སོགས་ན་དེ། སྤྱགས་ཚེས་མ་གྲུབ་ཏུ། གང་ཟག་དུ་
མས་སྒྲོན་པོ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ། བག་
ཆགས་མཐུན་པར་སང་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཅིག་གིས་དམིགས་པ་དེ་གཅིག་
ཤོས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་པ་ལ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་
པའི་བྱ་བ་པ་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། རྣམ་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་རོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དང་། རྒྱུ་མཆེད་ཐ་དད་པའི་ལྷན་ཅིག་པ་མི་འགལ་
ལོ། །སྤང་གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱང་གིས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་མེད་དེ།
གཟུགས་དམིགས་པ་སྤང་བ་ལ་ལྷོས་པའི་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྷོས་.....
ནས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་.....
འདོད་ལ། གཟུགས་དམིགས་པ་སྤང་བ་ལ་མི་ལྷོས་པའི་གཟུང་རོར་རྟགས་
ཞུགས་པ་མེད་དོ། །གཙོ་འཁོར་གཅིག་གི་སེམས་སེམས་བྱང་ཡང་རྣམ་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་དོ། །འདིར་ཡང་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་
གསུངས་ལ། རྩེ་བརྒྱན་གྱི་ཞུགས་ལ་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམ་ཐ་དད་དུ་འདོད་
པ་ནི། རིགས་པ་ཕྲ་མོ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྱགས་པར་བཟད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ལ་
ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང་།
རྟུལ་སྒྲོན་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཆོད་མ་དང་ཆོད་
མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་
ན་མ་ངེས། རིག་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
(༡༩བ) པའི་རིག་པ་ཅམ་མི་རྟོག་དོ་ཞེན། རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་མ་
བྱས་པའི་རིག་ཅམ་འགོད་དེ། དཀར་ཟལ་ཡིན་མིན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་
པའི་སྒྲོག་ཤལ་ཅམ་འདུས་པ་བ་ལང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་དང་འདྲའོ། །
འདིས་ཀྱང་བཅས་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་མི་འདོད་པ་.....

བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་པ་བཀོད་པ་དང་། དེ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་
འགོག་པ་དང་མཚུངས་ལ། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡང་རྩལ་གྱི་
ཆ་ཤས་བཞིན་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་པ་འགོག་རྣམས་པ་དེས་ན་སེམས་སྤྲ་བ་
ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་ཆ་ཕྱི་ཆ་བར་ཆ་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ཅིས་ཟེར་
རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། རྩལ་དང་མི་མཚུངས་
པའི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་སྤྲོད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སེམས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་
པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩལ་སྤྲན་ཆ་
མེད་དང་། སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་རྣམས་སུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྩལ་སྤྲན་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱར་ན་རགས་པ་མི་ཚོམ་ལ། རགས་པ་
གཅིག་ཆར་བསྐྱར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་རྩལ་ཆ་
མེད་མི་སྤྲོད་ལ། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་མི་སྤྲོད་བས་ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་སྤྱོད་(༡༩) ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་
ཀྱང་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་འཛིག་པ་ན། དབུ་མ་པ་ལ་
ལན་འདེབས་ཚུལ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་ལ་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་
མེད་འགོག་རྣམས་སུ་མི་མཚུངས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་
རྩལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དབང་ཤེས་ལ་འབྲལ་མ་འབྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས།
ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་

རུ་སྒྲུང་བ་སློ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྱི་རྩལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་བྱི་ན་མེད་
 པས་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་
 དབྱེ་མི་འཐད་པའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། རུང་དཀར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་
 སོགས་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་དང་། དེའི་
 དུལ་བདེན་པ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་བག་ཆགས་མི་
 བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མིན་དང་། དེའི་དུལ་བརྟན་པའི་
 རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་འཐད་པའི་བྱིར། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་ཙམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མི་བཞེད་པ་རྩ་
 བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འདི་དག་ལ་ཞིབ་རྒྱུ་རྟོགས་ཤིག །གཉིས་པ་
 བློ། ཇི་སྲིད་བྱི་རྩལ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་དུལ་
 ཟེར་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་གི་འཇགས་པ་ན་དབང་ཤེས་དུལ་དང་དུལ་ཅན་རྣམས་ཐ་
 དང་རུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

ཐོག་མར་དུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་ན། །

ཚད་མ་གང་རུ་འབྱུག་པ་མི་ཤེས་ཤིང་། །

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད། །

(༡༩༧) བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བརྟན་
 པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སློང་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། དུལ་བརྟན་པའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

སློ་བརྟན་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་

བཤད་པ་དང་། ལེན་འཛིན་མཆོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྟུ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་
 སྒྲིའི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་
 རྣམ་ཤེས་པ་སྒྲི་ཡིན་པར་མཆོན་པ་ལ། རིག་པ་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་མཆོན་
 སྒྲིར་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷལ་རིག་པ་མཆོན་ཉིད་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་
 བན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲི་ལ་ལྷལ་
 སྟགས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་ཏུ་མར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ལྷལ་གྱི་སྒྲི་ནས་རྟོག་བཅས་རྟོག་
 མེད་དང་། རོ་བོའི་སྒྲི་ནས་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་ལྷལ་
 གཙོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་སྟགས་
 ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་སྒྲིས་པའི་སྒྲི་ནས་རང་རིག་
 གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མ་སྦྱང་བར་ཤེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 སྒྲིན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཙང་ནག་ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲི་བདུན་ཏུ་དབྱེ་སྟེ།
 ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲིགས་གཅིག་ཡིན་པར་གཙོད་པ་དང་། སྒྲིགས་གཅིག་
 ཏུ་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟེ་ཆོམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་མི་མཐུན་
 པར་གཙོད་པ་དང་། མཐུན་པར་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། (༡༥) ལོག་ཤེས་
 དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྟོག་སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲི་འདོགས་དང་མི་འགལ་དང་། འགལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲིར་རྟོགས་ཟིན་པ་
 ལ་འགལ་བ་དང་། མ་ཟིན་པ་ལ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་བཅད་ཤེས་དང་།
 གཉིས་ལ་མདོན་གྱུར་ལ་འགལ་བ་དང་། རྟོག་གྱུར་ལ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་
 མདོན་སུམ་ཆོད་མ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་མ་འབྲང་
 བ་དང་། འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ཡོད་དཔྱད་དང་། གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཅིས་
 བཞེད་དོ། །ཚད་མ་ལོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བརྗོད་

པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་པལ་ཆེར་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲི་ལྟར་སྤྱད་དེ། ཡིད་དཔྱད་
དང་། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། རྟག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་
དང་ལྷ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡིད་དཔྱད་དང་། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་
ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཐུལ་གསུམ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིག་གུར་དོན་མཐུན་ངེས་པ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
ན་རྒྱ་མཆན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་སྟོན་པ་རྟོང་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། རྒྱ་མཆན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཤ་བསྟེགས་ཀྱི་གསུར་ལ་འདུས་པའི་སྤང་བུའི་
ཆོགས་ལ་བྱ་བར་འབྲུལ་ནས་མེ་ཡོད་སྟམ་པ་དང་། རྒྱ་མཆན་མ་ངེས་པ་ཐུལ་
གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྤྲེལ་མི་རྟག་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་(༡༩) པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྟེན་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་།
རྒྱག་པ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་དཔྱད་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་སྟོས་
སམ་མི་སྟོས། གཏན་ནས་མི་སྟོས་ན་ཐེ་ཆོམ་ལས་གཞན་པའི་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲི་
ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་གྱི་སྒྲི་
ཡིན་པས་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ལ་སྟོས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གམ་
ལྟར་སྤང་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྟོས་པ་
གང་ཞིག་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་ན། མ་རྟོགས་ལྟག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡང་ཡིན་པའི་སྒྲིག་གུར་ངེས་པའི་
ཆད་མིན་གྱི་སྒྲི་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་ཅན་
གྱི་ཡིད་དཔྱད་གཉིས་སྤྱིར་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་གཏན་

ཆོགས་ལྟར་སྒྲིང་བཞི་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏུན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་
 པ་གང་ཞིག ། ལྟར་སྒྲིང་གསུམ་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དཔྱད་
 རྟགས་ལྟར་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་གསུམ་པ་སྤྱིད་པར་འགྱུར་.....
 བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་སྒྲིག་གྱུར་དོན་མཐུན་གསར་དུ་ངེས་པའི་སྒྲོ་གང་ཞིག །
 རྟགས་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲིང་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན། མདོན་སུམ་ཆད་མ་ཡང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཆད་མ་མིན་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་སྒྲིག་གྱུར་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཆད་མ་མིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ན་ཆད་མར་འགྱུར་ལ། མི་གཅོད་ན་
 སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་ཤེས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་སྒྲིག་གྱུར་(༡༥ན) གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་....
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིག་གྱུར་རང་མཆོན་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཆད་མ་མིན་ན་རྒྱང་པན་
 ལྟར་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་པ་
 བ་རྒྱུ་ཡོད་སྟམ་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱད་དང་། མེད་སྟམ་པ་བརྟུན་པ་ལྷག་
 པའི་ཡིད་དཔྱད་དང་། ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྟམ་པ་སོམ་ཉིད་སྒྲོ་གསུམ་ཡོད་པ་
 མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ།
 ཡིད་དཔྱད་ལ་ངེས་པ་མེད་ན་དེ་ངེས་ཤེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་ལྷགས་
 སུ་རྟེན་དཀའ་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སྒྲོར་འགྱུར་
 བ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་བྱེད་འདོད་པའི་སྒྲིག་
 གྱུར་དོན་མཐུན་ངེས་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱད་ལྟར་རྟགས་ལ་མ་སྟོས་པར་.....
 སྒྲིག་གྱུར་དོན་མི་མཐུན་ངེས་པའི་ལྷག་པའི་ཡིད་དཔྱད་ཅེས་མི་འཐད། དེ་
 ཡང་འདོད་ན་ཡིད་དཔྱད་སྒྲིག་གྱུར་བདེན་པ་ངེས་པས་བྱབ་པ་ཉམས་པར་.....
 ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིད་དཔྱད་མིན་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྒྲོ་མཐའ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱ་
 མཆོན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་ཡིད་དཔྱད་མཐའ་གཉིས་

ཀར་དྲིགས་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱད་ལའང་མཚུངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་ཀར་དྲིགས་པའི་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་བདེན་
 པར་འདྲིང་ན། ཚད་མིན་གྱི་སྒྲིལ་པའི་གྲངས་ངེས་འཇིག་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
 འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་སོ། །སྒྲིག་གྱུར་དོན་མི་མཐུན་ངེས་པའི་ཡིད་
 དཔྱད་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། སྒྲིག་གྱུར་དོན་མཐུན་ངེས་པའི་(༡༥༦) ཡིད་དཔྱད་
 གྲང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱུ་མཆོད་ཀྱང་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱུ་མཆོད་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་དགག་པ་དང་། ཕྱུ་
 མཆོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་དང་། ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་
 གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱད་དུ་འདྲིང་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ལོག་ན་
 གཏེར་ཡོད་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་དཔག་པ་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། གལ་ཏེ་ཕྱུ་མཆོད་མེད་པ་ཡི་ཡིད་དཔྱད་སྒྲིག་གྱུར་བདེན་པ་ངེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཕྱུ་མཆོད་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་པའི་ཡིད་དཔྱད་
 ཡིན་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་གྱི་
 མ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིལ་པའི་ཡིད་དཔྱད་དུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་ན། སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིལ་པའི་ཡིད་དཔྱད་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པས་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་ན་ཞེ་ན། དེ་ཡིད་དཔྱད་དུ་ངེས་པ་མིན་
 པར་ཐལ། རང་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་པའི་ལྷང་ལས་ལྷང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་
 གི་སྒྲིལ་ཚད་མ་དང་མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་བཞིར་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤངས་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱིགས་སྤངས་དང་། དེ་

དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིང་འདྲིགས་དང་མི་འགལ་བའི་རང་མཚན་སྤང་བ་
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་ན་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྤང་
བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་གཞན་དུ་ཡོངས་པས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉ་
ཕྱིས་ལ་དབུལ་དུ་འབྱུལ་(༡༦ན) པའི་ཆོ་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་མཚན་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པ་ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་
ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་
མིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་ངེས་
ལས་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། །ཤོད་སྤྲུལ་མ་མཁས་པ་
དག་གི་བཞེད་པ་ནི། མངོན་སུམ་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པ་
ལ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འགལ་བའི་བྱིར།
འདི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་མཚོག་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་འཛིག་ཉེན་ན་
གཤམ་པ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། ཡིད་གཏད་ན་ངེས་ཅུས་པ་དང་མི་ཅུས་པའི་དོན་
ཡིན་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་ཐ་སྐད་ལ་དགག་པ་
མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་
གྱི་ཆ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་སྤྲུལ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མཚན་ཉིད་རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤྲུལ་སྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
པའི་དོན་ལ་བསྐྱོག་སྤྱགས་གྱི་སྒྲིང་འདྲིགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ།
དབྱེ་ན་མངོན་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་ལ་ངེས་པ་དངས་ཟིན་པའི་མངོན་སུམ་.....
རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྟོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་།
མངོན་རྟེན་གྱི་རྟེན་སུ་སྟེན་པའི་དུན་པ་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཞེས་ཟེར་

རྟོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྱིར་དགག་པ་(༡༤)དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་མཛོན་སུམ་བཅད་
 ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱིད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དང་། དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྱིད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་རིག་པས་
 མཐའ་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་རྩ་འགྱུར་
 གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཛོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 མཛོན་སུམ་སྒྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འབྱུག་པས་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པའི་.....
 རྟོགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་རྩ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། སྒྲ་རྟོགས་པ་
 དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྐྱུ་ན་ལོག་ཤེས་དང་། རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པ་འདྲེན་པ་ཚད་མ་ལས་མ་འདས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་
 དང་། དགག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཛོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དགག་པ་
 དང་། དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དགག་པ་
 བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ལ་གཞི་
 མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡུལ་རྩས་འཛིན་སྤངས་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོན་སུམ་རོ་བོ་རྟོག་བྲལ་དང་ཡུལ་རང་མཚན་ད་ལྟ་
 བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བཅད་ཤེས་རོ་བོ་རྟོག་པ་ཡུལ་སྒྲ་དོན་རྩས་འདས་པ་
 དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་རྩས་ད་ལྟ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ད་ལྟ་བའི་
 ཡུལ་ཅན་རྩ་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ད་ལྟ་བ་དྲན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲ་འཛིན་མཛོན་སུམ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་
 རིགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་རིགས་རྒྱན་འཛིན་པ་མཛོན་སུམ་སྒྲེ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་འཇལ་བའི་མཛོན་སུམ་སྤང་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་(༡༥) ཡིན་ལ།
 དེའི་རྗེས་སུ་སྒྱུས་པའི་ཤེས་པ་སྒྲོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་མཛོན་སུམ་སྤང་
 ཅིག་ཕྱི་མ་ནམས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོན་སུམ་སྒྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་པའི་

སྒྲིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ལ་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དངོས་
 སྒྲིང་གས་པའི་ཆད་མ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིང་མ་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གྱི་མ་
 སྒྲིང་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གཞན་གྱི་སྒྲིང་པས་བཏགས་པ་དང་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་།
 རིགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་སྒྲིང་མས་མཐོང་.....
 བའི་དོན་ལ་ཡང་དེ་འཛིན་པའི་རྗེས་ཤེས་གྱི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདི་སྒྲིང་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་པོ་ལ་རང་སྒྲིང་གི་
 རེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆད་མ་དང་། དེ་ལྟར་
 རེས་པ་འདྲེན་པའི་སྐད་ཅིག་གྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི།
 སྐད་ཅིག་གྱི་མ་མཐའ་དག་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་
 ཆད་མ་རྣམས་རེས་གྱི་རྣམ་བཤད་རུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་
 བཅད་ཤེས་དང་གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཡུལ་རུས་འཛིན་སྐྱེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་
 མཐུན་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅད་ཤེས་ལ་དྲན་པས་བྱབ་པས་མངོན་སུམ་
 གྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མངོན་སུམ་རིགས་ལ་དངོས་སྒྲིང་གི་ཆད་མར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་
 ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་རུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲིང་པོ་རང་མཆོན་
 (༡༧) མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྒྲིང་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་མེད་.....
 པར་ཐལ། སྒྲིང་པོ་རང་མཆོན་གཟུང་དོན་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད།
 སྒྲིང་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་སྐད་
 ཅིག་གྱི་མ་རྣམས་གྱིས་སྒྲིང་པོ་ངེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིན་སྐྱེས་
 ལ་ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་པོ་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་
 མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲིང་

རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱལ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དབྱེ་བསྟུ་བྱེད་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཁོ་ནར་བྱད་པས་སོ་སོ་སྟེ་
བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རུལ་སྟན་དང་སྐད་ཅིག་སྟེ་བོ་ལ་
སོ་སྟེ་འོ་ན་སུམ་གྱིས་དེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སྟེ་ལ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་འོ་ན་སུམ་ཚད་
མ་རུལ་སྟན་སོ་སོ་དང་། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོ་སོ་ལ་འཇལ་བྱེད་རུ་མི་འཇུག་
གི། །ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རུལ་སྟེ་རབ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ངེ་སྟེད་གྱིས་རང་
མཚན་གཟུང་ཡུལ་རུ་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་སོ་སྟེ་ནམ་ཤེས་གང་སྟེད་པའི་.....
རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་སོ་སོའི་སྟེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་
ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་ཡང་གཟུང་རུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་རུ་
བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པའི་ཆ་རུང་བྱད་ཅམ་དེས་མ་དེས་
སོགས་ལ་རྟོས་ནས་སྟོ་རིགས་མི་འདྲ་བ་རུ་མར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་ངེ་སྟེད་པ་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་སོགས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་.....
བའི་སྟོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་(༡༥) ལ། དེའི་ནང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བསྟུ་ངེ་
སྟེད་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། ཚད་མིན་གྱི་སྟོའི་མཚན་ཉིད་དང་།
གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་དང་། སོ་སོའི་ནམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། སྟེ་རྟོག་འཛིན་
གྱི་ཤེས་པ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་མིན་པའི་སྟོར་མཚན། ཤེས་པ་གང་ཞིག་
གསར་རུ་མི་སྟེ་བར་མ་གྱལ་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་འགལ་
ཟླ་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ནམ་པ་གསུམ་རུ་དེས་ཏེ། མ་རྟོགས་འོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་
ནམས་སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི་
ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་བསྟུ་ན་ལོག་རྟོག་དང་

ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་ལ།   ཚད་མ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་
མདོན་སྤྲུལ་གཅིག་སྤྱོད་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ན་ལོག་པར་གོ་བ་
དང་ཐེ་ཚོམ་བཟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བར་འདུག་ཅེས་གཤགས་པ་ལྟར། ལོག་
རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི། དུལ་དེ་
དང་དེ་མིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་དོན་རྟོགས་ཤིང་འཇིན་པས་སྤང་པའི་.....
ཤེས་པ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲི་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆེག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་
དེའི་དོན་ལ་སྒྲི་ཁ་མ་སྤྲུགས་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དབྱུང་པ་མ་
རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་གནས་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལོག་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་(༡༩) ནི། ཞེན་
པའམ་སྤང་བའི་སྒྲི་ནས་དེར་འཇིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱི་ཤེས་པས་གཞོད་པའི་.....
རིག་པ་ལོག་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་
ནི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སོ་སོར་བྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྟ་
ཡོད་དེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་
པ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་དང་། དུས་ལ་
འབྲུལ་བ་དང་། དུལ་ལ་འབྲུལ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི། དེར་འཇིན་ན་ཡང་འཇིན་སྤངས་ལ་དེ་མི་འཇིན་
པ་སྤྱིད་པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཚོམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐེ་
ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་མདོན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཁྱོད་པ་རྟོག་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་
རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་ཏུ་གནས་པ་མཚན་གཞིའི་
སྒྲི་ནས་དང་། ཆ་མཉམ་པ་དང་། ཡོད་པའམ་མེད་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འཇིན་པ་
འཇིན་སྤངས་གྱི་སྒྲི་ནས་ཀྱང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན་

ཤེས་པ་ཀུན་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་སོ་ཡང་རང་
ལ་ངེས་པ་དངས་པའི་སྒྲིན་པ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བས་རང་རིག་གི་ཚད་མ་ཁོ་.....
ནར་འདུས་ལ། ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་སོ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་
མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྒྲུབ་པ།

ཚད་མིན་སྒྲི་ཡི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་ན། །

སྒྲི་འདོགས་མ་ཚད་པ་ལ་ཚད་སྟུང་དུ། །

ཚད་མའི་གོལ་ས་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །

མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གོ་སྤྱི་ངག་གིས་བཤད། །

བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
ཚད་མ་རིགས་(༡༩ན) པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟིང་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྒྲི་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

སྒྱི་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གསུམ་པ་སྒྲི་ངེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་
རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱང་བ་དང་སེལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། བརྗོད་བྱ་
དང་རྗོད་བྱེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་སོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་
པའོ། །

དང་སོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་།
རྣམ་སྟོན་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སྒྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་གནས་ལྷགས་བཤད་པ་དང་། དེ་གཏན་
ལ་འབེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
མེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་པོ་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་དཔག་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་རང་མཆོན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྱེད་
རྣམས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རྟོག་
བྱེད་རྣམས་པས་སྒྲིང་པའི་སྤྱིར། རང་སྤྱོད་དང་གཞི་སྤྱོད་ལེགས་པར་འབྱེད་མི་
ཤེས་ཤིང་། ཆོག་ཙམ་ལ་ཞེན་པ་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལོག་པར་བཤད་
དེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་རང་མཆོན་དང་གསལ་བ་དངོས་པོའི་རྟོག་དུ་གཅིག་
པར་མཛད་ཀྱང་། གསལ་བ་ཡིན་ན། རང་མཆོན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་བཞེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་མའི་བྱེད་བྱག་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་
(༡༩༥) གྱི། དངོས་པོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་འོག་ནས་བཤད་པ་སོགས་དུ་མ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྟོག་དང་སྤྱོད་པ་སོགས་ལ་ཡང་རྟོག་ལ་
གནས་པ་དང་སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་བྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་ནི། བོད་གཞན་དག་རྟོག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞུང་གི་དགོངས་པ་
ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་མཐོང་སྟེ། རྟོག་དང་བྱེད་བྱག་དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་རེས་
འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། སྤྱོད་
པ་དང་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད། རྟོག་མི་རྟོག་སོགས་
ཀྱང་གཞན་དུ་འཆད་ལ། ཁོ་བོས་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད་དེ། རྟོག་
དང་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་སྤྱི་རྣམས་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་.....
སྒྲིངས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་སྤྱོད་གི་མཆོན་ཉིད་དགག་པ་དང་། རྟོག་ཆོས་
དང་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་

ཤེས་པར་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཚས་ཁ་ཡར་བ་ལྷོག་
 པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་སྒྲིལ་དེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྣམས་བྱལ་ཆེ་སྟེ། བྱལ་གྱིས་
 རང་གི་བྱང་བུ་མཐའ་དག་ལ་བྱལ་པ་བཞིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྷོག་པ་བྱལ་
 ཆེ་བེད་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམས་གཅིག་གི་སྟེང་གི་ལྷོག་པ་དུ་མ་རྟོག་
 པས་བརྟགས་ནས་སྟེལ་བར་བཟད་གྱི། རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལྷོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་
 ཤེས་པར་འདུ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་རྣམས་གཅིག་
 ལ་མི་འདུ་བ་རྟག་མི་རྟག་རྣམས་བྱམ་པ་ལ་མི་འདུ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཚས་དང་།
 མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཅམ་ལྷོག་པའི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་ཡང་། བྱམ་
 པའི་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་(༡༠ན) འདུ་བ་མི་འགལ་བ་ལྷོག་ཚས་ཡིན་ཞེས་བེད་རོ། །
 སྒྲི་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་ཚས་ཅན། རྣམས་ཚས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྣམས་
 གཅིག་ལ་འདུ་རྒྱ་མི་བྱང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ནམས་རྣམས་ཀྱི་
 ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམས་དཔག་གིས་སྒྲིའི་བྱས་
 པའི་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོགས་ན་མི་རྟག་པའི་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟོགས་.....
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམས་ཐ་དད་པས་
 སྒྲིའི་བྱས་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་རྣམས་དཔག་དེ་ལ་ཚས་ཅན། རྣམས་ཚས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
 འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པས་བྱལ་པའི་
 ཕྱིར། རྣམས་གཅིག་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་
 རྟོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམས་དཔག་ནི་ཚས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་
 ལྷོག་པའི་སྒྲི་ནས་གཞལ་བུ་སྒྱུབ་པར་བཞེད་དེ། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་
 བུ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིའི་
 བྱས་མི་རྟག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ལ། སྒྲིའི་བྱས་པའི་རྣམས་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམས་ཐ་
 དད་ཡིན་ནོ། །སྒྲིའི་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་

ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲིའི་
བྱས་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྣམས་ནས་བྱུང་པར་རྟོགས་ན། མི་རྟག་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྣམས་ནས་
བྱུང་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྣམས་ཐ་དད་
རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྣམས་ཀྱི་རྣམས་ནས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམས་ཀྱི་
རྣམས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་(༡༠༥) གང་རུ་ཡང་མ་བྱུང་པའི་སྒྲིའི་ཞེ་ན།
བྱུང་པ་མེད་དེ། སྒྲིའི་བྱས་མི་རྟག་སྒྲི་འཛིན་མཛིན་སྒྲི་གཟུང་རྣམས་ཀྱི་
པར་ཐལ། གཟུང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུ་ཡང་མ་བྱུང་པའི་སྒྲིའི་
བྱུང་པ་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་། རྟགས་མ་བྱུང་ན། སྒྲི་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་རྣམས་ཐ་
དད་ཡིན་ན་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་
ཡིན་དགོས་སོ། །དོན་བསྟུ་ན། རྣམས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་ན།
རྣམས་དཔག་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཁས་སྐྱེས་དགོས་པས། སྒྲི་འཇུག་རུ་
ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྒྲིའི་སྒྲི་དང་། སྒྲི་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
ཏེ། སྒྲི་དེ་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒྲི་ནས་བྱས་པ་དེ་
སྒྲི་བྱས་སོགས་རུ་མ་ལ་རྣམས་འགོ་བྱེད་པའི་སྒྲིའི་དང་། སྒྲི་དེ་རིགས་མཐུན་
རང་གི་དངོས་པོ་སྒྲི་མ་ཡིན་པ་ལས་སྒྲི་པར་བྱེད་པ་སྒྲི་དེ་ལས་ལོག་པ་བྱས་
པ་ལ་སྒྲི་པའི་སྒྲི་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པའི་སྒྲིའི་གཉིས་པ་ནི། ཤ་པ་དང་
ཅན་དན་སོགས་ལ་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤ་པ་དང་ཅན་དན་
རྣམས་ཐ་དད་རུས་མཉམ་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྣམས་སྒྲི་འགོ་
བའི་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཐད་ཀའི་སྒྲི་བྱེ་བྲག་དང་། ཤ་པ་སོགས་སྐད་
ཅིག་སྒྲི་བྱེད་དང་། དེ་ལ་རྣམས་སྒྲི་འགོ་བའི་སྒྲི་གོང་མ་ཡི་སྒྲི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་
སྒྲིའི་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་སྒྲི་སྒྲི་སྒྲི་པའི་ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ཆོས་ཅན།

རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཤ་པ་
 ད་ལྟ་(༡༡ན) པ་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་ཞིག་པ་དང་། ཤ་པ་མ་འོངས་
 པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་གང་ཞིག ཡ་གྲུལ་ཤ་པ་
 འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཞིག་གི་ ཁེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་འདས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་གི་བརྗོད་པ་ཐ་དད་པ་ཅམ་.....
 ཡོད་པས་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཅེས་དང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཏུ་ནམ་
 པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དྲོའི་ཤིང་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཤིང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་
 དད་ཅམ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྤྱི་
 བདུན་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཅམ་། འདས་
 མ་འོངས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་པར་བཞེད་པ་མ་གོ་བར་སྒོ་.....
 གྲོས་གྱི་འཇུག་པ་ཆིང་པོ་དག་གིས་དངོས་པོ་སྤྱི་བྱེད་གཉིས་གང་ཏུང་གཅིག་.....
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅམ་ཏུ་.....
 འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏུ་གཉིས་གང་ཏུང་
 གཅིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྤྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བྱ། མེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཏུ་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། རྟོན་བྱེད་ལུས་སྤྱིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་སྤྱིད་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་
 བྱོད་ལྟར་ན་ཡང་མེ་ཏུ་ལུས་མཉམ་ཏུ་ཐལ། ད་ལྟ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བྱ། ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་བུམ་པ་དང་རི་པོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མཉམ་པར་ཐལ། ཤར་
 སྤྱོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པར་མཚུངས་སོ། །སྤྱི་དྲོའི་ཤ་པ་དང་
 ཕྱི་དྲོའི་ཤ་པ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་ཏུས་ན་གཅིག་ཤོས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་བྱ། སྤྱོད་ཀྱིས་(༡༡བ) བསྐྱེད་པའི་ཤ་པ་དང་། ཅན་དན་
 ཆོས་ཅན། རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་གོ་ས་ན་གཅིག་ཤོས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ནས་མཚུངས་སོ། །བྱོད་ལྟར་བྱ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་པས་

ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རུ་བ་རུ་ལྷན་ལའི་སྤྱི་རུ་མེ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཉགས་སུ་ཁས་སྤངས་དགོས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅས་འདིའི་དགོངས་པ་ཤ་
 པ་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་འདས་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་རུ་
 བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤ་པ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་དང་སྤྱོད་དང་བྱི་རྒྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། འདི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ན་དངོས་པོ་
 སྐད་ཅིག་གིས་སྤྱི་འགག་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མི་
 ཤེས་པར་སྐྱར་པ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དཔག་ནས་ཁ་སང་གི་
 རུས་དང་དེ་རིང་དང་སང་གི་རུས་གསུམ་ཀ་ད་ལྟ་བ་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་
 བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་ །རང་ལུགས་བཞག་ ཚྡོད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་པས་དགག་པ་དང་། ལྷང་གིས་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམས་ཐ་དད་དགག་པ་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་སྟུགས་སྤྲུལ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་ཉི་ཆོ་བ་རང་གི་
 གསལ་བ་རྣམས་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་བེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་
 གསལ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ཐལ། རྣམས་ཐ་དད་རུ་ཡོད་ན་སྤང་རུ་བྱང་བ་
 ལས་དེ་མེད་པས་ཁེགས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་རུ་མ་དང་གཅིག་པ་དང་དགག་པ་
 དང་། སྤྱི་རུ་མ་བྱེ་བྲག་རུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྱི་
 དགག་(༢༩ན)པའོ། །དང་པོ་ལ་སྟུགས་སྤྲུལ་ནི། བྲངས་ཅན་པ་སོགས་ལ་ལ་
 ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རྣམས་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྤྱི་དང་། དེ་ཡང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བེར་རོ། །ཞོག་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤིང་
 ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་རུ་འདྲོད་པ་ཡང་དེ་.....
 དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བྱང་མ་དམིགས་

བས་དགག་པ་དང་། ཉགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་། སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཇུས་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ནའང་སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་སྤང་ན་སེར་
 པོའི་རང་བཞིན་ཡང་ངེས་པར་སྤང་དགོས་ན་དེ་སྤང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱེ་བྲག་སྤང་བ་ན་སྤྱི་སྤང་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་.....
 ཡིན་གྱི། ཤ་པ་སྤང་བའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཅམ་སྤང་དགོས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 གངས་ཅན་པས་སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གནོད་པ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ནི། ལུལ་རུས་ནམ་པ་འགལ་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་སེར་སྟགས་སྤྱོ་འཇིག་རྩ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
 འགྲེལ་བའི་བྱིར། སྤྱོ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པ་མིན་ན་རང་བཞིན་
 གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གཅིག་ལ་སྤྱོ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར། སྤྱོ་བ་དཔོན་
 རྒྱ་སྤྱོའི་འགྲེལ་པ་ཤད་རུ། གངས་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་
 ཏུ་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་(༢༡༥)འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་ཏུ་གནོད་
 པ་འདི་སྒྲོན་པར་གསུངས་པས། སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གནོད་པ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བ་སྤང་
 བྱ་བོ་དང་ཇུས་གཅིག་ན། སེར་སྤྱོ་དང་ཇུས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཡང་ལོག་པར་གོ་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བོ་
 ཡི་ནི་རྩ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྤྱོ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་བསྐྱོག་
 པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་ཙཱ་འདྲི་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཞེགས་པར་ཐལ་བ་ནི། བྱེ་
 བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་ལག་པ་ལ་འདུ་.....

འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ལྷན་གཞན་ལ་འདྲ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། ལག་
 པ་གཡོ་བ་ན་ལྷན་གཞན་ཡང་ངེས་པར་གཡོ་བར་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བསྟན་...
 པའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ངི་ལྟར་དགག་སྟེ་དགག་མི་རུས་པར་ཐལ། མྱི་
 དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་ན་སྟེ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྣམས་གཅིག་པའི་.....
 དངོས་པོའི་ཆ་དེ་རྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ། རྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་
 པོའི་ཆ་དེ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཀྱན་
 ལས་བརྒྱས་སུ་འང་གནོད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བཅས་འདིའི་དོན་
 ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་བྱམ་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཁས་
 གྲུངས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་འགོག་པ་དང་མཚུངས་པ་ག་ལ་སྲིད། གཞན་
 ཏུ་ན་བྱམ་པ་དངོས་པོར་བསྟན་བཅས་འདིར་གསལ་བར་གསུངས་པས། བྱམ་
 པ་ཚོས་ཅན། གསེར་བྱམ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ། གཉིས་ཀ་རྣམས་སུ་གྲུབ།
 (༢༢༩) རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱི་མ་ཁས་གྲུངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན།
 གནོད་པ་གཞན་ཡང་ཟངས་བྱམ་དང་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་
 བྱམ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པ་ཡང་ཁས་གྲུངས་པས་རིགས་པ་ལ་
 ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ངན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅས་འདིའི་དོན་ལོག་པར་
 འཆད་པ་ནི་རྒྱང་རིང་ཏུ་དོར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་
 ཐལ་བ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་ཏུ་ཐལ། མྱི་གཟུང་ལྷལ་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་མྱི་དངོས་པོ་དེ། རྣམ་བུ་དང་རྩ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ། །
 གསུམ་པ་འགལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། དཀར་སྟོན་སྟགས་རྣམས་དང་
 རྣང་ལྷན་སྟགས་འགལ་བ་ཀྱན་གྱང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་བར་ཐལ། རྣང་
 བའི་རང་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དངོས་པོ་དེའི་རྣང་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དེ་ལྷན་པ་ལ་རྩ་བོ་གཅིག་ཏུ་.....

རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟོ། ལུག་པ་ལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་ཆ་དེ་སྤང་བ་ལ་ངོ་ཤོ་གཅིག་ཏུ་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྲུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཐོད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ་སྒྲགས་པ་སྤྲུལ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆ་མེད་གྱི་སྒྲིག་གཅིག་མེད་ཀྱང་
 བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིལ་དེ་སྟེད་གྱི་གྲངས་ཏུ་མ་ཡོད་ཅེན། དེ་
 དགག་པ་ནི། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་སྒྲིལ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་མཆན་ཉིད་
 མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་བཞིན་ཏུ་སྒྲིལ་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་
 ཡོག་པའི་སྒྲིག་པ་(༢༣བ) གཉིས་ཆོགས་ཀྱིས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགག་
 སྒྲུབ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤ་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་ཤུག་པ་ལ་འང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་ཤིང་ཅམ་མི་འགྲུབ། དེ་ལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་
 བར་ཁས་སྤངས་པས་ཤིང་ཅམ་བཀག་པས། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་སོགས་མི་
 བཞགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྒྲིལ་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་པ་
 དགག་པ་དང་། སྒྲོ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྒྲིལ་བྱེ་བྲག་དང་རྣམས་གཅིག་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲགས་སྤྲུལ་ནི། ཤ་པ་དང་ཅན་དན་སོགས་མཆན་ཉིད་
 མཚུངས་པའི་སྒྲིལ་གཅིག་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི།
 སྟོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་པར་རྩ་རྩ་ག་ལྟ་བུ་གཅིག་མཐོང་ནའང་པར་རྩ་རྩ་ག་.....
 གཞན་དང་འདྲ་བར་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདྲ་བ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་
 ཅུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྟོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་
 པ་རྟོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྒྲུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱེ་བྲག་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་རྟོན་རང་མཆན་ལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་སྒྲིལ་དང་རྟོ་ཞེན། དེ་
 ལྟ་ན་སྒྲིལ་གཅིག་བྱེ་བྲག་དང་རྣམས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། མཚུངས་པ་ལ་དངོས་པོ་

གཅིག་ལས་མེད་པ་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱིའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་རྒྱ་མ་ཤར་ཡང་མཚུངས་པར་འདྲིན་པ་སྦྱི་ཡིན་ཞེ་ན།
 གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་མཚུངས་པའི་སྦྱི་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 སྒྲ་ལ་སྦྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྒྲོས་མཚུངས་པར་རྟགས་ཀྱང་སྦྱིར་མི་.....
 རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་(༡༥༩) ལྟ་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་བྱས་པའི་སྦྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་
 པར་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅན་དན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅས་བརྗོད་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་འདྲོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྦྱགས་རེ་
 འདྲ་བ་ཀྱན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྷང་དང་འགལ་བ་ནི། སྦྱི་རྣམས་སྒྲ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པའི་
 རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི་རྟག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲོ་ཆས་གསུངས་པའི་རྣམ་.....
 གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ནི།
 སྦྱོང་འདྲོད་པའི་སྦྱི་གང་ཡིན། དགག་སྦྱབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། གཞན་གྱི་
 བཏགས་པའི་སྦྱི་དོན་ལ་མེད་ན་སྦྱི་མེད་པ་དང་དགག་སྦྱབ་མི་འཐད་པའི་.....
 སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་
 ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པ་དེ་གཞན་སེལ་བའི་སྦྱི་ཡིན་
 ལ། དེ་རྟག་པ་ལ་སྤང་བ་ན་རྟག་པའི་གཟུང་བྱ་རང་མཆོན་མིན་པ་ལ་རང་
 མཆོན་རྒྱ་འབྱུལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྦྱབ་བྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ལྟར་འདྲོད་དོན་ཐོབ་...
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྟག་པ་ལ་
 ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ཤིང་
 གསལ་ཀྱན་ལ་རྗེས་སྒྲ་འགོ་བའི་སྦྱི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ་ཚོད་པ་ནི།
 གལ་ཏེ་རྟག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་སྦྱི་རྣམས་...
 གྲུབ་པ་གཞན་ཡང་མེད་པས། དོན་ལ་སྦྱི་མེད་ན་གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་
 དངོས་མེད་ལ་སྦྱི་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དགག་སྦྱབ་གྱི་ཐ་

སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅིན། དེ་དགག་པ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་(༢༥) སྒྱི་
 དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་། རྟོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྒྲིབ་འཐད་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བ་དང་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་སྒྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་རྟོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་ནས་ཡུལ་ལ་.....
 འཇུག་པ་ན་རྟོན་རང་མཚན་ཐོབ་ཅུས་ཤིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཅན་...
 བྱེད་པའི་གསར་ཏུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཇུག་བསྟུ་བ་
 བྱི། གསལ་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྒྱི་འདྲིང་པ་འཇུག་སྒྲིབ་པ་དང་། གསལ་བ་
 གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདྲིང་པའི་སྒྱི་...
 གསལ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་རིགས་པ་ལ་
 ཞིབ་ཏུ་མ་སྒྲུངས་པ་ཤ་པ་ལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཤུག་པ་ལ་འགྲོ། ཤུག་པ་ལ་
 རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཤ་པ་ལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་འདྲིང་པ་ན་མས་གྲངས་ཅན་པ་
 དེའི་རྣམས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པས་བཀག་ཟིན་ལ། སྒྱི་གཞན་སེལ་བར་འདྲིང་པ་
 མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། རྟོག་པ་ཆེག་རྒྱུ་སྒྱི་དང་
 རྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག ཤིང་མིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་ཀུན་ལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྱིར་ཁས་ལེན་པ་དང་.....
 བྱེད་པར་མེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག རང་མཚན་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་རྣམས་འགྲོ་བྱེད་
 པས་རང་མཚན་མིན་པར་འདྲིང་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་
 བ་ཏུ་མ་ལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟོན་གང་ཡིན། རུལ་ཏུ་མ་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་
 ཅིག་ཆ་མེད་ཏུ་མ་ལ་རྣམས་འགྲོ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེན། འོ་ན་སྐྱེ་རུལ་ལྟ་རུལ་
 སྤྱ་རབ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་
 ལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར། འཁོར་(༢༥ན) གསུམ་ཀ་ཁས་སྒྲངས་སོ། བྱེད་ལྟར་
 བ་རུལ་སྤྱ་རབ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རུལ་སྤྱ་རབ་ཡིན་པ་
 བྱུང་། རུལ་སྤྱ་རབ་ཏུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་བྱུང་ན། གསལ་

བ་རྟུ་མ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་ན་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཉམས་སོ། །
འདོད་ན། སྒྲིན་པོའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་། སེར་པོའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོས་ཅན།
གཅིག་ཏུ་བལ་ལོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

བྱབ་བྱེད་བཀག་པས་བྱབ་བྱ་ཁེགས་པ་དང་། །

བྱབ་བྱའི་སྒྲིན་ནས་བྱབ་བྱེད་འབྱུང་པ་སྟགས། །

སྒྱི་གསལ་ལེགས་པར་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །

དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་བཤད། །

བསྐྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།
ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་རྟུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་
པའོ། །

སྒྲུབ་པ་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་སྤང་བ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་
ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོར་ངེས་ཏེ། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་
བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་སྤང་བའི་སྒྲིན་ནས་འཇུག་ལ། སྒྲིན་གྱི་ཐམས་ཅད་
གཞན་སེལ་བའི་སྒྲིན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་དེ་དག་
རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤང་བ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་དང་། སེལ་བ་ལ་བྱིན་ཅི་
ལྷག་མ་ལྷག་སྟེ། འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་(༢༥༦) གཉིས་གཉིས་

ཡིད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷང་བ་བཤད་པ་དང་། སེལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། སྔ་སའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷང་བ་སྤྱི་
མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཆར་གྱུར་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷང་བ་འབྲུལ་བ་དང་། མ་འབྲུལ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་
ཤེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཆ་གང་། རང་མཚན་མེད་པ་ལྷང་བའོ། །གཉིས་པ་
ནི། དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་བའི་ལྷང་བ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་
མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཆ་
གང་། རང་མཚན་ཡིད་པ་གསལ་བར་ལྷང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་
དང་། དོན་རིག་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། སྤྱི་འཛིན་སྤངས་
དང་། སྤྱོད་མཐུན་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པོ་དང་དེའི་བྱས་མི་
རྟོག་སོགས་དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་། རྣམས་གྱི་
ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་ལ་གནས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ལ་རུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྤྲིད་ཅིང་། རུ་མ་གཅིག་རུ་གནས་
མི་སྤྲིད་པ་དང་། སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་བྱབ་མཉམ་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་
གཅིག་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། མདོན་
སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་གནས་ཆོད་བཞིན་རུ་ལྷང་བར་ཐལ། རང་
མཚན་གཟུང་དུལ་རུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་། (༡༥) ཞིག་གཅིག་ལ་ཐ་དད་རུ་
ལྷང་བ་མེད་ཅིང་། ཐ་དད་གཅིག་རུ་ལྷང་བ་མི་སྤྲིད། སྤྱོད་པོ་ལྷང་བ་ན་མི་

རྟག་པ་མི་སྤང་བའི་ངེས་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མ་དེར་ཐལ། མ་
འབྲུལ་བའི་སྤང་བས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སློ་དོན་ངེ་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྐབ་པ་
དང་། མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་
བའི་སློ་དོན་པན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་སྤྱིང་ན་གྲུབ་བདེ་ཇས་
གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དེ་སྤང་གི་སློ་མ་འབྲུལ་བ་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དུལ་ངེ་ལྟར་གནས་པ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་སྐྱེས་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། བྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་
ཇས་གཅིག་པ་ཡིན་ན། སློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་
བྱབ་སྟེ། བེའུ་ཚུ་མཐོང་བ་ན་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན། བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་
ཀྱང་བྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་ཇས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་བྱབ་སྐབ་པ་དང་།
མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཁ་ཅིག་འོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་རྣམས་འགྲེལ་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་འཐད་པ་དང་།
དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤང་ཡུལ་ལ་སློ་རྟོག་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཇས་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་ན། ངེས་མ་
ངེས་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་
ངེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་(༡༩) ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་
འབྲས་ཅན་མིན། སྤྱིར་ན་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་
ནི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་
ཆད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་གྱི་ངེས་ཤེས་འདོད་པ་ནི་མི་
འཐད་པར་རྟོགས་སླ་ལ། རང་གི་ལན་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་དགག་སྐབ་

བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 མངོན་སུམ་དེས་ཤེས་མིན་ན་ཆོད་མ་དང་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་འགལ་བ་མིན་...
 པར་ཐལ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བ་ཙམ་མཆོན་གཞིར་བཞག་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་མར་མཆོན་ཅུས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་ལས་དེས་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ན་དེའམ་གཞན་ལས་དེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཆོད་མ་གཞན་གྱི་...
 ལྟོབས་ཉིད་ལས་དེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་
 ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བསྟན་
 པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མ་ཡིན་ན་གང་ཆོད་མར་
 སོང་བ་དེ་ལ་དེས་ཤེས་འདྲེན་པར་གོང་འོག་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་། སྔ་སྐྱེའི་མངོན་
 སུམ་གཅིག་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་...
 དེས་པ་འདྲེན་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི།
 ཆོད་མར་མཆོན་པ་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་པར་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བྱེད་དུ་མཆོན་...
 པའི་ཚུལ་མིན་པར་ཐལ། དུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་
 མཆོན་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་མཆོན་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
 སྔོ་ཞན་པ་ཁ་ཅིག་ཆོད་མར་མཆོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་མཆོན་གཞིར་...
 འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་(༡༥) ཏེ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་མཆོན་གཞི་ཆོད་མར་
 མཆོན་ཞེས་པ་འཐད་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྔོ་སྔོག་དེས་པ་རྟོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་པས་སྔོ་
 འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེས་ཤེས་སེལ་བར་སྐྱབ་པ་དང་།
 དེ་སྔོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གི་སྔོག་པ་ལ་
 གཞན་སེལ་མི་འབྱུག་མོད། སྔོན་པོའི་སྔོག་པ་དེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་
 སུམ་དུ་མི་རུང་ལ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། གཞན་སེལ་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་
 ཞེན། སྔོན་པོའི་སྔོག་པ་དེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ།

རང་ཡུལ་དོན་མཐུན་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་སྐོབ་པ་
 འཐད་པར་ཐལ། བྱི་ལྟ་ལ་འབྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཆོན་སྐོབ་ལ་ནང་རུ་
 སྒྱགས་ན་རང་རིག་ཆད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གང་ངེས་
 པ་ཡོད་པ་ངེས་དེ་མ་ཡིན་རུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱེ། ངེས་ཤེས་དང་དེ་མ་ཡིན་རུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་སྒྲོ་ལ་སྟོས་པའི་
 ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྒྱེ་
 བས་འཇུག་པས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་
 འདོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཆོན་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པས་འཇུག་ལ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་
 འདོགས་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ན་དགག་སྐྱབ་གཅིག་ཆར་
 (༡༥) རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྟོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་
 འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། ལྟོན་པོ་ངེས་
 པའི་རྟོག་པས་ལྟོན་པོའི་སྟེང་གི་དགག་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་
 འགྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྒྲུང་བས་འངལ་ན་ནི་དེ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་སྟགས་ངེས་པའི་སྒྲོ་དང་།
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་མིང་རུ་མར་བཏགས་ན་འང་སྒྲ་སྒྲོ་རྣམ་གྲངས་
 པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲའི་དོན་གཅིག་ལ་སྐྱབ་པས་
 འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་གཅིག་ཡིན་
 ཡང་དེ་དག་གི་ཡུལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྒྱུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་
 ལ་འཇུག་པ་དེ་ལ་སྒྲུང་བར་སྒྲོམ་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྒྱེ་

ནས་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག   ལྷག་པས་འཇུག་ན་སེལ་བ་ལ་
དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་
པར་བྱ་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་ཚྣ་དཔ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་པོ་ངེས་པའི་
ངེས་ཤེས་ཚས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རང་ཡུལ་
ཀྱི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སེལ་
བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་བྱ་
ཆིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྐྱོན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཡུལ་གྱི་(༢༤ན) གནས་ལྷགས་དང་། སྤོའི་འཛིན་སྤངས་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པས་སེལ་བ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
ཚས་ཅན། དངོས་ཡུལ་སྟེ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་བྱེད་ཏུ་མེད་དེ། རྟོག་
པས་བཏགས་པ་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འཇུག་ཡུལ་
རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དམ་བཅའི་སྤྱགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟོག་སེལ་བས་
འཇུག་ཅིང་རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སེལ་བའི་འཛིན་སྤངས་སུ་བཞི་
སྟེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ཏུ་ཞེན་
པ་ནི་གོ་སྤྲུལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྐྱོ་བཏགས་པ་དང་།
གཅིག་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐྱོ་
བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མའི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་མེ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདོགས་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་དང་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ་ཐ་སྐྱོད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་དང་། མི་འཐད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བ་སྤང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལྷག་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་སྤང་སྒྲུལ་ཏུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་.....
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་(༢༡༥) གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་རྒྱར་དང་རྟ་རྣམས་སྤྱི་
 རྟོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཏུ་མཚུངས་པ་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་
 གཅིག་དང་རྟ་དང་ཐ་དད་ཏུ་སྤྱོད་པ་འགལ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 རྟོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྒྲུབ་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་རྟོན་གཞན་.....
 མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། བ་སྤང་གི་གསལ་བ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་བ་སྤང་
 ཞེས་པའི་སྤྱིའི་སྤྱི་གཅིག་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་
 བྱབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་ལའང་རྟོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཏུ་མེད་ཀྱང་ལྷག་པ་ཐ་.....
 དད་ཅུང་ཉེ། དེ་གསུམ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དེ་
 གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚད་མས་བྱབ་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་.....
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ནི། རྟོག་པ་འགལ་ཞིག་གིས་ས་
 ས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ལྷག་པ་ཐ་དད་ཏུ་རྣམ་པར་
 བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་ལ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་
 པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་དེས། དེ་ནས་བྱས་པར་

ངེས། དེ་ནས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ན། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེས་པའི་ཆོ། ཤིང་གི་སྒྲི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་(༡༦ན) ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་ཆོ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་མཆོན་གཞིར་ཤིང་རང་མཆོན་པ་ཡང་ཡོད། དངོས་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྒྲོ་དེའི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀ་སྤང་ཞིང་། སྤང་ཚུལ་མཚུངས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བ་ལ་གཅིག་དུ་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྟོག་པ་དེས་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྟོག་པའི་གཟུང་ངོར་རྣམས་ཐ་དད་ལྟར་སྤང་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཞེས་བྱ་ཡི། དེ་གསུམ་གྱི་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། གཞན་སེལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དངོས་ལྡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི་སྒྲོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སྒྲོ་དང་སྒྲོའི་དབྱེ་བ་ཡིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྒྲོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་སེལ་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་གཅིག་དུ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྒྲོ་

མ་(༡༠༥) ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་དོན་...
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གོང་འོག་རྩ་མ་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་ལ་བོད་རྒྱལ་ས་པལ་ཆེར་
 བློ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་མ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པར་སྤང་ངོ་། །དོན་ནི་སྐྱ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་
 བའི་ཚུལ་རྩ་སྐྱ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་རྩ་ཡོད་ན། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་
 ལ་དེ་ལྟར་སྤང་དགོས་པ་ལས་མི་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཤིན་རྩ་ཞིབ་པས་.....
 རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་སེལ་བ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ནི།
 དོན་གྱི་གཞན་སེལ་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་བཅད་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་ཡུལ་རྩ་འགྱུར་གྱི་
 སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་པའི་སྐྱབ་
 པ་རང་དབང་བའི་རང་མཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས་སྤངས་སོ། །སྐྱ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་རྣམ་གྱི་གནས་ཆོད་ལ་...
 དེ་ལྟར་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤང་བ་ལ་མཚུངས་པ་ནི། སྤང་
 བའང་གཞུགས་གྱི་དོན་ལ་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་རྩ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་...
 ཐལ། སེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོང་བ་རྒྱུ་འཆད་
 པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞུགས་གང་ཡོད་པ་དེ་ན་གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་
 བ་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་
 གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན། དེ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་རང་མཆོད་ཡིན་ཡང་།
 གཞུགས་གང་ཡོད་ན་དེ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ལྟར། གཞུགས་
 དང་གཞུགས་གྱི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་(༡༠༦) ཤེས་པར་བྱ་རྟེ།
 གློ་གློས་གྱི་མིག་དང་མི་ལྟ་པས་རྟོགས་པར་དགའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་། དགག་པའི་
 སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་ཉིད་དང་།

དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དངོས་མེད་
ཆོག་གིས་ཟིན་པར་གཙོད་པའི་སྒྲོན་མ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན་དངོས་པོ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། སྒྲོན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲོ་དང་རྟོག་
པས་ཀྱང་ཚུལ་དེའི་སྒྲོན་མ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དབྱེ་བ་དང་། ས་སའི་དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་ནི།
རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་སྒྲུབ་
པ་སྒྲུབ་བ་དང་ནི་མི་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་གཞན་སེལ་དང་། དགག་པའི་གཞན་སེལ་
ལ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པ་དང་། སྒྲོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འདིས་དེ་མ་ཡིན་སེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སེལ་བ། རྗེས་བྱེད་སྒྲོ་དང་
རྟོག་པ་རྣམས་ཆ་ཡི་ཡུལ་ཅན་རུ་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
སྒྲུབ་པ་ལ་ལྷོག་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་རི་སྟེད་པ་དེ་...
སྟེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་རྟོག་པས་བྱེ་ནས་འཇུག་པས་ན་ཆ་ས་ས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་རུ་མི་སྒྲུབ་བ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་དེ་ཡང་...
ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ལ་ལྷོས་སམ་མ་ལྷོས་ཀྱང་སྒྲོ་དང་རྟོག་
པའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་(༡༠བ) པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་...
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐའ་
གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག །སྒྲུབ་པ་མི་རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོགས་སྒྱུར་དོན་གསུམ་རུ་
འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་ཀྱི་ངོས་ནས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་ཅན་རུ་གཟུང་བའི་སྒྲོ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་.....

འདྲོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲིག་གུར་རང་མཚན་འཇལ་བར་སྤར་སྤྱབས་
པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་
གོ་ན་ནི་དོན་མི་འཛོལ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་རྩ་མ་དང་འགལ་བས།
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནས་གྱིས་རྩབ་པའི་སྐྱོན་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དངོས་མེད་སྤང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་དཔྱད་
པའི་སྒྲིགས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་ཡང་སྒྲོ་རྩོད་དེ་ལྟར་
གཙོད་པས་བྱད་པར་རྩ་བུས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་བ་ལ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། བུམ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རི་
བོང་གི་རྩ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཡི་སྒྲིགས་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་མི་རྟོག་པས་བྱབ་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདྲོད་པ་
དག་ཞིབ་རྩ་མ་བཟླ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དང་། དེས་བསལ་
བྱ་(༡༡ན) སེལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་དགག་བྱ་འགོག་པ་
མཁས་པ་སྤྱ་གང་གི་ལྷགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་
སྤང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་རོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །བྱབ་
པར་ཐལ། དངོས་པོའི་རོ་བོར་མེད་པ་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲི་
ནས་ཤེས་བྱ་མིན་པས་བྱབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཆད་མས་
མ་གྱབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་ནི་
བཏགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཚད་མ་དང་

འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་
 འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དངོས་པོའི་རོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་
 རོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་རོ་བོ་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཆོངས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་གི་
 ཆུ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲོ་རོར་བཀག་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་……
 རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་རོར་གྲུབ་ལ་དངོས་མེད་ཆུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་……
 པས་རང་དབང་བའི་ཆུ་ལ་རྟོག་པར་དངོས་པོ་བཀག་ནས་སྒྲོ་རོར་སྐྱབ་……
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ཆོད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། བུམ་པའི་དངོས་
 པོ་བསལ་བ་ལ་གདགས་དགོས་ཀྱི་རང་དབང་རྟོག་པར་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ་ཚྭ་པ་ནི། རི་བོར་གི་རྩ་སྐགས་མེད་མོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་དང་རྟོག་པ་
 དང་རྟོག་མེད་(༡༡ བ) འབྲུལ་བའི་འབྲུལ་ཡུལ་གཉིས་འབྲུལ་ཤེས་དེར་སྤང་……
 བའི་སྟབས་ཉིད་ལས་དེའི་ཡུལ་གཉིས་དངོས་པོར་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆོད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
 འདུས་བྱས་བཀག་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་རུ་བྱད་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་ལ། རྟོག་
 མེད་འབྲུལ་བ་དེར་གསལ་བར་སྤང་བའི་གཟུང་ནམ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་……
 ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཕྱིར་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་རུ་སྤང་བ་སྤང་བ་སྟར་གྲུབ་པར་
 ཆོད་མས་གཞལ་མི་རུས་ཤིང་ཁེགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཚྭ་པ་ནི།
 ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་ན་ནམ་མཁའ་མཐོང་རོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་
 བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི།
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་
 ཐལ། རང་མཆོན་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་
 བ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་ཡོད་དོ་ཞེས་
 སྐབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་
 བྱལ་པར་མ་ཟད་ཚད་མས་ཁྱིམ་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་དང་བྱ་གཡི་ནམ་མཁའ་
 དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའི་.....
 སྐབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ནམ་མཁའ་སྒྲོན་པོར་སྤང་བ་ཁ་དོག་ཡིན་ལ།
 བྱ་གཡི་གས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་དག་
 འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་(༡༢༥) ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
 གཟུགས་རགས་པ་བཀག་པ་དང་། སྒྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱན་
 གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་ཁ་ཅིག་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་
 པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་མ་བྱལ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐར་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་དུ་འགྱུར་
 རོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་
 འདོད་པ་ཁྱོད་འདི་ཉོན་ཅིག །ཡོད་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་
 ཡོད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པའི་མངོན་
 པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་པོའི་རི་ལ་
 སོགས་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བས་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པའི་
 གཞུང་ལོག་པར་འཆད་པ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །བཞི་
 པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱལ་ན། རྣམ་འགྲེལ་
 མཛད་པས། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཉག་
 ཅས་ཟེར། །ཞེས་ཉག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི།

དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་གྱུབ་ན། ཉག་པ་ཆད་མས་མ་གྱུབ་པའི་
 སྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། ལུ་སྒྲིགས་བྱེད་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་སྒྲིགས་ཉན་ཐོས་
 གྱི་ཉག་སྒྲུབ་གཉིས་པོ་ནམ་མཁའ་སྒྲིགས་རྒྱས་གྱུབ་གྱི་ཉག་པར་འདོད་ལ། ཆོས་
 གྱི་(༡༩༥) གྲགས་པ་མི་ཉག་པ་ལྷག་པ་ལ་ཉག་པའི་ཐ་སྐྱོད་འདོགས་པའི་བྱིར།
 མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུ་མེད་དང་། ལུ་མེད་སྒྲིགས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཉག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཉག་མི་ཉག་པ་ཆུན་
 སྤང་འགལ་ལ་བཞེན་པའི་དངོས་འགལ་དང་། སྒྲ་དོན་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་
 དང་། ཉག་པ་བྱས་སྒྲིང་ལུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྒྲིགས་ལུ་མ་གསུངས་པས། ཉག་
 པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། ཚ་བའི་བཞེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་
 བར་གསལ་ལོ། འབྲེལ་བར། མི་ཉག་པ་ལྷག་པ་ཅམ་ལ་ཉག་པར་སྒྲོ་བཏགས་
 བས་གསུངས་གྱི། ཉག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉག་པ་ལ་
 བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་གྱི། བཏགས་ཡོད་མིན་པའི་ཉག་པ་ཡོད་པ་
 བཀག་པའི་དོན་ལུ་གསུང་མ་གསུང་ཞིབ་ལུ་རྒྱ་རྒྱུས་ཤིག དངོས་མེད་ལུ་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་གྱི་སྤང་བའི་སྒྲོ་
 བས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྤྱིད་ཅེས་སྒྲིགས་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་བཀག་
 བས་གསུངས་ཀྱང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱད་པར་ཅན་མཉེས་པར་མ་
 བྱས་ཤིང་། ཆོགས་གྱི་བསགས་རྒྱབ་རྒྱུད་བ་རྣམ་དཔྱད་གྱི་མིག་དང་བལ་བ་
 དག་གིས་བསྟན་བཅོས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལྷག་པར་འཆད་པ་དག་རྒྱུད་རིང་
 ལུ་དོར་བར་བྱའོ། རྣམ་གཞན་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་
 རྒྱག་པ་མིག་ཅན་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཆོན་གསལ་བར་མཐོང་ཡང་ཐ་
 སྐྱོད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཀྲ་བར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། ཉག་པ་ལོང་བ་སྒྲུ་མཁས་པ་
 དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཆོན་གསལ་བར་མ་ཐོང་ཡང་ཐ་སྐྱོད་མཐའ་དག་
 བྱེད་པའི་བྱིར། རང་རིག་མདོན་སྒྲུལ་དབང་(༡༩༩) པོ་ཆད་བ་དང་འདྲ་སྟེ།

དེ་ཡིས་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་
 ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྟ། སྤྱི་མེད་ན་བར་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་
 སེལ་ཡིན་ན་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། བཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་
 གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 བཟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་
 སྤྱོད་པའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚྱོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གསལ་
 བ་ཀྱན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བ་ལང་ཞེས་.....
 སོགས་སྤྱི་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ལྟ་མེད་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅི་ན། སྤྱོད་པ་འབྲེལ་བ་
 དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་ཚྱོད་པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བརྫོང་
 བྱེད་པོར་མེད་ཀྱང་བརྫོང་འདྲོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
 བརྫོང་བྱེད་པོར་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བར་སྤྱོད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
 བརྫོང་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་དངོས་པོ་བརྫོང་པ་དང་རྣམས་བརྫོང་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་.....
 བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རྩ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་ཆོས་བརྫོང་པས་ཏེ་
 དངོས་པོ་བརྫོང་པའི་སྤྱོད་པ་བ་ལང་ཞེས་པ་རྣམས་བརྫོང་པའི་སྤྱོད་པ་དང་དོན་
 མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །མི་འགལ་ཏེ་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་བརྫོང་
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་། ཆོས་ཅན་བརྫོང་པའི་སྤྱོད་པ་བརྫོང་བྱེད་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་
 པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་སུ་སྟོ་
 སུ་དོན་གྱི་རྩ་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བརྫོང་.....
 འདྲོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྫོང་འདྲོད་
 ཀྱི་བྱེད་པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་པ་ཉི། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་
 བས་བརྫོང་འདྲོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 འཇུག་པ་ཡིན་ན་གཅིག་ལ་མང་ཆོག་དང་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཆོག་མི་རུང་བ་.....

སོགས་ཀླས་པར་འགྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་འདྲི་པ་བརྗོད་པ་
 བློ། ཀླུ་དཔྱད་པ་ན་རེ། སྤྱི་རྒྱུ་ལུ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དངོས་འགལ་གཙོད་
 པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དང་རྒྱུ་པ་དེ་ནི་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་.....
 རྒྱུ་ན་བཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་མ་གོ་བར་ཤིང་མ་ཡིན་གཙོད་མི་རུས་པས་མི་....
 གོ་དེ་གོ་བ་ལ་ཤིང་གཙོད་པ་དང་གོ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་འགྲོ་དགོས་པས་རྒྱུ་པ་
 བན་ཚུན་བརྟེན་པའི་བྱེད། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་རུས་མཉམ་རུ་མི་གོ་ཞིང་
 གཅིག་སྤར་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་གོ་བ་མེད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྤྱི་ལོ།
 དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་དང་། སྤྱི་ལ་འཇུག་རུ་
 འདྲི་པ་དགག་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལ་ཤིང་ལ་བརྗོད་
 སྤྱི་བའི་ཆེ་དངོས་འགལ་གཙོད་དམ་མི་གཙོད། མི་གཙོད་ན་ཤ་པ་ལ་ཤིང་གི་
 བརྗོད་པའི་ཆེ་ཤ་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཤིང་རུ་རྒྱུ་པ་མི་སྤྱི་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་
 པ་ལས་ལོག་པར་མི་གོ་བའི་བྱེད། གལ་ཏེ་གཙོད་ན་ཤིང་གི་ཐ་སྤྱི་ཐམས་
 ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འགལ་བྱེད་ཤིང་མ་ཡིན་སྤར་མི་རྒྱུ་པས་ཏེ་
 རྒྱུ་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པའི་བྱེད། གསུམ་ཀ་ཁས་སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བྱེད་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཤིང་ལ་བརྗོད་སྤྱི་བའི་ཆེ་དངོས་འགལ་བསལ་
 རས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་དེ་མི་སྤྱི་བྱེད། འོན་ཀྱང་ཤིང་གསལ་ལས་རྣམས་ཐ་དང་
 (༡༥༩) པའི་ཤིང་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་མཚོང་བས་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྗོད་ལ་ཐ་....
 སྤྱི་བྱེད་རུས་ན་འང་སྤྱི་དེ་ཉིད་རྒྱུ་པ་ཤིན། དེ་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དོན་
 གཞན་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ནས་བརྗོད་སྤྱི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྗོད་རུས་ན་
 འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་མི་སྤྱི་ནས་གཙོད་རུ་བརྗོད་སྤྱི་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་མ་
 བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་
 པ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ནི་གཞན་
 སེལ་ཡིན་པའི་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ནས་བརྗོད་སྤྱི་བ་ལ་

རྟོགས་པ་ལན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་མེད་པར་ཐལ། བར་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་སྦྱོར་
 བྱས་ཤིང་གི་བར་མ་སྦྱར་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས། ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་
 པ་དང་མི་ལྷན་པ་སོ་སོར་ཤེས་ལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མཐོང་ནས་
 དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནི་ཞེས་ཤིང་གི་བར་བྱེད་ལ། བར་དེ་རིགས་ལ་སྦྱར་བར་
 བྱེད་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྦྱོས་པའི་གསལ་བ་ལ་མི་སྦྱར་བའི་བྱིར།
 ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་འདྲོད་པའི་སྦྱིང་དང་མི་
 མཚུངས་སྟེ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན་པའི་བྱིར། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་
 འཇུག་ཡིན་ན། གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཆོག་ཁོ་ནས་དངོས་སུ་སྦྱར་དགོས་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོག་ཀྱན་ངེས་བཟུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་
 ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཆོག་དངོས་སུ་སྦྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པར་
 ཚུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་མི་འདྲོད་
 པའི་དོན་གཞན་ལས་བརྗོད་ནས་འདྲོད་པའི་དོན་དེར་འཇུག་ཅིང་གོ་བའི་.....
 བྱིར། གསུམ་པ་ལ་(༡༣༧) ཚྱོད་པ་ནི། ཚྱོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་བཅད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་
 ལ་བཅད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་པས་ཆོག་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་གཞན་
 སེལ་འགལ་ཞེ་ན། ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་ཡང་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་མེད་
 པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་སྟམ་དུ་དོགས་པ་ན་དངོས་མེད་
 ཤེས་བྱ་འོ་ཞེས་བརྟག་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་གཅིད་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ལ་ཚྱོད་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱོད་ཀྱིས་ལྷོག་པའམ་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྦྱི་དོན་
 གཞན་དང་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་
 པ་དེས་ན་ལྷོག་པ་མི་དགོས་ལ། ལན་ལ་གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་དང་།
 རང་གི་ལན་ནི། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་པ་འདིའི་ལན་འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་

ནི། དངོས་པོའི་སྒྲིག་པ་དངོས་པོར་འདྲོད་པས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་པས་བརྟག་པའི་སྤྱི་ལ་གསལ་བ་དང་རྣམས་
 གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་སྤྱིའི་སྒྲིག་བརྗོད་པ་འདི་ནི་.....
 གཞོན་པ་དཀའ་ཞིང་འཇུག་པའི་བྱིར། སལ་ཆེར་གྱི་སྤྱོད་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་
 པ་ལ་གཞོན་པ་བརྟན་འདུག་སྟུང་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་གོ་བ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་.....
 ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། འདི་ལའང་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅིས་པའི་སྐབས་སུ་
 གསུངས་པ་སྟར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་(༡༤ན) པར་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ཐ་དད་པ་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ཅན་ལ་
 སྦྱར་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དངོས་པོ་
 ཡིན་ན། དེར་སྤང་བའི་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་རྟོག་མེད་མ་
 འབྲུལ་བའི་གཟུང་རོར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱིས་དབེན་པར་སྤང་གི་ཆ་ཅན་མི་.....
 སྤང་བས། ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཆ་ཤུག་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་ལོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞོན་པ་སྟོན་ལ། འདིར་ནི་ཤིང་མིན་ལས་
 སྒྲིག་པ་དངོས་པོ་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཤ་པ་ཡིན་ན། གཞན་
 ཅན་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཤ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཅན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་པ་ལས་ཐ་
 དད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཤ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཞན་མིན་པའི་
 བྱིར། སྐབས་དོན་བསྟུན། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
 སྤང་བ་དངོས་པོར་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། ཤ་པ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་

རུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཅན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པའི་གཞུང་
བཟུང་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་ནགས་ལ་
གནས་པའི་སྒྲུབ་དག་ཕྱོན་པའི་ཤིང་ལ་(༡༥༧) མི་གཙང་བ་འཕྱོར་བ་དང་.....
འདྲ་བར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྱི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྒྱུན་མི་མཚུངས་པ་
དང་། དོན་གཉིས་སྒྲིན་ན་སྒྲིན་གཉིས་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པའི་སྒྱུན་མེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་སྒྲིན་བ་ལ་ནི་སྒྱི་གསལ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་
པས་གཞོད་པ་དང་། བར་སྒྱུར་བ་དགོས་ཅུས་མེད་པའི་སྒྱུན་འདི་མེད་པར་
ཐལ། དེ་མ་ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་ཕྱོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྒྱི་
འཛིན་གྱི་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་དབྱེད་པ་ན་སྒྱི་སྒྲི་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷག་པར་
སྤང་བ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷག་པ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་
རྣམས་འགོ་བྱེད་པས་དོན་ཐོབ་པ་འཐད་པའི་ཚུལ་རུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགེལ་
པར་བྱངས་པའི་རྣམས་འགེལ་གྱི་ཆོག་འདི་དག་གི་དོན་དང་། གོང་རུ་བོད་ཀྱི་
འདོད་པ་བཀག་པའི་གཞོད་པ་རང་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་
དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཤིང་གསལ་རུ་མ་ལ་ཤིང་རྩ་རྣམས་པའི་སྒྱི་སྒྲི་
སྒྲིས་པ་ན། དེའི་གཞུང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་དང་།
གཞུང་རོར་ཡང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་གི་ཆ་ཐ་དད་རུ་མི་སྤང་བ་དང་།
དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲི་མ་འབྲུལ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། རྣམས་ཐ་དད་དམིགས་བྱང་
མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་སྒྱི་རུ་མར་ཐལ་བ་དང་།
གསལ་བ་རྣམས་གཅིག་རུ་ཐལ་བའི་གཞོད་པ་བཟུན་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་སྒྲིེ་པ་

ཁ་ཅིག་དང་། བོད་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་
 གྲངས་ཤིང་། སྤྱི་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་བ་ཡང་ཁས་གྲངས་པས། དེ་ལྟ་ན་
 སྤྱི་སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་
 (༡༥ན) ཏེ། འདི་ལྟར་ཤ་པ་དེ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཅན་
 ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་ཐ་དད་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་
 ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་རྩེ་ཆ་ཐ་
 དད་མེད་པར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ཤོས་ལ་
 ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ཡང་སྤྱོད་འདོན་མཛོན་སྤྱོད་ཀྱི་བཟུང་
 རྩེ་སྤྱོད་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་བས་ཆ་ཐ་དད་མེད་.....
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བའི་བཟུང་རྩེ་དེ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེ། དེ་
 གསུམ་ཆ་ཐ་དད་དུ་འང་མི་སྤང་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྤང་བས་ཀྱང་
 བས་མི་མཚུངས་སོ། །ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་གྲངས་པ་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
 པོ་དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཕན་ཚུན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་རྣམ་གྲངས་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞོང་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེལ་ངོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག །རང་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་
 གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་འབྲུལ་རྩེ་ཡོད་ཅེས་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་བས་ཞོང་དུ་
 གཞན་སེལ་བྱེན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་ཞིབ་དུ་རྟོགས་པར་.....
 བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རིགས་པ་དུ་མས་སྐྱབ་
 པར་མཛད་ལ། བྱེད་ཅག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་འབད་པ་དུ་མ་བྱེད་
 པར་སྤང་བས་བསམ་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་(༡༦བ) ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་སྤྱོད་

སྒོས་ཀྱི་ཤིང་ཆེ་མོ་ལྟར་རྫོང་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་བའི་གོང་བྱ་ལྟ་
བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཤིང་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་
གཙོང་པ་དང་། དགག་སྐྱབ་གྱི་སྒྲ་གཉིས་སྒྱུར་དགོས་པར་འགྱུར་རྩ་ཞེ་ན།
དེས་ན་སྒྲ་གཉིས་དེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་
གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་ལ་ཤིང་མིན་པ་གཙོང་པ་དང་། ཤིང་བརྗོད་པའི་
དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་.....
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཐ་དད་གཉིས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་དང་ཤིང་མ་
ཡིན་གྱི་ཆོས་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་.....
པས་གཅིག་པ་མི་སྤྲོད་ཅིང་། ཤིང་མིན་པ་བཅད་པའི་སྒྲ་པ་ལ་ངོ་ཤོ་མ་གྲུབ་
པས། སྒྲ་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ལྷག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས་
པས་སྒྲ་ཐ་དད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གོ་བས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལྷག་པར་གོ་ ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྷག་པ་གོ་བས་ཀྱང་ཤིང་གོ། ཤིང་སྒྲས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་སྟོན་པས་སྒྲ་གཉིས་སྒྱུར་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ལ་ཚོད་པ་ནི། བྱེ་
བྲག་པ་ན་རེ། ཤིང་གསལ་ཇས་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྒྱིད་ན་གཞན་མེད་ན་ཤུལ་
སྟོན་པོ་ལ་སྐགས་པ་ཆོས་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས་གཞི་མཐུན་མེད་...
པར་འགྱུར་རྩ་ཞེ་ན། བ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ནི། མཐུལ་ལ་ཆོམ་བྱ་བཀོད་པ་
ལྟར་མཐུན་ཆོས་ཇས་ཐ་དད་གཉིས་གཞི་མཐུན་པ་ཇས་ཐ་དད་ཅིག་གི་སྟེང་...
ཏུ་འདུ་བར་འདོད་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་གི་གོང་བྱ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇས་གཅིག་གི་
སྟེང་ན་སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་། ཤུལ་ཞེས་པའི་
སྒྲས་སྒྱིད་ན་གཞན་བརྗོད་(༡ རྟོན) པར་ཁས་ལེན་པའོ། །གང་ཟག་གཉིས་ཁང་
པ་གཅིག་ན་གནས་པ་ལྟར་རོ། །རང་ལྷགས་ལ་གཞི་མཐུན་པ་དང་མཐུན་ཆོས་
ཐ་དད་པའི་ཆ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པ་དེ་མ་གོ་བར། གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་རྟོག་
བཏགས་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་བཟུང་ནས། སྒྲ་དེ་བྱས་མི་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་

ཡིན་པ་ནས་གྱིས་འགོག་པ་དག་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་གི་པ་ནི། སྤྱི་གསལ་རྣམས་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲིན་པོ་ལས་
 བྱུང་ལ་རྣམས་གཞན་མིན་ཡང་། མེ་རྟོག་བྱུང་ལ་སྒྲིན་པོ་དེ། སྒྲིན་པོ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག། །བྱུང་ལ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་སེལ་བའི་དབྱེ་བསྐྱུས་རྟོག་པའི་
 རྩོད་ལྟུང་ཆོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་མཐུན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་
 སྒྲིད་ལྟུང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་
 མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་མཚན་ལ་སྤྱང་བའི་སྒྲིན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱང་སེལ་ཤེས་པའི་པན་ལོན་གྱི་སྒྲིན་ནས་མཇུག་བསྐྱུ་བ་ནི། རིགས་པ་སྤྱི་བ་
 དག་སྤྱང་སེལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་དག་གིས་
 མིག་དང་སྒྲོ་གྲོས་གསལ་བར་ལྟན་པའི་སྒྲིན་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་དཔྱད་པའི་རྟོག་གོ་
 པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་སྤྱི་བ་པ།

རྟོག་པའི་ལྟུང་དང་འཛིན་སྤྱངས་དང་། །

རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ལྟུང་འཛིན་སྤྱངས། །

སྤྱང་སེལ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །

དེ་ཡི་རྣམས་གཞན་ལེགས་པར་བཤད། །

བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས། སྤྱི་བ་པ་དང་གཞན་(༡༥) སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་
 འགྲེལ་པའོ། །

བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་

གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཤད་པ་
དང་། ཚྩད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོན་དམ་པར་རང་མཆན་བརྟུན་བྱར་འདོད་པ་
དགག་པ་དང་། སྤྱི་བརྟུན་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱི་རོལ་བརྟུན་བྱར་འདོད་
པ་དགག་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྟུན་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚྩད་པ་ནི། བརྟུན་པ་སོགས་ན་རེ། རུམ་པ་ཞེས་
བརྟུན་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འཆར་བས་རུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་
རང་མཆན་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་དབང་ཏུ་སྤྱི་
བརྟུན་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྤྱོད། །དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་
བརྟུན་མི་རུས་པར་ཐལ་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་བརྟུན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
བ་དང་། གཞུགས་སོགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་དབང་པོ་དགོས་མེད་ཏུ་
ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལྷག་པའི་གཞན་སེལ་ལུགས་ཏུ་མ་བྱས་པར། བ་
ལང་ལ་བརྟུན་བྱ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཡང་ན་གསལ་བ་མཐའ་
དག་ལ་རེ་རེ་ནས་འདི་བ་ལང་ཞེས་བརྟུན་བྱེད་དགོས། ཡང་ན་བརྟུན་བྱ་བ་
ལང་ཐ་སྟོན་གྱི་རུས་རྟེན་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་མི་སྟོས་(༡༩ན) པར་རང་མཆན་སོ་སོར་
ངེས་པ་ལ་ནི་བརྟུན་མི་རུས་པར་ཐལ། མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མི་འཐད་
དེ། ཐ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཆོ་ཡང་དང་པོའི་རང་མཆན་རྟེན་པར་དཀའ་སྟེ་མི་རྟེན་
པའི་ཕྱིར། གོང་འོག་འདི་དག་གིས་གཞན་སེལ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་། སྤྱི་བ་

རང་དབང་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་གྲོས་
 གྱི་འཇུག་པ་ཅིང་བ་དག་གིས་རང་མཚན་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དགག་
 སྒྲུབ་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་བཀག་འཇུག་སྒྲུབ་ཏུ་གོ་ན་ལོག་པར་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་
 ནས་རང་མཚན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་.....
 དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་ན། བསྟན་བཅས་རིགས་གཏེར་
 གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དངོས་པོའི་གནས་
 ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོག་དངོས་
 མེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པར་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 ན་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྒྲུབ་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་གནོད་པ་གང་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་....
 རང་གི་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་སྒྲུབ་
 བྱས་མ་བྱས་པར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་ཞེས་སྒྲུབ་ནི།
 རིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། འདས་མ་
 འོངས་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཐལ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བྱབ་པ་མེད་ན། སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་
 ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་
 པ་སྒྲུབ་པ་མིག་དབང་སྒྲུབ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེད་
 (༡༥) བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་དེ་ཡིས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་ཉིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དོན་དམ་པར་རང་མཚན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་འཇུག་ཏུ་.....
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་པ་ལ་གཞུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་དགོས་པས་གཞུགས་
 ལྟ་བུ་ལ་དབང་པོ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྒྲུབ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་པོས་འཛིན་
 ན་བརྗོད་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྒྲུབ་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་

མྱེར། རྟོན་དེ་ཡི་མིང་འདི་ཞེས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲོ་ནི་ཚས་ཅན། འདིས་སེལ་བར་
 བྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དཔྱེད་པ་ཡིན་པའི་མྱེར། རང་མཚན་ལ་དངོས་
 ལུ་བརྟེན་བྱེད་པས་རང་མཚན་ཉིད་བརྟེན་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དང་པོ་མིང་རྟོན་
 གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་རུ་བསྟན་ན་ཡང་.....
 བརྟེན་ནི་སྒྲིལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། བསྟན་གྱི་རུས་སུ་རྟོན་གོ་བའི་རྟོན་རུ་བརྟེན་
 འདོགས་པའི་མྱེར་རོ། །དེས་ན་བརྟེན་དང་བསྟན་གྱི་རུས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་བརྟེན་སྒྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བ་
 ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་ཀླུར་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ནག་ཀླུར་ལ་
 ཡོད་པ་དེ་དང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཆ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་.....
 དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲིག་ཅིག་མེད་ན། རྟོན་ལའང་བ་ལང་རུ་གོ་བར་ཏུ་ཅང་ཐལ་
 བར་བྱེ་བྲག་པ་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་སྒྱུར་བའི་གཞི་བ་ལང་
 དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བརྟེན་སྒྱུར་བར་བྱ་བའི་རྟོན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་
 གོང་རུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བ་ལང་གི་རྟོན་སྟོན་དེ་ལ་སྒྱུར་ལ། དེའང་བ་
 ལང་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྒྱུར་ཞིང་རྟོན་དེ་(༡༧) ཉིད་བརྟེན་དང་བསྟན་གྱི་
 རུས་གཉིས་ཀར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྟེན་མེད་ཀྱང་བརྟེན་
 མི་ཤེས་པས་ཀྱང་རྟོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྒྲུ་
 དང་འདྲེས་པའི་རྟོན་འཛིན་པའི་མྱེར། སྒྲ་རྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་གཏད་ན་
 དེས་རུང་ཡིན་པས། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ན་བརྟེན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འདྲོད་པ་བརྟེན་པ་ནི། དབང་པོའི་སྒྲོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བའི་ཡིད་འདི་གཟུགས་སོ་སྟུང་པ་མཐོང་སྒྱུར་འདྲེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་།
 ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་རྟོག་མེད་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་རུ་མཐོང་རྟོག་
 ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་མྱེར། རྟོག་པས་རང་མཚན་མ་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 འདིའི་སྟུང་རུ་མ་དེས་པས་རྟོན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཡོད་པའི་འདྲོད་པ་

ཡིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་རུ་མ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ལན་དང་། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 མཐོང་རྟོག་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་
 བཅས་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གཟུགས་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་རུས་་་
 གཅིག་ཆར་འཇུག་པས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདྲོད་
 པ་ལྟར་ཤེས་པ་རུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་མཐོང་རྟོག་
 གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རུས་སྐྱར་བ་ལ་སྒྲུབ་པོ་ནམས་ཀྱིས་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པ་
 མ་བཅད་པར་བརྟེན་མི་རུང་བར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེ་བརྗོད་བྱར་འདྲོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་རྣམས་ཀྱབ་
 (༡༧) བརྗོད་བྱར་འདྲོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདྲོད་པ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་སྐྱ་ཡིས་གསལ་བ་མི་
 བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་རིགས་སྐྱེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་
 བ་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱར་བའི་སྐྱ་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་མེད་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་ལ་བྱོད་འདྲོད་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་ཡོད་ན་ཡང་
 དེས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པས། དེ་ལ་བ་ལང་ལྟ་བུའི་དངོས་མིང་སྐྱར་བ་དགོས་
 རུས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་བ་ལང་གི་དངོས་མིང་འདྲགས་ཤིང་བརྟེན་སྐྱར་
 བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པ་དགོས་པར་བརྟེན་པས། བརྟེན་ཡུལ་དང་
 རང་མཚན་འགལ་བར་འདྲོད་པ་ཐན་ལྷག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ།
 སྐྱེས་དོན་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱར་བས་་་
 རང་མཚན་གོ་ཞེན། དེ་དགག་པ་ནི། དགོས་རུས་མེད་པའི་སྐྱེ་བོར་ལ་གསལ་
 བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱར་རིགས་པར་ཐལ། བརྟེན་ཡུལ་རུ་དོན་བྱེད་རུས་
 པ་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་དོན་གཞན་ལ་དགོས་རུས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

གསལ་བ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་མི་རུས་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་དང་
 འབྲེལ་བའི་གསལ་བ་རང་མཚན་འདི་ལའང་བརྟེན་མི་རུས་པར་ཐལ། སྤྱི་
 དང་ལྡན་པས་གསལ་བ་ཉུང་དུ་མ་སོང་བས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་
 ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་
 དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པ་གཉིས་སྒྲེ་མས་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་མས་ལྡན་མིན་འདུ་
 བྱེད་མིང་དང་མཚན་མས་བསྐྱས་པ་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱར་འདོད་དོ། །དེ་
 དགག་པ་ནི། གཞུགས་ལ་གཞུགས་ཞེས་པའི་བརྟེན་སྐྱར་བས་གཞུགས་རི་ལྟར་
 (༤༠ན) རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཁོ་
 བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བས་ཏེ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་བྱམ་པ་ཞེས་ནི་བརྟེན་པ་ལས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ།
 འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ་འབྲེལ་ནས་དོན་གསལ་བ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ནི། ལྷལ་དང་རུས་རེས་འགའ་འབྲེལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་
 ཀྱང་རུས་ཀྱན་དུ་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་པ་མིན་པ་རེས་འགའ་དོན་སྤྱི་
 དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལའང་འཇུག་པར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དང་
 གསལ་བ་རང་མཚན་འདྲ་བས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་
 བརྟེན་བྱ་གཉིས་དང་གསལ་བ་རང་མཚན་འདྲ་བའི་སྒྲིན་ནས་འབྲེལ་བ་མིན་
 པར་ཐལ། འདི་ནི་རྟག་དུ་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་
 བར་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེར་ན་མཚེ་མ་ལྷ་སྤྱིན་དང་མཚོད་སྤྱིན་གཉིས་འདྲ་
 བས་འབྲེལ་ན། རེས་འགའ་ལྷ་སྤྱིན་ལ་འཇུག་ རེས་འགའ་མཚོད་སྤྱིན་ལ་
 འཇུག་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྟེན་ལས་གོ་བར་
 བྱ་བ་བརྟེན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་
 བརྟེན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྟེན་བྱ་དང་རྟོན་བྱེད་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་

ནམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ་འཆད་དང་འཇུག་པའི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བརྟེན་རྒྱུ་འབྲུག་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་འབྲུག་པ་
 མེད་ཏུ་གོ་དགོས་ཤིང་། འབྲུག་ནས་འཇུག་ན་དོན་མི་ཐོབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་
 ཐལ། འཆད་པའི་(༧༥) ཆེ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་ནམ་པར་བྱེ་བས་གནས་ལྷགས་ལ་
 མཁས་ལ། འཇུག་པའི་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པས་ཞེན་ནས་ཁྱགས་པས་དོན་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་བྱེད་དང་བཞི་པ་ལས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནམས་
 དེ་ལྟར་ནམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་འདྲགས་པར་བྱེད་པ་ནམས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ཆེ་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་སྤྱི་མཆོན་དང་
 ཞེན་པའི་སྤྱི་ནས་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་རང་མཆོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པར་.....
 འབྱུར་རོ། །རང་མཆོན་སྤྱི་བརྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་འདི་དག་
 གི་ཙམ་འགྲེལ་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིག །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་དངོས་སོ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་
 དང་། གཞི་མེད་ལ་འབྲུག་ནས་བརྟེན་སྤྱི་ལྟུང་དང་འབྲུག་བ་ལ་སྤྱི་བས་
 རང་མཆོན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། །དང་སོ་ནི། དམ་པའི་དོན་ཏུ་སྤྱི་བརྟེན་བྱ་
 མེད་པར་ཐལ། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཆོན་ཡིན་པས་དེ་དོན་དམ་པར་
 བརྟེན་བྱ་ཡིན་ན། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ།
 དོན་སྤྱི་དང་སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྱིར་འདོད་གཉིས་སོ་དངོས་སོར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་
 བཞི་དོན་དམ་པར་བརྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་དེ་དག་
 དོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྟེན་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། དེ་བཞི་ཤེས་བྱར་བརྟེན་
 པས་ཡོད་ན་མི་རྟོག་པས་བྱུང་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ། གཉིས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་
 དངོས་སོར་མེད་པ་ལ་འབྲུག་ནས་བརྟེན་སྤྱི་བ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རོ་
 བོས་འབྲུག་བ་ལ། སྤྱི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟེན་ཤར་བ་དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་ཏུ་
 ཞེན་པའི་སྤྱི་དོན་དེ་ནི་སྤྱི་ཡི་བརྟེན་བྱར་བྱུགས་ལ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཁྱགས་.....

པས་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤད་(༧ན) དང་།
 སྒྲིབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒོ་གསུངས་པ་ལྟར། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་མོ་ཡོད་མེད་
 ཉན་པའི་ཆོ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་ཆོ།
 བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་། བར་ལ་བྱང་
 བས་སྤང་བ་ལྟར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་གྱི། དེ་སྤང་བ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱད་བཞིན་
 རང་མཆན་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་ཡོད་མེད་ཉན་པ་ལྟར། སྤྲེལ་མི་རྟག་
 ཉན་པས་གྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྤྲེལ་མི་རྟག་པའི་གཟུགས་བརྟན་.....
 ཤར་བའི་ཆོ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ནོ་སྒྲིབ་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱེད་གྱི། སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་རང་མཆན་པ་ཞེན་ཡུལ་དུ་
 བྱས་ནས་སྤྲེལ་མི་རྟག་གོ་སྒྲིབ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
 རིགས་པའི་གསང་ལེགས་པར་མ་གོ་བར་བརྟན་བཅས་འདི་དག་ལ་བཤད་པ་
 བྱེད་པ་ནི། ལོང་བའི་གར་སྟབས་དང་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉན་པ་འབྲུལ་
 ཡང་དོན་བདེན་པ་ཐོབ་པ་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་བརྟགས་གཅིག་དུ་འབྲུལ་
 བའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། བརྟེན་དུས་ན་སྤང་བརྟགས་བསྐྱེད་ནས་སྒྱུར།
 ཐ་སྙད་དུས་ན་འང་དེ་ལྟར་གོ་ཞིང་རང་མཆན་ལ་ཞེན་ནས་ཁྱེད་པས་དོན་...
 ཐོབ་པ་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་ཚུང་པ་སྤང་བ་ལ་ལ། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་
 འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུགས་བརྟན་བརྗོད་བྱར་འདོད་
 བ་ཤེས་པ་རང་མཆན་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་བརྟེན་སྒྱུར་ན་
 ལྟན་མིན་འདྲ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཆན་
 པ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཆད་(༧བ) བྱས་གྱི་
 འབྲེལ་བས་གོ་བས་འབྲུལ་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུང་པ་ནི།
 ཉན་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷག་པར་སྤང་བའི་སྤྲོད་དེ་གཞན་ཤིང་མ་...
 ཡིན་པ་ལས་མི་སྟོན་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྲོས་བརྗོད་པར་འགལ་ལ། སྟོན་ན་ནི་

དངོས་པོ་བཟོད་བྱར་འགྱུར་བས་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཟོད་པའི་སྤྱོད་མཚུངས་
 སྟེ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། གཟུགས་བརྟན་བཟོད་བྱར་འདོད་པ་དང་སྤྱི་
 དོན་གཞན་བཟོད་བྱར་འདོད་པ་དེ་དག་སྤྱོད་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ་མི་མཚུངས་་་་
 པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ལ།
 བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ནི། སྤྱི་ནི་རྣམས་ཡོད་དང་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་འབྲུལ་བར་
 མི་འདོད་པས་དེ་ལ་གཞོད་པ་འཇུག་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་
 ནི། རྟོད་བྱེད་གྱི་སྤྲུལ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་བཟོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་
 ཡིན་པས་ཤེས་པ་རང་མཆོན་བཟོད་བྱར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྣམས་འགེལ་དང་་་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆེ་གཟུང་རྣམས་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་སུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་གཟུགས་
 བརྟན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཛིན་ཆེན་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིར་བར་བྱད་་་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མཆོན་ལྷག་མ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་བསྐྱས་
 པའི་བཟོད་བྱ་མིན་ལ། འབྲུལ་བས་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དངོས་མེད་
 ཡིན་པ་དེས་ན་ཤེས་པ་བཟོད་བྱར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ཚོད་
 པ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྟེན་སྤྱིར་
 ན། ལྷན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཟོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཀོད་པ་དང་
 མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། གཟུགས་བརྟན་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་
 (༢༡) དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
 དེར་ཁས་སྤངས་པ་སྤྱོད་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་ན་
 བྱོད་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་
 དངོས་པོར་མེད་ཅེས་ཤེས་ན་བཟོད་བྱ་རྟོད་བྱེད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་་་
 ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མི་མཚུངས་པར་གྲུབ་པོ། །བཞི་པ་ལ་ཚོད་པ་ནི། སྤྱི་
 བཟོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་ན་འབྲུལ་པ་གསོག་རྒྱུ་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་་་་་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྐད་སྐྱོན་མེད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། ཐ་
 སྐད་སྐྱོན་མེད་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་འབྲུལ་ཡང་འབྲུལ་བའི་སྐྱོ་
 གས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ་
 ཚད་པ་ནི། དོན་དེའི་མིང་འདིའི་ཞེས་བརྗོད་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་
 བ་ལ་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་པ་མི་དགོས་སོ། དེ་དགག་པ་ནི། བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་དེ་སྐྱི་རང་མཚན་ལ་ཟེར་ན། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ་
 ལུན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་བརྗོད་
 སྐྱུར་བ་རྟག་པ་འབྲུལ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། རྟག་པ་འབྲུལ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་བརྗོད་
 ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དང་ནི་
 དོན་སྐྱི་དང་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བས་ཏེ་གསུམ་པོ་གང་ལ་བརྗོད་ཆད་……
 བྱས་ཀྱང་འབྲུལ་པ་མེད་ན་བརྗོད་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་
 བ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ཡང་སྟོ་ལྟེན་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་མིང་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་
 ཆད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་རྟག་པ་འབྲུལ་བ་ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་
 མིང་དོན་གྱི་བརྗོད་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་(༥༩) ཐལ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་
 ལྷང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབས་འདིར་ནི་རང་མཚན་དང་དེ་སྤང་གི་རྟག་……
 པའི་གཞུགས་བརྟན་གཉིས་གཅིག་འབྲུལ་ཏུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཤེས་པའི་…
 ཀན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་ཆད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཉན་པ་པོ་འབྲུལ་ནས་
 དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིའི་དངོས་ཀྱི་
 བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་དེ། རྟག་པའི་གཞུགས་བརྟན་ཙམ་ཏུ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར། བརྗོད་བྱས་པའི་ཆེ་རྟག་པ་ལ་དོན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དངོས་སུ་སྤང་བ་ལ་
 སྤྱིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་བརྟན་ཡིན་ན་དངོས་
 མེད་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱར་
 མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རང་མཚན་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཞེན་པའི་

བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་
ནི་ཚུལ་གྱིས་སྤེལ་བརྟན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་འགོག་འདོད་པར་བཟད་དོ།
བརྗོད་བྱ་འབྲེལ་བ་འབྲུལ་བས་བྱས་ན་ཡང་དོན་མི་ཚོལ་པར་ཐལ་བའི་.....
སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་བྱ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

འདིར་སྤྱི་བ་པ།

དམ་པའི་དོན་ཏུ་བརྗོད་པ་ཀུན་གྲུལ་ཡང་། །

ཐ་སྦྱད་སྒྲོ་ནས་དོན་ལ་མ་ཚོངས་པ། །

ངེས་ཆིག་སྔ་སྔ་རིག་པ་སྦྱེད་པའི་ཐབས། །

བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད། །

བསྐྱེད་པའི་ཆིགས་སྤྱི་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེན་ཏེ་མཚན་བསྐྱེད་པ་ནི།
ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱིང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་
པའོ། །

འབྲེལ་བ་བརྟན་པའི་རབ་བྱེད།

༥ བཞི་པ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་བརྟན་པའི་ཚུལ་(༤༩ན) ལ་གཉིས།
འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེན་ཏེ་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེན་ཏེ་མཚན་བསྐྱེད་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྤྱི་བྱ་ཏུ་འགལ་
འབྲེལ་བཤད་པའི་སྤྱི་མཚན་དང་། འབྲེལ་བ་བྱེད་བྱུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པ་ཡི་སྤྱི་བྱ་ཏུ་འགལ་འབྲེལ་དབྱེད་པར་བྱ་

རིགས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་རི་སྒྲིང་པ་འགལ་འབྲེལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟོས་པས་བྱབ་པའི་.....
ཕྱིར། ཐེག་པ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན། ལུན་རྩོམ་འཕེན་པ་དང་འདྲ་བས། ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་འང་འགལ་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། སྟོང་རྒྱབ་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་རོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་མས་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་.....
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གསུངས་བཞིན་དུ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་(༤༩) ཙ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཞེ་ཁོ་ན་ཞུགས་པའི་སྒྲིང་ནད་བྱེད་པ་མིན་ན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དངོས་མེད་ལ་ཡང་རོ་བོས་གྱུབ་པའི་དངོས་འབྲེལ་ནི་ཡོད་ཅེས་སྐྱེན་པོ་འགའ་ཞིག་སྟེ། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་.....
ཅིང་སྒྲིག་འབྲེལ་ཡང་མེད་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ། དེ་དུ་ཉིས་མི་ཟིན་པས་སྒྲིག་འབྲེལ་

དེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པོ་དང་
འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས་ཆོས་གཞན་བརྒྱུག་པ་རྟག་པ་ས་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པར་གྱུབ་ཅེས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་
འགྱུར་སྟུང་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་
ལ་རྟག་པ་ས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་
བ་ཅན་དངོས་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ས་བཏགས་པ་མིན་པའི་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་ཡོད་ན་རང་དང་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་
པས་བྱབ་ཅིང་། མི་འདོར་པ་འབྲེལ་བ་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ལ་དེ་དངོས་པོར་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་མ་གྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་མེད་
དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་ཐ་
དད་(༤༤) དེ་བཀག་ན་ཁེགས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་དང་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་
དགག་པ་དང་། ཉེན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་དགག་པ་དང་།
དེས་འབྲེལ་བ་རྣམས་གྱུབ་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡོད་པར་འདོད་
པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་
སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་པ་
ལ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཆོས་གཉིས་མེད་ཅིང་། ཆོས་གཉིས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་
མི་སྟོང་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་ན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། བྱས་
པའི་རྣམས་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྤངས་པར་མི་.....

བྱའོ། །གཉིས་པ་འདྲ་པ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྷག་
པ་སྐྱེལ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་སྐྱེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་
སྲིད་པས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅི་ན། དེ་
དགག་པ་ནི། སྐྱེལ་བྱས་མི་རྟག་པའི་ལྷག་པ་ནང་པན་ཚུན་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ།
གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པའི་དོན་མཐུན་པའི་ལྷག་པ་རྣམས་རྣམས་ཀྱི་དོས་ནས་
དོན་ལ་ཡོད་ན་དེའི་དོས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདྲ་ན།
བྱས་པ་སྐྱེལ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམས་ཀྱི་དོས་
ནས་འབྲེལ་ན་ཡང་དེ་དགག་གི་སྐྱེལ་རྟག་དང་ཡུལ་རྣམས་གངས་པ་འཕྲུལ་ཡང་ན་
བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེའི་རྣམས་གཞན་
ཀྱི་(༤༤) ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་དང་།
རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་དགག་
པ་དང་། རྒྱང་པ་ལ་དགག་པ་དང་། ལྷན་པ་ལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེལ་དགག་པ་དང་། བར་གྱི་སྒྱུར་འབྲེལ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་དང་རང་རྒྱས་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེལ་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད། སྐྱེལ་
ཡོད་ན་གཅིག་གི་རྒྱས་ན་གང་བྱུང་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། མེ་རུའི་འབྲེལ་བ་སྒྲིའི་ཡུལ་རུ་འཆར་བའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་
སྒྲུང་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་རྣམས་སྐྱེལ་བ་མེ་རུ་རྒྱས་མཉམ་རུ་འགྱུར་དགོས་
པས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་པའོ། །འབྲེལ་བ་རྟག་གི་རྣམས་བཤད་
ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་འདྲ་པ་བརྗོད་པ་ནི། རིག་པ་ཅན་
པ་ན་རེ། མེ་འགག་པ་དང་ནི་རུ་བ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་

བར་དེར་སྒྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཅེན། དེ་དག་གི་པ་ནི། སྒྱུར་
 འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྱུར་འབྲེལ་རྣམས་ན་དངོས་པོ་མིན་ལ་མི་
 རྣམས་ན་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་.....
 པར་མི་འཐད་ལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བར་དེར་
 ཡང་སྒྱུར་འབྲེལ་རྣམས་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་དགོས་པས་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་
 ཟུར། གཉིས་པ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་སྒྱུས་པའི་མེ་ཏུ་
 འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་པ་ནི། རྒྱུར་བ་རེ་རེ་མཐོང་བས་
 གྲུང་མེ་ཏུ་(༥༥) གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྱུས་མེད་
 གྱི་རྒྱུར་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡོད་པའི་ཟུར། གསུམ་པ་ལ་
 གཉིས། ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དག་གི་པ་དང་། མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དག་གི་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱ་
 འབྲས་ཕན་ཚུན་སྒྱུས་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ཟུར། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་ཡོད་
 པ་མི་འགལ་ལ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་ཏུས་
 བ་གཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་
 པར་ཀྱི་པ་ལ་འཐད་པ་དཀའ་སྟེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམས་ཐ་དད་ཏུས་མཉམ་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཟུར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་མ་སྒྱུས་པར་ཐ་སྟང་
 མི་འབྱུང་བ་ཅན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱ་གཡས་གཡོན་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་
 བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་སྟང་ལ་སྒྱུས་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཟུར། རྒྱ་གཡས་གཡོན་གྱི་གཞི་སྒྲིག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་
 སྒྲིག་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་གྲུང་ཉིས་པ་མེད་དོ། །རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པར་ཐལ། མེའི་རྣམས་ལ་ཏུས་
 གསུམ་ཏུ་བརྟག་ན་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་རིགས་པས་....
 བརྟགས་པས་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁེགས་པའི་ཟུར། གཉིས་པ་ལ་འདྲོད་པ་

བརྗོད་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ལྷན་རིགས་ལ་
འབྲེལ་ཞེན། དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་ལྷན་གྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་མེད་
པར་ཐལ། རིགས་དེ་རྒྱ་ལྷན་རང་མཚན་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་རྣམ་
གསུམ་ལ་བཏགས་པའི་སྐར་(༥༥) གྱི་སྦྱོན་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ན་སྦྱི་ཡི་རྣམས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཀག་ཟིན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དགག་
པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཀག་པ་འདིས་ནི་ཚོས་ཅན།
འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་ཁེགས་ཏེ་ལྟན་པ་དང་འདུ་བ་དང་བྱུང་པར་དང་ནི་.....
བྱུང་པ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་བྱུང་པ་དང་སྤང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་.....
འབྲེལ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་དགག་པ་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམས་ཐ་དད་རྣམས་མཉམ་ཡང་འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་
ཤུག་བརྟེན་པ་དེ་ནི་ལྟན་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། བྱེ་བྱག་པ་ན་རེ། སྦྱི་
རྟག་པའི་རྟེན་ལ་ཅན་སོགས་མི་རྟག་པ་འབྲེལ་བ། འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་
འབྲེལ་བ་ཞེས་གྲག་གོ། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དོན་གཅིག་
ལ་ནི་འདུ་བ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྟེ། །རྣམས་ཐ་དད་གཞན་
གྱིས་གཞན་གོ་བ་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་འདོད་དོ། །འགག་པའི་རྒྱ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲེལ་
བ་སྦྱར་འབྲེལ་ལོ། །བདག་རྟག་པ་དང་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་གཉིས་
ལ་བྱ་བ་དང་བྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ། །ཁྱིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་
མིག་དང་གཟུགས་སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱ་ཚོད་དང་འབྲེལ་བ་
སོགས་ལ་རྗེ་ཁོས་དང་། རུར་པ་ཁྱོ་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡིན་
ཞེས་ཚོངས་པ་སྟེ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སློང་རྩལ་གྱི་
 གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་(༤༦)པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་
 འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་པས་འབྲེལ་བ་
 མེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནས་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་བརྟགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱུང་
 འདོད་པ་ལྟར་ལྟན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས་སྦྲེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་
 བ། དེ་དགག་པ་ནི། ལྟན་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤང་གསུམ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ལྟན་པ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ལ། གཞོད་
 བྱེད་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཁར་གཞོང་
 དང་རང་ནང་གི་རྩ་བྱག་སོགས་སྡེ་ཕྱི་བ་རྩ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ།
 བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པས་འབྲས་བྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་།
 མིག་ཤེས་སྦྱེད་པའི་སྦྱོར་གསུམ་པོ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པས་
 འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་རྩ་འབྲས་
 ལུ་བཞག་པ་ནི་སྡེ་ཕྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རུས་མཉམ་པ་ལ་མ་ཡིན་
 ཉེ། ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུར་
 པའི་ཆ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་སོ། །དེས་ན་
 དིགས་པ་ལྟར་སྤང་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མི་དིགས་པས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་པོར་བ་ཡི། །དན་རྟོག་པལ་ཆེར་རྒྱན་པོ་ལེན་པ་ནི། རྒྱུགས་སྦྱོར་བཏང་
 བས་རྒྱུགས་པ་ལ། བྱི་ལས་(༤༧)གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །དེ་དང་འདྲ་བར་
 བརྟན་ནོ། །གཉིས་པ་སློང་རྩལ་བ་རྒྱབ་པ་ལ་གཉིས། སློས་རི་ལྟར་སྦྲེལ་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྣམས་

ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ།
 རྣམ་རྟོག་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་བཞིན་ཏུ་སྟོན་པ་ཐ་དད་
 པའི་སྒྲིན་སྒྲུའོ། །བྱས་པའོ། །མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱ་བ་དང་། སྒྲིན་རྟོག་པས་སྒྲེལ་བ་ཡིས་འཇུག་བསྐྱབ་རྣམ་པས་འབྲེལ་བར་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཆེད་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་རྟགས་སྒྱུར་
 འོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡང་དངོས་
 པོར་མེད་ཀྱང་། དག་འཇིན་མའོན་སུམ་དང་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་ངོ་པོ་འཇིན་
 པའི་མའོན་སུམ་སྒྲིན་སྐྱུག་གསུམ་སྟོས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ་ཚྣད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟེན་
 བྱུང་འབྲེལ་ལ་ཚྣད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྟུན་པ་ནི། བྱས་
 པ་དང་མི་རྟག་པ་སྒྲིན་སྒྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་རང་མཆོན་ཏུ་གྱུར་པའི་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མེད་པ་འགལ་ལ། དོན་ལ་དེ་དག་མ་
 གྲུབ་ན་རང་མཆོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། དེ་དག་པ་ནི། རྟོག་པས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་པས་དོན་རང་མཆོན་ཐོབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་
 པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་གང་ཞིག །ངེས་པའི་དོན་ལ་
 འཇུག་(ལྟན་) པ་དང་། སྒྲིན་རྟོག་ལྟ་བུ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཡོད་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་
 འབྲེལ་བ་ཉིད་ཏུང་། གཅིག་ཤོས་སྒྲིན་མ་བྱས་པར་གཟུང་བ་སོགས་ལས་འཇུག་
 ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མིན་པར་འཇོག་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟུན་པ་ནི། མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཏུ་བའི་
 རྣམ་ལ་མེད་ན་ཏུ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི་

འབྲེལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ག་པ་ནི། རྟོན་གྱི་ཏུ་བ་མེ་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། མེ་ཏུ་སྒྲ་མྱི་གཟུང་ནས་སྒྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པ་མིན་པས་སྒྲེལ་མི་རུས་
པའི་མྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་
སྐྱབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་
ཆུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྟོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་
ཡང་རྟོག་པས་བྱ་གས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་ཏུ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་འགྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་སོགས་འདུས་
པའི་རྟོན་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་མིང་རྟོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བ་ལ་བརྟ་
ཆད་བྱས་པས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ཆེག་
རྒྱུད་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་འབྲུལ་
བས་དངོས་(༤༦) པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྟ་བྱས་
པས་འགྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མེད་པའི་མྱིར། གཉིས་པ་ལ་བྱས་པ་མི་
རྟོག་པ་དང་བདག་གཅིག་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། རྟོགས་
དགོད་པ་དང་། སྦྱར་བའི་རྟོན་ངེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། གང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་པ་
རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆུལ་གསུམ་ཆོང་བ་གང་ཞིག འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་མྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་སྒྲིལ་ནི་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལྟག་པར་ཁས་
སྒྲུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ནི། རང་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ལས་རྣམ་གཉིས་
པར་མི་སྣོད་པའི་དོན་ནོ། །གཏན་ཆེགས་སུ་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་གང་བཞོད་
ཀྱང་རུང་། བྱི་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་ལ་སྒྲིལ་ནས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་
པར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དོན་བྱེད་རྣམ་པས་བྱབ་པ་གསུངས་པས། ཡོད་དངོས་
དོན་གཅིག་རྒྱ་འདོད་པ་དག་ནི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་
ཤེས་བྱེད་རྒྱ་རྒྱངས་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམ་
པ་ཡིན་པའི་ཐྱིར་ཏེ། ཁྱེས་གསུངས་གྱི་ཡོད་ཅམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྒྱ་མ་གསུངས་
པའི་ཐྱིར། རྣམ་ངེས་དང་འདིར་ཡང་དག་བཅོམ་པ་མ་མའི་སེམས་ལྟ་བུ་
དངོས་མེད་རྒྱ་ཐལ། དོན་བྱེད་རྣམ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཐྱིར་ཁྱེས་པའི་རྣོད་པ་
བཞོད་ནས་དེའི་ལན་མཛད་པ་དག་ཀྱང་ཞིབ་རྒྱ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཐིམ་ཅི་
ལྟག་དེ་དག་ནི་སྒྲིལ་རྟོག་སྐྱབ་འབྲུག་རྒྱ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སྒྲིལ་གྱི་གཞུང་
(༥༩) བཅུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་
སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། གནོད་པ་སྒྲུང་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྟོས་པ་གང་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་འཇིག་པ་སྐྱེད་
པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
དཔེར་ན་རྒྱ་ཆོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དངོས་པོ་ཡང་ཁྱེས་སོ། །
དངོས་པོ་འཇིག་པ་དེ་ལ་བྱིས་འབྲུང་གི་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་.....
ཐལ། ལྟོས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཐྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་སྒྲུང་བ་དང་། མ་ངེས་པ་སྒྲུང་བ་དང་།
ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བུམ་པ་སྒྲིལ་

འཇིག་པ་ཁྱིམ་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།   སྟོས་མེད་ཀྱི་
གཏན་ཆོག་མ་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་པ་ཁྱིམ་
འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་།   དེས་ན་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་གྲུབ་པ་
དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ན་སྟོས་མེད་གྲུབ་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི།
འཇིག་པ་ཁྱིམ་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་
དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འབྱུག་མོད་ཀྱི།
དངོས་པོ་འཇིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པ་སྐྱེས། ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཁྱིམ་འབྱུང་གི་རྒྱ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་མེད་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ན་འང་འཇིག་
(༤༧) པར་འབྱུར་བ་ལ་ཁྱིམ་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ཅི་དགོས་དགོས་པ་མེད་.....
པར་ཐལ། རང་འཇིག་པའི་དོ་པོར་རང་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་
མེད་གཞན་རྒྱས་བྱས་པས་བུམ་པ་དེ་མི་འཇིག་པ་སྟེ། དེ་འཇིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་འཇིག་པ་ཁྱིམ་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་
སྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་རང་ལས་ཁྱིམ་འབྱུང་གི་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་པ་
དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡང་བྱེད་དང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་.....
མི་བྱེད་ཅིང་། བྱེད་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཇིག་པ་
དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ཅིས་སྒྲ་ན། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་ཤུགས་
ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་
པ། དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ཉལ་བ་དང་བཟུ་རྒྱ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱུབ་པ་མ་དེས་པའི་དཔེ་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པ་དང་། ལན་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ས་པོན་རྩ་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཆང་ཡང་ལྷ་གྱ་སྒྲིང་པར་མ་ངེས་པ་བཞིན་
 དུ། རང་གི་རྩ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྩ་ལ་མི་ལྟས་ཀྱང་འཇིག་པར་མ་ངེས་
 པས་ལྟས་མེད་འདི་ཡང་བྱབ་པ་མ་ངེས་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔེ་
 རྟོན་མི་མཚུངས་པར་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྱ་སྒྲིང་པ་ཆོགས་
 པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ་ལྟས་པས་ལྟས་མེད་ཀྱི་རྣམས་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་ཚྣད་པ་ནི། བྱས་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རྒྱན་འགྱུར་པའི་
 དུས་ལ་ལྟས་པས་ལྟས་མེད་མ་གྱུ་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔེ་རྟོན་
 མི་མཚུངས་པར་(༤་ན) ཐལ། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དུས་ལ་ལྟས་ན་བྱས་པ་དེ་
 རུས་པ་རྒྱང་དུ་ལས་ཆེན་པོར་འཕེལ་དགོས་པས་རུས་པ་རྒྱང་དུ་འདི་དགག་རྒྱ་
 རུས་པ་ཐོགས་མེད་མ་ཆང་ན་རུས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་ལ། དགག་
 རྒྱའི་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཆང་ནས་འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟས་མེད་གྱུ་ལ། མི་
 འགྱུར་ན་སྤར་བཞིན་ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་མེད་དུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ལ་འདྲིང་པ་བཟོད་པ་ནི། ས་ས་པོན་སོགས་ཆོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་
 ཡིན་པས་རྒྱན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟས་པའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ནི་མ་གྱུ་ལོ། །དེ་
 དགག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ལྟས་མེད་མ་
 ངེས་པའི་ཚྣད་པ་གཞན་སྤར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པས་ཕྱི་ནས་རྒྱ་
 གྱ་སྒྲིང་པ་ལྟར་དང་པོར་ཆོགས་ཅམ་རྒྱ་གྱ་སྒྲིང་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་གྱ་
 སྒྲིང་པ་གང་ཞིག །ཆོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
 འདྲིང་པ་བཟོད་པ་ནི། འགྱུར་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲིང་པ་ལ་གོགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་གྱ་སྒྲིང་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཆོགས་པ་སྤ་
 ཕྱི་གཅིག་དུ་འདྲིང་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གོགས་ཅན་གོགས་མེད་
 སྤ་ཕྱི་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཚྣད་པ་ནི། རས་ཀྱི་ས་པོན་
 དང་རྩ་ལུང་དྲིད་གཤེར་སོགས་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་ས་ལུ་ཡི་རྒྱ་གྱ་བསྒྲིང་

ཕ་རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་ཀྱང་། ས་ལུའི་ཕུ་གུ་མི་སྤྱེད་པས་སྟོས་མེད་ཀྱི་
 གཏན་ཆོགས་འདི་ནི་མ་དེས་སོ། །ལྟོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་མཚུངས་པས་སྟོས་ཏུ་
 བསམ་པའོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། རས་(༤༠) ཀྱི་ཕུ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ས་ལུའི་ཕུ་གུ་
 སྤྱེད་པ་གང་ལའང་སྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་ལུའི་ཕུ་གུ་
 སྤྱེད་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སྟོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་ས་ལུའི་ས་བོན་མ་ཆང་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འོ་ན་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་
 ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མིན་པར་ཐལ། འཇིག་པའི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ནི། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རས་ཀྱི་ཕུ་གུ་དང་ས་ལུའི་ཕུ་གུ་
 རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལ་སྟོས་དགོས་པས་ས་ལུའི་ཕུ་གུ་སྤྱེད་པ་ས་ལུའི་
 ས་བོན་ལ་སྟོས་ལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་རང་གི་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་
 སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་ལ་རྒྱ་མི་དགོས་པ་དེས་ན་འཇིག་
 བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་རས་ཀྱི་ཕུ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་པས་ས་ལུའི་
 ཕུ་གུ་བསྤྱེད་ན་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སྟོས་དགོས་ལ། བྱས་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་
 རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པས་མི་མཚུངས་པའོ། །གསུམ་པ་ཏ་ཅང་
 ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཡིན་ན་དངོས་མེད་
 ཡིན་པས་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱ་
 མེད་ཡིན་པས་རྟག་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཀླུ་
 དཔོག་པ་ན་རེ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མ་ཞིག་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་
 པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་མེས་ཤིང་བསྟེགས་ཇེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་
 རྒྱུན་དེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་
 ཏུ་གཞན་ཏུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་
 མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་འཇིག་མི་འཇིག་གཉིས་ཡོད་པར་(༥༠ན) མཚུངས་པ་

ཡི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདྲི་མི་གནོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་འཇིག་པའི་རོ་ན་
 དང་འཇིག་རྒྱ་ཡི་མེད་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱ་མེད་
 པ་དང་། སྒོགས་བཅས་སྒོགས་མེད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མི་
 སྲིད་པའི་སྒྲིང་། གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་གཉིས། སྒྱགས་སྒྲ་
 མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་རོག་པལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཡང་
 དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་པལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱག་ལ་སྒོགས་
 པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་བེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་
 པ་དང་། རྟགས་གྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྟགས་སྒྲུབ་དོན་གསུམ་ངོས་
 བཟུང་བ་དང་། ཚུད་པ་སྤྲོད་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དང་གང་དོན་བྱེད་ཅུས་
 པ་མིན་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་བཞིན། རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྤྲོད་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་དང་། སྒྲུབ་བྱ་དང་། གཏན་ཆོགས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལྷགས་དང་། གཞན་ལྷགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་
 མཆོན་དུ་འབྲུལ་བའི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། གཉིས་པ་ནི།
 འཇིག་པ་བཀག་ཅམ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྟག་པའི་རང་མཆོན་
 འདོད་པ་དང་། སྒྲ་དོན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སྒོགས་ནི་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་
 ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བཀག་པའི་
 (༥༠བ) མེད་དགག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒྲིང་།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྱགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དང་། ཚུད་

པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་
 འཇལ་བའི་རྟོག་པ་སྤང་བའི་རང་རིག་གིས་སྤྲུགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དགག་པ་འོ། །
 དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་རྟོག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་
 བྱའི་ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་.....
 སྤངས་འགལ་བར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་.....
 སྤྲུགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འབད་པར་ཐལ། དགག་
 པ་རྟོགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་འཛིན་པའི་ཆད་མ་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ལ་ལ་རྟོག་སྤང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། དེའི་
 སྤྱིང་རྒྱ་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་
 པ་སྤང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་རྒྱ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ན། རིམ་
 དང་གཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡང་ཁེགས་ཞེས་པ་འོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟོག་པ་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པར་དམ་འཆའ་བའི་ལྷག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་....
 ཐལ། རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་སྤང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོག་པ་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ངེས་པར་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གཞོད་པ་
 ཅན་གྱི་རྟོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཆོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་མེད་པར་ཐལ། རིམ་
 དང་ཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྤང་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྤང་ཅིག་གིས་སྤང་བ་...
 ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་འགོག་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་(༥༡ན) ཕྱིར། དེའི་
 གྲུབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་པ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་
 ངེས་པས་འགྲུབ་ལ། རྟོག་པས་ཅིག་ཆར་དོན་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་
 ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
 བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་མི་བྱེད་པའི་
 གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་འགྱུར་ན་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་ལ། མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་

ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་མཐའ་གཞན་དགག་པས་འགྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁྱེད་པ་སྤང་བ་དང་།
 རང་བཞིན་ལ་མི་ཁྱེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རང་
 བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའི་མྱིར་རྟག་པས་དོན་བྱེད་
 པ་འཐད་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གཉིས་
 པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ་ལ། རྩས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྟག་པའི་རང་བཞིན་
 གྱིས་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་མྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྟག་
 པ་ལ་སྤང་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེན།
 དེ་དགག་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་དང་པོ་སྤང་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་རགས་པས་
 འགྱུར་བ་གལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྩས་དང་པོར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་
 རྩས་གཉིས་པར་མི་སྤོང་ན་རྟག་པར་འགལ་བའི་མྱིར། གཉིས་པ་བྲུབ་པ་སྐྱབ་
 པ་ནི། རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྩས་པ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་བྲུབ་པ་
 འགྲུབ་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྩས་པ་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་མྱིར།
 གསུམ་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་ན། བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་འགོག་ན་
 དོན་འགོག་པ་(༥༡) དང་། བྱས་པ་ཉིད་འགོག་ན་ཐ་སྤྱང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །
 བྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེན། སྐྱབ་དཔོན་ཆོས་
 མཆོག་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྤྱང་རུ་སྤྱོད་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན་.....
 པར་ཐལ། སྤྱོད་མེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ་སོ་པ་ཡིན་པའི་མྱིར། ལམ་སྤྱང་རུ་
 བྱེད་ཚུལ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྤྱང་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྤྱང་པའི་
 མྱིར། དེས་སྤྱང་སྟེ་རང་གི་རོ་བོ་ལ་བྱད་པར་སྤྱེད་རུ་མེད་པའི་མྱིར། ཞེས་པ་
 ལ། བ་རོལ་པོས་རྟག་པའི་རོ་བོ་ལ་བྱད་པར་མི་སྤྱེད་ཀྱང་དེས་དོན་བྱེད་པ་མི་
 འགལ་ཏེ། མྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱས་བྱམ་པའི་རོ་བོ་ལ་བྱད་པར་མི་སྤྱེད་
 ཀྱང་། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ། དེ་སྤྱོད་མེད་གྱི་

ཉགས་ཀྱིས་འགོག་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཕྱགས་ཚས་ཀྱི་ལམ་སྤྱང་རྒྱས་པ་.....
 དང་། བྱབ་པའི་ལམ་སྤྱང་མདོར་བསྐྱས་པ་གསུངས་ལ། བཀའ་པའི་དབང་པོ་
 ཁ་ཅིག་། དེ་ནས་ངས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་བྱབ་པ་ངས་
 པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ལྡན་མེད་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་གཉིས་དགོས་པ་
 མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ནམས་འཇིག་རྒྱ་དང་
 འབྲུད་ན་འཇིག་ལ། མ་འབྲུད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྟོས་
 མེད་གྱི་ཉགས་དང་། དབང་ཕྱག་སྟགས་རྒྱུན་དང་འབྲུད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་
 འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གསུངས་པས་ལོག་རྟོག་ནམ་གཉིས་གྱི་
 གཉེན་པོར་གྲུབ་ཆེགས་ནམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་བྱང་
 གི་འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་
 ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་དང་པོར་མེ་རྩ་གཉིས་ཀ་(༥༩ན) མ་
 དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་རྩ་བ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས།
 དེ་ནས་རྩ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱག་ལྡན་ངས་ཞེས་བེར་བ་དེ་མི་.....
 འབྲུད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་གིས་ངས་ན་སྤྱག་གསུམ་རྩ་
 འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་རྩ་སྤྱང་ཉི་མའི་འོད་བེར་ལ་
 ཡང་ཡོད་པས་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ངས་བྱེད་གྱི་ཚད་
 མ་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་གཞན་པན་འདོགས་བྱ་འབྲས་
 བྱ་དང་། པན་འདོགས་བྱེད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུང་ཚས་ཅན།
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྩལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོ་བོའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཉེར་
 ལེན་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ལྟར་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ངས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚས་ཅན།
 མེ་རྩ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་སྤང་རྩང་གི་གཞིར་མེ་རྩ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་.....

དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱངས་ཤིག དེ་རྗེས་མེ་དམིགས། དེ་རྗེས་རྩ་བ་
དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བྱངས་ཤིག དེ་རྗེས་
མེ་མ་དམིགས། དེ་རྗེས་རྩ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་སྒོ་ནས་
སྤྱག་གསུམ་དང་། མངོན་སུམ་སྒོན་རྩ་འགྲོ་བའི་མ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་པ་སྒྱིར་སྤང་བ་དང་། གཞན་རྩ་འབྲུལ་བ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་མེ་རྩ་གཉིས་མ་དམིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་ལྷག་
པའི་མཚན་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། སྤང་པའི་རྣམ་འགྱུར་(༥༩བ) དང་།
ཐུན་པའང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་
ཀྱི་སྒྱི་བོ་ལས་རྩ་བ་སྒྲེ་བར་མཐོང་བའི་གཞན་རྩ་འབྲུལ་བས་འདིར་མི་གཞོད་
པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མིན་ལས་མི་སྒྲེ་བ་དང་། སྒྲེ་ན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མིན་ལས་སྒྲེ་བ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་
འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྱི་བོ་ལས་ཀྱང་རྩ་བ་སྒྲེ་
བར་མཐོང་བས། རྩ་བ་མེད་འབྲས་བྱུར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འདྲ་བས་ཀྲོག་
མཁར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྱི་བོ་བཏགས་པས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྱི་བོ་ལས་སྒྲེས་
པའི་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱངས་འབྲུལ་བ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་འབྲུལ་བ་ལ། རྩ་
བ་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བྱད་ཀྱི་དེ་རྩ་བ་མིན་པར་ཐལ། གང་དག་
རང་གི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྒྲེས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རྩ་བཅུགས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རྩ་ཞེ་ན། རྩ་དང་ཤིང་སོགས་མེད་ཉེར་
ལེན་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འང་ཉེར་ལེན་

མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། མེ་ཡི་རྩལ་ཕྱན་སྒྲ་མ་མེད་ཉེར་ལེན་
 གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩོད་ཤིང་སྐྱུ་མ་མེད་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་
 པར་ཐལ། མེད་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་པའི་རྒྱ་རྩོད་ཤིང་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མིག་ཤེས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཡིན་པ་.....
 བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་སྒྲིན་དང་བྱི་མ་ཡི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་
 བའི་བྱུང་པར་ཐ་དད་ཡོད་(༥༩ན) དེ། དང་པོར་མེ་དང་བྱིས་ཏུ་བས་བསྐྱེད་
 པ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བའི་བྱུང་པར་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་འབྲེལ་
 བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
 ལུགས་དང་། ཚྭ་དཔ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་རྒྱང་
 པ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་གོང་
 ཏུ་གནོད་པ་བརྗོད་ཟིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་རྣམས་
 སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་
 གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་སྤྱོད་འཐད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 ནི། སྤྱོད་པ་གཅིག་འབྲེལ་བར་ཁས་སྤངས་ནས། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་ཡོད་
 པར་འདོད་ན་སྒྲི་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲིན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་དངོས་མེད་
 ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་
 ཚུལ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་དང་དཔྱད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དགག་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་
 བདེ་བྱེད་དགའ་བ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་རྩོགས་པའི་.....
 དོན་ལ་མཐའ་གཞན་ཏུ་འཛིན་པའི་འདོགས་པ་སེལ་བའི་དཔྱད་པ་ཡིས་.....
 འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིས་གྲགས་ལ། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས་འབྲེལ་
 བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །ཚད་མ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་དཔྱད་པ་རྒྱང་པ་
 དང་། དཔྱད་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཚད་མ་རྒྱང་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་

མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
 མེད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་(༥༩བ) ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱག་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་
 སྒྲིབས་ཀྱིས་སྒྲེད་པ་ཡི། གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་
 མཚན་རུ་འབྲུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་རུ་རྟོག་དཔྱད་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་
 ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཚད་མ་དང་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིས་ནས་ངེས་
 པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔྱད་པ་ཡིད་དཔྱད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་
 ལ། མ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་བཞི་པར་འགྱུར་རྩ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་
 དཔྱད་མ་ཡིན་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་བྱིར་ལྟ་ལ་
 བཅད་ཤེས་དང་། བྱང་ལྟ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུ་བ་
 ནི། དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་
 ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྒྱ་མེད་རུ་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་ལ་རང་མཚན་རུ་འབྲུལ་བས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་
 པ་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །

དོན་ལ་འབྱུག་ཕྱག་བྱེད་པ་ནི། །

འབྲེལ་བ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །

འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད། །

བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་རྟག་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ལེའུ་འི་གཞུང་
 བཤད་པ་དང་། ལེའུ་འི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགལ་བའི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་གཞི་འགར་གང་ལ་
 གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་(༥༣) ལྷ་སྟེ། འགལ་བའི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་མཆོན་གཞི། རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མཆོན།
 གཞི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྟག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའོ། །
 དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་གཞི་འགར་དེ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགལ་ན་
 འགོག་པས་བྱབ་པའི་སྒྲ་སོར་བཞག་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་རིགས་པ་.....
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་འགོག་ཅིང་། མི་རྟག་པས་ཀྱང་
 རྟག་པ་འགོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པ་མཆོན་འགལ་བའི་བྱེད། བྱབ་པ་ཁས་
 གྲངས། མ་གྲུབ་ན། པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་ཡང་མ་སྟོས་པར་
 གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་གནོད་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་ལ། གནོད་བྱ་ཡིན་ན་གནོད་
 བྱེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱེད་རོ། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་
 རྟགས་དཀའི་ཕྱེ་བརྟན་མདོ་དང་བཅས། །བདེ་སླག་ཉིད་ཏུ་རྟགས་པའི་
 ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ །གོ་སླའི་ངག་གིས་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི། །ལོག་པར་མ་
 བཤད་ཐལ་སྒྱུར་གསལ་བ་འདེབས། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དག་དང་།
 པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། འགལ་ལྷ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་

ཡོད་པ་དང་དངོས་འགལ་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་མེད་
གྱི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྟོན་ནས་གཉིས་སུ་རིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟན་(༥༤) ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། སན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། འགལ་བ་
གནས་པའི་ཡུལ་དང་། གནོད་བྱ་སྟོན་པའི་རྒྱས་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་
ཆོད་མཐོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །
ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་
གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་རྒྱ་འདོད་པ་དབྱེད་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་
གཅིག་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིང་ཅིང་། ཡ་གུལ་
འགོག་ན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྟར་མ་བྱབ་པའི་སྒྲིམ་རྒྱ་འབྲུར་བའི་བྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་
གནོད་བྱེད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་བཞིན་རྒྱ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། ཆ་རེག་ལྟ་བུ་གང་
གིས་གནོད་བྱ་རྒྱས་མེད་རྒྱེད་པའི་རིགས་གྱི་རྒྱ་ལ་གནོད་བྱེད་བྱེད་རོ། །
གནོད་བྱ་རྒྱ་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་གནོད་བྱེད་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་.....
རྒྱས་མེད་སྒྲིབ་གནོད་བྱ་དང་། རྒྱས་མེད་རྒྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་གནོད་བྱེད་
རོ། །རིགས་མ་བྱེད་པར་རྣམས་འབའ་ཞིག་ལ་བྱས་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆ་
གང་ཤད། གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་རྒྱས་རྒྱུད་རྒྱ་སོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་སྟོན་
པའི་ཆོ་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གང་རེག་རྒྱས་རྒྱུད་གི་དེ་འཐད་རྒྱས་གྱི་གང་
རེག་དེས་མ་སྒྲིང་ན། རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་གྱི་བསྒྲིང་བྱ་བསྒྲིང་བྱེད་ཡོད་པར་འབྱུར་
ལ། སྒྲིང་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་དེ་ཉིད་གནོད་བྱེད་རྒྱ་འབྱུར་བས། རྒྱས་རྒྱུད་གི་
ཆའི་ལག་རྣམས་འཛོག་བྱེད་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཅིས་ཐ་སྐད་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་པས་
རིགས་གྱི་སྒྲིང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི་(༥༥) འགྲེལ་པར་

བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་དོན་བཟུང་བ་དང་། ཚད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཇི་སྟེད་པ་དོན་པོར་འགྱུར་བའི་
གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་རྒྱན་ལ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་.....
གཅིག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་རང་གི་དོ་བོའམ་རྒྱ་དང་འབྲུད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྒྱན་ཕྱི་མ་རུས་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྣམ་
ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྟོན་པ་ནི། སྐད་
ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འགལ་ལ་རྒྱན་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་འགལ་བ་འདི་མི་...
འཐད་འོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་ལ་བརྟགས་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་
སྤྲ་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྟེ་ལ། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ལྷན་པའི་ཆ་ཅན་དེ་ལ་རྒྱན་ཏུ་
སྤྲ་བརྟགས་པའི་གནོད་བྱའི་རྒྱན་སྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
འདོད་པ་བརྟོན་པ་ནི། ཆ་གང་གི་རྒྱལ་ཕྱན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ། མི་གནས་ན་ནི་སྤང་རུས་དེ་ཉིད་ཏུ་གཅིག་གིས་
གཅིག་བཅོམ་པས་རྒྱ་འབྲས་རུས་མཉམ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་
གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟོན་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་སོགས་
ལ་ལ་གནོད་བྱེད་གྱི་བག་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སྤང་ནས་གང་
རེག་དེ་ཉིད་ཆ་རེག་གི་རྣམས་སུ་བསྐྱུར་བར་འདོད། འགལ་ཞིག་སྤང་པ་མེད་
པར་འདོད་པའི་རྟག་སྤྲ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲུལ་བ་(༥༥) ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་
ཉམས་ལ། བསྐྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་
ལན་ནི། དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་

ཕན་ལས་རྒྱས་པ་ཆུང་བའི་རྒྱལ་ཕན་རྒྱས་མེད་སྒྲེབའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གནོད་
 བྱ་ལྡན་པའི་རྒྱས་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་
 དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྟོག་པ་ནི། ལ་ལ་བྱ་
 རྒྱུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་བདག་འཛིན་
 དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐལ་པ་མང་པོར་ཡུན་རིང་རྒྱ་འགྲོགས་.....
 ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་དགག་པ་ནི། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྟ་ཅིག་རྒྱ་མི་གནས་
 པ་དེ་ངོ་མཆར་ཆེ། མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟ་ཅིག་མི་གནས་འགའ་ཡིན་ན་
 བསྐལ་པར་འགྲོགས་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་ན་
 གནོད་བྱ་ལྡན་པའི་རྒྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད་པ་དང་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་སྒྲེབ་པ་དེ་སྐད་
 ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡན་པ་དེ་ཆ་གང་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་འགའ་ཟླ་ལྡན་པའི་རྒྱས་.....
 ཡིན་ལ། དེས་པ་སྒྲེས་པས་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་རྒྱ་རང་འགའ་
 གྱི་སྒྲི་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མངོན་གྱུར་བྱིས་མི་སྒྲེབ་ནི་སྒྲི་ཡི་
 གནོད་བྱ་ལྡན་པའི་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་འགའ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྒྲི་
 འགའ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་།
 རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་
 ནི། (༥༦) སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་མེད་པར་
 འགྱུར་ལ། ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལྡན་པར་
 དཀའ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། བྱི་དོན་གྱི་གནོད་བྱ་ལྡན་པའི་རྒྱས་རྒྱུར་ན་སྐད་
 ཅིག་གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་ལ་
 རྒྱན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྒྲེས་ཅམ་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཆུངས་པས་.....

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་ནི། སྤང་རུས་ཀྱི་གང་རེག་རུས་པ་ཚོགས་
 མེད་དེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གང་རེག་རུས་ཅན་རུ་སྐྱེད་དམ་རུས་མེད་རུ་
 སྐྱེད། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཆ་རེག་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རུས་ཤིང་། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་དགོངས་པ་མེད་པས་དགོས་རུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་
 པ་ནི། སྤང་རུས་ཀྱི་གང་རེག་དེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གང་རེག་རུས་ཆུང་རུ་
 བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་རུས་ཆུང་རུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆ་རེག་དགོས་རུས་མེད་པའི་སྒྲིན་མེད་
 པར་ཐལ། སྤང་རུས་ཀྱི་གང་རེག་རུས་པ་ཚོགས་མེད་དེ་རུས་ཆུང་གི་གང་རེག་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། ཆ་རེག་སྟབས་ཆེན་རུས་ཆུང་རུ་སྐྱེ་ལ་
 འགལ་བྱེན་མེད་ན་རུས་ལྟན་རུ་སྐྱེ་བས། ལྟན་ཅིག་བྱེད་བྱེད་གང་དང་གང་
 སྤང་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་
 རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྤང་བྱའི་རོ་བོ་འཕ་ས་བོན་སྤང་། ས་བོན་སྤང་
 བའི་རུས་པ་མེད་ལ། སྐྱ་འདོགས་མདོན་གྱུར་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ཅམ་
 གྱིས་ཀྱང་ལྟོག་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི།
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་རུ་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ས་བོན་སྤང་བའི་གཉེན་.....
 (༥༦) བོའང་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དེས་པས་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱ་འདོགས་
 ལ་གནོད་པའི་དོན་ས་བོན་སྤང་བ་དང་། ཡིད་གཞན་ལ་གཏད་པས་མདོན་
 གྱུར་རེ་ཞིག་མེད་པ་ཅམ་གཉིས་ཀ་མིན་ཡང་གནོད་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་...
 མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་རུ་རང་གི་གནོད་
 བྱ་མདོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་པ་
 འཐད་སྟམ་པ་དང་། རྟག་མི་རྟག་དབྱེད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་རྟག་སྟམ་པའི་ཀྱན་
 བཏགས་མདོན་གྱུར་ལྟོག་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་གི་སྐྱ་འདོགས་ལྟན་སྐྱེས་
 མདོན་གྱུར་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་.....
 མཁས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་གསུམ། འགལ་བ་

དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གློ་རོར་སྐྱབ་པ་དང་། ཚྱུང་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་རུ་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་
 དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འགལ་བ་
 ཉིད་རུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་ཆད་མའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཆ་གང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་སྤང་བྱང་གི་གཞིར་དང་པོར་གཉིས་ཀ་མ་
 དམིགས། དེ་རྗེས་གང་རེག་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མེད་ང་འབྲད་པ་དམིགས།
 དེའི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་གང་རེག་གི་རྒྱན་ལོག་པ་དམིགས་པའི་སྤང་དང་མི་སྤང་མ་.....
 གཏོགས་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་
 ཚྱུང་པ་ནི། གང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནི་ཁྲབ་པ་མ་
 ངེས་ལ། མེ་སྒྲོ་བས་ལྡན་བཀོད་ན་གཞི་དེར་གང་རེག་(༥༥) སྤང་རུ་མི་བྱང་
 བས། དེ་བས་སྒྲོ་བས་ཆེ་བའི་སྒྲོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲོ་བས་ལྡན་
 འགོད་ཅེས་ཟེར་ཡང་དེ་དག་མི་འབྲད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་གང་རེག་རྒྱན་
 ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་རང་གི་ངོ་པོ་མེ་ཅམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་ནོན་པ་.....
 རྟགས་སུ་འབྲད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་རེག་ལས་སྒྲོ་བས་ཆེ་བ་དང་སྒྲོ་བས་
 མཉམ་པའི་ཆེ་སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ། སྒྲོ་བས་རྒྱང་བས་དགག་
 མི་རུས་པས་རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཆེ་སྤང་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་བཤད་པའོ།
 དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་པན་
 ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་
 དང་བརྒྱད་འགལ་གཉིས་ཡོད་ལ། བརྒྱད་འགལ་ལ་ཡང་དངོས་འགལ་གྱིས་
 བྱང་པར་རུ་བྱས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དོ། །རྒྱས་པར་ན་རྣམ་པ་རྒྱག་
 ཡོད་དེ། རྣམ་དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་ལ་དངོས་འགལ་

གྱིས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པ་སྡེ་མ་ཡིན་དང་། བྱུ་ལའི་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱད་
 པར་རུ་མ་བྱས་པ་སྡེ་མེར་ལྟ་བུ་དང་། རྩོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་
 པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པ་མེད་
 དགག་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱའི་རྩོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱད་པར་རུ་
 མ་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྩོག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྩོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་རྩོག་པ་...
 འགལ་བ་ཡི་སྒྲིན་ནས་བརྒྱད་འགལ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །
 དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ལན་དགག་པ་(༥༧) དང་། ཐ་
 དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་
 མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་.....
 བྱིར། རྩོག་པ་པན་རྩྭ་དབེན་པ་ཅམ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
 བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདྲིང་ན། འགལ་
 བ་གཞི་འགར་འགལ་ཟླ་དེ་ཡིན་པའམ། ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཞི་
 འགར་འབྲེལ་ལྷལ་དེ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པར་ཐལ། རྩོག་པ་པན་
 རྩྭ་ཐ་དད་ཅིང་དབེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འགལ་བར་འཇོག་རུས་པའི་བྱིར།
 འདྲི་དོན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་བ་འགལ་ཟླ་དེ་གཞི་འགར་འགོག་པའི་
 དོན་རུ་མ་གོ་ན་རིགས་པའི་གནོད་པ་རུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་གཉིས་ལ་པན་རྩྭ་གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་པ་དང་། མི་འགོག་པའི་བྱད་
 པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་མི་རུས་ལ། གཞི་ལ་སྟོས་ནས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རང་གི་
 འགལ་ཟླ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ལན་ནི། ཐ་དད་མི་རུ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་
 ལམ་སྡེ་མེར་ལྟ་བུ་མ་འབྲེལ་ཡང་རུང་རོ་པོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་
 ནི། གཡུའི་ཁ་དོག་མེར་པོ་ཡིན་པ་སོགས་འགོག་པ་ལ་སྤང་རུང་མེད་པ་རུས་
 པ་མེད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་འགལ་བ་

དམིགས་པས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
 ཐ་དད་སྒྲི་མེར་མེ་དུ་སྟགས་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་འགོག་.....
 རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟ་དང་བ་སྤང་སྤྱེལ་བྱེད་གཅིག་གིས་སྤྱེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་བཞིན་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་(༥༥ན)པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་སྟོས་ན་འགོག་
 ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་.....
 འོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐ་དད་ལ་
 འགལ་འབྲེལ་དུ་འདོག་ཚུལ་དང་། སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། རྒྱ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྤྱེས་པས་དང་། ཚད་
 མས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཐ་དད་དང་...
 ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་ཡིན་ཙམ་
 གྱིས་འགལ་བའམ་འབྲེལ་བར་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚས་ཐ་
 དད་སན་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་དང་། གནོད་ན་འགལ་བ་དང་། སན་གནོད་
 གཉིས་ཀ་མེད་ན་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
 དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་འགར་རང་མིན་འགོག་པ་རང་མ་ཡིན་
 དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་རང་མ་ཡིན་བཀག་སྟོག་དུ་གནས་པའོ། །གཉིས་
 པ་བརྒྱད་འགལ་ནི། བརྒྱད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་མིན་གྱི་བྱུང་བྱེད་
 འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བའི་ཆོག་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། འོན་ནི་
 རང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བྱེད་འགོག་པར་གསལ་ཡོ། །གསུམ་པ་ཚེད་སྤང་ནི། སྒྲི་
 མེར་སྟགས་འགལ་བ་གཉིས་མིན་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞི་སྟོས་
 ལ་སྟོས་ན་སན་ཚུན་འགོག་རུས་ལ། མི་སྟོས་ན་སན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི།
 སན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་མིན་པས་སྒྱུན་མེད་དོ། །སྤྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་(༥༥) དང་། གཞི་
འགར་དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག་ལ། སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་བའི་
དངོས་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྤང་བྱུང་མེད་པས་ཁེགས་པར་ཤེས་པར་.....
བྱའོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

བསྐྱབ་བྱས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། །

ཚད་མས་སྡོ་འདྲགས་གཅོད་པ་སྒྲས། །

འགལ་བ་ངེས་ལ་རག་ལས་པས། །

འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད། །

བསྐྱབ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་བརྟན་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་སྡོ་སེར་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
བྱེད་བྱག་རྩ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་
པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱུང་པར་སྐྱབ་པ་དང་།

ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་གསུམ་སོ་
 སའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་དེའི་རྣམ་གཞག་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཆད་མས་ཀྱབ་པའི་དོན་སྒྲིལ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་
 ལྷང་བ་དང་། དེ་ཉིད་(༥༡ན) ལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་ཏུ་ཅུང་བ་དང་།
 དེ་གཉིས་གཞི་དང་བཅས་པར་སྤང་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཆད་མས་རྟོགས་པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ཤུགས་རྟོགས་
 ཅམ་བཀག་པར་གོ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
 རོ་པོ་རོས་བཟུང་བ་ནི། གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པར་འཛིག་པའི་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་
 མཚན་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་སྒྲིལ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅན་གྱི་གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བར་མཚན་པའི་
 མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྒྲིལ་ནས་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་མཚན་
 མཚན་དེ་གཉིས་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམ་པར་
 བཞག་འཛིག་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མཚན་བྱ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཚན་བྱ་ཡིན་ན་མིང་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཀ་བའམ་ཀ་བར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མ་འབྲུལ་
 བས་ཞེན་ཏུང་། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཚན་མཚན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིལ་སྒྲིལ་སུ་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། གཞི་དེ་ཉིད་ཀ་བར་མཚན་པའི་ཆོན་ཀ་བར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མ་འབྲུལ་
 བས་ཞེན་ཏུ་ཅུང་བར་མཚན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིལ་སྒྲིལ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་ཏུང་དེ་

ཉིད་རྟོག་པས་བྱུགས་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་བྱ་ཡིན་ན་
 བྱུགས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུག་བཅས་སྒྲིལ་པའི་དྲགས་པའི་གནས་(༥༧) མེད་དོ།
 ཡང་རང་སྒྲིལ་གཞི་སྒྲིལ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་། མཚན་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲིལ་
 བྱུགས་ཡིན་པས་བྱུག་པར་འདྲིན་པ་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྒྲིལ་གིས་བྱུག་
 པས་དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་བྱང་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་རྒྱས་སྒྲིལ་ཞུགས་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པས། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྒྲིལ་གིས་དངོས་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་
 སྒྲིལ་བྱུག་མ་གྱུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགའ་ཞིག་འགལ་རྟགས་སྒྲིལ་
 འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེར་འཛོག་
 པའི་འཐད་པ་ནི། གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། ཀ་བ་དེའི་མཚན་བྱ་དང་། ཅན་ཀྱི་ཀ་བ་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི། ཆས་
 གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་ན་མཚན་
 མཚན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཀྱིས་གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
 ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱ་དང་། མཚན་གཞིའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དང་།
 དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲིལ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ་
 དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲིན་པ་བཞུགས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 མཚན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། དགོས་ན་སྐྱབ་མེད་དུ་
 འགྱུར་བེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་ལ་དགོས་ལ། གཞན་
 དག་ནི་དོན་ལ་འང་དགོས་བེར་ལ། མཚན་བྱའང་དེ་དང་འདྲ་བར་རྟགས་
 བཞིན་སྐྱགས་པ་མེད་བེར་ཏེ། སྒྲིལ་པོ་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་དོན་གྱུབ་ཀྱང་།
 རྩོད་པ་ལ་སྤྱང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྟགས་གྱིས་ཐ་སྐྱད་(༥༨) སྐྱབ་.....
 དགོས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཞོག་སོགས་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་

མཆན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་མཆན་གཞིར་བཞག་ནས་མཆན་ཉིད་
 གྱི་ཐ་སྟངས་ལྟ་མཆན་པ་ལ་མཆན་ཉིད་འཛིག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་དགོས་
 ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱར་བྱང་དོག་སྟགས་འདུས་པའི་མཆན་
 བྱ་ཡིན་ཡང་། མཆན་བྱ་དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱར་
 བྱང་དུ་སྒྲུ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་བྱང་། དེའི་མཆན་བྱ་དང་དེ་ཕྱི་མ་དེའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྟངས་སྟག་པ་མེད་ལ། དོན་དོག་སྟག་ཤལ་
 འདུས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས། དེ་ལ་སྟོས་པའི་སྟག་མེད་དུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཏན་ཆོགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྒྱས་པར་འབྲེལ་
 པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྒྱིར་དགག་པ་
 དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱ་བྱང་མཆན་ཉིད་དུ་
 འདོད་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི་མཆན་ཉིད་སྟག་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་ནི་མ་ངེས་པར་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་ན་
 བྱི་མཆན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་ངེས་ན་ནི་སྟག་མེད་གྱི་ཕྱི་
 མ་མི་ངེས་ཤིང་མཐར་ཆ་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མི་ངེས་པས་སྟག་མེད་འཛིག་...
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་གྱི་ཐ་སྟངས་
 སྟག་པ་མེད་ཀྱང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་གྱི་མཆན་གཞིས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་...
 པ་བཞིན་དུ་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟག་མེད་སྒྲིན་མེད་ཅེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ནི། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་སྟོག་ཤལ་མ་ངེས་
 ཀྱང་། བྱས་པ་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་(༥༠ བ) ཅམ་གྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དང་།
 དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སུ་མཆན་པ་དང་
 མཆན་ཉིད་དུ་མཆན་པའི་མཆན་ཉིད་སྟག་པ་མེད་ཀྱང་ཆ་བའི་མཆན་གཞི་...
 གོ་བ་ཅམ་གྱིས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཆན་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་
 འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱ་བྱང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་འང་

སྒྲ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་རུང་ཞིག་མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཐྱི་མ་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་རུ་སྒྲ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་.....
 རུང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤིང་
 གི་མཚན་ཉིད་རུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལའང་ཡལ་ག་.....
 གཉིས་པ་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་
 མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་མཚན་ཉིད་རུ་
 བྱས་ནས་དེའི་མཚན་བྱ་སྟགས་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཐྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་
 བརྗོད་པ་ནི། ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཉིས་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ཅན་ཤིང་རུ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་རུ་སྐྱབ་ཅིང་མཚན་པའི་ཐྱིར་ཡལ་ག་དེ་
 ཉིད་ཀྱང་ཤིང་རུ་རྟོགས་ཐིན་པས་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ཤིང་། བ་ལང་གི་ཐ་
 སྟངས་བྱ་རུང་ཞེན་ཡལ་རུ་བྱས་ནས་དེས་མཚན་བྱ་གཉིས་པ་མཚན་པར་བྱེད་...
 པའི་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་མཚན་གཞི་
 མཐུན་པའི་ཐ་སྟངས་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་དེ་ཉིད་...
 རོགས་སྟགས་འདུས་པའི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཤེས་བྱའི་རོ་བོར་སྐྱབ་.....
 ཅིང་རྟོགས་པའི་ཐྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་(༡༦) བྱད་པར་ལ་སྟོས་
 བས་ཐ་སྟངས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་རུ་མར་འགྱུར་ཏེ། མཁས་པས་རྟགས་དང་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་ཐ་སྟངས་འགྱུབ་པས་བརྗོད་དོན་འབྲེལ་བར་.....
 བཅ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ན་གཞི་འགར་དོན་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་ཐ་སྟངས་འགྱུབ་...
 ལ། མྱོངས་པ་ལ་ཐ་སྟངས་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཐྱིར། ཤིན་རུ་མྱོངས་པ་
 ལ་ནི་རོགས་སྟགས་ཤིན་པས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་བརྗོད་སྐྱུར་དགོས་པ་ཡང་སྟོན་དོ། །ཐ་སྟངས་
 རི་ལྟར་སྐྱབ་ཅིན། རུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་རུ་རུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། རུ་བ་
 དེ་སྦྱར་རྟགས་ཡང་དག་རུ་མཚན་པ་དང་། སྦྱར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མཆོན་ཉིད་ཏུ་མཆོན་པ་ལའང་གཉིས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་དང་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིད་དང་བྱེ་.....
 བྲག་ཏུ་མཆོན་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཐུག་མེད་ཏུ་བརྟུན་པ་མི་འཐད་.....
 པར་ཐལ། གཉིས་ཀའང་སྦྱར་བ་གསུམ་པར་ཐུག་གི། བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་
 ཅུས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་ནི་རྟགས་པར་སྤྲོད། གསུམ་པ་ཚྭ་སྤྲང་
 ལ་ཚྭ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་འགྱུར་
 ལ་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ཀྱབ་ཟིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཅུས་གཞིར་བྱས་ནས་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 མཆོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཐུག་མེད་ཏུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ།
 ཏུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་.....
 ཏུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཡང་ཏུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི།
 དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་(༡༡) དད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་་
 ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། དེ་ཤེས་ན་འདི་ཡིས་མཆོན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཏུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡང་དོན་གྱིས་
 བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཞག་དགོས་
 པ་མཚུངས་པས་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འཐད་.....
 པ་མིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱའི་དོན་ལྟག་གཞི་
 ལ་ཀྱབ་པ་ཞེས་པའམ་རྣམས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བར་འདྲིང་དོ། །འདི་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཏུ་གོ་བ་མཆོན་བྱ་སྒྲིལ་ཏུ་གོ་བ་ལ་སྟོས་པའི་
 ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཏུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་གོ་བར་མཆོན་བྱ་གོ་བ་ལ་སྟོས་ན་
 སྦྱོན་ཏུ་འགྱུར་ཡང་མི་སྟོས་ཏེ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་འཛོག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོས་
 ཀྱང་། བྱས་པ་གོ་བ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་ལ་མི་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་

མི་མཚན་པ་ལ་ཐུལ་མ་ཐིན་པ་ལ་ཐུལ་སྤྱོད་ལུ་ཐུལ་
 ལ། མཚན་བྱ་མ་ཐུལ་ན་མཚན་བྱའི་དོན་སྤྱོད་ལུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཐུར་
 ར། །གཉིས་པ་ནི། གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཚས་ཅན། ཀ་བར་སྤྱོད་
 སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བའི་ཞེན་ཅུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་འགལ་གཙང་
 པའི་དོན་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཐུར། གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྦྱོན་ཅན་གྱི་གྲངས་ལ་
 གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་ །རང་གི་འདོད་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོན་བསྐྱུ་ན་རང་སྤྱོད་
 རྣམས་མ་ཐུལ། དོན་སྤྱོད་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ་
 ཞེས་བྱང་སྤྱོད་པ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་(༤༢) འདོད་དོ། །དང་པོ་
 དཔེར་ན་མཚན་ཉིད་ལུ་བཀོད་ཀྱང་མཚན་བྱ་ལས་རང་དབང་ལུ་མ་ཐུལ་པ་...
 བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལུ་བ་ལང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བཀོད་
 པ་ལྟ་བུ་མཚན་བྱས་ཀྱང་པར་ལུ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་སྤྱོད་དང་། དོན་སྤྱོད་
 གཞན་འགྱུར་ནི། སྤྱིར་དོན་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་བཀོད་ཆོད་དེའི་དོན་སྤྱོད་མ་ཡིན་
 པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བཀོད་པ་དེའི་མཚན་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། མ་ཐུབ་པ་དང་།
 ཐུབ་ཆེས་པ་དང་། ཐུབ་མཉམ་པའི་དོན་སྤྱོད་གཞན་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི།
 ཏྲ་མཚན་པ་ལ་ལོག་སྤྱོད་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བ་
 ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལུ་ལོག་སྤྱོད་འདུས་པ་ཁྲ་པོ་བཀོད་པ་དང་། གསུམ་པ་
 ནི། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལུ་མགོ་ལྷན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་མི་
 ཏྲ་པའི་མཚན་ཉིད་ལུ་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །མཚན་གཞི་ལ་མི་
 གནས་པའི་དཔེ་དང་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་སྤོའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་
 གཉིས། དེགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐུལ། སྤྱིར་བ་བཀོད་
 བས་སྦྱོན་ཅི་ན་ཏྲ་ཉིད་སྤྱོད་ཆོས་འདོར་པས་མེད་དགག་ལུ་མཚན་པའི་ཆོ་...

སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྟོན་བྱ་རུང་ལ་མི་འཇུག་པས་དོན་སྟོན་.....
གཞན་འགྱུར་སྒྱུར་རུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་བཀོད་པ་ལ་སྒྱུར་སྒྱུར་ན་ནོག་
སྟགས་འདུས་པ་བ་ལང་གི་མཆོན་ཉིད་སྒྱུར་མེད་ཡིན་ལ། རང་གི་མཆོན་གཞི་
ལ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་མཆོན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྱུར་དོན་མེད་རུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྱུར་གསུམ་པོ་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་རུ་མི་
འཐད་(༥༢༡) པར་ཐལ། འདི་དག་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་རུ་འཐད་ན་ནི།
མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་གཉིས་ཅིས་མི་བཞེད། བཞེད་རིགས་པ་ལ་མདོ་དང་
སྡེ་བདུན་གང་རུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་རུ་
ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་སྒྱུར་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ།
མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མི་སྲིད་པ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱིད་སྒྱུར་ཡིན་ལ། མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་ཡིན་ན་གསུམ་པོ་གང་རུང་རུ་འདུས་ལ། དེར་མ་འདུས་ན་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ཀྱི་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་རུ་
སྒྲིའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱང་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དང་།
མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་རུ་ངེས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་རུ་
དོན་མཆོངས་པས་སྒྲ་དང་དོན་ཀྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱན་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་
ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མཆོན་ཉིད་གང་
ཞིག་མཆོན་གཞིར་བཀོད་པའི་སྒྲགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་
གི་མཆོན་ཉིད་ནོག་སྟོག་ཤལ་ཁྲ་པོ་བཀོད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་རྒྱས་
བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་སྟགས་སོ། །དེ་མཆོན་ཉིད་མ་ཁྲབ་པའི་སྒྱུར་རུ་འགྲེལ་པར་
གསུངས་པས། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་ནི་
སེམས་རྣལ་རུ་མི་གནས་པའོ། །ཁྲབ་ཆེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མཆོན་ཉིད་
གང་ཞིག་མཆོན་གཞི་ལ་ཁྲབ་ཀྱང་མཆོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། །དཔེ་
ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །མི་སྲིད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མཆོན་ཉིད་གང་ཞིག་མཆོན་

འདྲིང་ལ་ཇི་ལྟར་དགོང་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཏུ་བ་ལང་གི་མགོ་བོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་འགྲེལ་(༤༩ན) བར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚྱོད་སྤང་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་འདི་དག་མཚན་གཞི་
 བོད་པ་ལ་ཅི་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་སྒྲིག་ཤལ་ཁྲ་པོ་བོད་པ་མ་
 བྱལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བོད་ན་སྒྲིན་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་།
 བྱེད་རྒྱུར་ལ་བོད་ན་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བོད་པ་ལ་ཅི་ན་
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞི་ལ་མེད་པ་མི་སྤྲིད་པས། མཚན་གཞི་ལ་
 མེད་པའི་སྒྲིན་མི་འཐད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚན་བྱ་མི་
 བཤགས་ན་མཚན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱལ་པར་འགྱུར་ལ། བཤགས་ན་སྒྲིག་
 ཤལ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྒྲིག་ཤལ་མཚན་ཉིད་ཏུ་བོད་ན་ཐ་དད་མེད་...
 བས་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། མཚན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བཤགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། མཚན་གཞིར་བོད་དང་མ་བོད་དང་མཚན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པའི་གཞིར་
 མཚན་བྱ་བཤགས་སམ་མི་བཤགས་ཞེས་ཚྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྷགས་...
 འདིར་མི་གཞོད་པར་ཐལ། སྒྲིན་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བར་བོད་པ་ལ་ཅི་ལ། དེ་
 ཡང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ། དེ་བ་ལང་ཁྲ་པོར་འཛོག་ན་བདེན་
 ཡང་། བ་ལང་ཅམ་ཏུ་མཚན་པས་སྒྲིན་མེད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པའི་གཞི་
 ལ་མཚན་བྱ་བཤགས་ཤིང་། སྒྲིག་ཤལ་དང་སྒྲིག་ཤལ་ལྷག་པ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་
 དེ་ལ་དེ་མི་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚན་བྱ་ལ་གསུམ། གཞན་
 ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 འདྲིང་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚན་ཇེས་གཅིག་ཟེར། བ་ལང་གི་ཐ་
 སྙད་བྱ་བྱང་མཚན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདྲིང་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། མཚན་
 ཉིད་(༤༩བ) ལྟ་སྤྲིང་ཞབས་ཞུམ་པ་མཐོང་བ་ཡི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་...
 ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པ་སྒྲ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་ཏུང་གི་མཚན་བྱ་དེ་སྒྲོ་

ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་ཆེ་མིང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས་པ་གང་ཞིག
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་སྟེར་ཞབས་ཞུས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་བུམ་པའི་
 བ་སྟངས་བྱ་རུང་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆོན་
 མཆོན་བྱུང་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ། །མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པ་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་། མཆོན་བྱ་རྣམས་ཡོད་དག་དུའང་
 འགྱུར་བར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་བྱུང་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག །མ་སྟངས་བྱ་རུང་གི་མཆོན་ཉིད་དོན་སྟོན་ལ་སྐྱ་སྐྱོ་མ་འབྲུལ་བས་
 ཞིན་རུང་ཡིན་ལ། དེ་མཆོན་བྱའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མཆོན་
 བྱའི་མཆོན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། བརྟེན་དུས་སུ་མཆོན་ཉིད་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་
 བས་བརྟེན་བྱས་པ་དེ་བརྟེན་ལས་ཕྱིས་མ་སྟངས་ཀྱི་དུས་སུ་མཆོན་ཉིད་མཐོང་.....
 བས་དྲན་པར་བྱས་ནས་མ་སྟངས་ལ་འཇུག་པ་མ་སྟངས་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མཆོན་མཆོན་རྣམས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡང་བུམ་པ་དང་སྟོ་སྟེར་བ་རྣམས་.....
 གཅིག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོ་མ་འབྲུལ་བའི་ཞིན་རུང་
 གི་རང་སྟོན་རྟོག་པས་བྱུགས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པ་
 བཀག་པར་མ་གོ་ན་རང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་དུ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བའི་ཞིན་རུང་ནི་མཆོན་བྱའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མཆོན་གཞི་ནི་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་ལ་བརྟེན་སྐྱར་བའོ། །མ་
 སྟངས་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་མ་སྟངས་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། མིང་དོན་(༤༩) གྱི་
 འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དོགས་པ་མེད་པ་འགོ་འོང་ལུས་ཀྱི་མ་སྟངས་དང་།
 དག་གི་མ་སྟངས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མ་སྟངས་དེ་སྟོན་གསུམ་
 ནི་མ་སྟངས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡི་མ་སྟངས་ཡིན་ལ་མ་སྟངས་དེ་འཇུག་རུང་ཉགས་.....
 ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ནི་མ་སྟངས་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཞེས་བྱའོ། །མཆོན་བྱ་བྱུགས་ཡོད་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་སྟོས་པའི་མིང་སྤྱིས་བྱད་པར་དུ་

བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མཆོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཤེས་བྱ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ལ་ཇས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཚྣེ་སྤང་
 ལ་ཚྣེ་པ་ནི། མཆོན་མཆོན་ཇས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་
 སྤྱབ་པ་རང་བཞིན་ཏགས་སྤྱོད་མི་འཐད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། མཆོན་མཆོན་
 ཇས་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཏགས་ལས་མཆོན་བྱ་རྟོགས་པའི་.....
 གཤགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འགལ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྟོག་སྒྲོག་ཤལ་དང་
 བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་ནམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པས་སྤྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་
 རུ་འབྲལ་བས་འཇུག་ལ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཐ་དད་རུ་ཐ་སྟངས་
 སྒྱུར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཞིན་པའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཆོན་
 གཞི་ནི། མཆོན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མཆོན་གཞི་
 ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་.....
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་ནམ་གཞག་ལ་གསུམ། རང་སྤྱོད་དོས་
 བཟུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོར་མཆོན་པའི་ནམ་
 གཞག་གོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་(༥༥) འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འགའ་ཞིག་མཆོན་མཆོན་གཞི་
 གསུམ་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱོད་ནི། རང་གི་ནམ་པ་རང་དབང་རུ་འཆར་
 བས་ངེས་སྤྱོད་ཐེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རྟོག་
 མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་ལུལ་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་རང་དབང་
 བའི་ཚུལ་རུ་ནམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་མེད་མ་
 འབྲལ་བའི་གཟུང་དོར་དེ་གསུམ་ཤར་ན་ཐ་དད་རུ་ཤར་དགོས་པས་ཇས་ཐ་...
 དད་རུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྟོག་མེད་མ་འབྲལ་བ་ལ་སྤྱང་
 བའི་སྤྱོད་པ་ནས་ནི་ཆོས་གསུམ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མིན་ཡང་། གསུམ་རུ་

དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའམ་དེ་མ་ཡིན་
པ་ལས་ལྷོག་པའི་སེལ་བ་ཡི་ཆས་གསུམ་གྱི་ནི། རང་ལྷོག་ལ་བཞག་ལ། དངོས་
པོའི་ཆ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་སྒྲུབ་ན་དགག་པ་སྟེ། དགག་
སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མཐོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ་མཚན་མཚོན་བྱུང་
མཉམ་བཤག་གཅིག་པས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་
པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའང་ཡོད་དོ། །གནས་སྐབས་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་
པ་སྒྱུར་སྒྲུལ་མ་འབྲེལ་ཡང་སྒྲུལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྤང་བའི་
ཆེ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྱུ་དང་དེ་ལ་
དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་སུ་བྱང་བའི་སྒྲུ་སྒྱུ་གཉིས་(༥༥ན) རྟོག་པ་འབྲུལ་
བའི་དོར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུ་ཆད་བྱས་པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
པ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྱུང་བས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱུར་
ཏེ། མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་མཁས་པས་དཀར་ཟལ་མཐོང་
བས་བ་ལང་གི་མིང་བྲན་ལ། གཞི་དེར་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚོངས་པ་ལ་
ནི་བརྒྱུ་བྲན་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་
རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། ཚོད་སྤང་དོ། །
དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ནས་
བྱུག་ཡོད་དེ། སྒྱུར་མཚན་ཉིད་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་རུ་མཚོན་པ་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བས་སྒྱི་དང་
 བྱི་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྱིར། དེ་བཞིན་རུ་བ་ལང་
 གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས། སྒྱིར་མཚན་ཉིད་
 མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
 པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་རུ་གཞན་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་
 གཉིས་ཏེ་སྒྱུར་བ་ཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་ལའང་རྒྱག་ལས་ཀྱང་སྒྱུན་མེད་མ་.....
 ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཆ་གཉིས་ཏེ་བཞི་སྒྱུན་མེད་སྤྱད་
 ལ་གཉིས་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྱིར། དཀར་ཟལ་མཚན་ཉིད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
 མཚོན་པ་དང་སྒྲིག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་
 ཡིན་པར་མཚོན་མི་རུས་པའི་(༥༥) སྒྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ལྷོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚྣ་ད་པ་སྤང་བ་
 དང་། གཞན་ལྷོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚྣ་ད་པ་སྤང་བ་དང་། འགལ་
 མཚུངས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚྣ་ད་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་
 ལང་གི་ཐ་སྙད་རུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་རུ་བཀོད་.....
 བྱས། དེ་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་རུ་མཚོན་པ་བ་ལང་གི་དངོས་
 འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྷོག་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་.....
 མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་.....
 གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི་མཚན་གཞི་སྒྲིག་ཤལ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཁེགས་པར་.....
 འགྱུར་ལ། མ་ཁེགས་ན་ནི་བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྷོག་དེ་
 བྱུང་ཆེས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལའང་ཁྱགས་པའི་སྒྱིར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྙད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་
 གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་དོན་ལྷོག་ལ་བྱུང་པས་མ་བྱུང་པའི་སྒྱུན་མེད་ལ། དཀར་
 ཟལ་དང་གཉིས་ཀའི་རང་ལྷོག་ལ་མ་བྱུང་པས་ཏེ། མ་ཁྱགས་པས་ན་བྱུང་ཆེས་

པའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟངས་བྱ་
 རུང་མཚན་བྱ་ཡིན་ན་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚན་པ་འགལ་བ་
 དང་། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ལ་སྒྱིར་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ་སྒྲིབ་ཀྱི་པ་
 བེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡན་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྒྲིབ་ཀྱི་པ་དང་།
 མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྡན་ལ་མཚན་བྱའི་སྒྲ་སྒྲིབ་འདུག་.....
 པའང་བེགས་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དང་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟངས་
 བེགས་པས་ཐ་སྟངས་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་བེགས་ན་མཚན་བྱའི་
 མཚན་(༥༥ན) ཉིད་བྱ་ཆེས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་
 སྟངས་མཚན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དངོས་པོའི་མཚན་
 གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དངོས་འགལ་གཞི་མཚན་དུ་ཐལ་བའི་རྩྭ་པ་.....
 གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་
 མཚན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཡང་རང་ལྡན་མ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། འོག་སྒྲིག་
 ཤལ་འདུས་པའི་དོན་ལྡན་ལ་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་བེགས་ཤིང་། རང་
 ལྡན་ལ་ཞུགས་པ་བེགས་པས་ཐ་སྟངས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་བྱ་ཆེས་པའི་སྒྲིན་.....
 གཉིས་ཀ་མེད་ལ། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་གི་རང་ལྡན་མཚན་
 བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཡང་། གཞི་ལྡན་ཡིན་ན་མཚན་བྱར་ཁས་ལེན་པས་
 སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་སྒྱུར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་སྟོས་
 ནས་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ལ་ལར་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དང་མི་མཚུངས་ཀྱང་...
 མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྒྱུར་བ་སྤྱད་དེ། ཤེས་བྱའི་ལྡན་པ་ཤེས་བྱར་མཚན་
 པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སྒྱུར་དོན་གསུམ་མི་མཚུངས་...
 ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་བྱས་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་རྟགས་ཡང་དག་མ་.....
 ཡིན་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མཚན་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་ལྟར་མངོན་...

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་པན་ཚུན་དེས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། རྣམ་
 གཞག་སྒྱིར་བཞེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། མིང་
 རྟོག་བསྐྱོག་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་
 ཉིད་དུ་མ་དང་། མཚན་ཉིད་(༥༥) གཅིག་ལ་མཚན་བྱ་དུ་མ་བྱེད་པ་སྟགས་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་མཚན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་རྩ་བོ་གཅིག་པ་དང་
 མཚན་ཉིད་རང་གི་རྟོག་ལྟ་གི་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟས་...
 པར་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་རྣམས་ཡོད་དུ་མིང་བཏགས་པའི་རྣམས་ཡོད་དང་.....
 མཚན་བྱ་དེ་ལས་ལྟ་པའི་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ཁ་ཅིག །མཚན་མཚན་རྟོག་ལ་རྣམས་གཅིག་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་དང་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུ་ལྟར་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འདོད་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ། སྒྲ་མ་བཀག་
 ཟེན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བོ་ཐ་དད་ལྟ་
 པའི་ཚུལ་དུ་མཚན་དགོས་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་མཚན་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་...
 དང་། རྟོག་ལྟ་དུ་མ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟ་པའི་མཚན་བྱ་ཡང་དུ་
 མ་དེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་
 ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམས་དཔག་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པས་
 ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱང་པན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་རྟོག་དུ་བྱེད་...
 པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་རྣམས་དཔག་ཚད་མ་.....
 ཡིན་པ་འགོག་པའི་མིང་རྟོག་དེ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱོག་པ་ཡི་རྣམ་པར་བཞག་...
 པས་འདིར་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་རྟོག་དུ་བྱེད་པ་
 ལ་ཚད་མའི་མིང་འདོག་ན། དེ་རྣམས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད། གསར་དུ་
 མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་བྱེད་ན་དེ་རྣམས་དཔག་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་...
 དགག་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབུ་མ་པས་བུམ་པ་རྟོག་དམ་དཔྱད་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པས་དབུ་མི་བཞེད་པའི་ཚས་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་པར་

མཚན་པ་ལ་དངོས་པོར་སྤྱོད་པས་བྱམ་པ་དོན་བྱེད་(༥༧ན) རྣམ་པས་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པོ་ཞེས་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་ཚད་ན་ཡང་། དབྱུ་མ་པས་སྤྱོད་བྱལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟུ་བྱས་པ་དེ་བྱམ་པ་ལ་མི་སྤིང་། རྟོག་གི་པས་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་དབྱུ་མ་པ་..... ཡང་འདྲིང་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱེད་བྱག་དུ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ངེས་སྤྱོད་འདྲིགས་རི་ལྟར་གཙོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ལྟ་དབང་སྤྱོད་མི་བསྐྱུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་ཆད་མར་མཚན་རྣམ་པས་རྣམ་གྲངས་པར་འདྲིང་པ་དང་། རྒྱན་མཛད་པས་སྤྱོད་མ་སྤྱད་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱེད་པ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མཛོད་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པས་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱོད་པ་སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཞུགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་གསུངས་པ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་ཚོས་མཚན་གིས་རྣམ་ངེས་ལས་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་དེའི་དོན་རོ་པོའི་བྱུང་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་..... གཙོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་པའི་བྱུང་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་སྤྱོད་དང་པོས་དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པ་ཆད་མའི་(༥༧བ) མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཙོད་ལ། གཉིས་པས་མི་སྤིང་པ་གཙོད་ཅིང་། གསུམ་པས་བྱུ་བ་ཆེས་གཙོད་ལ་མ་བྱུ་བ་གཙོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་གསུང་ངོ་། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་རྣམས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་བདེན་པའི་དོན་

རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། རོ་བོའི་བྱད་པར་སྤྱོད་འདྲིལ་སེལ་བ། ལྷུ་ལ་
 གྱི་བྱད་པར་སྤྱོད་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འཛིན་སྤངས་གྱི་བྱད་པར་དོན་
 ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་
 གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་གཅིག་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སྤྱོད་བ་དང་མ་
 ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་དོན་སྤྱོད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་སྤང་བས་མཆོན་ཉིད་དེ་.....
 གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མར་འཛིན་ན་ནི་སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བས་ཆད་མར་ཞེན་ཅུང་གི་.....
 མཆོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་མཆོན་གཅིག་པ་སྟེ་
 ཆད་མ་ཅམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱོད་དཔོན་ཡབ་
 སྤྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མི་སྤྱོད་བ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་། མ་
 ཤེས་དོན་གསལ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་.....
 གཉིས་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་སུ་འདྲོད་ན་ཡང་སྟེ་འདྲོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ཞེས་དྲིས་ན་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་དེས་གྱི་
 ཆོག་དེས་མ་བྱུང་པ་གཙང་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི། མ་བྱུང་པ་གཙང་
 ཚུལ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་དགོས་པ་འདི་མི་འཐད་ལ། བདེན་པའི་དོན་
 རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྟར་ཆད་མའི་
 མཆོན་ཉིད་ཏུ་འདྲོད་(༥༡ན) ན་ཉེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷུ་ལ་གྱི་བྱད་པར་སྤྱོད་
 མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པས་མི་དགོས་ལ། རོ་བོའི་བྱད་པར་སྤྱོད་
 འདྲིལ་གཙང་པས་མཛོན་སུམ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་འཛིན་སྤངས་དོན་ལ་མི་.....
 འབྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་སྤྱོད་གི་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལ་ཆད་མར་
 འདྲོད་པ་དང་། མི་སྤྱོད་བ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་ཆད་མར་འདྲོད་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། མི་སྤྱོད་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རང་མཆོན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་
མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མཆོན་པ་ཡང་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྐད་པའི་ཆད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡང་མཆོན་ཉིད་གཉིས་སོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པས་རང་མཆོན་
རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་ཁས་
ལེན་ན། འོག་ཏུ་རང་མཆོན་མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྤྱོད་པ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། གང་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། གང་མི་སྤྱོད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མི་སྤྱོད་པའི་ལས་དང་
བྱེད་པ་སོ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ནི། མི་སྤྱོད་པ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་
ནུས་གཏངས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པར་གཉིས་ཀས་དངོས་སོ་ཡོད་པ་
རྟོགས་པ་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་སྤྱོད་པར་དོན་
མཐུན་པར་གསུངས་པས་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་སོ་ཡིན་པས་བྱབ་
པར་འདོད་པ་དག་ནི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པར་གསལ་(༥༥) ལོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་རང་མཆོན་ལ་མི་སྤྱོད་ན་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་
མ་བྱབ་ཅིང་། སྒྲོན་ཤིང་འགོ་སྤང་སོགས་ལས་དོན་སྟོབ་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བར་
བསྐྱད་པ་ལ་བྱབ་ཆེས་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་
མཆོན་ཉིད་མ་བྱབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་གྱི་མཆོ་ལ་དུ་བ་རང་
མཆོན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་ཆེན་དེ་ལ་དུ་མེད་གསར་དུ་ངེས་ཤིང་མི་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར་ཆད་མར་འཐད་དོ། །ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱབ་ཆེས་པའི་སྒྲོན་
མེད་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་པར་བཤད་པས་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་
དོན་རང་མཆོན་སྟོབ་པ་ནི། ཆད་མ་གཞན་སྟེས་པའི་རུས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱད་
པ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་དང་། ཚྱད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་འདོགས་གཙང་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་འགལ་
 ཟུང་དབྱེ་བ་དང་། ཚྱད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་
 ཡིན་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙང་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་
 གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ལ་ངེས་པའི་འགལ་ཟུང་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་སྒྲོ་
 འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་
 ཅན་མིན། བྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དྲངས་ནས། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟངས་
 པའི་ཚད་མས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་འཇུག་སྟོན་བྱེད་པར་བཤད་པས། དེ་ལ་
 ཚད་མར་སོང་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། བཞེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་འགལ་ཟུང་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཡི་
 མཚན་ཉིད་ནི། གནས་ལྷགས་ལས་མཐའ་གཞན་ཏུ་(༥༦) རྟོག་པའི་ཤེས་
 པའོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལྷག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། གསུམ་པ་ལ་
 འདོད་པ་བརྟེན་པ་ནི། ཚད་མ་ཡིན་ན་སྒྲོ་འདོགས་གཙང་པས་མ་བྱུང་པར་
 ཐལ། ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལས་སྒྲོ་བྱར་ཏུ་བའི་རྟོགས་ལས་མེ་རྟོགས་པས་བཅད་
 བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །དེ་དགག་
 པ་ནི། ཇི་ལྟར་དཔག་སྤང་བས་མི་འཇུག་པས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་ནས་
 འཇུག་པའི་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཏུ་བའི་རྟོགས་ལས་སྒྲོ་བྱར་ཏུ་ཏུ་ལྟན་གྱི་
 གཞི་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེའི་བཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་
 སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་མེ་མེད་དོ་སྟོན་པ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མེ་
 མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱང་མེ་
 མེད་ཀྱིས་སྟོན་གཞན་དང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ལྷག་ཤེས་ཡིན་
 པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཚྱད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་
 གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་ མི་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་

པར་འགྱུར་ཏེ་ནང་གི་མུན་པ་དང་ཕྱི་ལྷན་པ་བཞིན། གཅིག་ན་ཡུལ་དེ་གྲུབ་
ན་སྒྲོ་འདྲིམས་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ན། མ་གྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་ཚད་མར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདྲིམས་རོ་སོ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་རུ་
མི་འཐད་ལ། རོ་སོ་ཐ་དད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་མི་
ཤེས་པ་བཞིན་རུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རུ་མི་འཐད་ལ། ཡང་དེ་གཉིས་རུས་
གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་མ་འཕྲད་
པས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རུ་མི་འཐད་ཅེས་ཡུལ་དང་རོ་སོ་རུས་གསུམ་ལ་.....
(༥༧) གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་བརྟགས་པ་ཡི་སྒྲོ་ནས་ཚྱད་པ་ལོ། །དེ་དགག་པ་
ནི། ཚྱད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདྲིམས་
ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པའི་སྒྲིན་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཞེན་
སྒྲུངས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་འཛིན་སྒྲུངས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་བསལ་
བྱ་སེལ་བྱེད་རུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་ཐ་དད་པས་ངེ་
སྐད་བཤད་པའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་
དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི། མཆོན་བྱའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། མཆོན་
གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་
མ་དང་། དེས་དགག་སྒྲུབ་ངེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་སོ་ལ་བཞི། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། གངས་དེས་པ། སྒྲི་དོན་ནོ། །

དང་སོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་ལོ། །
དང་སོ་ནི། ཁ་ཅིག །བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱེད་ཚད་མ་མིན་ཡང་། ཡང་
དག་ཤེས་པར་འདྲོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་
པ་ཡིན་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་
དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སྒྲ་མ་མི་
སྒྲུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེས་བྲིན་པས་བརྟན་བཅོས་སུ་དབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་ལ། བྱེ་

མ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ། དེའི་ཡ་གྲུལ་དེ་དག་གི་
 དབྱེ་གཞིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་སྤྲུལ་ཁ་
 ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱུང་
 བ་དགག་པ་མཛད་པར་བཟད་གྱི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་(༡༠ན)བཞེད་པ་
 བློ། གསར་རུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་དབྱེ་གཞིར་སྤྱོད་པའི་ཆེད་རུ་བཀལ་
 བཀྲགས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ཡ་
 གྲུལ་གཅིག་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་པ་དེའི་བཞེད་པ་མིན་པ་
 བློ། རྣམ་དེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གཉིས་པ་བློ། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དེ་ཆད་མ་ཅམ་
 དང་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བློ། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
 དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་
 གཉིས་པོ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཀྲག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་པ་
 བཀག་པའི་ཐ་དད་རུ་འདོད་པ་སྐྱེས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །
 མངོན་སུམ་མྱོང་བའི་ཆ་དང་རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་འཛིན་པས་
 གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་
 བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅམ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་
 མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གཅིག་པའམ་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་
 རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་གཅིག་དང་རྗེས་
 ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
 ལྷགས་ནི། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ཡི་རོ་བོར་གཅིག་ལ་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་ཐ་
 དད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
 རྟོག་སྤང་ནི། ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་རང་རིག་

མངོན་(༡༠༥) ལུམ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པས་མངོན་ལུམ་ཙམ་དང་རོ་བོ་གཅིག་...
 བ་དབང་པོའི་མངོན་ལུམ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པས་རོ་བོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེན། དེ་ལྟར་ཚད་པའི་སྒྲིན་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡུལ་གྱི་སྒྲིག་པ་ནས་
 བཞག་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ལ། དབང་པོའི་མངོན་ལུམ་དང་
 རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ་གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསར་
 ཏུ་མི་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསར་ཏུ་མི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་...
 སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རུས་དང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སྒྲིགས་གྱི་རིགས་པས་དེ་ལས་གངས་གཞན་བཀག་པའི་ཕྱིར། འཇལ་ཚུལ་གྱི་
 དབང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
 ཚད་མར་སོང་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་མཆོན་
 འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་པ་ནི། མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་
 དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སྒྲིབ་པ་ཤད་པ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། བཤད་
 འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་
 ཡང་བྱ་ལྷག་རྗེ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་ཀྱང་བཤད་ཏུ་མེད་པ་བཤད་འཇུག་...
 འགལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་འཇུག་མི་འགལ་བ་
 དང་། འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འགལ་འདུ་སྒྲིབ་གསུམ་པ་
 མཚོ་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྒྲིབ་པའི་པར་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ།
 སྒྲིབ་ལས་སྒྲིབ་པའི་པར་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་དང་། མཚོ་ལས་སྒྲིབ་པའི་
 སྒྲིག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་(༡༡༣) ཡོད་པས་སོ། །རྗོད་བྱེད་གྱི་མིང་
 དེ་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་ལྟ་སྒྲིབ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་སྒྲིབ་...
 དང་། མིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 མཆོན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། མངོན་ལུམ་ལ་དགག་པ་དང་།

རྗེས་དཔག་ལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་
 དང་། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་
 རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྒོ་གསེང་གི་
 རྟོག་བྱའི་འོད་ལ་རྟོག་བྱུང་འཛིན་པའི་སྒོ་རྩ་བའི་ཕྱགས་ཀྱི་རྟོག་བྱུ་ལ་འབྲུལ་
 ཡང་། རྟོག་བྱུ་ཅམ་ཐོབ་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདྲོད་པ་དང་། བམ་
 བྱང་ལ་ཉིན་བྱེད་དུ་འབྲུལ་བའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉི་མ་བྱེད་ན་བྱུང་བ་ལ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། བྱང་མེར་པོར་སྒྲུང་བ་ཁ་དྲོག་ལ་འབྲུལ་ཡང་
 དབྱེབས་ལ་ཚད་མར་འདྲོད་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འབྲུལ་བའི་ཆ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མར་འདྲོད་པ་ཡོད་དོ། དེ་དགག་པ་ནི། རྟོག་བྱའི་འོད་ལ་རྟོག་བྱུང་
 འཛིན་པའི་སྒོ་དང་མེར་པོར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་
 པར་ཐལ། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འདྲོད་པའི་རྟོག་བྱུ་དང་། བྱང་གི་ཁ་དྲོག་
 རང་མཚན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བ་མེད་པའི་བྱུར། རྟོག་བྱའི་འོད་
 མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་རྟོག་བྱུ་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་གི་དེ། རྟགས་
 དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་བྱུར། ཁ་ཅིག །བྱང་གི་ཁ་དྲོག་འཛིན་པའི་དབང་
 ཤེས་རེག་བྱུ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྒྲུའོ། །དེ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་
 སྒྲེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་(༡། ༥) ཤེས་པས་རྒྱ་ཚུལ་
 རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པར་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་སྒྲུལ་བྱའི་
 དམར་པོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པོ་དུ་འབྲུལ་བ་དང་། སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་ཁང་
 ཕྱགས་ཀྱི་བྱམ་པར་འབྲུལ་བ་དང་། བྱི་དྲོའི་སྒྲིག་ཆགས་ལ་སྒྲེ་དྲོའི་སྒྲིག་ཆགས་
 སུ་འབྲུལ་བའི་ཆོ། སྒྲུལ་བྱའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་

ཟེར། རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྤྲིབས་པར་
 ཐལ། རྩམ་པ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲགས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྒྲོན་
 སོ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་རྩ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འགའ་
 ཞིག་རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་སྣམ་བུའི་དམར་སོ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན།
 རྩང་སེར་འཛིན་ཡང་རྩང་གི་དབྱིབས་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བས་ཆད་མ་ཡིན་པ་
 མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྩང་སེར་འཛིན་གྱི་
 དབང་ཤེས་རྩང་གི་ཁ་དྲོག་དང་བདག་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ལ་དངོས་ཤུགས་
 གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཆད་མ་མིན་ལ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ལྷལ་ཐ་དད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་
 དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་
 པ་ནི། རྟོར་བུའི་འོད་ལས་གཞི་དེར་རྟོར་བུ་ཉིད་རྟོག་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ།
 རྟོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་ལ། རྟོར་བུ་མ་ངེས་
 པར་རྟོར་བུའི་འོད་མི་ངེས་པས། རྟོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་སྤྱགས་
 ཆོས་མ་ངེས་ལ། འོད་ཅུང་(༡༩ན) བཀོད་ན་བྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ནི། ས་ལུའི་ལྷ་གུས་ས་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འབྲས་རྟགས་
 ཐལ་ཆེར་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་བརྟག་པ་དེ་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དགོད་ལས་ལུས་བྱད་པར་རྩ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་
 རྩ་བུ་ཉིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ཞེ་ན། རྟོར་བུའི་འོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྩ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་
 པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཅུང་ལ་ཆད་མར་འདྲོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་
 ལྷན་ལ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་རྩ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དབང་ཤུག་གིས་བྱས་པའི་ཆངས་བང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྣམ་ཆོད་ཀྱི་

རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་ལྟར་ཡང་གྲུབ་ཚད་ཀྱི་དོན་དང་ཆ་ལ་ཆད་
 མ་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མི་འཐད་པར་
 ཐུལ། བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ལ་གྲུབ་ཚད་ལ་རྟགས་ཀྱི་
 བྱད་པར་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བཀོད་ཚད་ལྟར་
 ཞེན་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་
 འབྱུང་བས་བྱབ་པས་དེ་འདྲའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྲིད་དོ། །
 གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས། དྲི་
 བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་དག་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཡང་མི་སྟུ་བའི་དོན་གཞལ་བྱ་མེད་ན། རང་
 ཉིད་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས། རང་གིས་རྟོགས་
 བ་འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་དོན་(༡༢༥) ལ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 ལ། གཞན་ལས་རྟོགས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་དང་།
 ཚྱད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ལ་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་།
 འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་
 དང་རིགས་པར་སྟུ་བའི་བཞེད་པ་དོར་བ་ལ། རང་ལས་ངེས་པའང་ཡོད་
 གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི།
 དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམས་ལས། དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་
 པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་
 དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། །
 རྩུ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རང་འབྲེལ་དང་ཚུལ་
 མཚན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར། རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་སུ་འགྱུར་བའི་ངེས་པའི་
 དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་སྟུ་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་

སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་རང་གི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་
 འདྲེན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་ཚད་མར་མི་རྒྱང་ལ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མ་
 བྱི་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ན། ཚད་མ་བྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་ལྟོག་
 མི་རྒྱས་ལ། དེས་ན་རང་ཉིད་ཚད་མར་སོང་བའི་དོན་དེ་ཡུལ་སྟོང་ན་མེད་ན་
 རང་ཉིད་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་བྱུང་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ན་
 རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་གྱིས་ངེས་དགོས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་བྱ་ཡི།
 གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་(༡༣༣) ཉེ། ཡིན་ན་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་བྱི་མ་བཅད་
 ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
 ཡི། མི་སྐྱུ་བའི་དོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་
 མི་བྱའོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་། ཚད་
 མར་སོང་བའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས་བྱུང་པ་
 རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་གྱིས་ངེས་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཚད་མ་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་
 སྤང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ཏེ་དོན་རིག་གཉིས་
 དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་སྤར་གོམས་པ་མེད་པའི་དང་པོ་པ་དང་། ཡིད་གཏང་ན་
 ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་ལ་བྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིད་མ་
 གཏང་པ་ཅན་དང་། མངོན་སུམ་འབྲལ་སྐྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་
 པར་སྤང་བ་ཅན་དང་། གོམས་པ་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པས་རི་ལྟར་
 རིགས་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེ་དང་ངེས་ཚུལ་འབྲེལ་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ཚྭ་དཔ་ནི། ཁ་ཅིག །ཚད་མ་སྤུ་བྱི་གཉིས་ཡུལ་

གཅིག་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། དུལ་མི་གཅིག་ན་འབྲེལ་
མེད་གཞན་གྱུ་བ་པས་གཅིག་ཤོས་སུ་གྱུ་བ་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཟེར་བ་དང་།
ཚད་མ་སྒྲ་མས་སྒྲོ་འདྲེན་མ་ཚད་ན་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ལ། ཚད་ན་རང་
ངེས་སུ་འགྱུར་བས་དུལ་དང་ངོ་པོ་ལ་བརྟགས་(༥༥) ཅས་གཞན་ངེས་མི་.....
སྤྱིད་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་བཀོད་ནས་གཞན་ངེས་ཀྱི་
ཚད་མ་མེད་པར་འདྲོད་པ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་
དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་པོ་
སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ་སྒྲོ་འདྲེན་དངོས་སུ་གཅོད་བྱེད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ལ་གཉིས། དགག་སྐྱབ་སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ན་
ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་རྟོག་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་དེ། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་འཛིན་སྤངས་སྤང་བ་དངོས་
པའི་དུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། དེས་
དྲངས་པའི་ངེས་པས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ལ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་སེལ་བ་ལ་.....
ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་སྤང་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་
པ་དང་། རྟོག་དཔག་གཉིས་ཀས་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དེས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་
གི་མཚན་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་སྐྱབ་ཆོས་
དོར་བ་དང་མ་དོར་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྐྱབ་པ་དང་དགག་.....
པའི་ཆ་མ་ཐུབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། དགག་བྱའི་ཆོག་
གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་...
འཕེན་པ་དང་འཕེན་པ་ནི་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་.....
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་

སྤྱེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚྭ་སྤང་ནི། དགག་བྱ་ཡོངས་(༡༤༣) གཙོད་
 དང་དངོས་འགལ་གཙོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱད་
 འགལ་གཙོད་ན་མེད་དགག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་
 ཡང་རུང་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དངོས་སྤྱོད་བཅད་ནས་འདོད་པའི་ཚུལ་.....
 གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་།
 ཚྭ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་དོན་དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སྒོ་
 རས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སྒོ་རས་སྒོ་
 འདོགས་གཙོད་པ་དངོས་རྟོགས་དང་ལྷགས་རྟོགས་ཏེ་དངོས་ལྷགས་གྱི་སྒོ་.....
 རས་ཀྱང་སྐབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པ་དངོས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་ན་རང་ཉིད་དེ་འཇལ་བྱེད་ཏུ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་།
 རྟག་པ་བྱས་སྤྱོད་ཏུ་དངོས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་.....
 ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡང་
 དངོས་ལྷགས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་
 ལྷགས་རྟོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
 རྒྱ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་རས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དེ་རྟོགས་དགོས་པས་.....
 རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ལྷགས་རྟོགས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་.....
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 བྱེད་འདོད་པའི་དངོས་རྟོགས་ལྷགས་རྟོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་.....
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས། སྐབ་པ་རྟོགས་སྒྲུབ་
 དང་། དགག་པ་རྟོགས་སྒྲུབ་ཡོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་བྱ་སྐབ་པ་(༡༤༤) ལ་བཞི།
 དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་དང་ལྡན་པའི་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་རེ་
 རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགག་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་

དེ། རྟོན་དང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བརྒྱུག་པ་རྟོན་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཡང་ངོ་མོ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་དང་ལྷན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་སྒྱུབ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་རི་ལྟར་རིགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་མེད་དགག་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་འཇལ་བར་གསུངས་པས། ཆོད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རིགས་གཏེར་གྱི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་.....གནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཤུགས་གྱིས་གཞན་ནམ་གཞན་སྟོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་...ཅེས་ཤུགས་རྟོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ཤུགས་རྟོག་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་སྤང་གསུམ་འདོད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཆོད་མའི་བྱེད་པའམ་སྒྲོ་བུར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་མ་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

གཞི་དང་ལམ་ལ་སྒྲ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡང་། །

འགལ་འབྲེལ་ངེས་པའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡི། །

ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །

ཆོད་མ་སྒྱི་ཡི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད། །

བསྟུ་(༡༥ན) བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་

པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྟུང་པའི་འགྲེལ་
པའོ། །

མངོན་སྲུང་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སྔ་སྔའི་དོན་ལ་གཉིས། མངོན་སྲུང་ཆད་མ་
བཤད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བརྟག་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སྲུང་བཤད་པ་དང་། མངོན་སྲུང་ལྟར་སྤང་
དང་། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་
གཞི་སྔ་སྔའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་དང་། མངོན་སྲུང་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདྲགས་
གཙང་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང་
མྱོང་བས་སྒྲོ་འདྲགས་གཙང་པར་འདྲོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཐུང་། དེར་ཐལ། སྒྲོ་
འདྲགས་དངོས་སུ་གཙང་ན་སྒྲོ་འདྲགས་ཀྱི་ཞེན་ལྷལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་……
དངོས་སུ་ངེས་དགོས་ལ་མངོན་སྲུང་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཐུང་། གཉིས་
པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་མཚན་གཞི། མངོན་སྲུང་དུ་མཚོན། རྟོག་བྲལ་
མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆས་
ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་(༡༥༦) ཐུང་། མ་
འབྲུལ་བའི་དོན་ནི། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་འབྲུལ་བྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་

དང་། མགལ་མེ་ཐུར་རུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཐུར་ཞུགས་པ་
 ལྟ་བུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཐུ་ངན་གྱིས་གསུངས་ནས་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་
 ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་འབྲུལ་
 བར་མ་བསྐྱེད་པའི་དོན་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་།
 རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཐྱིར།
 ཆོད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ཐུབ་ཟིན་པའི་འོག་རུ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
 ཞུགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་རྗེས་དཔག་ལས་མེད་པས་དེ་རྟོག་
 བྲལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་གཙོད་ལ། འོག་རྟོག་ཀྱང་གཉིས་
 ཀྱིས་སེལ་ཏེ་གཞན་རུ་བཤད་ཟིན་རྟོ། །ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི་སྒོ་
 བྲལ་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ་སྟེ། ཐྱིའི་སྤྱི་མཆོད་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་
 དང་། ཤེས་པ་རང་མཐོང་བ་རང་རིག་དང་། རང་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་
 རིག་གཉིས་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་རང་དབང་རུ་བསྐྱེད་པ་རང་རིག་
 དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་
 གིས་དབྱེ་ན། སོ་སྤྱི་དང་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐྱིར། རྟོག་
 བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པའི་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མངོན་པའི་
 ཞུགས་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ཞུགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་གསུམ་དང་།
 རྣམ་རིག་པའི་ཞུགས་(༡༦ ན) ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གཉིས་
 མ་འབྲུལ་བར་འདོད་ཀྱང་དོན་རིག་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་མི་
 འདོད་པའི་ཐྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་
 སུམ་གཉིས་འབྲུལ་རྒྱ་ལས་མ་བསྐྱེད་པར་སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་འདོད་པས།
 མ་འབྲུལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དེའི་ཞུགས་ལ་ཡང་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི་མཐའ་

མ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་
འབྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པ་འབྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བས་བྱབ་པ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རིག་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་
བའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་རྣམ་རིག་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྱིར་དོན་
རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་གཉིས་སེམས་ཅམ་པས་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་
དུ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་
བྱེད། །ཅེས་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་སྒྱིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་
མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པར་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱེར་མངོན་སུམ་མོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོན་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱེ་ནས་འཛིག་པ་འབྲུལ་བར་.....
ཐལ། སྒྲིར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་དང་། མངོན་(༡༤བ) སུམ་ཅམ་
ཆད་མའི་མཆོན་གཞིར་གྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ནི། དེས་ན་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་
པའི་སྐྱབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
བར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་
ཡུལ་ལ་འཛིན་ཅུས་གྱི་ལག་རྒྱུས་འཛིག་ལ། བྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
ལས་སྐྱེས་པར་རྒྱུས་སུ་འགོ་ལྟོག་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་

ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་རྩ་འབྲུག་སྟེ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་བ་མེད་དེ། རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་རྩ་བྱས་ནས་འཛིན་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་ལས་
 རྩེས་པ་ལས་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྒྲ་ནས་ཐ་སྙད་འདྲེན་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྒྲ་ནས་ཐ་སྙད་གདགས་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་པོ་སྒྲ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་རྩ་ཡིན་པས་སྤྱན་མོང་མ་.....
 ཡིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབྱུག་གུའི་སྒྲ་མི་ཟེར་བར།
 རའི་སྒྲ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོ་པོ་རོས་བཟུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་དང་། ཚྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་.....
 གཟུང་ཡུལ་དང་། རང་གི་དེ་མ་(ལྟེན) ཐག་རྒྱུན་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་
 དེ་མ་ཐག་ལས་རྩེས་པ་གང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བདག་རྒྱུན་རྩ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྩེས་པའི་དོན་རིག་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 བསྟན་མདོ་སྟེ་པའི་དབང་རྩ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྣམ་
 ཀྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་...
 བྱས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །སེམས་ཅམ་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆེད་མ་མི་
 བཞེད་ན། དོན་སྤྱོད་གཉིས་དང་། སྤྱི་རྣམ་ཀྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཚྩོད་པའི་ཆེད་དབྱེ་མ་
 ཐལ་རང་ཚྩོད་པ་བཞིན་རྩ་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆེད་མ་ཉིད་མཐུན་སྤང་རྩ་...
 མ་གྲུབ་པར་ཚྩོད་དགོས་པར་འབྱུང་རོ། །མཆོན་གཞི་རོས་བཟུང་བ་ནི། ཆེད་
 མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུན་གཞན་གཉིས་རྟོགས་པར་
 སྒྲ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་རང་རྩེས་རྩ་བ་ན་འདས་མ་ཐག་པ་རང་གི་དེ་མ་.....

ཐག་རྒྱུན་དེས་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་བའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་པར་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་
 དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་
 ལཱ་འགགས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུན་གསུམ་...
 ཚད་ཡང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལཱ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུ་དུ་
 མར་འགྱུར་ཞེ་ན། རུས་གཅིག་དུ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང་གང་ཟག་
 གཅིག་རྒྱུ་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁ་
 རང་ལྟ་ལ་རང་རིག་གཅིག་སྟེ་རང་རིག་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་པ་
 (༡༧) དང་བྲལ་ཞིང་འབྲལ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་ཡིན་
 ཡང་ས་ས་སྐྱེ་བའི་སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས་པར་ཐལ། རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
 མེད་པའི་བྱིར། དབང་མདོན་དང་ཡིད་མདོན་གཉིས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་
 མེད་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་རང་གི་རིགས་འདྲ་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བྱི་མ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་བཞག་མི་དགོས་པར་སྐྱེས་པ་...
 དེས་ན་དབང་ཤེས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་བཅས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི།
 རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་བའི་ཞིང་རང་རུས་ན་འགགས་
 མ་ཐག་པའི་སྟོག་པས་བཞག་དགོས་པས་ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མིན་པ་དེའི་བྱིར་ན་ཡིད་མདོན་དེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་...
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་པ་དང་། འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདས་པ་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་བསྐྱབས་པས་ཡིད་མདོན་སྐྱེད་བྱིད་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་
 པ་སྒྲུབ་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་བས་བྱི་བྲག་སྐྱོ་བ་ལྟར་འདས་པ་རྣམས་བྱུང་.....

བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དེས་མྱོང་བའི་ལག་
 རྒྱུ་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་ཡིད་མཛོན་སྐྱེ་བའི་གྲོ་ཞིང་།
 ཡིད་མཛོན་སྐྱེས་པའི་རྩ་ན་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་གྱི་.....
 དབང་པོ་ཡིན་པས་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་ཞེས་ནས་པར་བཞག་.....
 པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབང་མཛོན་གྱི་རྒྱུ་འགགས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་མཛོན་
 གཅིག་སྐྱེའམ་སྤེལ་མར་འབྱུང་ཞེན། རྒྱུ་གྱི་བཞེད་པའི་སྤེལ་མ་དང་ནི།
 ཆོས་(༡༥ན) མཆོག་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱུ་གྱི་མཐའ་མར་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་.....
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤེལ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་
 ཤེས་ངེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་བྱུང་པར་
 མེད་པ་ལ་རྒྱུ་གྱི་མཐའ་གཅིག་སྐྱེ་ལ་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཁ་
 ཅིག །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་མ་གོ་བར་སྐྱེ་
 ཐེབས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དབང་མཛོན་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་རྩ་མཉམ་རྩ་.....
 ཡིད་མཛོན་གཅིག་སྐྱེ། དེ་བྱིན་ཆད་མི་སྐྱེ་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་ནི།
 ཆོས་མཆོག་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་རང་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ཐེབས་
 གཅིག་པོ་དེ་ལ་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པར་གཅིག་སྐྱེ་ལ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་.....
 པར་ཐལ། སྤེ་བྱི་རྒྱ་རྒྱུ་བྱུང་མེད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་རང་གིས་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། གངས་མཉམ་རྩ་སྐྱེ་བའི་ལན་ཡང་འབྲེལ་མེད་རྩ་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་མཛོན་སྐྱེད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་ན་ཡིད་མཛོན་
 གྲང་དེ་ཅམ་ཞིག་སྐྱེ་ལ། དབང་མཛོན་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེ་ན་ལ་སྐྱེ་ལ་ཡིད་
 མཛོན་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་བྱིར་རིང་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 དབང་པོ་ཡི་ཤེས་པ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་.....
 ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་དང་རྩ་མཉམ་པའི་ཡིད་གྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་.....
 བདག་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་འགྱུར་ལ། གཉིས་ཀ་ཁ་

ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་མཆུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒྱད་གཞན་མེད་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 རྒྱན་ལ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། དབང་(༡༥) མངོན་སྐད་ཅིག་དང་
 སོས་རྒྱ་བྱས་ནས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་སྟེ་བའི་ཆོན། དེས་རྒྱན་བྱས་
 བས་ལོགས་ཤིག་དུ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རང་རང་གི་
 དངོས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རང་རང་གི་སྤྲེལ་གས་ཀྱི་དབང་མངོན་ནོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་
 བརྗོད་པའི་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་སྟེ་བའི་ཆོ། དེ་
 དང་གངས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་ཀྱང་བརྒྱ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་
 རྒྱད་དུ་མར་ཐལ་བའི་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། འོན་ཀྱང་གཉིས་ཀྱང་ནང་ལྟ་ལ་
 རང་རིག་དུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྣམ་དང་རིགས་ལ་བརྟགས་ནས་
 དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། འོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་མཛད་པས་
 མངོན་སུམ་བཞིན་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་བརྟག་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པའི་ས་ས་སྟེ་བའི་རྒྱད་ལ་མངོན་སུམ་དུས་གཅིག་ཆར་
 དུ་སྟེ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དབྱེད་ན་ལྷར་འགྱུར་
 ལ།དབང་སྤོ་དང་ཡིད་བྱེད་གྱི་འགྲོས་བསྐྱར་ན་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤེལ་མར་
 སྟེ་བ་ད་ལྟ་འགྱུར་བའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ན་མི་སྤང་ངོ། །གསུམ་པ་ཚུད་སྤང་
 བྱི། ར་བ་མ་ཕྱག་པ་ན་རེ། དབང་མངོན་གྱིས་བབྱང་བྱིན་འཛིན་ན་ཡིད་
 མངོན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བབྱང་བ་འཛིན་ན་ཡོང་བས་ཀྱང་
 གབྱུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱན་གཉིས་སོ་མེད་པར་ཐལ།
 དབང་མངོན་གྱི་གབྱང་ཡུལ་ལས་གབྱང་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པ་དང་དབང་.....
 སོའི་ཤེས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། ཚུད་སྤང་ངོ། །དང་སོ་ནི། རང་གི་ངོ་སོ་ལ་
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་(༡༦) སྤང་བ་ལོག་པའི་སྟོན་ནས་རྟོག་.....

བུལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
 མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་
 སྤྱགས་དགོས་ཤིང་མྱོང་བྱ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ལྷག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུལ་
 པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། བཅ་པོ་ལས་ལྷག་པ་ཙམ་དེའི་དོན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་མཐའ་དག་
 ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅ་པོ་ལས་ལྷག་པར་
 གསུངས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཀྱན་གྱི་མྱོང་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀྱན་མངོན་སུམ་ཞེས་
 བཤད་པ་ལྟར། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཀྱན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཆད་མས་བྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ནི། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་གཉིས་མེད་པར་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ནི།
 གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་རིག་དང་
 རང་སྐྱེས་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྐྱེས་
 ཡོད་ན་སྟོན་མེད་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱབ་ན་སྐྱེད་མི་དགོས། མ་གྱུབ་
 བ་རང་གིས་རང་སྐྱེད་མི་རུས་ལ། རང་རིག་བཅ་པོ་ལྷག་ཙམ་མྱོང་བའི་ཆ་
 ཡིན་པ་དེས་ན་སྤྱི་མི་དགོས་པར་ཤེས་པ་ངོ་པོ་ཀྱབ་བདེ་གཅིག་ལ་རིག་བྱ་
 རིག་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཀྱན་ལས་
 བརྟམ་སྟ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་
 མཐོང་། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤུབ་པས། བདེན་བཞིའི་གནས་
 ལུགས་སྒྲ་སྒྱུ་(༧༡) དང་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་.....
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།རང་བཞིན་
 ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཆད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྤུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་
 མཐོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་བྱེན་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འདོག་པ་.....
འབྲུལ་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཆད་མར་མཚན་རྣམས་པ་དང་། དེས་སྒྲི་
འདོགས་དངོས་སུ་གཙོད་མི་རྣམས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་
ལུགས་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདག་ཁྱེན་རུ་
ཡོད་པའི་སྒྲིབས་ལས་སྒྱུས་པའི་བསྐྱམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག དེ་ཁོ་ནའི་
དོན་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པར་སྤང་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ།
བསྐྱམས་བྱུང་ཡིན་ཡང་། ཀེང་རུས་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་སོགས་འབྲུལ་པ་
ཅན་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེན་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྒྲིབས་དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཐེག་པའི་སྒྲིབས་བྱེ་བའི་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གསུམ།
འཕགས་པ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབས་ལྷ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་
སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིར་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྒྲིབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་
བཤད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་དབང་རུ་བྱས་པ་(༡༠ན) ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་
ཐེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་སྒྱུར་ལམ་དོད་ནས་ཟད་མི་སྒྱེ་ཤེས་པའི་བར་ལྟན་
གཅིག་ལ་སྒྱུད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡང་། མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ནས། སྒྲིབ་ལམ་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་བར་འཕགས་པ་སྒྲིབ་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་
སོགས་སུ་བཞག་རུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཡང་

སྒྲོབ་ལམ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་པ་གཉིས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོན་
འགྲོའི་རང་ཐུལ་སྟགས་ནི་རྟགས་པར་སྤྲོད། །ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པར་འདྲི་བར་བཤད་པ་ཡང་ཐུར་བའི་.....
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རལ་འབྱུར་མངོན་སུམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་བརྒྱུད་དེ། མཉམ་བཞག་གི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་
རལ་འབྱུར་མངོན་སུམ་སྤང་བཅས་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་
བཞིན་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་འཕགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་.....
གཉིས་ཡོད་པའི་ཐུར། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པས་ཀྱུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟགས་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་
པར་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་བདག་འཛིན་སྤང་བའི་དབང་དུ་མངོན་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྟན་སྐྱེས་དག་བཅོམ་པ་མ་སྐོབ་བར་དུ་ཟད་པར་མི་སྤང་བའི་ཐུར། །
གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་
སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་དགོས་པའི་ཐུར།
འགྲེལ་པ་འདི་ལ་གཟུ་ལུམས་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་པ་བཏབ་པར་.....
གྲགས་པ་(༡༠༥) ལྟར་སྐབས་འགར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བཅས་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
དེ་དག་མཐར་ཐུན་པའི་དུས་དང་། ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་སྒྲོས་ནས་འབྲས་
བུའི་བྱུང་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་
རལ་འབྱུར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེན་པ་སྟགས་དང་བསམ་གཏན་དང་སྒྲོན་ལམ་སྟགས་ཐབས་ཀྱི་
ཆ་དང་། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལགས་པར་སྐྱུངས་པ་རང་གི་
རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཐུན་བྱས་
པའི་སྒྲོན་ནས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་དང་ཐུན་དུ་ཐུར་བས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཡེ་...

ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཀླུ་པར་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་དང་
 བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་རང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
 ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཤིན་ཏུ་ཐུར་བས་ཆེ་
 གསུམ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 རྒྱ་ཆོགས་ཏེ་མཐར་ཐིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་
 བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་ཅམ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྟོན་པ་མིན་ཏེ། ཐབས་ཞན་པས་ན་དང་། སྒྲིག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ།
 ཐབས་ལ་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པའི་(༡༩) དངོས་
 པོ་ཀྱན་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་ཅིང་སྒྲིག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་
 པའི་རྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་དང་།
 དེས་འཇུག་ལྡན་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། རུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་དེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་
 མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱན་
 ཆོས་ཅན། ཆད་མར་སྐྱབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་
 ཚ་བ་ཉིད་ལ་ནང་འགལ་དུ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་
 ས་སྒྲེ་བའི་ཆད་མ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡན་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ཡོག་པ་བྱེད་དེ། ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡན་བྱེད་པ་གང་ཞིག །མ་དེས་པར་འཇུག་
 ལྡན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་

ནམས་ཆོས་ཅན། དེས་ཤེས་མེད་ན་འཇུག་ལྷོག་མི་རུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ།
 རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབས་...
 ལས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་
 འོངས་མི་མཐུན་ན་ཀུན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མཐུན་ན་སྤང་ནས་
 མཐུན་ན་རུས་གསུམ་རྣམས་སུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྤང་ན་རུས་གསུམ་ལ་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིན་དང་ལྷན་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་བརྟག་
 པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་མཐུན་ཆོད་མས་མ་གྱུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་.....
 ཐལ། ཀུན་མཐུན་ཅམ་ཞིག་དངོས་པོ་སྒྲིབས་ཤུགས་ཀྱི་(༡༧) རིགས་པས་
 ཀྱང་འགྱུབ་ལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེ་ཡི་མཐུན་པ་མཐའ་
 དག་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཐུན་པ་སྐྱེས་རྣམས་པར་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོས་དཔག་མི་རུས་...
 པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་
 སྐྱེས་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དོར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རོ་བོ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་
 པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ཟིན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་དང་། མཐུན་པ་བརྟན་པ་དང་། མ་ལུས་
 པ་མཐུན་པའི་ཆོག་གི་བྱུང་པར་ཆོད་མས་དེས་པར་གྱུར་ན་མཐུན་པ་མཐར་...
 ཐུག་སྒྲིན་བྱང་བའང་དཔག་པར་རུས་པར་ཐལ། གང་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་སྒྲིན་པའི་བརྗོད་པ་ནམ་དག་ཡིན་ན་མཐུན་པ་ནམ་.....
 དག་སྒྲིན་རུ་སོང་བས་བྱུང་སྟེ། རང་རང་གི་ཡུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་
 པའི་ཆོག་བཞིན། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་
 རིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་གྱུབ་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་དཔོན་རྒྱུན་གྱིས་སྒྱུར་བ་
 དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ། དེའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ནམ་དག་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་

མཁུན་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་མཛད་པ་ནི་
འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་གོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉགས་དགོད་པ་དང་། རྩལ་
རྩལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཆད་མས་
ཐུབ་པར་ཐལ། རྩང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གོམས་པ་རྩོགས་ནས་དེ་གོམས་བྱའི་
དོན་ལ་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་རུང་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་……
པས་(༡༩ན) འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བརྟན་གོམས་ཟིན་ཡང་འབད་
ཚེ་བརྒྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་པའི་མེམས་ཀྱི་ཆས་ཡིན་ན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་མ་བྲལ་ན་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འབྱུང་རུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་
འདོད་ཆགས་གོམས་པ་བཞིན། རྩང་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་སྒྲོ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་
ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་ཚས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་རྟགས་གྱི་བྱང་པར་གཞན་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱབ་ལ། རྟེན་བརྟན་
པ་སྐྱབ་པ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདི་
ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟན་པ་རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐར་སྒྲག་པ་
མེད་པ་མེ་དང་སྟོན་མེ་དཔེར་བྱས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་.....
འགྲུབ་ཅས་ཟེར་རྟེ།   རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཅམ་རིག་པ་སྐྱ་མ་
སྟོན་རྟེ་སོང་བར་གྲུབ་པས།   རིག་པ་སྐྱ་མ་སྟོན་རྟེ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཅམ་
ཁེགས་པས་ན། དེ་སྟོན་རྟེ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁེགས་རྟེ། རྟེ་བ་
ཅམ་མེ་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱབ་པས། མེ་སྟོན་རྟེ་མ་སོང་བའི་རྟེ་
བ་ཅམ་ཁེགས་པ་ན། དེ་སྟོན་རྟེ་མ་སོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ལྷགས་ལ་ཁེགས་པ་
བཞིན་ནོ།   །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་པར་གྲུབ་
པས། དེ་མི་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ལྷགས་
ལ་ཁེགས་རྟེ།   སྟོན་མེ་ཅམ་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས།   འོད་མི་འབྱིན་པའི་

སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་བྲག་མཐའ་དག་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་པའི་ཡ་
མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་(༡༢༥) མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ད་
ལྟར་གྱི་རིག་པ་རིགས་འདྲ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་སྤང་བ་དང་། བྱི་མ་སྦྱེད་པ་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། བྱིས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དང་། འཆི་ཁའི་
རིག་པ་རིགས་འདྲ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་མ་སྤང་བ་དང་། བྱི་མ་མི་སྦྱེད་པར་དགོས་
པའི་བྱིར། མེད་རང་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རིགས་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་འབྲས་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་དཔེར་དགོད་པ་མི་རུང་
བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་ཏུ་སྦྱབ་པ་དང་། བྱི་
མཐའ་ཐུག་མེད་ཏུ་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རིག་པའི་སྒྲིབ་
མཐའ་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་སྒྲིབ་
མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། བྱིས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་སྤང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ད་
ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ཐུགས་ཆོས་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱོར་བ་བཀག་པས་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ལ་
སྒྲིབ་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་སྦྱོར་བ་བཀག་པས་མི་རྟག་པ་ལས་སྦྱོར་བ་དང་། བེམ་
པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་བཀག་པས་རིག་པ་སྒྲིབ་མེད་ཉེར་ལེན་ལས་སྦྱོར་བར་
གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རིག་པ་བྱི་མ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆོང་ཞིང་གཤམས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་
པའི་བྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། རིག་པ་བྱི་མ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཆོང་
ཞིང་གཤམས་མེད་པ་དེ་འཆི་ཁའི་སེམས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྦྱེད་པར་སྦྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་ཚེས་སྐབ་པ་(༡༩༣) དང་། བྱ་པ་སྐབ་པའོ།
དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གསལ་བ་ཙམ་རྟེན་བརྟན་པར་སྐབ་
པའོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དང་། ཚྱོད་
པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་ཁ་ཅིག །ལས་དང་ལུས་སེམས་གསུམ་
ཀ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ལས་དང་ལུས་གཉིས་པོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཟས་.....
གཙོད་པ་ལ་སྟགས་པའི་དཀའ་སྤྱོད་དགོས་ཟེར་རོ། །ལས་དང་ལུས་འཛིང་
པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་མ་
སྤངས་བར་ལས་དང་ལུས་ཟད་པར་སྤྱོད་མི་རུས་ཤིང་། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཡང་
སྤྱིད་ཕྱི་མ་འགོག་པ་ལ་མི་པན་ལ། བདག་འཛིན་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་ལ་སྟགས་པ་མི་དགོས་པས་བྱ་པ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་
དབྱུང་པའོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡང་སྤྱིད་ཙམ་གྱི་རྒྱ་དང་། དབང་ཤེས་སྟེ་བའི་རྒྱའོ། །
དང་པོ་ནི། ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་
ཆགས་སྟགས་ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་འཁོར་...
བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདིའི་སྟེ་མཆེད་ཐ་མ་འདི་ལས་ཕྱི་མའི་སྟེ་མཆེད་གཞན་
འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡི་བཟང་ངན་དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དབང་པོས་
བདག་རྟེན་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་སྟེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྤྱགས་པའི་
མགོ་གཞོན་པ་ནི། བྱམས་སྟགས་བསྐྱེམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དངོས་སུ་
(༡༩༤) གཙོད་རུས་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱམས་པ་བསྐྱེམ་པ་སྟགས་བདག་

འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མཐའ་དག་དུང་
 འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་འཁོར་བའི་
 ཚ་བ་བདག་འཛིན་དེ་སུན་འབྱེན་ཏེ། བདག་མེད་བདག་དང་གཞོན་བྱ་
 གཞོན་བྱེད་གྱི་འགལ་བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འཛིན་
 སྐྱངས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཚྭ་པ་སྤང་
 བ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱལ་ཚྭ་པ་སྤང་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ཚྭ་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱལ་མ་རིག་པ་དང་ལས་དང་སྲིད་པ་གསུམ་
 གསུངས་པ་དང་། སྲིད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་ཚ་
 བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱིས་སྲིད་པ་སྦྱེད་པ་
 དང་དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། འཛིག་ལྟ་ཡང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ལྟ་འཁོར་
 བའི་ཚ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལ་
 ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། འཛིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ལྟན་སྦྱེས་གྱི་བདག་འཛིན་སྐྱངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན། རྟེན་བཏན་
 པ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེན་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ས་པོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་མེས་
 བསྐྱེད་པས་ན་བྱི་མཐའ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་.....
 ཀྱང་བདག་མེད་མཐོང་བ་མཐར་ཐུག་ན་བྱི་མཐའ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལ་གསལ་བ་ཅམ་རྟེན་བཏན་པར་སྦྱབ་པ་ནི། སེམས་གསལ་བ་ཅམ་ཡིན་ན་
 གསལ་བ་བྱི་མ་སྦྱེད་པར་ངེས་ཏེ། གསལ་བ་སྦྱེད་པ་(༡༣)ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་
 གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་པ་སྦྱབ་པ་ནི། བྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
 པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། འཛིག་ཚོགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བའི་
 དཔེ་ཡང་དག་གི་ཉིང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྦྱབ་པ་ནི།
 གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་.....

ཆོས་ཅན། འབྲུལ་མེད་ཏུ་འགྱུབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་མེད་པ་མངོན་
 ལུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་
 འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སུན་ཆོགས་མི་འཐད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པས་སྤང་མི་རུས་ལ་རུས་ཀྱང་སོ་སྤྱོད་དེ་སྤང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་……
 དང་། ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་སྤྱར་ཡང་སྤངས་པ་ལོག་པས་མི་བརྟན་པའི་
 ཕྱིར། གཏན་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། སེམས་སྒོ་བྱར་བ་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་
 བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱར་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་སྤང་རུས་པས་སྤྱར་མི་སྤྲོག་
 པའི་རྣམ་གྲོལ་འཐད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྤྱར་མི་སྤྱེ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གོམས་པ་མཐའ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་
 བ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྗོད་པ་ནི། མཆོངས་
 པ་གོམས་པས་རུང་བཤད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚུ་ཆོ་
 བར་འགྱུར་(༡༥) ཡང་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་
 རྒྱ་ཡང་མི་དང་བྲལ་ན་སྤྱ་བར་འགྱུར་བ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཅེ་བ་དང་ཤེས་……
 རབ་སོགས་གོམས་པས་རུང་བཤད་བྱད་པར་ཏུ་འགྱུར་ཡང་གོམས་པ་མཐའ་……
 མེད་ཏུ་འཕེལ་བ་སྤྱིད་པ་མིན་ཞེན། དེ་དགག་པ་ནི། དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་བཅེ་
 བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་པ་མཐའ་མེད་ཏུ་མི་……
 འཕེལ་བའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྤྱི་དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་ཟིན་
 འབད་རྩལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྤྲོས། རྟེན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། མཆོངས་པ་རིགས་
 འདྲ་ལས་མི་འགྱུར་བར་ཐད་ཀའི་འབད་རྩལ་ལ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུའི་

དྲོད་ཀྱི་རྟེན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། མེས་གསེར་གྱི་སྤྲ་བ་སྤྲ་བ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་
 སྐྱེད་མི་རུས་པར་སྤྲར་སྤྲ་བ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ནམ་
 འགེལ་གྱི་ནམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཚྭ་པ་ནི། ལྷོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྩེ་གོམས་པ་ལས་དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་
 དུ་ཆུགས་མོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབ་པ་དཀའ་སྟེ།
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། འདི་ཙམ་
 དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དགོས་པ་
 ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་རོ། །ལན་ལ་གཉིས། དགོས་
 པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཐད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་
 ཀུན་མཁྱེན་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་
 མེད་པར་ཐལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་བྱའི་གཙོ་བོའི་དོན་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་
 ལ། དེ་(༡༥ན) དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་འདུས་ཀྱང་མི་ཀུན་ཚོགས། སྤྲན་ཀུན་ཚང་ཞེས་པ་
 བཞིན་ནོ། །བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་དགོས་པའི་དོན་
 ཀུན་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཞེས་བེར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཆོས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་
 བརྗོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཉོན་པ་ལ་བ་ལང་མེད་ཀྱང་དགོས་དོན་མ་ཚང་བའི་སྒྲིན་
 མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགེལ་ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལྟར།
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། བདེན་བཞི་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་ཤིན་དུ་
 རྟོག་གྱུར་དུ་བབྱུང་ན་སྟེ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་རྟོག་རྟོར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་འདིར་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་

ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བརྟན་ནས་གསུངས་པ་དང་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དཔག་པའི་སྤྱི་ཚུལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱ་ཡང་སྤྲ་པ་པ་ན་མེ་ཡོང་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པ་(༥༥) ཡིན་ནོ། །བརྟན་བཅོས་འདིའི་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བཞིན་སྟེ་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཙཱ་འདྲི་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལོག་སྟུགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་གཞི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཉིད་དུ་མཆོན་པར་འདོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མཆོན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་བསྐྱད་པ་དང་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བསྐྱད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བསྐྱུས་ན་བཟའི་རྟེན་ཅན་དང་། རྟོག་གཞན་ལ་སྦྱོར་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་ཅན་གསུམ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བརྟན་སུ་བྱུག་བཤད་པ་ཕྱི་སྟེ་གསུངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལོག་རྟོག་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་ཅོད་གཞི་དང་བཞི་རྟོག་ཆོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་མཐུན་དཔེར་བརྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཚ་བའི་ཆོག་ལ་འབྲུལ་གཞི་སྒྲུང་ན་ཡང་དོན་དེ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་
དུག་ཏུ་བྱེ་བ་ཡང་ལོག་རྟོག་སྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཆད་
འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་འབྲས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་
ཆད་འབྲས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་།
དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱད་པ་པ་དང་
(༥ན) པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་
དང་བྱད་པར་ངེས་པ་སྒྲུལ་ཆད་མ་དང་བྱི་མ་འབྲས་བྱ་བེར་ཏེ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་དོན་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་པ་ཤར་ན་
གཟུང་རྣམ་ཉིད་ཆད་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཅན་པ་
དབང་དོན་ཕྱད་པ་དང་དོན་རྟོགས་ཆད་འབྲས་སུ་འདོད་དེ། མི་རིགས་པར་
ཐལ། ཆད་འབྲས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་དབང་
པོ་དང་འཕྲད་པའི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱེ་བྲག་པ་སྒྱུ་སྒྲིགས་བྱད་པར་འཇལ་བ་ཆད་མ་དང་། བྱད་པར་ཅན་རྗེས་
འཇལ་བ་འབྲས་བྱ་དེར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤ་པ་དུམ་བུར་སོང་བ་
ཅ་རྣམ་བཅད་པའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་.....
འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་གཞི་གཅིག་གི་ཆད་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལ་ཉེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་ཤེས་ཆད་འབྲས་སུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅ་པོས་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཆད་འབྲས་
བཞེད་དེ། གསར་དུ་མི་སྒྱུབ་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་དང་། དོན་རྟོགས་ཆད་མ་
ཆད་འབྲས་སུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཞག་
འཛོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ནི། རྣམ་

གཞན་གྱུ་པ་མཐའ་པལ་ཆེར་མཐུན་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་གཞན་བྱུ་འཛིན་
 རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞན་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་མ་གཏོགས་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་པལ་ཆེར་བཞེད་པའི་
 (༡༥༥) བྱིར། རོན་རིག་སྒྲ་བས་རང་རང་གི་གྱུ་པ་མཐའི་སྒྲ་བས་གྱིས་ཆད་
 འབྲས་འཛིན་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་རོན་རྣམ་མེད་བྱག་ཤད་རུ་འཛིན་པའི་སྒྲ་ནས་
 ཆད་འབྲས་འཛིན་ལ། མདོ་སྡེ་པ་རོན་ཤེས་སྒྲ་བྱི་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་ནས་
 འཛིན་པའི་བྱིར། རོན་སྒྲ་གཉིས་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་གྱི་ཆད་འབྲས་གྱི་
 རྣམ་གཞན་དཔེར་བཅོམ་པ་ནི་གོ་བར་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རོན་རིག་པའི་ལྷགས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་
 སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་དཔག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱང་མདོན་སུམ་ལ་དཔག་ནས་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་མེད་རང་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་
 པ་ལ་རུ་བའི་རྟགས་ལས་བྱང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ལ་མེད་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
 དེ་ལ་གསར་རུ་མི་སྒྲ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་རོན་མེད་ཀྱང་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་དཔག་གི་
 ཆད་འབྲས་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་རོན་མེད་ཀྱང་རུ་
 བའི་རྟགས་ལས་རུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་ནས་སྒྲེས་བུ་མི་སྒྲ་བའི་ཆད་
 མ་རྣམས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་བྱིར། བྱི་
 རོན་མེད་ན་མེ་རུར་སྒྲ་བ་ཅམ་རུ་བྱད་ལ། དེ་ལྟ་ན་རུར་སྒྲ་བ་སྒྲ་འབྱུང་
 ཞིང་མེར་སྒྲ་བྱིས་འབྱུང་བས་མེ་རུ་དང་རུ་བ་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
 རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་དགོས་གྱི། བྱི་རོལ་དེའི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲ་ནས་
 རུར་སྒྲ་བ་སྒྲ་འབྱུང་ཞིང་མེར་སྒྲ་བྱིས་འབྱུང་ཡང་མེ་རུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་
 འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། གྱི་བྱུ་བ་དེས་པའི་ཆོ་(༡༥ྷ) མེར་སྒྲ་བ་གི་བག་

ཆགས་སྒྲིང་པོར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སད་པ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་མེ་
 འབྱུང་ལ། དེས་ཕན་བཏགས་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་རུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་
 གསལ་བར་སད་པས་རུ་བ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་མེ་རུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 སེམས་ཅམ་པའི་བཞེད་པ་ལ་འབྲས་རྟགས་འདྲི་ལུགས་གཞན་རུ་བྱེད་པ་ནི།
 རྣམ་འགྲེལ་དང་། ལྷ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ་
 གཞན་རུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

གྲུབ་མཐའ་བཟང་དང་ངན་པའི་བྱད་པར་ནི། །

ཚད་མ་སྒྲོན་མེད་ཤེས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །

དེ་ཡང་ཅ་བ་མངོན་སུམ་ལ་བྱག་པས། །

མངོན་སུམ་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །

བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།
 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས། མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། ས་སའི་དོན་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོས་ནས་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲས་
 བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་
 དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང་། གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་བྱད་པར་དང་། དངོས་
དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་
ཅན། ལྷ་ལྷིར་ཞབས་ཞུམ་པ་དེ་ཉིད་གོ་བ་ལ་(༡༥ན) དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྒྲིན་སྒྲུབ་པའི་དེའི་མིང་གང་ཞིག དེ་འབྲུལ་མེད་
རུ་གོ་བའི་ཕྱིར། ཚྱོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྒྲུགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་
པའི་མིང་རུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་སྒྲུབ་མིང་རུ་བཏགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། དངོས་མིང་རུ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་
འདྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་ལས་སྒོ་འབྲུལ་མེད་
རུ་མི་སྐྱེ་ཡང་། བཏགས་མིང་རུ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་གཞན་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོགས་དོན་ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ་དང་། ཡ་གུལ་
གཉིས་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་དོན་ལ་ནི་སྒྲུགས་ཀྱི་སྒྲིན་དངོས་མིང་རུ་འབྲུག་ཏེ། དེ་དེའི་མིང་རུ་མཁས་
པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་བཏགས་མིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་
པ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ལ་སྒྲུགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཏགས་མིང་
འབྲུག་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ལྷོས་ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་
ཡང་སྒྲུགས་མཚན་ཉིད་པའི་སྒྲུགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚྱོད་གཞི་ལ་
བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིན་པ་དང་མཚུངས་
པའི་ཚྱོད་སྤང་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་མིང་བཏགས་
པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་བ། ཞེས་བརྗོད་ན་

འགལ་བའི་གཏན་(༡༧) ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བས་
 དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤེབ་སྦྱར་གྱི་ངོར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཚྱུང་གཞི་ལ་སྦྱགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚྱུང་གཞི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་བྱ་དགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཚུལ་དང་པོར་.....
 བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་
 མིང་གིས་བརྗོད་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་དང་།
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་.....
 པར་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བཅས་སྦྱུང་བའི་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་.....
 ཕྱིར། གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྐྱ་འགལ་བ་དང་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་སྤང་
 བྱེད་པའི་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར་བས་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་.....
 བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་རང་མིང་གིས་
 སྦྱོས་ན་ལོག་རྟོག་སྦྱེ་བ་བཞིན་དུ། སྦྱགས་གྱི་སྐྱ་ཡང་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་ལོག་
 རྟོག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚྱུང་གཞི་ལ་སྦྱགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
 ལ་འབྲུལ་གཞི་ཆེ་ཆུང་མཆོངས་ཤེ་ན། མི་མཆོངས་པར་ཐལ། སྐལ་ཕྱི་སྐལ་
 མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་
 གཉིས་མི་མཆོངས་པར་ཐལ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱགས་གྱི་སྐྱ་ཚྱུང་གཞི་
 ཉིད་ལ་གོ་བ་ཡིན་པ་སྤང་པོ་ལ་ལག་ལྡན་བཞིན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་
 དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྦྱས་ཚུལ་དང་པོ་ངེས་པར་མི་རྒྱས་པ་མགོ་ལྡན་.....
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བ་བསྦྱབ་
 (༡༨) བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གཉིས་པ་ནི། སྦྱར་བ་སྐྱར་གཅིག་པོའི་ཚྱུང་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 ཕྱི་སྐལ་གྱི་ངོར་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྐལ་བས་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་དཔག་.....

གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཏན་ཆོག་ས་དགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་གྱུ་བ་པ་ཚུལ་དང་པོ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲགས་ཆོས་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀླུ་ས་
 པར་སྒྲགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་བཤད་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་ཤོག་གི་ལྟོས་གཞི་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་
 དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དགོད་པ་དང་། ཚུད་སྤང་རོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། བགག་པ་ལ་མི་
 འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མཐུན་སྒྲགས་དང་མི་མཐུན་...
 སྒྲགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྤྲོང་མི་སྤྲོང་ལ་འདོད་པ་ཡང་དོན་འདྲའོ། །མཐུན་སྒྲགས་དང་
 མི་མཐུན་སྒྲགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་...
 ཏུ་བསམས་ནས་ཕྱང་གསུམ་བྱང་བར་དོགས་པ་ལ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་
 ཆོད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ཤོག་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྒྱུན་སྤྲོད་སྒྲ་སྟེ།
 མི་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ན། རྗེས་ལ་ཁ་
 ཆོན་ཆོད་ལ་ཤོག་པ་ལ་ཕྱང་གསུམ་སྤིད་ཀྱང་སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་
 བྱེད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཆོག་ས་གྱི་ཐ་སྟོད་བྱ་བྱང་ཏུ་སྐྱབ་
 པ་ལྟ་བུ་(༡༩) ཤོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཤོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་...
 ཆོད་ལ་རྗེས་ལ་ཕྱང་གསུམ་སྤིད་ཀྱང་སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་
 སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐབ་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རོ་པོ་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་ལྡན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཤོག་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་ཤོག་ལ་བརྟེན་
 པར་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་མཆོན་པ་ལ་བྱས་ཤོག་དེར་མཆོན་ཅུས་ཀྱང་། བྱས་པ་ཡིན་ན་དེས་མ་
 བྱུང་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་ལྟ་

བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་སྦྱགས་མི་མཐུན་སྦྱགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་
ཚོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩིས་ལྡན་སྤྱི་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་
ལྡན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
དབྱེད་ན་རྣམ་གཞག་འཇིག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩིས་ལྡན་རི་ལྟར་སྤྱོད་ཡང་
སྦྱར་བ་སྒྲར་གཅིག་གི་མཐུན་སྦྱགས་མི་མཐུན་སྦྱགས་གཉིས་ཉིད་ཏུ་དེས་མི་
ལུས་པར་ཐལ། མཐུན་སྦྱགས་མི་མཐུན་སྦྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པའི་རྩིས་
ལྡན་གྲང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩིས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཚོས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་རྩིས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། ལ་མེ་ལྟན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་
སྦྱ་བའི་རྩིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ། སྦྱ་བའི་རྩིས་ཕྱང་གསུམ་ཏུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱ་བའི་རྩིས་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་ན། རྒྱངས་
པའང་མེ་ཡོད་ཏུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་ན་ཏུ་བའང་མེ་མེད་ཏུ་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་སྤྱིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་
ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །(༡༠ན) ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན་དེ་སྤྱོད་
གི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་སྦྱ་མི་རྟག་སྤྱོད་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་
པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་ཅན་ལྡན་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་ན། སྦྱ་མི་རྟག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
གསུམ་ཞུགས་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་ན་དེས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བྱབ་
ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། མ་བྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།
དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་གྱི། འདིས་གྲང་སྒོ་རྩིས་ཕྱང་གསུམ་
བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཕྱང་གསུམ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་འདི་དག་རང་ལྡན་གཞི་ལྡན་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོན་
ཏུ་མར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་།
 རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་
 བློ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ཚུན་གཅིད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྒྲོ་རྩེ་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྒྲིབ་པར་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་
 བྱེད་ན་ནི། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲོ་རྩེ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་
 བློ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་མེ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་། མེ་མེད་མེད་གང་དུ་ཡང་
 མ་ངེས་པའི་གཞི་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྱུར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་མཐུན་
 སྒྲིགས་མི་མཐུན་སྒྲིགས་གཉིས་སྒྱུར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་བཅས་.....
 འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་དག་ཉེན་ཅིག འོ་ན་མེ་མེད་མེད་ཀྱང་དངོས་
 འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་དུ་འང་མ་ངེས་མེ་མེད་དུ་འང་མ་ངེས་པའི་
 གཞི་སྒྲིལ་བྱེ་སྒྲིལ་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱུང་པ་ཁས་
 སྒྲུངས་སོ། །འདོད་ན་དངོས་(༡༠བ) འགལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཚད་མ་རྣམ་
 ངེས་ལས། དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་
 སྤང་པོ་གསུམ་པ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་སྒྲིགས་གཉིས་.....
 དངོས་འགལ་དུ་གསུངས་པ་མ་གཟིགས་པ་དང་མ་དགོངས་པ་གལ་སྲིད།
 གཉིས་པ་ནི། སྒྱུར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་སྒྲིབ་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བྱེ་སྒྲིལ་གྱི་རྩེ་མཐུན་སྒྲིགས་མི་མཐུན་སྒྲིགས་གང་དུ་.....
 ཡང་མ་ངེས་པའི་སྒྲིགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགག་སྒྲུབ་
 བྱེད་པའི་ཆེ་བྱེ་སྒྲིལ་གྱི་རྩེ་ཡང་སྒྲིགས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་སྤང་
 གསུམ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། ལྷགས་འདི་ལ་སྒྲིགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་
 བཞག་པར་དཀའ་མི་རུས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱེ་སྒྲིལ་གྱིས་སྒྲིབ་གཞི་དང་པོ་མཐུན་སྒྲིགས་སམ་མི་མཐུན་སྒྲིགས་གཉིས་སུ་.....
 ངེས་ན་སྒྲིབ་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མེ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་། ཚུ་སྒྲུང་མེ་མེད་དུ་

ངེས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིན་བརྗོད་པ་རབ་རྒྱ་དཀར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་
ཆོལ་གྱི་རྩོར་བརྒྱབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྤར་ཕྱང་གསུམ་མེད་ན་མི་མཐུན་སྟེགས་...
མཐའ་དག་ལ་ཕྱིན་པ་ངེས་པ་དང་། མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་
འགྲོ་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར། བརྒྱབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྤར་ཆོད་གཞི་དེ་མེ་
མེད་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བཟང་གོས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟེགས་ཆོས་དང་ནི་
མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་སོ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་...
རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱང་སྟེགས་ཆོས་དང་རྟག་པར་རྒྱབ་ན་མི་མཐུན་སྟེགས་དང་མི་རྟག་...
པར་(༡༡)ན་ རྒྱབ་ན་མཐུན་སྟེགས་ཁེས་གཅིག་ལ་ཕྱིན་པས་འབྱེད་ན་ནི་གཏན་
ཆོགས་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ག་ལ་སྤྱིད་མི་སྤྱིད་
པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱན་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གང་རུང་གཅིག་གི་
སྟེགས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །མ་གྱུབ་ན། དེ་གཉིས་པན་
ཚུན་སྤར་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་དོན་མཐུན་སྟེགས་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་ཉིད་དེ་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་ནོ་ཁེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་
དབྱུག་པ་གྱུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་གྱུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་གསུམ་རྒྱ་འདྲིང་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་
བྱ་ཡིན་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་ཅིག་གི་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་གང་.....
རུང་རྒྱ་ངེས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་ངེས་པ་འདྲིང་
ན་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཐལ་
སོ། །བཞི་པ་ནི། རྟགས་ཀྱིས་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་པའི་ཆེ་བྱི་ཆོལ་གྱི་རྩོར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྦྱབ་
དཔོན་མི་བཞེད་དེ། ལ་མེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་ཆེ་མེ་ཡོད་རྒྱ་ངེས་ན་མཐུན་

སྤྱགས་དང་། མེ་མེད་རུ་ངེས་ན་མི་མཐུན་སྤྱགས་དང་། གང་རུ་ཡང་མ་ངེས་
 པའི་གཞི་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ་ལྷན་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱགས་གཉིས་
 སྤྱིར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་རྣམ་
 ངེས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་དོན་སྤྱད་པ་ན། དེས་ན་ཚུལ་
 གསུམ་གྱི་ལྟས་གཞི་ཡིན་པས་སློ་རོར་ལྷན་གསུམ་རུ་(༡༧) གནས་སོ་ཞེས་བྱ་
 བ་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ལྟོགས་སོ་སོར་བྱེད་ནས་དགག་
 གྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ལྟོགས་སོ་སོར་བྱེད་
 ཡི་དགག་གྲུབ་བྱེད་ཚུལ་རིགས་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་རྣམས་སུ་འཇུག་ན་འཇིག་.....
 ཉེན་གྱི་ཐ་སྟངས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཚངས་གྲུབ་པའི་ཆེ་དེ་མ་ཡིན་
 སློ་རོར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་མཆོན་རྟོག་པའི་ཡུལ་རུ་མི་...
 རྒྱང་ལ། ལྟོས་ན་ལྟོག་པ་སྤངས་པའི་རྣམས་ལ་དགག་གྲུབ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་ལྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡི་ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་
 ཉིང་པོ་མེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
 བརྟེན་པ་འདི་རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་རུ་བརྟེན་ན་འབྲས་རང་ལས་...
 མ་འདས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བརྟེན་ཚུལ་མི་གྲིད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སློས་རང་ལྟོགས་ལ་བརྟེན་པར་གཞུང་བ་ཅམ་ཡིན་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་བརྟེན་
 པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་
 ཚོད་པ་ནི། མཐུན་སྤྱགས་མི་མཐུན་སྤྱགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱགས་ཚངས་ངེས་པའི་རྣམས་སུ་མི་མཐུན་སྤྱགས་ལ་མེད་པའི་ལྟོགས་པ་དང་།
 མཐུན་སྤྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམས་འགྲོ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་གཞི་.....
 རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་དགག་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་
 ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། ཚོད་མའི་དགག་གྲུབ་མཐུན་སྤྱགས་དང་མི་མཐུན་
 པའི་སྤྱགས་ཀྱི་བྱེད་པས་མིན་པར་ཐལ། ཚོད་མའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་

འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།   འདིར་ཡང་འབྲེལ་པར་སྒྲོ་ལ་
སྟོས་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་(༡༢༥) སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་……
གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས།   རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་།
དེའི་སྟོས་གཞི་ངོས་བརྒྱུད་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་
པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ།   ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འབྲེལ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉགས་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་……
དང་།   མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་སྟོག་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ།   མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་དབྱུང་བ་དང་།
ཉགས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་།   གཞན་སེལ་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་
ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ།   མཆོན་ཉིད་དང་།   མཐུན་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་།
ཚྭ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།   སྟོགས་ཚྭ་གཞི་དང་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་
པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིས་མཆོངས་པ་མཐུན་སྟོགས་དང་།   མི་མཆོངས་པ་
མི་མཐུན་སྟོགས་ཏེ་སྟོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ།   །སྟོགས་དང་མཐུན་པ་དང་།
མཐུན་པའི་སྟོགས་ཞེས་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།   དེ་ལྟར་ན་
གཞལ་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ།   །མཆོན་ཉིད་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིས་དོན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ།   །མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་དབྱེ་ན།
ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་མེ་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་།   གང་རེག་འགལ་བ་མི་
མཐུན་སྟོགས་དང་།   རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་གཞན་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །
སྒྲ་མ་ལས་དངོས་སུ་སྟོག་པར་རྟོགས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་ལྷགས་ཀྱིས་སྟོག་……

པར་(༡༩༥) ཉེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐུན་སྦྱགས་གྱི་མཐུན་ཡུལ་
 སྦྱགས་ཀྱང་སྦྱགས་ཆོགས་དོན་དང་། གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་དང་མཐུན་པ་ལ་
 བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱགས་བཏགས་པ་བའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གྱི་
 གཉིས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀ་བྱལ་པ་བྱལ་
 པའི་རུས་ན་བརྒྱབ་བྱ་བྱལ་པར་ཐལ། མཐུན་སྦྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 ན། ཚུད་གཞི་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པ་དང་། གཞལ་བྱས་སྤྱོད་
 ཉེག་པར་སྤྱོད་པའི་མཐུན་སྦྱགས་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་དང་ཉེག་པར་མཐུན་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཚུད་གཞི་མི་མཐུན་སྦྱགས་སུ་ཐལ། རང་
 ཉིད་རང་དང་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་གསུམ་མེད་པར་ཐལ།
 ཚུད་པ་དེ་དག་སྤྱོད་བཤད་འཇུག་མ་ཕྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། དང་པོ་ལ་
 མཐུན་དཔེ་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཉེག་པ་འདུས་
 མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པས་འགལ་ཉེགས་སུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུད་གཞི་ཉིད་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་སྦྱགས་སུ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ཁོ་པོ་ཅག་གི་བཤད་པ་འདི་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་སྦྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་
 མཐུན་སྦྱགས་ལ་ཡོད་པ་གཙོད་གྱི། ཚུད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་མི་གཙོད་པར་མ་ཟད་
 དེ་ལ་ཡོད་པ་བྱལ་ཟུང་པའི་ངེས་བཟུང་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ནི། རྗེས་སྤྱོད་སོ་སོར་བྱེད་ནས་དགག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རིགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ་གཞན་སེལ་ལས་
 གཞན་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དེས་ན་རྗེས་(༡༩༦) སྤྱོད་གཅིག་ཉིད་རུ་འབྱུལ་པ་
 ཉིད་ལ་དགག་སྤྱོད་བྱེད་གྱི། རྗེས་ལ་འབྱུལ་མེད་རུ་དགག་སྤྱོད་བྱེད་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་སྤྱོད་ཀྱང་རྟོག་པས་སྤྱོད་དོན་
 གཞུང་ཡུལ་རུ་བྱས་ནས་དགག་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་

པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་.....
པའི་ཆེ་རྒྱུ་པས་སྐྱོ་དོན་གསུམ་གཟུང་ལྷལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དང་ཐ་
སྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཚྱོད་སྤོང་ལ་གཉིས། རིགས་པས་
མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐོག་མར་སྟོགས་གཉིས་སུ་བཅད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་
བ་དང་། རྟགས་དང་དགག་བྱེད་ལ་བརྟེན་ན་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚྱོད་
པ་ནི། རུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱོ་བའི་རྣམས་སྟོགས་གཉིས་གང་དུ་
འདུ་དབྱེད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ལས་བྱས་པ་གཏན་ཆོགས་
ཡང་དག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཅམ་མཐུན་སྟོགས་སུ་དབྱེད་ན་རྣམས་ཞུག་མ་
བྱེ་བས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཇིག་ཅེན། དེ་དགག་པ་ནི། ཁོ་སྤྱོད་ག་གི་ལྷགས་
འཐད་པར་ཐལ། རུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱོ་བོ་
དང་། ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་ལྷག་པ་དང་། ཞུག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བས་རུ་བའི་
སྐྱོ་བོ་མཐུན་སྟོགས་དང་། རུ་མིན་གྱི་སྐྱོ་བོ་མཐུན་སྟོགས་དང་། སྐྱོ་བོ་ཅམ་
གཉིས་ཀའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་སྟོགས་དང་། མ་
ཆང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། ཤེས་བྱ་ཅམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤོང་ར་
ལུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་(༡༩༦) ཀྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་
ནི། །དང་པོ་ནི། རྟགས་དགག་བྱེད་ཆོས་ལྡན་ལས་ཞུག་གམ་དགག་བྱེད་ཆོས་
ལས་ཞུག །རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱེད་ཆོས་ལྡན་འགོག་གམ་དགག་བྱེད་ཆོས་
འགོག་ཅེས་ཚྱོད་པའི་ཆོས་དང་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ཚྱོད་པ་བཞིའི་.....
གཞན་ལན་འབྲུལ་བར་ཐལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱོད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་
འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཚྱོད་པ་
དང་པོ་ནི། རྟགས་དགག་བྱེད་ཆོས་ལྡན་ལས་ཞུག་ན་སྤོང་ཉིད་མེད་དགག་

ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་...
 པའི་ཆེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་ལྟོག་པར་ཐལ། དེ་
 མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རྟགས་དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འདུག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཚྱོད་པ་གཉིས་པ། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྟོག་ན་
 མེད་དགག་གི་ཐ་སྟངས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་
 བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ། ཆོས་ཅན་གྱི་
 ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྟོག་ན་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ། ལན་དུ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྟོག་ལ་རྗེས་
 འགོ་ནི་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འདུག་པས་སྟོན་མེད་ཟེར་བ་དང་།
 ཚྱོད་པ་གསུམ་པ། རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཆེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་
 འགོག་ན་རྟགས་སྔ་མ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལ།
 དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་རྟགས་གཉིས་པ་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་...
 དེ་ཆོས་ཅན་(༡༥༦) འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་། ལན་སྔ་
 མ་དེ་ཉིད་འདེབས་པ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་ཚྱོད་པ་བཞིར་དབྱེ་ཡང་བྱུང་བསྐྱ་
 བ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། ཚྱོད་པ་གསུམ་པ། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྟངས་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་ཆོས་...
 འོར་བ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་
 བ་ལྟོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཞུགས་ན་རྗེས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ་བའི་ཚྱོད་པ་ལ་རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་བྱེ་ནས་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཚྱོད་
 པ་བཞི་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆོང་བས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གྲུན་ཆོགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོང་བར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་

ན་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་བྱ་མི་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་། རང་
 ལྡན་གཞི་ལྡན་སྤྱེ་ནས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རང་ལྡན་ཕུང་པོ་...
 གསུམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལ་རི་སྐད་
 བཤད་པའི་སྒྲིན་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། མེད་དགག་གི་ཐ་
 སྐད་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡན་སྒྲོ་རྩོམ་སྤྱགས་གཉིས་.....
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་
 བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡང་
 མི་མཐུན་པའི་སྤྱགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོ་རྩོམ་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པ་
 དང་དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་པར་(༡༥) གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུག་པ་དང་ལྡན་པ་
 སྤྱགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་དེ་དག་ནི། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །མཐུན་སྤྱགས་མི་མཐུན་སྤྱགས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 པ་དག་འདི་དག་ལ་མིག་སྤྱེ་ལ་སྟོས་ཤིག །གསུམ་པ་དེ་དག་སྟོས་གཞིར་འཛིག་
 པའི་འཐད་པ་ནི། ཚུད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཚུལ་གསུམ་
 གྱི་སྟོས་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་སྒྲིང་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་
 གྱུར་པ་དེ་སྒྲིང་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་མ་གྱུབ་རྟགས་པའི་གཞི་སྤྱགས་གསུམ་ལ་.....
 སྟོས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་མ་གྱུབ་ན་ལྡན་
 བྱབ་མ་གྱུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སུ་གང་ཅུང་
 མ་ཆང་ཡང་སྒྲིན་ཡོན་བཅི་བའི་སྟོས་གཞི་ཉིད་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་...
 ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་རི་བོང་གི་
 ར་བཀོད་པ་སྒྲིན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷགས་འདི་ལ་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རྣམས་

ལྷོག་སོ་སོར་བྱེན་ས་མཐུན་སྒྲིག་ས་མི་མཐུན་སྒྲིག་ས་གཉིས་སུ་ཚྭ་པའི་ཉེས་...
 པས་མི་གཞོན་དེ། རྣམས་ལྷོག་གང་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་གཞན་
 སེལ་བའི་སྒྲིག་ས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཆོད་མའི་འཇུག་ལྷོག་གི་ཡུལ་ལ་
 མཁས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་རྒྱ་
 དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་
 གཞི་ངོས་བཟུང་བ་(༡༥ན) དང་། མཆོན་གཞིའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་རྒྱ་འགྲོ་
 བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་།
 ཚྭ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
 ལྷོག་ས་སྣང་གྱི་རྗེ་གཞན་རྒྱ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་...
 དབང་ལྷག་ལྷེ་ཚུལ་རྒྱག་གི་བར་ཉི་ཆེའི་ཚུལ་གཞན་འདྲིང་པ་འབྲུལ་བར་...
 ཐལ། གཞན་ལ་དགོས་ལྷན་མེད་ཅིང་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ནས་མཆོན་
 ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་
 པ་ནི། སྒྲིག་ས་ཆས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་རྒྱ་སྒྲུབ་
 མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲིག་ས་ཆས་
 དང་རྗེས་འགྲོ་བྱུང་པར་ཅན་ནམ་ལྷོག་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ཡང་ན་
 འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་ལྷོག་པ་ལ་...
 འབྲུལ་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགྲོས་ལྷོག་པ་འཕེན་པ་...
 མི་འཐད་ཅེས་རྗེས་འགྲོ་ཡིས་ལྷོག་པ་འཕེན་པའི་སྒྲིན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ།
 འབྲེལ་བ་ངེས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་

ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པར་གི་ལུགས་དང་། ཚུད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་སུ་རུང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད་མིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚཱ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་ངེས་
པར་སོང་། (༡༥༦) བའི་གཏུན་ཆེགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་རུ་དོན་སྦྱོར་སེལ་བ་
དང་སྒྲོ་སྦྱོར་སེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒྱུ་གི་
ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པར་
སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་རུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཐ་
མར་སྦྱས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་
ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་རུ་ངེས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་
གཞན་རུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱུ་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཟུ་གུ་
དངོས་སུ་མི་སྦྱོད་པའི་སྒྲོ་མ་ནང་གི་ས་པོན། ས་པོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྟགས་འདི་གི་སེམས་སྦྱོ་བར་ཐལ་བ་སོགས་པའི་
གཞན་གྱི་ཁྲུན་ཀ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་སྒྲོག་གུར་
གོ་བྱེད་ཡིན་ན་སྦྱོས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོག་གུར་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ན་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
ཟུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་ཡོད་ཚུལ་འགྲེལ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ངོས་བབྱང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་

ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་། (༡༦ན) པའོ། །དང་
 བོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚྱོད་གཞིས་ཁྱད་པར་རུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདྲི་
 པ་དབྱད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་སྤངས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་
 པར་རུ་བྱས་ཤིང་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདྲི་པ་ལྟ་བུ་མི་ལྡན་གཅོད་པ་ཚྱོད་
 གཞི་ཡིས་ཁྱད་པར་རུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཅུ་བུ་ཚྱོད་པ་མེད་ལ། གཞན་
 ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་རུ་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདྲི་ན་དཔེ་ལ་.....
 རྗེས་འགྲོ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་མ་སྟོས་པར་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་
 གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་རྟགས་ཀྱི་
 སྒྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་སྒྲན་ཀ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་སྤེས་འདྲི་པ་
 ལྟར་རྗེས་ཀྱི་སྒྱི་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་སྒྱི་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་གཅིག་
 ཆར་ངེས་དགོས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཀྱབ་པར་འགྱུར་ལ། རིམ་
 ཅན་རུ་ངེས་པས་ཆོག་ན་མཉན་བྱ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དང་པོར་རིམ་གྱིས་ངེས་ལ་ཕྱིས་གསུམ་ཀ་ལ་དྲན་
 པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པས་སྒྱོན་མེད་ལ། མཉན་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ཟིན་
 མ་བརྗོད་པ་ལ་བྱབ་པ་སྤར་མ་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིས་ངེས་པ་བྱར་མེད་དོ། །
 གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་
 དང་། བྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་
 རྟོག་དགག་(༡༦བ) པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རོ་བོའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྱུར་བའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་
 བ་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་དང་ལྡན་

པ་ཡི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བའི་སྒྲིན་ནས་དུ་མར་འབྱུར་ཏེ། མེད་
 དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་བ་དང་.....
 འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་དོན་དང་ཐ་སྙད་
 སྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གྲགས་པ་དང་དོན་
 སོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཉགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྦྱར་བའི་སྒྲིན་ནས་
 གསུམ་སྟེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་དགག་ཉགས་ཀྱང་འགལ་ཟླ་
 དམིགས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བས་བཞིན་འབྱུར་
 ལ། དེ་གཅིག་དུ་སྦྱད་ན་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱང་གཅིག་དུ་འདུས་པས་ཉགས་གསུམ་
 གྱི་གངས་ངེས་མི་འཐད་ཅེ་ན། བྱབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་ཡི་སྒྲི་
 བས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད་པའི་རྒྱ་.....
 མཆན་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་ཉགས་གསུམ་དུ་
 ངེས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྐྱབ་པ་ལ་རོ་བོ་ཐ་
 དད་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་
 ངེས་ལ། དགག་པ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་མེད་པས་ཉགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ།
 དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དགག་ཉགས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །(༡༥) དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཆོང་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
 པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འགལ་
 ཟླ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་རོ་

མོ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དཔེ་རྣམས་ནི་གོ་བར་སྤྲོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
འགལ་བ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སུ་ལྷན་
སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་
དང་། སུ་ལྷན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཁེ་དང་ཅན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་དང་མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་
མེད་གྱིས་བྱ་བ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་སོགས་བཞི་ཡོད་ཀྱང་མངོན་
སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་འགོག་པ་ན་གྲང་རེག་དང་བ་མོའི་རེག་པ་དང་།
གྲང་རེག་གི་འབྲས་བུ་སྤྲོ་ཡོད་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་
ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྦྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ཆ་རེག་
གི་སྒྲིབ་བཞི་ཀ་རྟགས་སུ་བཀོད་(༡༧) པའི་ཆ་རེག་སྒྲིབ་བཞིས་གྲང་རེག་.....
སྒྲིབ་བཞི་བཀག་པས་སྒྲིབ་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། མེའི་དངོས་
རྒྱ་རུས་པ་ཐ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲང་རེག་གི་སྒྲིབ་བཞི་འགོག་མི་རུས་.....
པར་ཐལ། མེའི་རྒྱ་ཅམ་ནི་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་འབྲལ་ལ། མེའི་དངོས་རྒྱ་
རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་པས། དེས་གྲང་རེག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་མིན་
ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མེད་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། མེའི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐ་མ་

སྤང་རུང་གི་གཞི་ལས་མེ་ཡང་སྤང་རུ་རུང་བས་རྟགས་དགོས་ན་རང་བཞིན་...
 འགལ་དམིགས་འཐད་ལ། མེ་སྤང་རུ་མི་རུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྤང་རུ་མི་རུང་
 བས་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 བསྐྱབ་བྱ་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་རུང་ཡང་། གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་རུང་བར་ཁ་ཅིག་
 འདྲི་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱང་པར་རུང་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 བློ་དགག་བྱ་འགོག་རྣམས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། གཞུང་ལས་དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྱི་རྣམས་གཞན་མང་རུ་བཤད་ཀྱང་
 དགག་བྱ་འགོག་རྣམས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་སྤྲོ་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། འགལ་རྒྱ་
 དམིགས་པ་བཞི་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཙང་ནག་
 པ་བཙུན་འགྲུས་སྟོན་ནི། རྩོམ་པ་དག་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་སྤྱི་འབྲངས་ནས།
 དགག་རྟགས་བརྒྱ་རྒྱུ་རུ་འབྱེད་ཚུལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་།
 འགལ་དམིགས་ལ་གཞི་འགར་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་འགལ་
 དམིགས་དང་། གྲང་འབྲས་སྤྱི་ཡོང་བྱེད་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་(༡༥) དམིགས་
 དང་། བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། གྲང་རྒྱ་རྣམས་
 པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཏེ་བཞི་དང་། ཡང་རུ་བ་
 རྒྱུ་འབྲུར་བས་བྱེད་པར་ཞོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་
 དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རུ་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་མ་བཞི་རིམ་བཞིན་རུ་
 འགོག་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་
 དམིགས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྫོང་བཞི་དང་། ཡང་ཅན་གྱི་མེས་
 བྱེད་པར་གཞོན་པའི་གཞིར། དགག་བྱའི་ཆོས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་རུ་འགོག་
 པ་འགལ་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱེད་བྱེད་དམིགས་པ་དང་།
 བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱེད་དང་འགལ་

བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་སྐྱར་བཞི་དང་བཅུ་བྱག་ཏུ་
བྱེད་དོ། །ཁ་ཆེ་རྩ་མ་གྱིས། མེ་རྩ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཞི་པོ་འགོག་པ་
དགག་ཉགས་ཉི་ཤུར་འབྱེད་པ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། ཆོད་མ་རྩམ་ངེས་དང་།
རིག་ཐིགས་སུ་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་
ལས་མི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི་ཉགས་
དང་ཉགས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉགས་ལ་
ཐོགས་ཆོས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་ཆོས་ཅན།
ཉག་པས་སྤྲོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དེ་ཡིས་བྱད་
པར་བྱ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་སྦྱོར་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་
(༡༥) དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་
ཁྱབ་བྱེད་དང་དངོས་འགལ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐ་སྦྱད་དེ་
ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་དམིགས་སྤྲ་མ་རྩམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་
འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཆོད་མས་གཞོད་པའི་
འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་
དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སྦྱིར་
ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཆོད་མས་གཞོད་འགལ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་བརྒྱད་འགལ་གྱི་ཁྱབ་པས་ཆོད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་དངོས་དང་།
ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཚོངས་
པ་ངོ་མཆར་སྦྱེད་པའི་རྩམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །
དང་པོ་ནི། དགག་ཉགས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ལོག་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་
བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་བཀག་ཟིན་ཅིང་ལྷན་

ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་རྟགས་ལོག་ཆོགས་པས་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་སྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ལྡན་སོགས་བཞི་པ་
 མེད་པའི་ཆོགས་པས་ངེས་པར་གྲང་རེག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་བྱ་
 བཏང་སྟོམས་པ་སྐྱེད་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྡན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འབྲེལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ལྡན་པས་བསྐྱོག་འབྲེལ་རྟོག་པའི་སྒོ་
 རོར་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་(༡༡ན) པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་ལ་ལོག་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་
 འཐད་དོ། གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཆང་བ་གང་ཞིག །དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དགག་པ་
 མ་ཡིན་པའོ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་རྟགས་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རོ་པོ་
 དབྱེར་མེད་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་
 བྱེད་གྱི་རོས་ནས་སྟོས་པ་པ་དང་། དག་པ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་རོས་ནས་
 རོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྟོད་སྐྱབ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་རྒྱ་
 ཆོགས་པ་ཆང་བས་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བྱུང་དཔོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་
 འདུས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ།དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དུ་རྒྱ་ལུས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་གྱིས་མི་གོས་པར་ཐལ། དུ་རྒྱ་ལུས་པ་སོགས་མེད་
 དུ་འཛོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་སྟོས་ལ། དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་
 མི་རྟག་པའི་དུ་བ་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་སུ་རྟགས་ལ་
 གསུམ་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཚད་སྤྱོད་རོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
 པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་གང་ཞིག་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་

ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་རྣམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
 འབྲས་ཉགས་དངོས་ནི། ཉགས་ཆོས་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཚང་བ་འབྲས་བྱའི་ཉགས་སོ། །ཁོངས་(༡༡༥) སུ་འདུས་པ་ནི། རྩ་ལས་
 གཟུགས་དཔོག་པ་དང་། ཚུ་སྐྱར་ལས་ཚུ་དཔོག་པ་དང་། ཚུ་མི་འབོ་བྱིལ་ལེར་
 གནས་པ་ལས་འོག་གཞི་བརྟན་པ་དཔོག་པ་སོགས། ཏུ་བས་མེ་དཔོག་པ་དེ་
 དང་ཆ་མཐུན་འབྲས་ཉགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་
 ཉགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །ཆོགས་པས་
 ཆོགས་པ་ཅན་སྤྲུལ་མ་དཔོག་པ་འབྲས་ཉགས་སུ་བྱེད་པ་མ་གོ་བར་ཆོགས་པ་.....
 དང་ཆོགས་པ་ཅན་རྣམ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྣམ་འགོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་བཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཏུ་བས་ནམ་མཁའི་ཏུ་
 བ་ཡོང་ཡོང་པོ་མེ་སྒྲིན་ཏུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་མ་འདུས་པའི་
 སྒྲིན་ལས་གྲོལ་ཏེ། དེ་དང་རྣམ་ཐ་དད་པའི་སྒྲིན་ཏུ་སོང་བའི་མེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 གྱི། མེ་སྒྲིན་སོང་གི་སྒྲིག་པ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་
 འབྲེལ་བ་ལ་ཡོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱགས་སྤྲུལ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲེལ་ཆོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་དགོས་
 བ། དག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལས་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་དཔོག་པ་སོགས་ཏུ་མ་ལ་མ་བྱབ་
 པར་འབྱར་བས་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་པོ་དངོས་དང་། བྱད་པར་ཏུ་བྱེད་
 ཆོས་དང་། བྱད་པར་ཏུ་བྱས་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ་ཡུལ་
 ལའང་གསུམ་ཡོད་པས་འབྲེལ་པོ་རེ་རེའང་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ལ་འབྲེལ་.....
 བས་སུ་དགུ་ཡོད་ལ་གོ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱད་པར་
 ཏུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པོའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ཏུ་བྱེད་ཆོས་བཞི་ཡོད་
 ལོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་གཞུང་གི་
 དགོངས་(༡༠༠ན) པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་སྒྲིན་ཏུ་སོང་བའི་བྱད་

པར་བྱེད་ཆོས་མེད་དང་ཏུ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་།
 འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་.....
 ནང་འགལ་དང་། མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པས་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་
 གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོད་ཚུལ་ལ་རི་ལྟར་བྱུང་ཡང་བྱེད་པར་བྱ་
 བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བ་མིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཡུལ་
 དངོས་དེ་ཡི་རོ་སྒོའམ་དོན་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའོ།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་
 གྲུང་སྟོགས་ཚོད་གཞི་ལ་རྟགས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་མ་གྲུབ་.....
 པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲོ་རོར་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 ཆོལ་བ་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །འདི་དག་གྲུང་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་.....
 ངེས་པ་ཞེས་པས་དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་
 བཞིའི་བསལ་བྱ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་སྒོ་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་གྲུང་ཚོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་མཉམ་བྱར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། རྟགས་ཀྱི་རོ་སྒོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་གྲུང་ཚོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་
 མེད་པ་སྐྱེ་མི་(༡༠༠) རྟག་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་.....
 དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྟོག་པ་
 ཐ་དད་མེད་ནས་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོགས་
 གཅིག་ལ་མ་བྱུང་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་

སྐྱེས་དང་། སྐྱོང་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་། ཉགས་དང་། གཞི་
 ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྤོང་བ་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེས་སོ། །སྐྱོལ་བ་རང་ལ་
 ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱོང་བ་དེ་སེམས་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་.....
 འཇིག་བྱེད་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་སྐྱོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཅེར་བུ་
 པས་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བས། ལྷོན་ཤིང་སེམས་པ་ཅན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་
 ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །སྐྱེས་ཆོས་དོན་ནམ་སྐྱོང་ལ་ལྷོས་ནས་མི་
 གནས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། ཉགས་དང་ཚོད་གཞི་
 སྐྱེས་ལ་མ་སྐྱོལ་བ་དང་ཕྱི་སྐྱོལ་རྣམས་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་པར་བྱེ་སྟེ་.....
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
 དང་། མཆོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་སྐྱེས་ཆོས་གང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་སྤོང་བ་སྐྱེད་པའི་ཉགས་....
 དེ་སྐྱེས་ཆོས་གང་གི་བྱུང་པ་རྣམས་ལོག་གང་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་
 ནི། ཆོག་དོན་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱོན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་འོ།
 དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། སྐྱེས་ཆོས་གང་ཞིག་སྐྱེས་ཚོད་གཞི་ལས་གཞན་
 ལས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་....
 མ་ངེས་པའི་(༡༠༡ན) ཉགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེས་
 ཆོས་སུ་སང་བའི་ཆེ་ཕྱི་སྐྱོལ་གྱི་ཆོད་མའི་དོར་མཐུན་སྐྱེས་མི་མཐུན་སྐྱེས་....
 གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་.....
 བུ་དང་། དོན་ལ་ཡོད་སྤྱིད་ཀྱང་ཆོད་མས་མ་མཐོང་བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་
 འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐུན་སྐྱེས་ལ་ཡོད་
 ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་སྐྱེས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། གང་བྱས་མི་ཉག་རིག་

བྱེད་བཞིན། རྣམ་མཁའ་ནི་མ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་དབྱེན་
མཉམ་བྱས་སྒྲིམ་ཅི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་སྦྱགས་ཆོས་སུ་སང་བའི་ཆོ། མཐུན་སྦྱགས་
ལ་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་
ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་གསུམ་ཞུགས་པ་དགུ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་
བའི་གཏན་ཆོགས་གང་སྦྱགས་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གཉིས་ཡོད་
ལ་དང་པོ་ལ་ཡང་མཐུན་སྦྱགས་མི་མཐུན་སྦྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་.....
འཇུག་པ་དང་། མཐུན་སྦྱགས་ལ་བྱབ་ཅིང་མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་
དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་བཞི་
ཡོད་དོ། །ལྷག་ལྷན་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱགས་ཆོས་གང་གི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་
མཐོང་། མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བས་མ་མཐོང་བ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་
ཡིན་པ་(༡༠༡བ) དང་། སྦྱགས་ཆོས་གང་ཞིག་མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་མཐོང་།
མཐུན་སྦྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་....
ཐྱིར། གསུམ་པ་འགལ་རྟགས་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྟགས་སྦྱགས་ཆོས་སུ་བཅིང་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་བརྒྱུག་པས་བྱབ་པ་
ངེས་པ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱར་
བ་ལ་སྒྲོས་ནས་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཉིད་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་

དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་བསྐྱུས་པས་དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་.....
 འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཚྷལ་བུང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས།
 ཚྷལ་བུང་གིས་དུང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་
 དགག་པ་ལ་བཞི། ཉན་ཤེས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པ་ནི། དུང་སྐྱ་
 ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
 བཙུལ་མ་ཐག་དུ་བུང་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟག་པའི་
 འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། དུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱ་རྟག་པའི་འབྲས་
 བུར་འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་ལ་
 མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ནི། བུམ་པས་བུམ་འཛིན་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཆེག་པས་
 བསྐྱེབས་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་
 (༡༠༩ན) འདི་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ལ་མི་རྟག་པ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པས་ཉན་
 ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་སེལ་བ་དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྟག་པ་རྒྱེན་གྱིས་སྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི་དེ་བརྒྱུག་པའི་འགལ་བའང་གསུམ་དུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་དག་དུ་སོང་ན་བརྒྱུག་སྐྱགས་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དང་།
 ཚྷད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་
 འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་དང་བྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་
 འགལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་དང་བྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་འགལ་བ་དོན་ལ་
 ལྟོས་ནས་བཞི་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་ཆད་མས་
 བྱབ་ན་འཇོག་མི་རུས་ལ། མ་གྲུབ་ན་སྐྱགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ནི། སྤྱིར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་བཞིར་དབྱེ་བྱང་སྟེ། དངོས་ཤུགས་
 གི་སྟོན་པ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་བརྗོད་
 འདོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞིར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འགལ་ཉགས་ལ་བཞི་
 ཡོད་ན་ཉགས་ཡང་དག་ལའང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་ཤོ་སྟབ་པ་དང་བྱང་
 པར་སྟབ་པ་བཞི་ཡོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། ཉགས་ཡང་དག་ལ་བཞིར་དབྱེ་མི་
 རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། འགལ་ཉགས་ལ་(༡༠༩༥) ལྷག་རྟོག་ལྷག་པའི་
 ཆེད་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ལ་ལྷག་རྟོག་བརྒྱག་དགོས་པའི་བྱེད་པ་ཆུང་
 བའི་ཕྱིར་བྱང་སྒྲིམས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་
 པའི་གཞན་དོན་སྟབ་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད་དེ། ཞེ་འདོད་
 གྱི་བསྟབ་བྱ་དང་ནི་སྟབ་པ་གཉིས་བསྟབ་བྱ་ཉིད་ཏུ་མཚུངས་པས་དེར་.....
 འདུས་པས་ལྷགས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉགས་དེ་དག་
 ངེས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རུས་པ་
 ངེས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས་ཉགས་སུ་
 བཀོད་པ་ལ་བཞི་བྱ་ངེས་ཏེ། སྤྱགས་ཆོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོགས་གྲུབ་པ་ལ། བསྟབ་བྱ་སྟབ་ངེས་པ་དང་། འགོག་ངེས་པ་དང་།
 གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཏུ་འདུས་ཤིང་། དེ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཡང་དག་
 དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་རུས་པའི་ཚུལ་དང་། ཚྱོད་སྤང་ངོ་། དང་པོ་
 ནི། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ་རུས་པ་དེ་ཡང་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་
 དེ། མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བསྟབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་སྐྱེད་མི་རུས། མ་
 ངེས་པས་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་ཞིང་། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་
 དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ལས་བདུས་ལས།

སྤྱགས་ལ་མཐུ་མེད་སྐུ་ཉིད་དང་། །མི་འདྲིང་པ་ཡི་ངེས་སྤྱབ་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གསུམ་དང་གཏན་ཆེགས་ལྟར་
སྤང་གསུམ་སྤྱར་ནས་འགལ་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་སྤྱིད་པར་.....
འདྲིང་པ་ནི་མ་(༡༠༩ན) བཟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་དེའི་
ཕྱོག་སྤྱགས་གྱི་སྒོ་འདྲིགས་མངོན་གྱུར་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚྡོད་གཞི་ལ་ཉགས་མ་གྱུབ་པར་ཤེས་ན་མི་
འགོད་ཅིང་། མ་ཤེས་པར་བཀོད་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་མི་སྤྱིད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མ་གྱུབ་པར་ཤེས་ཀྱང་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་ཞེས་ཉག་པ་མཐའ་བབུང་ངམ་
རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་སྤྱིས་ཀྱང་ཉགས་ལ་མ་སྟོས་པས་སྤྱོན་མེད་དོ། །འགལ་ཉགས་
ལ་ཡང་དང་པོར་འགལ་ཉགས་སུ་མ་ཤེས་པར་བཀོད་ནས་ཕྱིས་ངེས་པས་མི་...
འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཉགས་ངེས་རྟོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་
དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བབུང་བ་དང་། ཚད་མའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་བཅད་ལ་སྟོས་ཏེ་ལྟར་བཟུན་པ་དང་། ཡོངས་
གཙོད་ལ་སྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱབ་པ་དང་། ཚྡོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་
ལས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་.....
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་སྐུ་གྱི་ངོར་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བའི་ཆེ་
ཕྱི་སྐུ་གྱིས་གྱུབ་ཟིན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རོ་བོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་དང་
གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ན་དང་། བཟུན་བཅས་མཁན་པོའི་
འདྲིང་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བབུང་བར་ཚྡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་ལ་བ་རང་...
ཉིད་གྱི་འདྲིང་ལྷལ་དུ་བྱས་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་དང་།
སྤྱི་ཆོས་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་འདྲིང་པ་དང་། ཕྱི་སྐུ་
གྱི་ངོར་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མ་བསལ་བ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་པར་ཚད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་ངེས་གྱི་རྣམ་(༡༠༩བ) བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་

པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སྒྲོར་བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་
 རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བཞག་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཆད་ཏུ་བསྐྱས་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོར་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆད་ཏུ་ཆོག་
 ཟུར་ཕྱིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱ་ན་སྤྲ་མ་ཡང་འདིར་འདུས་ལ།
 བཤད་ན་འདིའང་སྤྲ་མ་ལྟར་བཤད་ཏུ་ཡོད་པས་དོན་སྤྲ་མ་དང་འདྲའོ། །
 གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་འདི་ལ་སྒྲོ་བྱར་བའི་རྟགས་ཀྱི་.....
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་བྱལ་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅའ་བ་ལ་བྱལ་ཆེས་
 པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་མཆན་ཉིད་ཏུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་མཆུངས་པའི་བཅད་པའི་སྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་བྱར་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅའ་བ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ན་
 བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ཡང་། ཆ་གཞན་གྱི་ཆ་ནས་ཆར་བཅད་འོས་པ་མི་འགལ་
 ཞིང་། རྟགས་དང་མཆུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 སྒྲངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། གྲུབ་ན་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
 རྒྱལ་བའི་དམ་བཅའ་ངེས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། ངེས་
 ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་དེའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཆད་དེའི་དམ་
 བཅའ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྤར་མ་(༡༠༩) གྲུབ་པ་དམ་བཅའི་བྱད་
 ཆས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་།
 ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་གཞི། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་

གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་རྟག་པ་སྐྱ་ལས་ཆོད་མའི་བསལ་བ་འཇུག་སྲིད་པས་
 རྟག་པ་གྱི་རུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའལ། ཁ་ཅིག་རུས་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་དངོས་པོ་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞི་བརྟག་པར་བྱེ་སྤྱོད་བྱུང་བ་.....
 འབྲུལ་བར་ཐལ། ཆོད་མས་བསལ་བའི་དོན་གསལ་བ་དྲན་རུང་ལ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་གི་རུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ན། མིག་
 སྐྱ་ལས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱ་དོན་
 བསྐྱབས་པས་རང་མཆོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་སྐྱོན་མེད་བཞག་རུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་.....
 ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་སྐྱ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཆོན་རུ་འབྲུལ་བའི་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 དམ་བཅའ་བའི་རྟག་པ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་འབྲུལ་པ་ལ་འབྲུལ་པར་ཤེས་མི་...
 དགོས་པར་སྐྱ་དོན་དང་རང་མཆོན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་...
 ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་ནི། དེར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་རུ་ན་སྐྱ་
 དོན་བསྐྱབས་པས་རང་མཆོན་མི་འགྲུབ་པར་ཁས་སྲུངས་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་འདི་ལ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཆོག་པ་གྲུབ་ཅིན་ན་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ལ། མ་གྲུབ་
 བ་(༡༠༥) མཆོན་རྒྱ་མེད་པས་མཆོན་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་...
 མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་སྒོས་བཟུང་བ་དེ་
 དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་རུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྐྱུ་དང་། ཚུངས་པ་རོ། །

དང་པོ་ནི། བསལ་བ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ནས་དེ་སེལ་རུས་ཀྱི་སྤྱགས་དང་
 འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སྒྲོར་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ། ལུང་

དང་རང་ཚིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་གསུངས་པའི་ལྷ་པོ་ཀུན་.....
 ལས་བརྒྱས་སུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་
 པས་རང་རྟེན་ལོ། །ཞེས་བཞི་རུ་བསྟུན་ཏེ་བཤད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རིགས་སྒྲིབ་རྒྱལ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་རང་ཚིག་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་
 ལ་གཤམས་བྱེད་རུ་ཤེས་པའི་ཆེད་རུ་ལོགས་སུ་སྒྲུབ་ལ། འདི་དབྱེ་བསྟུ་ལ་མཁས་
 པའི་ཆེད་རུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་ཡོད་ན་ཚད་མ་ཡང་
 བཞི་དགོས་པས་གྲངས་ཉུང་ལ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ན་བསལ་བ་བཞིར་
 དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཅེན། ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྗེས་
 དཔག་ལས་གསུམ་རུ་སྒྲུབ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་བཞི་རུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་བཞིན་རུ་བསལ་བ་ཡང་གཉིས་
 སུ་བསྟུར་རུང་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་
 སྟོབས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་སྤངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་རང་གིས་ཁས་
 སྤངས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པས་བསལ་བར་སྒྲིབ་.....
 (༡༠༥ན) བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ལ་མངོན་རྗེས་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་སུ་
 འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་རུས་མི་གཅིག་ན་ཉིན་
 མཚན་གྱི་སྤང་ལུན་ལྟར་བསལ་བྱ་ལེལ་བྱེད་རུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་
 ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་སྒྲིབ་མེད་དེ། དམ་བཅས་རུས་ན་
 བསལ་རུང་རུ་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཕྱིས་བསལ་བ་
 འཇུག་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་རུ་མི་འདུ་བའི་ཚད་སྤང་ནི། ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྗེས་དཔག་ལ་ཁས་སྤངས་
 རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བཞིན་རུ་མངོན་

སུམ་ལའང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་བསལ་བ་དང་སྐྱུ་བཟོད་ཅུང་དུ་
 འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
 བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུག་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བས་
 བསྐྱུས་པའི་ཁས་སྒྲངས་བསལ་བ་དང་གྲགས་པས་བསལ་བ་མི་འཐད་པར་.....
 ཐལ། ལུང་དང་རང་ཆོག་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྟགས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་
 མིན་ལ། སེལ་བྱེད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བཟོད་དུ་ཅུང་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གཉིས་ཀ་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བསལ་བ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་
 པར་འདོད་པ་ནི། ཤིན་དུ་(༡༠༥༥) རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་པ་
 འདེབས་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་
 གྱིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའང་མི་ཤེས་པར་སྤང་བས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་དུ་ཆེ་
 བ་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་མི་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་
 བཞི། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་
 བསལ་བ་བཤད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ན་འགལ་ལྷ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱང་བ་དང་འགལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་
 གྲུབ་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། གྲུབ་ཀྱང་མཉན་བྱར་ཐ་
 སྟོང་སྐྱབ་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མི་འཐད་ལ། མ་གྲུབ་ན་
 མཉན་བྱར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱར་གྲུབ་ཀྱང་མ་
 དུན་པས་དམ་བཅས་པ་ན་དུན་པ་ལ་སྐྱར་བས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྐྱ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་། དམ་

བཅའ་འགལ་བ་སྟེ་དམ་བཅའ་དེས་དངོས་སུ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་
 དག་མཐའ་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་.....
 གྲུབ་དགོས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་
 པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས། དེས་བསལ་བ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བསལ་
 བ་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ཡང་གཙ་པོའི་ངང་དུ་
 ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྤར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པའི་འཇིག་(༡༠༦ན) པ་
 དང་། སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱད་དོ་ཞེ་ན། མཛོན་པར་བསལ་བ་དེ་ཉེ་
 བར་ཞི་བའི་དུས་ན། ཞིག་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཉེ་བར་ཞི་བ་
 འགལ་ཞིང་མཛོན་གསལ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་
 རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ཅམ་ཉིད་ན་རང་གིས་ཚད་མར་
 ཁས་སྐྱངས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་དང་དམ་བཅའ་བ་འགལ་བ་ཁས་སྐྱངས་
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་བསལ་
 བ་དང་། རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཆོག་གི་བྱད་པར་དང་། དེ་དང་
 འགལ་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཇིག་པ་དང་། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྐྱོན་
 དུ་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤར་བས་པའི་ལུགས་དབྱད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བས་པ་
 གཞན་དག་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་.....
 དང་ཚོལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ལུང་དང་
 འགལ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དག་གི་དབྱེ་བར་

བཞེད་དེ། ཁས་སྒྲངས་སྡེ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་
གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་པོའི་མ་ཙཱ་གཤམ་མོ་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན། དག་སྡེ་མས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་
མས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དམ་བཅས་པའོ། །རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆད་
མ་མ་ཡིན་ནོ་(༡༠༦བ) ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྐྱིད་དངོས་སུ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་.....
ཤུགས་ལ་དམ་འཆའ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་
བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པ་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་.....
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཚིག་འགལ་བའི་བསལ་བའི་དཔེ་དང་། དེས་མཚོན་
ནས་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། ཆད་མ་
ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་རུ་མེད་དེ། ཞེས་པ་མིན་ལ། གཞི་ཆོས་ཅན་
ཆད་མའི་སྟེང་རུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་.....
བྱེད་རུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འཇལ་བར་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པས་སོ། །དེ་ཡང་
ཚིག་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་ཆད་མ་མེད་དོ་ཞེས་.....
དམ་བཅས་ན་མངོན་སུམ་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པའི་སྒྲོར་དཀར་
པོའི་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་ལ་
དཔེ་བརྗོད་གཞན་རུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ལུང་འགལ་གྱི་གསལ་
བའི་དཔེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ལ་བསྟེན་པའི་
ཆད་མ་རྗེས་དཔག་རུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་པལ་བ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས་པའོ།
དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཡུམ་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པར་
འོས་པའི་ངེད་གྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་
དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྟོན་པའི་སྐབས་གཉིས་ལ་ཆད་མ་གཉིས་གྱིས་མི་གཞོད་.....
ཅིང་ལེགས་པར་གྲུབ། བསྐལ་པའི་དོན་ཤིན་རུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་དོན་ལ་སྡེ་

སྤྱི་འགལ་བ་དང་། དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རང་ཆོག་གིས་མི་གཞོན་པ་
 དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་(༡༠༥) ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱད་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གུར་གྱི་དོན་རྒྱལ་པའི་ཚད་
 མ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྟུས་ཏེ་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་དག་གཞན་
 ཏུ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལྟར་བསྟན་བཅས་འདིའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་
 པ་སྟོན་པར་ཁས་སྐྱེས་ནས། སྒྲིན་སྐྱེས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་
 འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱུད་པན་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་
 གཉིས་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ན་མ་སྒོ་བ་
 ཡིན་པས་བསམ་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་བྱ་
 གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་རིགས་པས་ཐུབ་པའི་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཞོན་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་
 མ་ཐུབ་ན་རང་འགལ་དམ་བཅས་དོན་ལ་གཤམས་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བཞེད་རིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལུང་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པས་རང་གི་ཆོག་དང་
 མཚུངས་པའི་བྱིར། དོན་བསྟུ་བ་ནི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཚད་མར་ཁས་
 སྐྱེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དབྱད་པས་དག་ནས་ཁས་སྐྱེས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ལུང་ཏུ་གཤམས་ཚད་ཚད་མ་མིན་ལ་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་ཐུབ་པ་དེ་
 ཁས་སྐྱེས་པར་བྱ་བའི་ལུང་ཡིན་ཞིང་། སྤར་ཁས་སྐྱེས་ནས་ནི་བྱིས་དབྱུད་
 པ་སྒྲིན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལ། དབྱད་ནས་དབྱད་པ་དག་པ་ན་ཁས་ལེན་པ་
 མཛུངས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ་གཉིས། གཞན་
 གྱི་ལུང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། གཤམས་བྱེད་བསྟུབ་བྱའི་སྒྲིན་ཏུ་མི་འགྱུར་
 (༡༠༥) བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ལུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་
 འདག་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པའི་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བའང་ལུང་གིས་གཞོན་པའི་

ལྷ་འགལ་དེར་འགྱུར་རོ། དེ་དགག་པ་ནི། ཆགས་སྟགས་ཆོས་མིན་ཞིག་
 པའི་ཆ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟགས་ཆོས་སྲུ་ཆད་ལྟ་བ་མིན་པ་རྣམས་འཆད་
 ལ། བྱས་ཞིག་པ་འདག་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ཆད་མར་ཁས་
 སྲངས་འོས་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་དང་ཆགས་སྟགས་ཞིག་པའི་རྒྱ་
 མི་འགལ་བ་བྱས་གྱིས་ཆགས་སྟགས་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉགས་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
 འདོད་པ་བརྟུན་པ་ནི། དམ་བཅའི་ཆོག་གིས་རང་གི་བརྟུན་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་འདྲེན་པ་དེ་ནི་དམ་བཅའ་སྟོན་མེད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་རང་ཆོག་
 དང་བསྟན་བཅས་གྱི་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་གཤགས་བྱེད་པ་ལས་ཐེ་ཆོམ་
 ཅམ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟགས་
 སྟོན་མིན་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། བསྟན་བཅས་དང་འགལ་བ་དང་། རང་
 ཆོག་དང་འགལ་བའི་གཤགས་གྱིས་རང་གི་བརྟུན་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་པ་ཡི་སྟོན་
 བས་སྟོན་ཏུ་སོང་བ་མིན་པས་དམ་བཅའ་སྟོན་མེད་དང་མི་མཆུངས་པར་
 ཐལ། ཆོག་དེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་གཞོན་ཅིང་མི་
 འགྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དང་འགལ་
 བ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ནི། དེས་ན་བརྟུན་བྱའི་ཆད་མས་གཞོན་པ་
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་མི་བྱང་བར་ཐལ། དམ་བཅས་དམ་འཆའ་བ་པོ་རང་
 གི་བསམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་འདུས་པ་དམ་(༡༠༥ན) བཅས་ན་དམ་
 བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་
 འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་བརྟུན་པ་སྟོན་ཅན་གྱིས་པམ་པ་སྟེད་
 པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་ཆོག་གི་སྟོན་ཡོན་བཅི་བ་
 སྐབས་སུ་བབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཤགས་པས་བསལ་བ་ལ་གཉིས།
 མཆོན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་

ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གཏིང་ཚུགས་པ་དང་འགལ་བ་གྲགས་པས་.....
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་པའི་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་
གཞིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱུ་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་སྒྲིབ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྗེས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྒྱུ་བཤད་བཤེད་པའི་དོན་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་སྒྲོད་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོ་པའི་འབྲེལ་
བ་འདོད་པ་སྐར་བཀག་ཅིང་། བཤེད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་
བསྐྱུ་བས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྒྲིག་སྒྲིགས་ལ་གཞིན་བྱེད་བཤེད་ཅུང་གི་
གྲགས་པ་འང་འབྱུང་པར་ཐལ། རྗེས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྒྱུ་བཤད་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་
སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་བཤེད་ཏུ་ཅུང་བ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་དབང་...
གིས་འཇུག་པ་ལ་གཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལས་གཏུས་སུ། གང་
ལ་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་
གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་སྒྲིགས་མ་ཡིན་ནོ་.....
ཞེས་གསུངས་པའི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་
(༡༠༥) དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །
དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བཤེད་པ་ནི། བར་སྒྲོད་པ་དག་ཡོད་པའི་རྟགས་གྱིས་རི་
པོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བཤེད་ཅུང་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྲ་.....
བའི་སྒྲས་བཤེད་ཏུ་མི་ཅུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་རོ། །དེ་དགག་པ་
ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་རི་པོང་ཅན་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་འདོད་རྒྱལ་པའི་སྒྲས་
བཤེད་མི་ཅུང་ཏུ་སྐྱུ་བའི་རྟགས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་
འདི་ལ་མ་སྐྱུ་དཔེ་མེད་ཅིང་སྒྲིག་སྒྲིགས་སྐྱུ་བ་པ་ལ་བར་སྒྲོད་པའི་སྒྲ་དོན་.....

སྒྲིལ་ནས་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲིལ་མ་དེར་ཐུལ། རྟག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པ་རྟགས་ལ་རྒྱུད་བྱིས་ཀྱི་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་རུང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
རྟ། རྟོན་ལ་རྟགས་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐུལ། རྟགས་ཚུལ་གྱིས། རྟ་ཡི་རྟོན་
བྱི་ཡོད་པ་ལ་འདོད་ཐུལ་པའི་སྒྲིལ་བ་ཞེས་པར་བཞིན་དུ་རུང་བས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཞིན་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། རྟ་ལས་བྱུང་བའི་
གྲགས་པའོ། རྟ་པོ་ལ་བཞིན་རུང་གི་གྲགས་པ་རོས་བཟུང་བ་ནི། འཇིག་
རྟེན་ཚུལ་ལྟགས་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་རུང་དེ་ཉིད་ཚུལ་ཅན།
གྲགས་པའི་བཟང་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞིན་པའི་རྟ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་པ་
མཚན་ཉིད་པ་སྒྲིལ་གྱི་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བྱུང་པའི་རྟོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞིན་རུང་གི་གྲགས་པས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་བྱུང་པར་ཐུལ། རྟ་
བ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞིན་དུ་རུང་བས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། ཚེད་སྒྲིལ་ལ་ཚེད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་མི་འཐད་དེ།
བྱམ་པ་(༡༠༨) རྟགས་ལ་རྟ་བའི་སྒྲིལ་མ་གྲགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་གྲགས་
པར་འདོད་པའི་སྒྲིལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་གྲགས་
ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲགས་པས་ཀྱན་ལ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐུལ། དཔོན་སུ་མི་འཚོད་ཀྱང་། འབྲས་འཚོད་རྟམ་པ་ལ་འཚོད་པ་
པོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་བཞིན་དུ་རུང་བ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲིལ་
མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲིལ་བྱུང་གྲགས་པ་རོས་བཟུང་བ་ནི། རྟ་
ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྟོན་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ཡང་རྟགས་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་རུང་རྟོན་ལ་བྱུང་ན་
ཡང་བཟང་དང་བཞིན་འདོད་ལ་བཞིན་པའི་རྒྱུ་བྱུང་ན་ནི་རྟོན་
ཀྱན་ལ་བྱུང་བོ་ཞེས་སྒྲིལ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲིལ་བྱུང་ཡོད་པར་བཟུན་པའི་ཆེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་ལ་བཞེན་པའི་སྒྲིཛེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ནི། རི་ཁོང་
 ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིཛེས་བརྗོད་ཅུང་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་……
 གཏན་ཆེགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རོན་དེ་གྲགས་པའི་རྗོད་དཔག་གིས་འགྲུབ་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗོད་དཔག་དང་
 གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཞགས་པ་དགག་
 པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་
 རྗོད་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗོད་དཔག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རིགས་སོ་སོ་
 ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེད་ན་ནི་དངོས་
 སྟོབས་རྗོད་དཔག་བཞེན་ཡུལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ངེས་པར་འགྱུར་ན།
 གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་(༡༠༧) དབང་གིས་སྐྱར་བ་ལ་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་གང་
 ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེད་ན་སྒྲ་མི་ཉག་
 པ་བཞེན་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་
 གྱིས་པར་སྐྱར་བས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་ཅུང་བ་ཡིན་……
 རོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཉགས་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི།
 བརྗོད་པས་བཀོད་པའི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རི་ཁོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་……
 ཟླ་བའི་སྒྲིཛེས་བརྗོད་མི་ཅུང་ཏུ་སྐྱབ་པ་མཉམ་བུས་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་བཞེན་ཏུ་
 ཉགས་སྐྱེན་མོང་བ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་ཅུང་གི་གྲགས་པ་ཡུལ་འདིར་
 མི་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་པའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་རྟེན་དཀའ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་ན་ཟླ་བའི་སྒྲིཛེས་བརྗོད་ཅུང་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 རང་གི་ཕྱེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་གི་ཕྱེ་པ་ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་
 ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པས་རི་ཁོང་ཅན་ཟླ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྐྱེན་མོང་མ་……
 ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། གྱི་མཆན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ཐོང་ཅན་ཟླ་
 བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཅོམ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པ་དཔེར་མཛད་...
 བས། ད་ཅིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཅོམ་དུ་མིན་པ་སྐགས་ལའང་གྲགས་
 པས་གཞོན་པར་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་དུ་མི་གྲགས་པས་
 ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཟླ་བའི་
 ཟླ་ཐུན་མོང་བར་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཐོང་ཅན་ཟླ་བར་སྐྱབ་པའི་དཔེར་ཟླ་བར་
 གྲགས་ཟིན་དགོས་ནའང་བསེལ་ཟེར་ཅན་ཟླ་བར་སྐྱབ་པ་ཐུན་མོང་བའི་.....
 ཉགས་སུ་འགྱུར་གྱི། མཐུན་དཔེ་མེད་(༡༡༠ན) པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོས་སྟོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ག་བྱར་དང་ནི་བཅུད་ལེན་
 ལས་དངུལ་ཚུ་སྐགས་ལ་ཟླ་བའི་སྐྱ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་
 པས་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་འཇུག་ན་དངོས་སྟོབས་སུ་
 འགྱུར་བ་ནི། བར་ལས་འཇུག་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ལ་གྱུབ་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་ཀུན་ལ་
 འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། ལྟ་ལྟར་ཞབས་ཞུས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་གསེར་གྱིས་ལྟ་ལྟར་
 ཞབས་ཞུས་པ་བུས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་སྐལ་བཟླེན་པའི་ཉགས་...
 འདི་ནི་གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་
 གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ་བཅོམ་དུ་མི་གྲགས་པ་འགོག་ན་བྱེད་གྱིའང་ཐ་.....
 སྟེད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་དུ་མི་གྲགས་པ་དང་འགལ་
 བ་ནི། དེས་ན་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་སྐལ་བཟླེན་ནི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་བཟླེན་དུ་
 མེད་པ་སྟིང་གུང་། ཟླ་བ་ཞེས་བཅོམ་པ་སྐགས་འདོད་པས་སྐྱར་བའི་བར་རྟོག་
 ཡུལ་གྱི་དོན་ཀུན་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བཞིན་དུ་རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་གུང་དོན་...
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཅོམ་དུ་མི་གྲགས་པས་

གཞོན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་སུ་གསུངས་པ་
 བོ། སྟོ་མྱིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྦྱར་བ་འདྲོད་པ་
 ལ་སྟོས་ཀྱང་། དེས་གཞི་འགར་བུམ་པ་སྦྱབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དངོས་
 (༡༡༠བ) མིང་དུ་འབྱུག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་བྱང་པར་ཅན་ལ་སྟོས་པས་དེ་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱ་དེ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཤམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་པ་ལ་
 སྟོས་ནས་ཟླ་བར་སྦྱབ་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཤམ་ཉགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། གཤམ་
 པའི་གཏན་ཆོགས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་
 ཉགས་ཡིན་ལ། བྱབ་པ་ཡང་མདོན་སུམ་ཚད་མས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཤམ་པ་
 དང་ཡོད་ཆེས་དང་དངོས་སྟོབས་གསུམ་འདྲོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་……
 བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་བྱུར་པ་དང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་……
 གནས་པ། བསྐྱབ་བྱ་རང་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་སྟོན་སྟེང་བྱང་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་
 གྱི། ཚུལ་གསུམ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོས་ནས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་མཐར་ཚུལ་གསུམ་མདོན་སུམ་ཚད་མས་བྱབ་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྦྱིར་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་བྱང་བ་ཅམ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེས་
 པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པས་
 རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་དེ་སྦྱབ་པ་གཤམ་ཉགས་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བའི་རྗོད་བྱེད་དང་རྟོག་པ་བརྒྱུ་གཤམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་བདུན་
 མདོ་དང་བཅས་པའི་རིགས་པའི་ནམ་གཞག་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟུགས་ཤིང་། ནམ་
 འགེལ་མཛད་པས། ཀླང་མིག་པའི་འདྲོད་པ་དངོས་མེད་དགག་སྦྱབ་གང་གི་
 ཡང་གཞིར་མི་བྱང་བར་སྐྱ་བ་རང་ཆོགས་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
 འདིར་ཡང་གོང་དུ་ད་ཀྱི་གཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མི་བྱང་བ་ལ་གཤམ་

པས་གནོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་མ་ཆུད་པ་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་འཇུག་པ་.....
 (༡༡༡ན) ཤིན་ཏུ་ཚིང་པོ་རིགས་པའི་རྒྱང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དག་བྱེ་བྲག་.....
 རྒྱགས་ལ་བསྐྱབས་ནས། སྤྱི་དངོས་སུ་འགོག་པར་བྱེད་པ་རང་མཚན་དགག་
 སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་
 མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་དང་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་གྱི་གཞིར་རུང་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས། དགག་སྐྱབ་
 གྱི་གཞིར་རུང་བ་བཀག་པའི་གཞིར་རུང་བ་རྒྱགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར།
 གཞི་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ཆེས་
 འདི་ངོ་མཚར་ཆེ། སྤྱི་མཚན་ཡང་དགག་སྐྱབ་གྱི་གཞིར་རུང་བ་བཀག་ནས་
 དགག་སྐྱབ་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། སྒྲོ་གྲོས་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཚིང་བ་དང་། །
 སྒྲོན་ཆད་སྒྲོན་ལམ་ལོག་པའི་སྒྲོབས་དག་གིས། །རྣམ་དག་རིགས་པ་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་སྒྲུན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །གསུམ་པ་དེ་
 དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་།
 རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགག་པ་དང་།
 བརྒྱའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་
 གཉིས་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱིར་
 བཤད་པ་སྤྱིར་ལ་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྒྱ་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བས་གྲགས་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གསེར་གྱི་སྒྲོ་
 ལྷིར་བ་ལ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། སྒྲོ་ལྷིར་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་འདི་ཡི་དབྱེ་བའི་སྐབས་དོན་མིན་པར་(༡༡༡བ)
 ཐལ། དེ་དངོས་པོ་སྒྲོབས་རྒྱགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་
 འདྲ་སྤྱིར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་

དངོས་སུ་བརྗོད་ཅུང་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་ཅུང་གིས་བཟུང་གི་གསུང་པའང་།
 གཉིས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྟེ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅུང་། རི་
 བོང་ཅན་ཞེན་པས་བརྗོད་ཅུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་.....
 དང་། རང་མཆོན་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི།
 འཆད་འཇུག་གང་དུ་ཡང་མ་སྤྱེ་བར་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐུལ། འཆད་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱི་མཆོན་དང་། རང་མཆོན་ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཆེན་རང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་.....
 སྤྱེ་བར་འཇུག་པས་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱ་སྤྱི་མཆོན་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
 འདོད་པ་ནི། རང་སྟོན་གཞི་སྟོན་མ་སྤྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་
 ཟེན་རྟོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་མདོའི་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས། བཤད་ཚུལ་
 དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་ཅུང་གི་གསུང་པ་དང་། སྤྱི་མ་བརྗོད་ཅུང་གི་གསུང་
 པར་སྤྱེ་ནས་དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འབྲུལ་བར་ཐུལ། ལྷང་དང་པོས་
 སྐྱེ་བྱུང་གསུང་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་...
 པ་ཤུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་བརྟན་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ལྷང་གཉིས་པས་སྐྱེ་བྱུང་གསུང་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་དངོས་
 སུ་བརྟན་ནས་འགྲན་ལྷའི་ཆོད་མ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་སྤྱི་
 མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་གོ་སྟོན་སྟེ་སྐྱར་རོ། །
 (༡༡༩ན) གཉིས་པ་ནི། ལྷང་སྤྱི་མ་སྤྱི་ལས་བྱུང་བའི་གསུང་པ་དང་འགལ་བའི་
 དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་སྟོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། སྐྱེ་བྱུང་གསུང་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཆོད་མས་
 མི་ཁྱེད་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ལྷའི་ཆོད་མ་མེད་པ་དེས་ན་གསུང་པའི་
 རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞལ་བྱ་སྟོན་

ཐུགས་ལ་གནོད་བྱེད་རུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མ་གང་ལ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་འདྲ་བས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་མདོར། མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །
ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པ་དོན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
ཡིན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཅིས་སྒྱིར་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཅིས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་ཅིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་རུ་
བྱས་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་
པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡིན་
པས་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་རུ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གནོད་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་རུ་བསྟན་པ་རྣམ་འགྲེལ་
མཛད་པས་བཀག་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །

མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིན་ས་
གྲགས་པ་དང་དེའི་བསལ་བ་དང་། གནོད་(༡༡༢བ) པ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་དང་
དེ་སེལ་ཚུལ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
དང་། ཁྱད་པར་རུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་
ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་དག་
སྒྲིན་ཏེ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་བཀག་ནས་རྫོང་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་
པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་སྒྲིན་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྟེ་མ་པ་དང་། ཆོད་པ་ལ་མ་
ཆོད་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་སེལ་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །

ཐོག་མར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་པ་ཆོད་མའི་སྒྲིས་བྱུར་
བསྐྱབས་ནས་བྱིས་དེས་སྤྲས་པའི་ཆོག་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པ་བཀག་ནས།
བསྟན་པ་ཆོད་མར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་ཆོད་མར་སྐྱབ་པ་དང་།
དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་.....
ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་ལ་རག་
ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་ལ་ཐུག་པའི་བར་
ཏུ་སྐྱབ་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། རིགས་པ་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་
རང་ཆུད་ལ་དེ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བསམ་པར་རིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྲས་པ།

སྒྲོག་གྱུར་དོན་ལ་སྤྱོད་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། །

རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །

དེ་ཡང་གཏན་ཆོགས་དག་ལ་སྟོས་པས་ན། །

རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཤད། །

བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆོན་(༡༡༩ན) བསྟན་
པ་ནི། ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་
པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་
དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། སྤྱོད་པོ་གང་ཟག་བཤད་པ་དང་།
ཆོད་པའི་སྐབས་གྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་

དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོད་མས་མཐོང་བ་
 སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་ཚོལ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་...
 ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་གོ། རྒྱུའི་བྱུང་པར་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་།
 བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ནམས་བསྟན་ནོ། །འདི་ནི་ནམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནན་
 ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅིས་བཤད་པ་ལྟར།
 ཚོལ་བ་ཡང་དག་གི་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་སྤྱི་ཚོལ་
 གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོག་གུར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་དེ། ཚོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོག་གུར་རྟོགས་
 པའི་ཆོད་མ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆོད་མས་བྱུང་བ་དགོས་སོ། །སྐབས་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་གི་
 མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
 དང་། དགོས་པ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོན་ཏེ་
 འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆོད་དང་། གཞོད་བྱེད་ནི། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 (༡༡༩) མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ནམ་གཞན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་
 ས་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་སྒྲོལ་རིགས་བཞི་ཡོད་
 དེ། སྤྱགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་སྤྱར་ཆོད་མས་ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་
 དང་། སྤྱགས་ཆོས་ངེས་ལ་བྱུང་པ་མ་ངེས་པ་དང་། བྱུང་པ་ངེས་ལ་སྤྱགས་
 ཆོས་མ་ངེས་པ་འོ། །དང་སོ་ལ་ཡང་རིགས་བཞིར་འབྱུར་ཏེ། འཆད་པ་འམ་
 ཚོད་པའི་རུས་དེའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོ་བ་སྤྱགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོ་བ་
 མ་སྤྱགས་པ་དང་། བྱུང་པ་ལ་སྒྲོ་བ་སྤྱགས་ལ་སྤྱགས་ཆོས་ལ་མ་སྤྱགས་པ་
 དང་། སྤྱགས་ཆོས་ལ་སྒྲོ་བ་སྤྱགས་ལ་བྱུང་པ་ལ་མ་སྤྱགས་པ་འོ། །དང་སོ་ལ་ནི།
 འཆད་པ་སོའི་ངག་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོག་གུར་རྟོགས་རུས་...

པས་སྐྱབ་ངག་དགོང་མི་དགོས་ལ། སྐྱལ་བས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་ངག་འགོད་
 པ་ནི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སྐར་ཤེས་ཟིན་དུན་པའི་ཆེད་དུ་དོགས་པའི་
 དབང་གིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀ་དགོད་.....
 དགོས་པའང་སྲིད་ལ། གང་རུང་རེས་ཆོག་པའང་སྲིད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི།
 སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱགས་ཆོས་འབའ་ཞིག་དུན་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བཞི་པ་ལ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་།
 གང་མི་རྟག་པས་སྦྱང་ན་བྱས་པས་སྦྱང་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་
 གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའམ་གང་རུང་གིས་དུན་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །
 སྐར་གཉིས་ཀ་མ་རེས་པ་ལ་ནི། སྐྱབ་ངག་སྐར་བཀོད་ནས་སྦྱགས་བྱབ་གཉིས་
 ཀ་གཞི་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། ཚུལ་གསུམ་ནམ་གྱུབ་པའི་ཆེ་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་
 (༡༡༮) ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱགས་ཆོས་རེས་ལ་བྱབ་པ་མ་རེས་
 པ་ལ་ནི། ངག་ཆད་མར་བཀོད་ནས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ངག་དང་། སྦྱགས་ཆོས་
 སྦྱན་པའི་ངག་བཀོད་པས་ཆོག་ལ། བྱབ་པ་རེས་ལ་སྦྱགས་ཆོས་མ་རེས་པ་ལ་
 ནི། དེ་ལས་བརྒྲག་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱལ་
 པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དབང་པོས་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ནི།
 སྐབས་གྱི་དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་འདོད་ཅིང་། སྐྱབ་
 ངག་འགོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་གང་ཟག་སྐྱལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་སྦྱེད་
 འདོད་པའི་དམིགས་ལྷལ་གྱི་གང་ཟག་གང་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཕྱི་སྐྱལ་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱལ་པམ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དབང་པོ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
 སྐར་གྱི་དེ་ལས་གོ་བརྒྲག་ཏེ་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱལ་བ་དང་ཕྱི་

ཚོལ་བ་གཉིས་ཚྩད་པའི་ཆེ་མི་རིགས་པའི་ཆར་བཅད་དང་རྗེས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
 བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྐྱབ་འབྱེན་སོགས་
 སྐྱབ་ཅན་བཅོད་པ་ཆར་བཅད་པར་འོས་པ་དང་། སྐྱབ་མེད་བཅོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་རྗེས་འཛིན་འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
 བཞོད་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱབ་བཅོད་ཀྱང་སྐྱབ་འབྱེན་མི་རུས་པས་ཕྱི་ཚོལ་.....
 བམ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྟངས་བཞོད་པ་ལ་སྐྱབ་ཡང་དག་བཅོད་ན་ཚོལ་བ་པམ་
 པས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་ན་རྒྱལ་པམ་ཡོད་ཀྱི་མིན་ན་མེད་པར་(༡༡༩) ཐལ། སྐྱབ་
 བྱེད་ལྟར་སྟངས་བཞོད་ཀྱང་སྐྱབ་མི་བཅོད་པའམ། སྐྱབ་ལྟར་སྟངས་བཅོད་
 ཀྱང་ཆར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་ན་རྒྱལ་པམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཚྩད་རིགས་ལས་...
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱན་དང་ཆོག་དོར་སོགས་གཡོ་སྐྱས་ཆར་བཅད་ཀྱང་དེ་
 ལ་རྒྱལ་པམ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་བཞེད་དེ། དེ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཐར་
 ཡིན་པས་ཁྱེད་ཚོར་སོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པམ་དུ་བཞག་དགོས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བསྐྱར་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆར་བཅད་རྗེས་འཛིན་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། ཆར་
 གཙོད་པའི་གནས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིག་དང་ནོར་ལ་
 སོགས་པ་འཕྲོག་པ་དང་། གོ་འཕང་སྐྱབ་པས་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ཆར་
 གཙོད་པ་དང་། རྗེས་འཛིན་དུ་འདོད་ལ་གྲུབ་མཐའི་སྒྲིབ་དོར་བྱེད་པ་ལ་དེ་
 ལྟ་བུས་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའི་སྒྲིབ་དོར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་
 པའི་གྲུར་ནོར་བ་འདོར་བ་དང་། བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིགས་པས་
 དམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཚྩད་པ་.....
 བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་དང་བྱབ་པ་སོགས་པ་རྩལ་པོའི་ཁས་སྒྲངས་ཡིན་...
 པ་གཉིས་ཀས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྐྱས་ན། གང་ཟག་དེ་
 ཉིད་ལ་ཁས་སྒྲངས་ལ་སྒྲིགས་པ་ནི། ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་སྡེ་འདྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྒྲུབ་མཐའ་དག་གང་ཟག་
དེས་པ་རྩལ་པའི་ཁས་ལེན་ཡིན་གྱི། ཁོ་ངོས་མིན་ནོ་ཞེས་མ་སྦྱས་པས་གང་
ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འབྲུལ་བ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྟར་བཤད་(༡༡༥ན) པའི་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས་ལས་ཕྱེ་
བས་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོལ་བ་སྦྱབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲུབ་ནས་མི་བརྗོད་པ་
དང་། སྦྱོར་ཅན་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱི་ཆོལ་སྦྱོར་འབྲེན་བརྗོད་པར་ཁས་
སྒྲུབ་ནས་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་རིགས་པ་
མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་
བརྗོད་ཅིང་། སྦྱོར་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག ཆར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་
ཏེ། གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདྲོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། ཀླང་མིག་
པའི་ལྷགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོལ་བ་ལ་ནི་
གཉིས་ལ་གསུམ་གསུམ་རུ་ཕྱེ་བས་དྲུག་སྟེ། དྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་།
སྦྱོར་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་
སྦྱོར་མི་སྒྲིབ་བ་དང་། ལན་ལྟར་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་
ལན་བརྗོད་པའོ། ཕྱི་ཆོལ་ལ་ཡང་ཆར་བཅད་འོས་པ་གསུམ་ཆན་གཉིས་ཡོད་
པས་དྲུག་སྟེ། འདྲི་འོས་པའི་ཆེ་མི་འདྲི་བ་དང་། མི་འོས་པ་འདྲི་བ་དང་།
འབྲེལ་མེད་འདྲི་བའོ། སྦྱོར་བརྗོད་རིགས་པའི་ཆེ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྟར་
སྒྲུབ་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་བརྗོད་པའོ། །དཔང་པོ་ལ་ཆར་
གཅོད་འོས་པ་གསུམ་སྟེ། ཤན་མི་འབྲེད་པ། ལྷག་པར་འབྲེད་པ། སྐབས་མ་
ཡིན་པར་འབྲེད་པ་དང་། ཀྱན་ལ་སྦྱོར་མོང་རུ་གཅིག་སྟེ་རྩ་བ་མི་གཏོད་པ་
དང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་འདྲོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་

བཤད་པའི་ཚར་གཙང་འོས་པའི་དབྱེ་(༡༡༥) བསྟུ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་.....
 ཐལ། ཚར་གཙང་འོས་པ་ཡིན་ན་ཚྱང་རིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྟེ་མར་
 འདུས་ལ། དེར་འདུས་པ་མིན་ན་ཚར་གཙང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཙང་མེད་ལ་ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་.....
 བའི་ཕྱིར། ཚྱང་རིགས་ལས་གཉིས་པོ་དག་ཚར་གཙང་པའི་གནས་ཡིན་པར་
 གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཀླང་མིག་པ་དག་ཚར་གཙང་གི་གནས་
 དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཙང་གི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 དམ་བཅའ་གཞན་པ་དང་། དམ་བཅའ་འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་སེལ་བ་
 དང་། གཏན་ཆེགས་གཞན་པ་དང་། རྟོན་གཞན་དང་། རྟོན་མེད་པ་དང་།
 རྟོན་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་བྲལ་དང་། དུས་ལ་མ་བབས་པ་དང་། མ་ཚང་བ་
 བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་མི་སྟུ་
 བ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། སྟོབས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་བྱེད་པ་དང་།
 འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས་དང་། བཀལ་བཀྟགས་འདོར་བ་དང་། རྗེས་
 སུ་སྦྱར་མེད་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་དང་། ཉགས་ལྟར་སྤང་
 བརྗོད་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་ཀླང་མིག་གིས་བཤད་པའི་ཚར་གཙང་གི་གནས་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་དག་པ་དང་། སོ་སོར་དག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་ཡིས་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་
 ཚར་གཙང་མིན་པར་བཤད་ལ། མདོ་མཛད་པས་དག་པ་མདོར་བསྟུས་ཅམ་
 ཞིག་མཛད་ལ། ཚར་གཙང་གི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་(༡༡༦) ཐལ།
 ཚར་གཙང་འོས་པ་ཡིན་ན་སྟུང་བཤད་པ་གཉིས་པར་སྟུང་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་ཚར་གཙང་ནི། སྟུ་མི་ཉག་སྟུབ་ལ་
 དཔང་པོའི་གཞུང་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེན། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་དེའི་ཕྱིར་སྟུ་

རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཆར་གཙོད་ནི། སྤར་གྱི་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་
 བསྟན་པ་ན། བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་
 པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལ་འདོད་
 དེ། དེ་ཡང་ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྱེན་ཤེས་
 བ་མ་ངེས་པར་འདུས་པས་སྐབ་བྱེད་སྒྲིན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཆར་གཙོད་ཏུ་
 འདུས་པའི་བྱིར། སྐབ་བྱེད་བཀོད་པའི་ཆེ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་དང་དཔེ་
 སྟགས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་འགལ་བ་ཞེས་པའི་ཆར་གཙོད་
 གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྟག་པའི་སྒྲིན་དང་། མ་
 བརྗོད་ན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་གསུམ་གང་ཏུ་འགྱུར་བས་སྐབ་བྱེད་སྒྲིན་ཅན་
 བརྗོད་པའི་ཆར་གཙོད་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ལ་སྒྲིན་མེད་ན་ཆར་
 གཙོད་མིན་པའི་བྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་སྐབ་ལ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཆེ་སྒྲིན་གཞན་གྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུ་
 སྒྲ་ཞེས་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་བ་ནི། དམ་བཅའ་སེལ་བ་ཞེས་པའི་ཆར་
 གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཆར་གཙོད་གཉིས་པ་དོན་མེད་པར་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྟགས་ཆོས་ཀྱབ་ན་མ་ངེས་པར་(༡༡༦)འདུས་ལ། སྟགས་
 ཆོས་མ་ཀྱབ་ན་མ་ཀྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འདུས་པས་སྐབ་བྱེད་སྒྲིན་ཅན་བརྗོད་
 པའི་ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར། གཏན་ཆོགས་གཞན་པ་ཞེས་
 པའི་ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་ནི། སྤར་གཏན་ཆོགས་བཀོད་པ་བཀག་པ་ན་ཡང་
 དེ་སྐབ་པའི་བྱིར་སྐབ་བྱེད་གཞན་བཀོད་པ་ལ་འདོད་དེ། དེ་ཆར་གཙོད་ཀྱི་
 གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་ཇོགས་ན་མ་ངེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས་
 ཆར་གཙོད་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་བརྗོད་ན་དེ་མ་ཐག་ཆར་གཙོད་བྱ་མིན་

པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་པ་རྩལ་པའི་ངག་མ་རྒྱལ་པར་སྤྲོས་པ་ལྟར་པོ་འདྲིང་
 བས་ཆོག་འགོ་ལྟར་ལ་སྟུན་འབྲེན་འཕེན་པ་ནི་ཆར་གཙང་གི་གནས་སུ་.....
 བསྟན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་བས་སྤྲུག་གི། དེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ནལ་མའི་འདྲིང་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་བརྒྱུད་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡི་
 གའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་སྤྲོས་པ་ཡིན་པར་སྟུན་འབྲེན་བརྒྱུད་པ་ནི་དོན་...
 གཞན་བརྒྱུད་པའི་ཆར་གཙང་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། གཞིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ཆར་གཙང་མིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་མ་དེས་པ་བཀོད་པས་སྤྲོབ་བྱེད་ལྟར་སྤྲོབ་
 བརྒྱུད་པས་ཆར་གཙང་བྱ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་སྟུན་མིན་པ་བརྒྱུད་པའི་སྤྲོ་བས་
 ཆར་གཙང་གི་གནས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་སུ་བབས་པའི་སྤྲོབ་བྱེད་
 མི་འགོད་པར་ཡི་གའི་གོ་རིམ་སྟུན་པ་ལྟ་བུ་དོན་མེད་བརྒྱུད་པའི་ཆར་གཙང་...
 གཞན་རུ་འདྲིང་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲོབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྒྱུད་
 པ་ལས་གཞན་པའི་ཆར་གཙང་གི་གནས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་པ་དང་ཕྱི་
 རྒྱལ་ལ་ལན་གསུམ་བརྒྱུད་ཀྱང་མ་གོ་ན། དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཆར་གཙང་
 གི་གནས་སུ་འདྲིང་དེ། དེ་ཆར་གཙང་གི་གནས་ལེགས་(༡༡མན) པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དོན་མེད་པའི་སྤྲོ་སྟུན་ཅན་བརྒྱུད་ནས་མ་གོ་ན་སྤྲོབ་པའི་ཡན་ལག་
 མིན་པར་འདུས་ལ། དོན་ལྟར་སྟུན་མེད་ལན་གསུམ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་
 མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་རྒྱལ་སྟུན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བ་ཆར་གཙང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 སེུ་བརྒྱུ་པའི་ངག་ལྟ་བུ་སྤྲུ་ཕྱི་འབྲེལ་མེད་བརྒྱུད་པ་ནི། དོན་བལ་བརྒྱུད་པ་
 ཞེས་པའི་ཆར་གཙང་གི་གནས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ཆར་གཙང་
 གི་གནས་གཞན་རུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟུན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་མ་འབྲེལ་བ་
 བརྒྱུད་པ་ནི་སྤྲོབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་དང་
 རྟགས་སྟགས་གོ་རིམ་བརྒྱུག་ནས་བརྒྱུད་པ་དུས་ལ་མ་བབས་པ་ཞེས་པའི་.....
 ཆར་གཙང་གཞན་རུ་འདྲིང་དོ། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་གོ་

ན་ཆར་གཅོད་མིན་ལ་དོན་མ་གོ་ན་སྐབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་...
 འདུས་པའི་ཕྱིར། སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ལྷ་ལས་གང་རུང་མ་ཆར་ན་མ་ཆར་
 བ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྐབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་མ་ཆར་ན་སྐབ་བྱེད་
 གྱི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲིན་རུ་འདུས་ལ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་མེད་པ་
 སྐགས་ཆར་གཅོད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་བརྗོད་ན་སྐྱེས་
 གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིས་བསྐྱན་པས་ལྷག་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་གྱི་གནས་...
 གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་ན་སྐབ་
 བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་འདུས་ལ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྒྲིན་རུ་མི་བཅི་པའི་
 ཀླང་མིག་པ་བྱེད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཆར་གཅོད་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་སྒྲིས་པ་སྐྱ་མི་
 ཉག་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་(༡༡ གཤ) ལུ་དང་། དོན་སྒྲིས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་
 འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་ལུ་ཡང་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཆར་...
 གཅོད་གཞན་རུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་སྒྲིས་པ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ལ་དོན་
 སྒྲིས་པ་སྐབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐབ་པའི་ངག་ལ་སྒྲིན་ཡིན་
 གྱི་གཞན་གྱི་མ་གོ་དོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་དོན་སྒྲིས་པ་འདི་ཡང་...
 སྒྲིན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཆོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་གོ་ཡང་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མི་
 བརྗོད་ན། ཇེས་སུ་མི་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་གཞན་རུ་འདོད་པ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། ཕྱི་ཆོལ་ནི་སྔོན་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་རུ་མིན་པའི་ཕྱིར། བ་རྩལ་
 འགོག་པ་ལ་ལན་མི་ཤེས་ན་མི་སྔོན་པ་སྤེ་སྔོན་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཆར་...
 གཅོད་གྱི་གནས་གཞན་རུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབ་པའི་ཡན་ལག་
 མི་བརྗོད་པའི་སྒྲིན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བ་རྩལ་གྱིས་
 ངག་བཀོད་པ་ན་ད་ལྟ་བདག་ནའོ་ཞེས་པ་རྣམ་གཤེད་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆར་...
 གཅོད་གྱི་གནས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གཤེད་རུང་པོ་ཆར་གཅོད་

བྱ་མིན་ལ། གཡོན་ཅན་སྤྲོས་པ་མེད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་སྒྲིན་
 བརྗོད་པས་རང་སྒྲིན་ཅན་དུ་ཞུ་ལ་འཕེན་པ་བྱོད་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིས་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། དེས་བྱོད་གྲང་རྩ་ཞེས་ཕྱིར་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་
 འདྲིང་པ་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདྲིང་པ་མི་.....
 འཐད་པར་ཐལ། ཏགས་དེ་ལྟར་སྤང་དུ་ཤེས་ནས་སྒྲིན་བརྗོད་ན་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་ཏགས་དེ་མ་དེས་པར་སྒྲིན་པས་སྒྲིན་འབྱེན་ཡང་དག་ཡིན་ལ། ལྟར་
 སྤང་དུ་མི་ཤེས་ན་སྒྲིན་མི་བརྗོད་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲིན་བྱ་གཉིས་ཆར་གཅོད་(༡༡༥ན) ཐོབ་པ་ལ་ཆར་མི་གཅོད་པ་ནི། བཀལ་
 བཏག་འདྲིང་པ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདྲིང་པ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། དེ་ནི་སྒྲིན་བྱ་གཉིས་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་སྒྱུར་.....
 བ་རྒྱུས་སུ་སྒྱུར་མེད་ལ་སྒྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་.....
 འདྲིང་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིན་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སྒྲིན་
 འབྱེན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ལྟར་སྤང་དུ་སྒྲིན་བཏགས་ནས་ཆར་གཅོད་ན་.....
 སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་
 འཇིག་མེད་པ་མི་སྒྲེབ་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། རང་བཞིན་
 གཅིག་གི་གསལ་བ་ནི། །འགྱུར་བའི་རྒྱུ་འགྲོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་དགོད་པ་ལྟ་
 བུ་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདྲིང་པ་.....
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྒྲིན་མེད་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་གཏན་ཆོགས་
 ལྟར་སྤང་བརྗོད་ན་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་ལ་སྒྲིན་
 འབྱེན་གང་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་རང་ལ་འདུག་པའི་ལྟ་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན་.....
 བོ། །གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ན་ཏགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་སྤང་ན། རྒྱ་

མཆོད་ར་ཆུ་འབྲད་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ། མ་འབྲད་ན་སྤྲེལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལྟར་སྤྲེལ་མི་རུས་སོ་ཞེས་རང་གི་སྤྲེལ་འབྱེན་ལ་ཡང་རྟག་པ་.....
 མཆུངས་པའི་སྤྲད་པ་དང་མ་འབྲད་པ་མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྤྲེལ་མི་རྟག་སྤྲེལ་ལ་ཆོལ་བྱང་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་རྟགས་སྤྲེལ་ན་དེའི་ཆོ་.....
 བསྐྱབ་བྱ་མེད་པས་སྤྲེལ་མི་(༡༡༥) རུས་ལ། འབྲེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་རྟགས་མི་དགོས་ཤིང་། རུས་མཉམ་ན་རྩ་གཡས་གཡོན་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཟེར་བ་གཏན་ཆོགས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བ་འདེབས་དགོས་པས་.....
 གཏན་ཆོགས་མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྤྲེལ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། འོ་ན་མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་རྟག་པ་.....
 མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། རྟགས་སྤྲེལ་མ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲེལ་པའི་རྟགས་འདི་མ་སྤྲེལ་པས། རྟག་པར་ཐལ་ཟེར་བ་རང་གི་སྤྲེལ་བྱེད་གང་ཡིན་ལ་སྤྲོན་འདུག་པ་མ་སྤྲེལ་པ་མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྤྲེལ་ལས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། ཆོལ་བ་ལས་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞེས་པ་མ་སྤྲེལ་པ་མཆུངས་པའི་ལྟག་.....
 ཆོད་དང་། སྤྲེལ་བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་མེད། བྱམ་པའི་བྱས་པ་སྤྲེལ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲེལ་མི་རུས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་དང་མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། བྱམ་པ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ནས། ཆོལ་བྱང་གིས་དུང་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲེལ་པ་ན། བ་རོལ་པོས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ནས། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་སྤྲེལ་པ་ཆོས་མཐུན་པ་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། དཔེ་སྤྲེལ་ལས་ལོག་སྤྲེལ་དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བྱམ་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེར་སྤྲེལ་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་མཆུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་.....
 དང་། བྱམ་པ་ཆོས་པ་ཉིད་དང་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྲོ་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན། སྤྲེལ་མ་ཆོས་པ་དང་མཉམ་བྱ་ལོག་པའི་སྤྲོ་ནས་རྟག་གོ་ཞེས་

ཕྱིན་ཅི་ཡིག་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམས་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། སྤྲེལ་ཆོག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་(༡༡༩) བཀོད་པའི་ཆོ། བུམ་པའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྲེལ་ཡོད་དགོས་ལ། སྤྲེལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་ཡོད་དགོས་
 ཞེས་པ་བྱུང་པར་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། སྤྲེལ་ཆོག་སྐྱབ་པ་
 རྩལ་བྱུང་བཀོད་པའི་ཆོ་དེ་རྟོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། དཔེ་སྤྲེལ་པ་རྩལ་བ་ལས་གསལ་
 བ་དང་སྤྲེལ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བས་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ཏུ་སྤྲེལ་ཆོས་ཟེ་བས་རྟོགས་
 དེས་སྐྱབ་མི་རུས་ཞེས་པ་སྤྲེལ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། ཏུང་སྤྲེལ་
 བ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟོག་ན། སྤྲེལ་ཆོས་པ་ལས་མ་བྱུང་བས་རྟོག་པར་དོན་
 གྱིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་གོ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་
 ཁོ་ན་མི་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་ཅི་ཡོད་ཅེས་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་ལྟ་བུ་ཐལ་འགྱུར་.....
 མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལས་བཅུས་སུ་བཤད་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་བཤད་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིགས་པ་བརྟག་པ་
 ལས་གསུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ནི། སྤྲེལ་ཆོག་སྤྲེལ་ཆོས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་
 པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དཔེ་དོན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚུངས་དགོས་པར་
 བསམས་ནས་བུམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ཏུ་སྤྲེལ་ཡང་དེར་འགྱུར་....
 དགོས་ཞེས་དཔེའི་ཆོས་རྩོད་གཞི་ལ་འཕེལ་བ་དང་། སྤྲེལ་ཆོག་བྱུང་ཡིན་པ་
 བཞིན་ཏུ་བུམ་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་དཔེ་ལ་འཕེལ་
 དགོས་པར་འདོད་པ་འཕེལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་མཉམ་
 བྱ་མ་ཡིན་ན་སྤྲེལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྤྲེལ་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ན་
 བུམ་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་རང་རང་གི་ཆོས་(༡༡༩) འགྲེལ་པར་
 རྩོད་པ་འགྲེལ་པར་མཚུངས་པ་དང་། སྤྲེལ་ཆོག་པ་བསྐྱབ་བྱུང་བརྗོད་ན་བུམ་
 པ་མི་རྟོག་པའང་བསྐྱབ་བྱུང་ཐལ་བ་དང་། བུམ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་

ཤོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཚྲོད་པ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་དང་མ་བརྗོད་པ་
 མཚུངས་པ་དང་། ཚྲོད་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
 པས་སྒྲ་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིས་ཚྲོད་པ་རིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་ནི་སྐྱོ་སྐྱོ་དཔེ་
 དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་
 ཅམ་མཁའ་དཔེར་བཀོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་ཚྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་བྱ་
 དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཀོད་པ་ནི།
 དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དགོད་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྟག་
 པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚྲོད་གཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འཛོག་ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་
 བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཚྲོད་བྱུང་བྱུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 རྒྱུགས་ཀྱི་རྒྱུགས་གཅིག་སྟོག་ལ་མ་གྲུབ་ན། རྗེའི་བུམ་པ་སྐྱགས་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་
 པར་མཚུངས་པས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པར་མཚུངས་
 པ་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །རུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་
 པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། རིག་པ་ཅན་པ་ཆན་པོའི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་དག་
 བ་རེ། དེ་རུས་ལས་བཀལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་གཞན་འགོད་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། སྒྲ་སྒྲར་ཡོད་ཆེན་གྱིས་གསལ་བས་རྟག་ཅིས་དཔྱད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ།
 རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་རུས་ལས་འདས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདི་དག་(༡༩༠ན) བལ་ཆེར་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲར་བརྗོད་པར་འདུ་
 བས། ཚྲོད་རིགས་ལས་བཤད་པའི་ཆར་གཅོད་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་
 གྱི། དེ་ལས་ལྷགས་པའི་ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 བཞི་རྒྱུགས་སྤང་གིས་རིག་པ་ཅན་པའི་ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་དང་། ཀྱང་མིག་
 པའི་ལྷགས་དགག་པའི་བལྟན་བཅོས་སྐྱགས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔལ་
 ལྔ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། མ་ཆར་སྐྱགས་བརྗོད་སུན་འབྱེན་ཡིན། །དེ་སྤང་བ་

ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཡོག་པའི་ཡན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྒྲིབ་
མིན། །ཞེས་བཏང་སྒྲུམས་སུ་མཛད་དོ། །དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་ནི།
ལྷག་ཆོད་འདི་དག་སྐྱུགས་ཅམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་...
ཏེ། ལྷག་ཆོད་འདི་དག་མི་ཤེས་ན། །གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །
སྐྱུགས་སྐྱུ་པལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཚྩད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། །གང་ཟག་དང་།
དགོས་པའི་སྒྲིབ་ནས་དང་། བཛྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་
ཟག་གསུམ་ལ་ལྷོས་ནས་བཛྲོད་ཚུལ་རྒྱག་ཡོད་དེ། ཆོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་
པ་དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་གི་ངག་གཉིས་དང་། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་འདྲོད་པ་འདྲི་བ་དང་།
སྒྲིབ་བཛྲོད་པའི་ངག་གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་བཛྲོད་པ་དང་། ཀླུ་
པམ་བར་སྒྲོད་པའི་ངག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐབ་ངག་དང་། ལུན་འབྱེན་གྱི་ངག་གོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྐབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ལྷར་སྒྲུང་དོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབ་ངག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ངག་འགོད་ཚུལ་
(༡༢༠བ) དང་། ངག་གི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལྷག་ཆོད་དང་
བྲལ་བར་སྒྲིབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ནི་སྐབ་པའི་ངག་ཡང་དག་...
པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་།
ཚྩད་པ་སྐྱང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། གངས་
ཅན་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལྷགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ཏེ།
བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་
བྱས། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལྷག་ཆོད་དང་བྲལ་བའི་སྐབ་ངག་

ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལྷ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་
 རྟགས་ཆས་སྟོན་པ་ལས་ལོགས་སུ་རྟགས་ཚོད་གཞི་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་དང་།
 བསྐྱབ་བྱ་འཇུག་ལྷན་གསུམ་པོ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པའི་སྤྱི་བྱ་པ་མ་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་རག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་ལའང་རྟགས་
 ཆས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་དང་། སྤྱ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་ནམ་
 དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱར་བ་དང་། སྤྱ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནམ་དབྱེ་ལྷ་པ་
 འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན་
 པས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན་
 རག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་དེ་དགོས་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱར་
 ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་རག་གང་རུང་རེས་མི་གོ་བའི་སྤྱན་པོ་ལ་ནི་རྒྱས་
 པར་སྦྱར་ཏེ། ཡན་ལག་ཏུང་བ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྟོན་ས་ཆས་མཐུན་སྦྱར་དང་མི་
 (༡༢༡ན) མཐུན་སྦྱར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པས་རྒྱས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 རྟགས་བྱ་བ་གཉིས་པོ་སྟོན་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱི་བྱ་དང་པར་མེད་ལ་མཐའ་
 ཉེན་རྟོགས་པའི་ཆོག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་སྦྱར་ན་ཕྱི་སྟོན་གྱིས་མི་གོ་
 བེང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
 རྒྱལ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པ་སྟོན་པ་ཅམ་བྱེད་ན་
 མ་གཏོགས་སྤྱལ་མི་དགོས་ཤིང་རེས་པར་བརྗོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
 ཆོགས་ཉིད་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་རིགས་
 ལ་སྟོན་པའི་དབྱེ་བ་ནི། གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་ཚོད་པ་ནི།
 བསྐྱབ་བྱ་མི་བརྗོད་ན། རང་ལ་རེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །རེས་པ་སྦྱེད་པར་
 འདོད་པ་ཡིས། །རྟགས་ཆས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་

གཞན་ནམས་ཀྱང་། ཁྱིམ་ཀྱང་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཆོག་བསྟུ་བ། ལྷན་དབྱེ་བའི་
 བསྟུ་བར་བཤད་ནས་བསྟུ་བ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཁེས་ཟེར་རོ།
 དེ་དགག་པ་ནི། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིས་བསྟུ་བ་
 བྱ་ཁེས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྒྲིམ་བྱ་ཡི་བསྟུ་བ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་དང་
 བསྟུ་བ་བརྗོད་ཅིས་ལྷན་དབྱེ་བར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། སྟུ་བ་དག་ཡང་དག་བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། ཕྱི་ཆོལ་
 ལ་འབྲས་བྱ་རྒྱུ་དཔག་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟུ་བ་པ་ལྷན་སྟངས་ལ་
 གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟུ་བ་པར་སྟུ་བ་པ་ལ་
 བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། དེ་དེ་སྟུ་བ་ཀྱི་སྟུ་བ་པ་ལྷན་སྟངས་ཡིན་ཏེ། སྟུ་བ་
 བྱེད་ཡང་(༡༩༡༥) དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྟུ་བ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཀུས་པར་ན་ནམ་ངེས་ལས། གཅིག་རབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཆོལ་ནི། ལམ་གྲུབ་པ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཅན། གཉིས་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོལ་ཅན། འགལ་བ་དང་ནི་
 འབྲེལ་བ་ཅན། ཁྱིམ་བཤད་པ་ལྷན། ཆོལ་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་
 ལྷན་བཞི་བཞིའི་བཅད་བྱ་ཆོལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་སྟོ་
 རོར་མ་ངེས་པའི་བྱུང་པར་ནམས་སོ། གཉིས་པ་ནི། སྟུ་བ་བྱེད་ལྷན་སྟངས་དེ་
 ཡང་ཆོས་ཅན། ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དོན་སྟོན་དང་། སྟོན་སྟོན་དང་། སྟོ་
 སྟོན་ཞུགས་པ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས་བྱེ་བ་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོད་པའི་སྐབས་སུ་
 སྟོ་སྟོན་ཞུགས་ན་ཡང་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ཆར་གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་
 སོ། གཉིས་པ་སྟུ་བ་འབྱེན་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། ལྷན་སྟངས་དོ་། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཆོལ་གྱི་
 རོར་སྟུགས་ཆོས་མ་ཆར་བ་སོགས་སྟུ་བ་བྱེད་སྟོན་ཅན་ལ་སྟོན་ཏུ་བརྗོད་པའི་
 སྟོ་ནས་ཆོལ་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཞིང་། ཆོལ་བའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་
 གོགས་བྱེད་ཀྱི་དག་སྟེ། ནམ་ངེས་ལས། མ་ཆར་སོགས་བརྗོད་སྟུ་བ་འབྱེན་ཡིན།

ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དང་རྩ་བོ་བརྒྱུད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སུན་
འབྱེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་ནས་མཆོན་ཉིད་དང་། གཏན་
ཆེགས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིན་ལ་སྒྲིན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དང་། རྩ་བོའི་སྒྲིན་ནས་དོན་
དང་། སྒྲི་དང་། སྒྲི་སྒྲིན་ཅན་ལ་སྒྲིན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དང་། བརྒྱུད་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་
ནས་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྱེན་
ལྟར་སྒྲིང་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་(༡༩༩ན) བའོ། །དང་པོ་ནི། སུན་
འབྱེན་ལྟར་སྒྲིང་གི་མཆོན་ཉིད་ཆོལ་བའི་སྒྲིན་ལ་སྒྲིན་ཡང་དག་ཏུ་མི་བརྒྱུད་...
ཅིང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲིང་བའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །
དང་པོ་ནི། ལུ་སྒྲིགས་བྱེད་ཆར་གཙོད་དང་། ལྷག་ཆོད་ཉེར་གཉིས་དང་།
ཉེར་བཞིའི་གྲངས་དང་། བོད་འགའ་ཞིག་མཆོན་ཉིད་དང་། གཏན་ཆེགས་
དང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་སྒྲིན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དང་། དོན་དང་སྒྲི་དང་
སྒྲིའི་སྒྲིན་མིན་པ་སྒྲིན་ཏུ་བརྒྱུད་པར་འདུས་པའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད་དེ་མི་...
འཐད་པར་ཐལ། ཆོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བདག་བསྟོད་
གཞན་སྟོད་དང་། འབྲེལ་མེད་གཞན་བརྒྱུད་ནའང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་
སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་ཏེ་བསྐྱབ་པ་དང་། བརྒྱུད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ནས་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཚུད་རིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱབ་ན། སྒྲིགས་ཆོས་མ་ཆང་བ་ལ་མེགས་
པའི་སྒྲིན་མི་བརྒྱུད་པ་དང་། སྒྲིན་མིན་པ་སྒྲིན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དང་གཉིས་ཡིན་
ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཐལ་འགྱུར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ། རང་འདོད་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་འདོད་

འགོག་པའི་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་(༡༢༢བ) ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། ཚད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བསྐྱུས་ན་བཞི་ལས་དབྱེ་ན་བརྒྱ་བཞི་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྟགས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་ཉི་བཞི་འོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོད་མས་བསལ་བ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟར་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དག །སྐྱ་རྟག་གོ་ཞེས་སྤང་གསང་མཐོན་པོས་སྐྱགས་པར་བྱེད་དོ། །སེལ་ངོའི་བྱང་པར་སྐྱར་བས་མི་ཕན་པ་ནི་གཞན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། རྟགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་དང་། རྟགས་ཆོད་མས་གྲུབ་བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་དང་། རྟགས་ཁས་སྤངས་བྱབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཉི། འདོད་ལན་ཐེབས་པས་ལྟར་སྤང་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཡང་དག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པས་བྱབ་པར་སྐྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཉི། དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མས་

བསལ་བ་དང་། ཁས་(༡༢༩ན) སྒྲངས་གྱིས་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་ཡི་མེད་
 གྱི་སྐབས་གསུམ་ཡོད་ཟེར་རོ། གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ལ་རྟག་པས་བྱབ་པར་སྒྲ་
 བ་ལ། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་
 རྟག་པར་སྒྲ་བ་ལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་གསུམ་གསུམ་རུ་དབྱེ་བ་སྒྲ་
 མ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲ་རུ་དབྱེ་བ་ནི། ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་
 རུས་པ་དང་། མི་རུས་པ་ལས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲ་བརྟན་བརྟན་ཡིན་ཟེར་
 རོ། །ཐལ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བའི་དང་པོ་ལ་དམ་
 བཅའི་སྒྲ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དམ་བཅའི་སྒྲ་ནས་
 གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྟན་གཅིག་རུ་དབྱེ་བས་བརྟན་བཞི་ཟེར་རོ། །བརྟན་བཞི་པོ་ལ་
 རྟག་བྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་རྒྱུ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་
 རྒྱུ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་པ་སྟགས་འཆད་དོ། །
 ཐལ་འཇུར་ཡང་དག་བརྟན་ལ་བྱག་དང་བྱེད་གྱིས་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་ལ།
 བརྟན་པའི་བྱེད་གྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་བྱབ་པ་ཆད་
 མས་གྲུབ་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་ན་འཕེན་པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི།
 ཐལ་འཇུར་བཀོད་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རང་
 རྒྱུད་ལའང་བཞིར་དབྱེ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་སུ་འདུས་ན་ཐལ་འཇུར་ལའང་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཏེ་སྟགས་ཆོས་མེད་པར་ངེས་ནས་བྱབ་པ་
 ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་སྟག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལྟར་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟག་ཆད་དབྱེ་བ་ལྟར་(༡༢༩བ) ཏ་ཅང་ཐལ་བས་རི་སྐད་
 བཤད་པའི་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འཇུར་བརྟན་བཞིའི་དབྱེ་བ་
 འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། ལན་འདེབས་པའི་ཆེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་
 པ་མ་གྲུབ་ཅས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལྟག་ཅིང་བྱབ་པ་འགལ་

ཞེས་པའི་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ཆད་པའི་སྤྱིར་དང་། རྟགས་མེད་
པར་ངེས་ནས་བྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྤིང་ཅེས་དཔྱད་པ་འབྲུལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གང་
ཞིག་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་པ་རྣམས་པོའི་སྒྲོ་ངོར་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་ཅིང་
འཕེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དབྱེ་
བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། བརྗོད་ན་སྐབ་
ངག་འཕེན་པའི་འབྲུང་པ་དང་། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
སྐབ་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལས། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། ཐལ་བ་གང་རྟགས་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྐྱབས།
བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལྟན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་སྐབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་བརྗོད་ན་ཚུལ་གསུམ་
ཆང་བར་སྟོན་པའི་སྐབ་པའི་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །
དང་པོ་ནི། ཐལ་བའི་(༡༩༩) བྱབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱབ་པ་འཕེན་མོད།
སྤྱགས་ཆོས་ཐལ་བའི་ངག་གང་གིས་འཕེན་ཞེན། ཁ་ཅིག །རྩ་ལྟན་ལ་ལ་རྩ་བ་
མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཐལ་བའི་ཆོས་བརྗོད་པས་སྐབ་པའི་ངག་གི་
སྤྱགས་ཆོས་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་
གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱགས་ཆོས་འཕེན་པ་མི་འབྲུང་པར་ཐལ། ཐལ་བའི་དམ་
བཅའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་གིས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྒྱུད་མི་རིགས་པ་བརྒྱུད་དགོས་པས། སྦྱར་བ་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བའི་དམ་བཅས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱགས་ཆོས་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱབ་པའི་ཐལ་བའི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་འཕེན་ཡང་། ཆོག་རི་ལྟར་བརྒྱག་པ་བཞིན་འཕེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཕེན་པའི་ཆོ་ཡང་མེ་མེད་ན་རུ་བ་མེད་དེ་དཔེར་ན་རྒྱུད་བཞིན་རུ། ལ་ཡང་མེ་མེད་རུ་ཁས་སྤངས་སོ། །བརྒྱུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡང་དག་གི་ཐལ་བ་གང་ཞིག་བརྒྱག་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་འཕེན་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་། འོག་སྒྲིག་ཤལ་དང་མི་ལྟན་པས་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། ལྟག་མ་ཡང་དག་པའི་(༡༩༥) ཐལ་བའི་གྲུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱིས་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་ཤིང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རང་རིག་འཕེན་པ་དང་། གཞན་རིག་འཕེན་པ་གཉིས་ལས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་བརྒྱག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་དང་དེར་མེ་དང་གང་རེག་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་ལ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་གྱིས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་གཞན་འཕེན་པ་དང་། བ་མའི་རེག་པ་དང་ཅན་གྱི་མེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་དང་རུ་བ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་.....

འབྲས་བུ་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། འཇིག་པ་
 ཟུམ་འབྲུང་གི་རྒྱལ་ལྷོས་བཅས་དང་འཇིག་ངེས་གཉིས་གཅིག་རྟགས་སུ་.....
 བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་བྲུབ་བྱེད་འགལ་.....
 དམིགས་གྱིས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་རེག་དང་ཅུན་
 གྱི་མེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྲུབ་
 བྱ་དམིགས་པས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལྡ་པ་འདི་རུང་
 ཟད་སྒྲིགས་མཐུན་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐལ་བ་གཅིག་བྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་...
 དང་། ཅིག་ཤོས་འགལ་བྲུབ་དམིགས་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་རིགས་མཐུན་འཕེན་
 པ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་བཟོ་བྱས་
 བྱས་བཅུག་པར་ཟད་གྱི། དཔེ་ལྡ་པ་ནི་གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐ་མ་
 དང་། ཆ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་
 པའི་ཐལ་(༡༥༥) བ་འཕེན་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པས་དེ་
 དང་རིགས་གཞན་དེ་ཉིད་འཕེན་པའོ། །རང་རྒྱུད་ལ་དེ་མི་རུང་བར་སྤང་
 བཀག་ཀྱང་། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རུང་
 བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རིག་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་དང་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་ཐལ་བས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་བ་མོའི་རེག་
 པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་བྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་བྲུབ་དམིགས་
 པ་གཉིས་དང་། རུ་བ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་བྲུབ་བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྲུབ་བྱ་དམིགས་
 པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་གྲང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་
 དམིགས་དང་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་།
 གྲང་རེག་དང་རུ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་།
 འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། སྤྱ་ཡོང་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་མེ་

གཉིས་པན་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་འགལ་དམིགས་...
 གཉིས་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་འཕེན་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་བ་དང་བྱབ་བྱེད་...
 མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པས་ཤིང་དུ་
 ཐལ་བས། ཤིང་མེད་ཀྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
 འཕེན་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་...
 པན་ཚུན་འཕེན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ལུ་སྟོགས་
 བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་གཏན་ཆོགས་(༡༩༥) ཡིན་ན་ནི་.....
 གཏན་ཆོགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་རྟགས་སུ་མི་
 རུང་ན། གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ས་རོལ་སོ་མི་འདོད་པའི་
 རོན་ཐལ་བས་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ས་རོལ་སོ་མི་འདོད་པའི་རོན་སྒོ་རྩོར་སྐྱབ་ཅིང་འཕེན་...
 པ་རྟགས་མ་ཡིན་ཡང་སྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས། བ་ལང་གི་སྒྱིགས་ལ་
 མཐའ་དག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་འཕྲོ་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་གཞན་གྱིས་.....
 ཀྱན་དུ་བཏགས་པ་ལ། དེ་ཁས་སྐྱངས་ན་མི་འདོད་པའི་རོན་སྒྱི་དུ་མར་འདོད་
 དགོས་པར་འདུག་སྟུམ་དུ་ཁས་སྐྱངས་སྐྱ་མ་འདོར་བའི་ཆེད་དུ་སྒོ་རྩོར་ཐལ་...
 བས་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྱུན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་འདི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་
 ཐལ་བ་ཡིན་པས། བྱབ་པ་བྱེ་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་
 རོར་བྱབ་པ་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་བ་ལང་གི་སྒྱི་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་པའི་རོར་དུ་
 མར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པའི་རོར་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཅིག་ཆར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་
 པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འདོད་པ་འཕེན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། བྱབ་པ་མེད་དེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་གང་ཟག་དེས་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་ཆད་མའི་རོར་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཆད་མའི་རོར་མི་

རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས།
 གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་
 པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི། གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ། བྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་
 ཅེས་སྒྲིག་སྲུང་ལས་གཞན་མི་སྲིད་ཅེས་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲུའོ། །དེ་
 དགག་པ་(༡༩༥ན) ནི། འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས།
 གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་
 པའི་ཆེ། བྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་སྒྲིག་གཉིས་མེད་པར་བྱབ་པ་མ་
 བྱབ་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ལྟར་སྤང་གཉིས་
 ལྟ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཐར་གཏན་ཆེགས་
 ལྟར་སྤང་གཏན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །མ་
 བྱབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། བྱབ་
 པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཆེ་ཡང་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། བྱབ་པ་འགལ་བ་
 གཉིས་དབྱེ་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་
 གཅིག་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་
 མ་གྲུབ་ཅེས་མི་དགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྟག་
 པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་སྲིད་པར་བྱགས་ལ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པས་མཐུན་སྒྲིགས་མི་མཐུན་སྒྲིགས་གཉིས་གང་ལ་འཇུག་པའི་.....
 འབྲུལ་བ་ཅན་མ་དེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་མཁས་
 པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། བྱབ་པ་འགལ། མ་དེས། རྟགས་མ་གྲུབ། འདོད་
 པ་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲིག་བཞིས་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ལན་གྱིས་
 བརྗོད་པར་རྟུལ་ན་ལན་འདེབས་དགས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གངས་
 མང་ཁུང་དགོས་རྟུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་རྟུལ་ན་ཡང་།
 ཁྱོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་སྟགས་གྱིས་དུག་

པ་སྐབ་པ་མི་རིགས་པར་(༡༢༥) ཐལ། ལན་གྱིས་བསྒྲག་མི་རྣམས་ན་དེའི་རྗེས་
 སྐབ་པ་པ་མི་རིགས་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་སྒྲེ་བོ་ངན་པའི་རྣམས་ཐར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚེད་པ་སྐབ་པ་ཁ་ཅིག །རང་འདོད་སྐབ་པའི་ཐལ་འབྱུར་ལ་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། པ་རྩལ་པོས་དེ་ལ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་ན། སྐྱ་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྐྱམ་ནས།
 སྐབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡང་འདིར་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་པ་
 ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་རང་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་སྐབ་པ་ཤོད་ན་ཡང་། སྐྱེགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པས་སྐབ་པ་འབྱེན་མི་རིགས་པར་འབྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྐབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་ལན་གྱི་དོགས་པ་མེད་ལ།
 ཐལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ཡིན་ན་སྐབ་པའི་བྱེད་ཀྱི་མ་གྲུབ། རྟགས་སྐབ་པ་གྲུབ་ཅིས་རྟགས་
 མ་གྲུབ་གྱི་ལན་འདེབས་པ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 གཞན་དང་ཚེད་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་རྗེས་སྐབ་པའི་ཆེ་སྐབ་པ་དང་སྐབ་
 འབྱེན་གྱི་རྣམས་གཞན་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྐབ་པ་དང་སྐབ་པའི་ཕྱིར་གྱི་ཚུལ་
 ལ་མཁས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ནི་
 རྗེས་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་
 རྣམས་སྐབ་པ་ལྟར་ལེན་པར་འདོད་པ་དག་རིགས་པའི་རྣམས་གཞན་ལ་མཁས་པ་
 པར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་སྒྲེ་བོ་ངན་པའི་ལུགས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ།

ཐར་པའི་ལམ་ལ་འརྱག་པར་འདོད་པ་ཡི། །

གཏུལ་བྱ་རྗེས་སྐབ་པའི་མཁས་པ་དག །

སྐབ་དང་སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །

གཞན་རྒྱུད་ཐེ་ཆོས་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ། །

བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སྐབ་པའི་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལེའུ་
བཅུ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

མཐར་ཐྱིན་པའི་བྱ་བ།

༥ གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཐྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་དུག །བསྟན་བཅས་ཚུལ་
པར་སྒྲིའིང་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟེན་བརྟན་མདོ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་
པ་ཚུལ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། གང་ལ་
བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་བསྒྲུབ་དང་། བསྟན་བཅས་
མཛད་པ་པོའི་མཚན་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱུ་དགའི་
ཀྱུ་ལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅས་མཐའ་ལས་
པ་ཚུལ་རུས་ཏེ། རྟེན་བཤད་རྟེན་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཁས་པ་དང་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་སམ། མཁས་པའི་ནང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་
སྤྲངས་པས། ཆོ་འདིར་ལན་རེ་དང་བྱང་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་སྤྱིའི་
དགོངས་འགྲེལ། གཙོ་ཐོར་མདོན་པའི་རྟེན་སྟོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ། རྟེན་བརྟན་
མདོ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་མཚན་སྟོན་པའི་.....
རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཀྱུ་ལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྟོགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་.....
རྣམ་པར་ཀྱུ་ལ་བ་སྟོགས་སྤང་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟགས་པའི་གཞུང་མདོ་དང་རྣམ་
འགྲེལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་།
རང་(༡༩༥) སྟོགས་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་སྟོགས་སུ་འབྱེན་པའི་རྟོག་གེའི་
ཚུལ་ཤེས་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་གེ་ལ་འདོག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་

འདིར་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་པ་
 བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཕྱི་པ་དང་། རང་གི་ཕྱི་པ་
 ཐོས་སྒྲིགས་པ་ཉན་ཐོས་ཕྱི་པ་དང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་རྟོག་གི་
 རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གི་ངན་པ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཕྱི་
 བོ། ཐུབ་པ་དྲང་སྲོང་ལེན་སྐུ་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་།
 ཀང་མིག་པ་བྱབ་འཇུག་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་རིག་བྱེད་པ་དང་། འུག་པ་
 ལ་ལྟར་འབྲུལ་ནས་ཆོག་དོན་དུག་རྟེན་པར་འདོད་པ་འུག་པའི་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་
 དང་། ཟད་བྱེད་པ་ཞེས་སམ། མཁའ་གོས་ཅན་གཅེར་བུ་པ་དང་། ཆེ་འདི་ཁོ་
 བར་ཟད་པ་ཚུ་རྒྱུ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ་རྒྱུ་མན་པ་སོགས་རྟོག་གི་
 ཕྱི་ལ་རྟེན་པ་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལ་རྟོག་གི་བ་ཞེས་པ་ནི།
 ཅ་བའི་སྟོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་རྟོག་བྱུགས་འབའ་ཞིག་
 གིས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྟེན་པ་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་བསྟན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 དང་། བསྟན་བཅས་རི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲེ་
 བོ་ཆོག་ཤེས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་
 རྒྱུ་ལེགས་པར་བསམས་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པར་རིགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་
 དོན་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ཡི་རྣམས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གིས་ལེགས་
 བཤད་སྒྲིང་པོ་མ་རྟེན་ཅིང་། གཞན་དག་ཉིན་དང་མཆན་དུ་འབད་པ་བྱས་
 ཀྱང་། (༡༩༩) གཞུང་ལུགས་སྒྲིགས་རེ་དབྱེས་མ་ཕྱིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་ཁ་ཅིག་རྟོག་དུ་བཅོན་པས་ཏིང་འཛིན་.....
 བསྐྱབས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་གཞན་
 དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ཀན་པོའི་

ལྷགས་ངན་དོར་ནས། ངས་འདི་བཤད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མིན་སྟམ་རུ་ཐེ་
 ཚམ་མི་བྱ་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་སྟགས་པའི་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་
 དག་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་རུ་བཞེད་མོད། ལན་མང་རུ་སྟོན་ཀྱང་སྟུན་པའི་སྦྱང་
 ཡུལ་མིན་པས། ཚླགས་གསྟག་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་སྦྱང་བའི་སྟོན་ནས་འབད་ནས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་པ་ནི། ལྷགས་པར་བཤད་པས་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་
 བྱེན་མེས་བྱའི་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རུ་ལྷགས་པར་བསྟན་པའི་དགེ་བ་.....
 འདི་ཡིས། མེས་བྱ་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་རུ་གཟིགས་
 པ་ཉིད་སྟོན་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་སུ་གྱུར་ཅིག །དུག་པ་ནི། ཚད་མ་
 རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་འདི་ནི། ཡུལ་བྱང་སྦྱགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་རུ་བྱུང་བ། སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། རྟེན་སྦྱར་དང་། སྟན་ངག་དང་།
 ཚླག་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ནམས་
 ལྷགས་པར་མེས་པས། འཆད་པ་དང་། ཚུམ་པ་དང་། ཚྱད་པའི་ཚུལ་ལ་
 སྦྱབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་། རྟེན་བརྟན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 ཁོང་རུ་རྒྱུད་ཅིང་། མདོ་དང་སྟགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལྷང་དང་རིགས་པ་དང་།
 (༡༢༥) མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་སྟོའི་སྤང་བ་སྟོན་པས། བཤད་སྟབ་
 ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ། བྱང་པར་རུ་རྒྱ་ནག་པོའི་སྦྱགས་ཀྱི་སྟེ་པོ་
 གཏུག་པ་ཅན། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དག་འདུལ་བའི་
 ཆེད་རུ། སྦྱ་སྟོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་བྱོན་ཏེ་དགེ་བའི་སྦྱགས་ལ་ལྷགས་པར་
 བཀོད་པའི་སྟོན་ནས། དེའི་གཏུལ་བྱ་དང་ཁ་བ་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱ་བྱིན་
 ཀྱིས་བྱབ་པར་མཛད་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟེན་སུ་བཟུང་
 བའི། རྒྱུའི་དགེ་སྦྱང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས།
 རྟེན་སྦྱར་སྤངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བསྟོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྦྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 རུ་སྦྱར་བ་ནམ་བཤད་དང་བཅས་པ་རྟོགས་སོ། །

འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ཆ་འདི་
རང་འགྲེལ་མིན་ཞེས་བཞག་པར་དཀའ་གསུངས་ཡང་། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་ཚ་བ་དང་འགལ་བ་སྐབས་འགར་ཅུང་ཟད་བཅུག་པ་ཡོད་པར་མངོན་
པས། རྟོག་བ་མི་འདོར་དུ་མི་ཅུང་བ་རྣམས་དོར་ལ་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་
བྱས་སོ། །

མཚུག་རྩིས།

དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་ལྟན་ཞིང་། །
བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་བྲལ་བ། །
གནས་འདིར་གོམས་འགོས་འཁྱོར་བ་མང་མཐོང་ནས། །
རིགས་ལམ་འབྱེད་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་ལ་དབང་བསྐྱར་དཔལ་ལྟན་ས་སྒྲུའི་པཎ་ཆེན་
དེ་ནི་མཐོ་རིས་གནས་སུ་གཤེགས། །ངན་རྟོག་རྟོག་པའི་གཞན་དབང་གྱུར་
པའི་མཁས་རྣམས་རྣམས་ནི་སོ་གའི་དུས་ཀྱི་སྤྲིག་རྒྱ་བཞིན་དུ་འབྱིགས། །རྟོན་
པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་བཤད་སྐབས་ཁྱུང་ཁྱུང་འཛིན་མཁས་
གང་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ལྟག་པ་བཅེ་བ་ཡོད་ན་ཐུབ་བསྟན་སྟེལ་བར་
རིགས།

གང་གི་མཁྱེན་པས་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་དོན། །
རང་ལུགས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། །
ལུགས་ངན་རྣམས་པར་འཇིག་པར་མཛོད་པ་ཡི། །
སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་ཐུག་འཆའ་ལོ། །
ཚ་འགྲེལ་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་འདི་བཤད་མོད། །
སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་བཞེད་པ་རྟོགས་དཀའ་བས། །

གལ་ཏེ་འདི་ལ་འོངས་པའི་ཆོག་ས་མཆིན། །

སྒྲ་མ་ལྟར་བཅས་ནམས་གྱིས་བཟོད་མཛད་རིགས། །

འདིར་འབད་རབ་དཀར་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །

ནམ་མཁའི་མཐའ་གཏུགས་ཀྱི་པའི་མ་ནམས་ཀྱན། །

ཡང་དག་རིགས་པའི་མིག་དང་ལྟན་པ་ཡིས། །

ཀྱན་མཁྱེན་ཀླུ་བའི་སྒྲོང་བྱིར་འཇུག་པར་ཤོག །

ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ནམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི། སྒྲ་གྲོས་གྱི་འཇུག་པ་ཅིང་པོ་དག་གིས་ལྷགས་སྦྱོན་མེད་འདི་
 ལོག་པར་བཤད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མདོ་སྤྱགས་གྱི་གཞུང་
 མང་དུ་ཐོས་པའི་སྒྲ་བཙུན་སྤྱོད་འཛིན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་སྒྲ་གྲོས་དཔལ་
 བཟང་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ས་སྐྱ་དཔོན་པོ་
 ཉི་མ་ཀླུ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་ཞིང་།
 གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལྷགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་བྱ་གཅིག་
 པ་ལྟར་བཅེ་བ་དང་། བྱིན་དག་གི་ཉེན་འབྲེལ་ནམས་ཆུ་ནང་གི་ཁྲ་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་ལྟར་ལྷགས་སུ་ཆུད་པའི་ཀླུ་བའི་རིང་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་
 དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་མཆོངས་པ་མེད་པ་རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཅུ་སྒྲོ་
 གྲོས་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ལས། སྤྱགས་མཆོད་ཉིད་དུ་མའི་བཀའ་དྲིན་མཐོན་ཤིང་།
 བྱད་པར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལན་དུ་མར་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་
 པར་སྤྲོ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འགྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྟན་ནམ་པར་ཀླུ་བའི་
 སྤྱིང་དུ་སྐྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྒྲ་བཙུན་སྤྱོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་
 ཀླུ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཀླུ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ནས་སྤྱགས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་ཀླས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་གྱུར་
 ཅིག། །

པར་བྱང་མྱོན་ཆེག

ཨྱ་སྤྱི།

བྱམས་བཅེ་འཆི་བ་མེད་པའི་བཅུད་ལེན་གྱིས། །
 གྲོ་གྲོས་ལང་ཆོ་དར་བས་མ་ལུས་ཆོས། །
 རིན་ཆེན་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས། །
 སྤྲུལ་ཁས་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་རྩ་བ་ཀུན། །
 རྒྱ་དང་བཅས་པ་གཙོད་བྱེད་རིགས་ལམ་གྱི། །
 རྣམ་པ་ལམ་ལམ་འབར་བའི་ལོགས་བཤད་འདི། །
 ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་རྩ་བ་རྒྱན། །

དགེ་བས་འབྲུལ་བུལ་གྲོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །
 འཆད་ཚྩད་ཚྩམ་དང་བཤད་སྐྱབ་བྱ་བ་ཡིས། །
 འཛིན་ལ་རྒྱ་མེད་གྲོ་གསལ་མཁས་མང་གིས། །
 རྟོར་འཛིན་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ཀུན་ཐུབ་གྱུར་ཅིག །

རིགས་གཏེར་དར་སྤྱི་འདི་གསུང་འབུམ་ཁྱོད་རྩ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་...
 ཆེན་མོ་དང་གྲོ་རིག་སོགས་སྤྱུང་འདྲེན་མཛད་པ་མཐོང་ནས་དཔེ་རྒྱན་.....
 ཅར་བཅད་པར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་རྗེའི་མཁས་པ་མེག་གཏེ་འཇམ་དབྱངས་...
 རྒྱ་མཚོའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་རྟེན་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མང་བས། སྤང་ནས་ཀུན་མཁྱེན་
 སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྒྱན་རས་གྱིས་བཅས་པའི་དཔེ་འབྲུལ་མེད་...
 རྟེན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དཔལ་ལྷན་བཟླ་ཤིས་འབྲུལ་གྱི་པར་ཁང་བཟླ་ཤིས་...
 མཐོང་(༡༩༠ན) སྤྱོན་ནས་པར་རྩ་བ་རྒྱབས་པའི་ཆེ་ལྷན་དག་པ་དཔྱད་ལྷན་.....

དག་སྒྲོང་དགོན་མཚན་ཀྱུ་མཚོ་དང་། དག་སྒྲོང་ཚས་ཀྱུ་མཚོ་གཉིས་གྱིས་ཀྱུ་
མཚན་ཅན་གྱི་པར་བྱང་ཞིག་དགོས་ཚུལ་ལྟར། ༡ བཅུན་གཟུགས་ཤེས་རབ་
ཀྱུ་མཚོས་བྲིས་པའོ། །མཁྱ་ལི་ལྷ་མཆོ་ཤུ་རྟེ། ॥

༡། སྤྱོད་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་མཛད་པའི་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་གསལ་བྱེད་
ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཐོག་མར་དགེ་བ་མཛད་ཀྱི་དོན།

ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཁྱིམ་གྱི་གནད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཟབ་མོའི་ལམ། །
མཁྱེན་པའི་ཟེར་གྱིས་གསལ་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །
གང་གི་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ། །ཡིད་ལ་ཞུགས་པས་ཟབ་མོའི་ལམ། །ཉིས་
ཆོགས་མ་ལུས་རྒྱངས་འབྱེན་པ། །གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་འདུད། །
མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྒྲིལ། །ཐལ་འགྱུར་རང་རྒྱད་གཉིས་སུ་
རབ་གྲགས་པ། །ལྷགས་བཟང་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་ཚུལ་མཐར་ཐུག་པ། །དམ་པའི་
བཞེད་པ་རྗེ་བཙུན་བཤད་པར་བྱ། །ཚུལ་འདིར་ཞུགས་པའི་སྤྱི་བོ་པལ་ཆེར་
ཡང་། །རྟག་ཆད་མཐར་ལྟའི་ལམ་ལ་གྱི་ནར་འཁོར། །འབྲས་མེད་སྤྱན་པ་
འཐུར་བ་མང་མཐོང་བས། །ལྷགས་འདི་འཆད་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །
དེ་ལ་འདིར་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐམས་ཀྱི་
ཆ་རྗེ་སྒྲིང་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ན། །གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་
ལྟ་བའི་མིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྤྱི་བོ་ཐུག་མཐར་སྤྱན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱི་བོ་འཇུག་ལས།
ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་རྒྱ་གསུངས། །དེ་
ཡི་སྤྱི་བོ་ན་སྤྱི་བོ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅིས་
གསུངས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་ཅིང་.....

གཞིལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་
 དྲང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྲེལ་པར་མདོ་རྒྱད་རུ་མ་
 ཉན་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་དེས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བསྟན་བཅས་མང་རུ་མཛད་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དབུ་མ་
 ཙྴ་ཤེས་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད། རིགས་
 པའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 ཉན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བྱུ་བ་བརྟེས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ། གཞན་རུ་སློབ་དཔོན་རྣེ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་དང་དོན་
 གཅིག་རུ་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
 ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གཤམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་རུ་
 འགྱུར་རུ་བཀའ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཞིང་།
 སྤྱི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རྣེ་རྗེའི་གདན་བསྐྱེད་པར་དམ་བཅས་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་
 ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རང་རྒྱད་རུ་བཀའ་བའི་ལུགས་གཉིས་འབྱུང་བ་ལས། འདྲིར་
 བའི་ལུགས་སྤྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་
 བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །སློབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ལྷ་མོ་འགྲེལ་བྱེད་དེ་དག་གིས་སྤྱུ་སྤྱུབ་དང་འདྲ་བར་ཁྱུངས་སུ་
 བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བཞི། མཆོན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་སྤྱུ་གཞུང་དངོས། མཇུག་གི་
 དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རུ། ས་ཏུ་ནི་བོད་སྐད་རུ་བདེན་པ་དང་
 རྒྱ་ཡ་ནི་གཉིས་དང་བོ་ནི་རྣམ་པར་དང་རྟོག་གི་དབྱེ་བའམ་འབྲེད་པ་དང་
 གྲ་རི་གཉིས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་
 གྱུར་པ་ལ་སྤྱུ་གཞུང་འཆོལ་ལོ། །

ཞེས་པ་ནི་འགྲུར་གྱི་ཐུག་སྟེ། བསྟན་བཅས་བསྐྱར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བ་
དང་། འཆད་པ་སྟགས་ཀྱི་ཡང་བར་ཆད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །བཤད་པ་དངོས།
བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པར་དམ་བཅའ་བ། དགོས་འབྲེལ་རྣམ་པར་
བཞག་པའོ། །མཚན་བརྗོད་ནི། འབྲེལ་པར། གང་དག་དངོས་པོ་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་ཡང་དག་མཁྱེན་གྱུར་གྱང་། །ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་རི་སྤྱིད་བར་རུ་བྱབ་
དབང་སྲས་བཅས་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་ཡི་འཆོལ་བའི་དངོས་པོ་
བསྐྱབ་སྤྱད་རུ། །འདིར་བཞུགས་དྲི་མེད་སྟོ་ལྡན་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཐུག་འཆོལ་
ཏེ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཅ་བར་དངོས་སུ་མཚན་བརྗོད་མ་སྟོས་སོ། །དེའི་དོན་
ནི། བསྟོད་པ་དང་། ཐུག་འཆོལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ནི་དྲི་མེད་ཅེས་པ་
དང་། གཉིས་པ་ལ། མཁྱེན་པ། བཅེ་བ། འཕྲིན་ལས་གསུམ་སྟེ། གང་དག་ཅེས་
པའི་རྒྱུ་པ་གཅིག་དང་། ཐུགས་རྗེས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཅིག་དང་། འཇིག་
རྟེན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་རྣམས་མཐའ་འདིར་བཞུགས་ཞེས་སྐྱར་
བར་བྱའོ། །ཀྱང་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་
དེའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའོ། །ཡང་དྲི་མེད་ནི། འཁོར་བར་བཞུགས་ཀྱང་
སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པའོ། །སྟོ་ལྡན་ནི་རི་སྤྱིད་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱུད་ལ་མངའ་
བའམ། རི་སྟོ་བ་མཁྱེན་པ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའོ། །ཆོག་གི་དོན་ནི་རྟོགས་
པར་སྤྱོད། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ནི། འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་ཟླ་བ་སྟོན་མེས་ཞུས་

པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་
 དབྱེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་སོགས་ལས་རྒྱས་
 པར་གསུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲོས་ཀྱང་། དབུ་མ་ཙུ་ཤེས་
 ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། བསྟོན་པའི་ཆོགས་རྣམས་སུ་
 གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་ཚུལ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གསུངས་ཟིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་ སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆུང་
 ཏུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡན་གདགས་པ་དང་། དྲང་བའི་རྟོན་གྱི་མདོ་ལ་ངེས་པའི་
 རྟོན་ཏུ་བཟུང་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཞན་ཏུ་འཆད་པ་དག་གི་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མདོ་
 དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་རྟོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་རྣམས་པར་བྱེ་ཡང་འདིར་བཤད་པ་རྣམས་པའི་ཉེས་པ་
 ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣམས་པར་རིག་པ་ཙམ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟོག་ཆེན་པོ་དག་
 ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཚོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་གཞན་རྣམས་ཚོངས་པ་སྒྲིམ་གྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་
 དེ་དག་གི་ཚོངས་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་བདག་གིས་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམས་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །འདིས་ནི་རྣམས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅས་སོ། །བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་ཤིང་རྟོག་
 ཆེན་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་རྒྱུང་སོགས་ལ་འཆད་དོ། །
 མདོ་སྤེལ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དྲང་རྟོན་དང་ངེས་
 རྟོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ལ་ཟེར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བདེན་གཉིས་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅི་ཡོད་སྟམ་པ་ལ་དགོས་པ་དང་ཉིང་
 དགོས་སྟོན་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཞེས་སོ། །བརྗོད་བྱ་དང་གསུམ་དངོས་སུ་

བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་གྱི་འཕངས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོང་བྱེད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
 མེད་བཅུ་པའི་དག་ལྟ་བུ་དང་། ཐབས་དང་ཐབས་ཅན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མཐོ་
 རིས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཐུགས་ཀྱི་མཚོན་སྟོན་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང་། དགོས་
 པ་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ་སོ་བཟླས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དགོས་པ་སྐབ་མི་ལུས་
 པ་འཛོག་པའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་མན་ངག་ལྟ་བུ་དང་། དགོས་པ་དོན་ཏུ་
 གཉེར་བྱ་མ་ཡིན་པ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་
 བྱ་ཡིན་པ་སྤངས་ནས། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས།
 སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྫོང་བྱེད་དག །ཡོངས་བཟླས་དབང་ཏུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་
 ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྤང་དོར་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་ལྡན་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དང་དེ་སྐབ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་བསྟན་བཅོས་འདིས་སྟོན་པས་དོན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཐེ་ཚོམ་ལ་
 གཞོལ་བ་སྒྲིག་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
 སྟོན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་དག་ནི། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྤེའི་རྣམ་
 དབྱེ་རྒྱས་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་
 པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐབ་པའི་བཀའ་
 རབ་འབྲམས་ལ་མི་སྒྲོངས་ཤིང་ཤེས་པའི་སྤང་བ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་དོན་གོམས་
 པར་བྱེད་པའི་གཏུལ་བྱ་དེ་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མ་ལུས་
 པ་བསགས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ལས་གོང་ཏུ་
 འགྲོར་མེད་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་སྟེ་ཉིང་དགོས་
 མཐར་ཐུག་པའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་

ཐུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་དེ། སྦྱང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྣ་
 རོལ་ཏུ་སྦྱང་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སར་ཕྱིན་
 རྒྱག་གི་གོ་རིམ་དང་འགལ་བ་དང་། ཐོག་མར་སྤྲོ་བའི་གདམས་པ་བསྟན་
 བས་དེའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གདམས་པ་སྟོན་པ་རིམ་པ་སྐབས་་་་
 སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་དབུ་མ་རྒྱན་
 གྱི་དོན་བསྐྱུས་སྐབས་སུ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལམ་ལ་འརྱག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 རྗེས་འབྲང་ལམ་ལ་འརྱག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཐོག་པ་
 ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་རུས་པ་གཉིས་ཆད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས།
 དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅའ་བར་་་་་་
 བྱེད་གྱི་སྣ་རོལ་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་འརྱག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོས་རུས་གཉིས་ཁོང་རྒྱ་སྦྱང་པ་སྦྱིང་རྗེ་གོམས་པ་དང་།
 སྦྱང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་།
 སྦྱིང་རྗེའི་སྦྱིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གཞུང་་་
 གཞན་རྒྱ་ལན་རྒྱ་མར་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པར་གཞན་ནི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་
 བཞིན་རྒྱ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་
 ཐོག་ཆེན་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་་་་་་
 བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ན། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་ཤེས་པའི་
 ལྷང་བ་སྐྱེས་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བཞིན་་་
 རྒྱ་འཐོབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུངས་
 བས། སེམས་བསྐྱེད་དམན་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ལ་བཤད་པ་ལེགས་
 གྲུང་། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་སྒྲིའི་ལྷང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་
 དེ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆང་བའམ་རྒྱས་

པར་རྟོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་སྟེ། །དེས་ན་དེ་དང་། རྟོགས་གཉིས་
དཔག་མེད་གསལ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སྟགས་ནི་
ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། །དེས་ན་སྟོན་དཔོན་འདི་དང་
འཕགས་སེང་གཉིས་ལ་སྟགས་པ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་
ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་། །ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་
ལ་བཞེན་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཞེད་
པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཡབས་ཤིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་དེས་
དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་
དང་། སྟོན་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ལྟར་སྟོན་སྟངས་བར་ཁས་སྤངས་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྒྲིམ་མི་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོན་འདོགས་ལ་མི་
གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ན་བདེན་འཛིན་ལ་ཉན་ཐོས་
ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉན་
སྒྲིབ་ཀྱི་ས་པོན་སྟངས་ལྟས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱི་ས་པོན་སྟངས་མི་ལྟས་ཏེ།
དེ་ལ་རྟོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བདེན་གཉིས་རྒྱུ་གཞན་མདོར་བསྟན་པ་ལས་

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ །དེ་ལ་གཞན་ཀྱི་ཚད་
པ་སྤང་བ། རྟོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ། འདིར་བཤད་པའི་བདེན་
གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། ལྟས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སྟབས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་དང་། ཟླ་བ་སྟོན་
 མེས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་སྐགས་པ་
 ལས་གསུངས་པ་ལ་མདོ་དེ་དང་། དེར་ཞེས་ཆོག་ལྟག་མ་རྩ་བའི་ཁོང་ནས་
 དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་བདེན་གཉིས་མདོ་དེ་དང་དེར་སྟབས་ཤེས་གསུངས་
 པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་འདིར་མི་གསལ་ཡང་ཡབ་སྐུས་
 མཛུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་འགོག་
 ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། རིགས་པ་བཞི་བཞི་གསུངས་པ་ལ། ཐ་
 རྟེན་པའི་ཆོད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོད་མས་
 དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ལ་ཐ་དད་ལ་གནོད་པ་བཞི་གསུངས་པ་
 ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་ལ་ཡིན་གྱི་སྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་ཉེས་པར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷ་གྲ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། ལྷ་གྲའི་
 གནས་ལྷགས་རྟོགས་པས་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདྲིགས་མི་ཆོད་པར་ཐལ་
 བ་དང་། ལྷ་གྲའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྷ་གྲའི་སྟོད་ལྷགས་མཐར་སྟག་པ་མིན་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ལྷ་གྲ་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་ལྷ་གྲའི་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་བ་
 དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྟགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་མེད་
 རྟོགས་པ་གཅིག་ཅར་ཏུ་འརྱུག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲའི་ཆོས་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཆོད་མས་ལྷ་གྲ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 སྟོ་འདྲིགས་ལ་དངོས་སུ་མི་གནོད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲ་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་
 ཐ་དད་པའི་བྱིར། ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པས་མཆོ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་སྟོ་འདྲིགས་མི་ཆོད་

པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་སྒྲ་མ་ལ་བདེན་སྟངས་ལྟ་བུའི་སྟོང་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་ལ་བདེན་པའི་སྒྲུམ་པ་བཀག་ཅམ་ལྷ་ལྷའི་ཆོས་ཉིད་མིན་
 པར་ཐལ་བ་ལ། གཏན་ཆེགས་སྒྲ་མའོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་ཤིང་བདེན་སྟངས་ལོགས་སུ་གཟིགས་.....
 པར་ཐལ་བ་ལ། གཏན་ཆེགས་སྒྲ་མའོ། །འདྲོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
 ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཅིག་ཅར་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ་བའོ། །
 ཐལ་བ་བཞི་ཀ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 བདེན་གཉིས་གཅིག་པའི་སྒྲུགས་ལ་གནོད་པ་གསུངས་པ་ཡང་ལྷག་པ་ཐ་མི་....
 དད་ཀྱི་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་མིན་ཏེ། རང་ལ་ཉེས་པར་འཇུར་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྤྲོ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཏུ་
 རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཐལ་བ་དང་།
 སྤྲོ་བོས་མངོན་སུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འབད་པས་.....
 བཅའ་མི་དགོས་པ་དང་། ཀྱན་རྒྱུ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བའི་དབྱེ་བ་
 མེད་པར་ཐལ་བའོ། །ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ། ཐལ་བ་གཉིས་
 པའི་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འདྲོད་ཆགས་སྒྲེ་བ་ལྟར་དེའི་ཆོས་
 ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་སྒྲེ་བར་ཐལ་བའོ། །རྟོགས་ནི་བཞི་ཀ་ལ་གཟུགས་ལྷ་
 ལྷ་དང་དེའི་བདེན་སྟངས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། བཞི་ཀ་སྒྲར་ལྟར་
 བསྒྲག་པ་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འབད་ཀྱང་མི་
 གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་
 པར་ཐལ་བ་དང་། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྷ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་སྤང་བར་མདོའི་དོན་འདུ་བྱེད་

དང་དེའི་དོན་དམ་པ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་གང་རུ་ཡང་བདེན་.....
 ཕར་མ་གྲུབ་ཕར་སྐྱབ་ཕར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱད་པ་ནམས་གྱིས་བཞེད་.....
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཕྱོག་པ་གཅིག་ལ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་
 སྒྱད་པའི་ཚད་མས་དགག་རྒྱས་པས། སྐར་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐར་གྱི་རིགས་པ་
 དེ་ཅམ་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱས་པ་ལེགས་པར་.....
 རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཅིག་པ་
 བཀག་པའི་ཐ་དད་གྱི་ཐ་སྒྱད་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ནམ་ངེས་གྱི་ཆིག་ལ་བརྟེན་.....
 རྒྱས་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་དེའི་དོན་མིན་ནོ། །

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེ་བ་མ་མའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྒྱད་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚད་དང་མཐུན་པར་
 ཇི་ལྟར་སྤང་ཞིང་མཐོང་བ་འདི་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། སྐར་མས་
 མཚན་ཉིད་དང་ཕྱི་མས་མཚན་བྱ་བ་སྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཙུ་བར་ཇི་ལྟར་ཞེས་
 འབྲུང་བས་དེ་ལྟར་ཞེས་དབྲུང་དགོས་ཤིང་། འབྲེལ་པར་བྱང་བས་སྤང་བའི་
 དོན་མཐོང་བ་ལ་བྱས་ནས་བ་སྤང་ཇི་ཙམ་ཡན་ཆད་གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་མ་.....
 བསྐྱར་གཉིས་ཀས་ཡུལ་སྤེང་རུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་.....
 བདེན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་རུ་གནས་ཞེས་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྒྱད་པའི་ཚད་མས་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པར་དངོས་པོའི་རོ་བོ་
 ངེས་པར་འཇིན་པ་ཡིན་ལ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
 ཡང་གཟུགས་བརྟན་རུ་གནས་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྒྱད་པའི་ཚད་མས་རྟེན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙ་བའི་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་གིས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པ་གཙོང་
 པས། དེས་ན་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་རྟེན་ཅིང་། རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་མ་རྟེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་ཐ་
 སྟངས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་མཐུན་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་རྟོ། །ཙ་
 བར་གཞན་ཞེས་པའི་གཞན་ས་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་
 དེ་ལས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་ནི་གཅིག་ཤོས་དོན་དམ་བདེན་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱོད་མས་མཆོན་ཉིད་དང་ཕྱི་མས་མཆོན་བྱ་
 བསྟན་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་རིགས་པ་ཤེས་པས་རི་ལྟར་གྲུབ་པ་
 དེ་བཞིན་རྟེན་གནས་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་བསྐྱུས་
 བསྐྱུས་པ་ངེས་བཟུང་གི་དོན་རྟོ། །བསྐྱུར་ནས་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །
 དེ་ཡང་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་པ་
 བཞིན་རྟེན། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་ཁོ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་
 ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་པར་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས་
 དབྱུང་བཟོད་རྟེན་བདེན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཤིན་རྟེན་མི་རིགས་རྟོ། །ལྷ་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་
 གཞི་ལ་བདེན་མི་བདེན་དཔྱད་པའི་ཆེ་གཞི་དེ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་
 པ་ཡིན་གྱི། གཞི་དེ་དབྱུང་བཟོད་རྟེན་བདེན་མི་བདེན་དཔྱད་པ་ཡིན་ནས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དབྱུང་བཟོད་རྟེན་གྲུབ་རྟེན་ཆུག་ཀྱང་བཀག་པ་དབྱུང་བཟོད་
 རྟེན་བདེན་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན།
 བཀག་པ་གཞིར་བྱས་ནས་དབྱུང་བཟོད་རྟེན་བདེན་མི་བདེན་དཔྱད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པས་ཀྱང་
 དབྱུང་བཟོད་རྟེན་མི་འགྱུར་སྟེ། དབྱུང་པའི་ཆེ་མི་རྟེན་ཅིང་རྟེན་པའི་ཆེ་མ་
 དབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་འཁྲུལ་བ་བྱུང་གིས་དོགས་ནས། དེ་ནི་

རིགས་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ལྟོག་གྲུབ་པ་ལ་རྩུན་
 པ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་བདེན་པ་ཞིགས་པ་རྫོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། དེ་
 ཉིད་ཀྱང་བདེན་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངེས་
 པ་ལ་ནི་དང་པོར་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་དགོས་པ་དང་།
 དེ་ནས་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་དགོས་པས་འདི་དག་ལ་གང་……
 ཞིག་བཀག་པས་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བདེན་ཚད་བཟུང་བ་དང་། དེ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་ཤེས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཞིགས་པ་དགོས་ཏེ། གཉིས་ཀ་
 འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཁ་ཅིག འདིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་
 ཉིད་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ལ་དགོངས་ལ། རྣམ་གྲངས་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་སྒྲིག་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་གྲངས་
 པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་།
 གུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པའོ། ། ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི་རྣ་བར་མི་འོང་བའི་
 ཚིག་ཏེ། འདིར་བཤད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 གཅིག་ཤོས་སུ་བཤད་ལ། གཞི་དེའི་གཅིག་ཤོས་གཞི་དེར་འཆད་པ་ཕྱིན་ཅི་
 འོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཅིང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱུར་དུ་སྒྲུས་
 པའི་ཁོ་ནའི་སྒྲུས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་
 ལས་ཀྱང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚད་
 མས་ཡོངས་སུ་གཏན་ལ་ཐབས་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ན།
 གུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་གར་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་……
 ཡང་མེད་དོ། ། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཉེས་པ་གུན་གྱི་རྩ་བ་བདེན་འདོན་གྱི་ཞེན་

ལས་འདས་པར་འདོད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་སུ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་...
པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཏུ་ཁས་སླང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
བས་རྒྱུ་རིང་ཏུ་དོར་བར་བྱའོ། །

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷུ་ཅན་ལ་དོན་དམ་ཏུ་བཞག་
པའི་མིང་དོན་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བདེན་པའི་མིང་
མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཇི་ལྟར་
སྒྲིང་བ་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་གཉིས་ཆོགས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་.....
གཟིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་བཞི་སྒྲིང་འགོག་གི་རྟགས་
ལ་བཞེན་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་
སྒྱུར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པས་སོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱད་
པའི་རིགས་ཤེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་དམ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིང་བར་
འདོད་པ་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་པས་དོན་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྒྱུར་དོན་...
དམ་པའོ། །དེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཀྱང་དོན་དམ་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་
གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དབུ་མ་སྒྲིང་
བ་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ནི་རིགས་པ་དང་ལུན་པས་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་

སྤྱི་བ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ནམས་ཀྱི་རྟགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་དོན་ཏུ་གཉེར་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཏེ།
 ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་ཡུལ་
 ཡང་དོན་དམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །པོད་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་
 རྟུན་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲོ་བ་ཏགས་ནས་བརྗོད། །
 ཅེས་མངོན་རྟུན་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་འཇལ་བྱེད་མངོན་རྟུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་
 རྟེན་བཏགས་པ་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་ནི་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བདེན་པ་
 བཏགས་པ་བ་དང་། ཡུལ་ནི་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དོན་དམ་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལ་མེ་ལྷན་ཏུ་སྐྱབ་
 པ་ན་མེ་མེད་གཙོད་པས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་མི་རིགས་
 ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ཡང་། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་
 དང་ཏུ་བྲལ་སོགས་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་བཞིན་པའི་རྗེས་དཔག་
 དོན་དམ་ཏུ་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དོན་དམ་བཏགས་
 པ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་མ་ཡིན་པས་
 རྟུབ་པར་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་རྟུན་སོགས་དཔེར་ལེན་
 ལུགས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱི་དོན་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡུལ་ལ་མ་ཆང་ཡང་གཉིས་ཀ་
 ལ་སྤྱོད་མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་དཔེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་
 པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་མ་
 གྲུབ་པར་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་སྟོན་པས་དོན་དམ་པ་ནི་ཞེས་པ་འགྱུར་ནོར་བར་
 འདོད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཆོག་ཐ་མ་བདེན་པ་ཁོང་ནས་འབྱེན་ལ། དོན་
 དམ་ལ་ཐ་མ་ཁོང་ནས་འབྱེན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཙ་
 བར་མ་བྱུང་ཡང་འགྲེལ་པར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་རི་ལྟར་

ཡིན་སྟེ་པ་ལ་ཅ་བར་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཁོང་ནས་འབྱེན་ཞེས་འཆད་པ་.....
སོགས་དོན་མིན་ཏེ། སྐར་ཀྱན་རྫོབ་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི་རིགས་
པས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཆོག་མེད་པས་དེ་ལྟར་དོགས་པ་མ་འབྲེལ་བར་.....
འགྱུར་བ་དང་། ཅ་བར་མེད་པ་འབྲེལ་པར་བྱུང་བའི་དོགས་ཅིང་དགོས་ན་ཏ་
ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་མཐར་བུང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདྲའམ་མི་འདྲ་སྟེ་པ་.....
ལ། ཆོག་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པའི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ།
ཁོང་ནས་དབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཀྱན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བུང་བའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་.....
མཚུངས་པར་ཐལ། མཚུངས་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་
རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་མཇུག་བཤད་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ལ་མི་བསྟུ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་རྟེན་པ་དེ་
ལྟར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
གྲུབ་པ་མིན་ན། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དུལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་རྟེན་ཅིང་སྤང་བ་དེ་
གཉིས་ལ་མི་བསྟུ་བས་བདེན་པ་ཞེས་བྱའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་ནི་...
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་ནི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་
ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྤྲོད་ལུགས་རེ་རེ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པ་
དང་དོན་དམ་པའི་ཆོད་མས་རྟེན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ཅམ་རུ་
བདེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་...
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཟླ་བ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་ཞིགས་ཤིང་། གཞི་
མ་གྲུབ་པའི་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་གཞི་གྲུབ་ཀྱང་

རི་ལྷར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཡང་ལོག་ནི་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིས་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པ་སྤོའི་ཡུལ་ལས་
འདས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་...
མཁྱེན་པའི་ཡང་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་...
དང་། ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྷར་སྤང་བ་བཞིན་གནས་པའི་གཉིས་ཚྲགས་
མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མི་སྤང་བར་སྟོན་པར་ཤིན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་
དང་གཞུང་འདིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་...
མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་རིགས་ཤེས་གྱིས་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་
གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེའི་གྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་དཔེ་
ཁ་ཅིག་ལས་དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་པ་ལྷར་ན་དོན་དམ་དུ་ཆད་མ་གང་གིས་...
ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དོན་དམ་པ་བདེན་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྷར་
སྤང་བའི་དངོས་པོར་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གཟིགས་ངོར་སྤང་ཞིང་...
རྣམ་པར་གནས་པར་མི་རུང་སྟེ་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་ཤེས་པ་
གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་རི་ལྷར་བྱུར་ཡང་སྟེ་
དེ་ལྷར་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་
གྱིས་རི་ལྷར་རྟེན་པའི་དོན་གཞིར་བབྱང་ནས་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྷར་
སྤང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་ན་ཡང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་ལས་
ཀྱང་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་ནི་བདེན་པར་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་...
དགོས་པ་ལས་བདེན་པའི་སྟོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྟོས་བྲལ་...
མཐོང་བའི་དོན་དང་། ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་

འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་ན། དེ་ལ་སྒྲུང་དགོས་པ་
ལས་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲིས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྒྲི་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་.....
མཐོང་བར་འཛིག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་.....
པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྱུར་
སྒྲིད་པ་མེས་ཅན་པ་དག་ན་རེ། དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་མ་གཟིགས་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ཅིང་ལྷང་
དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པས་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་.....
དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བཏགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་
མདོའི་དོན་ཡིན་གྱི་འབྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་.....
མཉམ་བཞག་གིས་མ་གཟིགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཡང་ཞེས་
བྱེ་བྲག་དགག་པའི་ཆོག་མི་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀ་མ་
མཐོང་བས་རོ་བོ་ཉིད་མི་མཐོང་བ་ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་འབྱུར་བས་བྱིད་.....
གྱི་འདོད་པ་ལྟ་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། བྱིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གཞན་དབང་སྒྲུབ་བྱིད་
གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་། སྤྱིད་བྱིད་ཀྱི་རྒྱ་བདེན་པ་བ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཆུག་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཁྱེན་.....
གྱིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
གཞན་དབང་ལ་ཁ་སྤྱིར་སྤྱོད་པའི་ཆ་གཟུང་བའི་རྣམ་པས་བསྐྱས་པ་དང་།
ནང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱི་མ་ནི་རང་གི་
གཟུང་བྱ་ལ་སྒྲིས་ནས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་རང་རིག་པའི་མདོན་སུམ་ཞེས་.....
བསྐྱད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཀྱི་འཇལ་བྱིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེས་

གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འཇལ་...
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྤྱང་བ་འགྱུར་
 བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྱུ་བ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པས་བདེན་གྱུ་བ་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་...
 པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །གཉིས་མེད་གྱི་
 ཤེས་པ་གཞན་དབང་དེ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བས་སྤྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་...
 གྱི་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྤྱང་རུབ་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་
 པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 གྱིས་དབེན་པའི་རང་རིག་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ན། གཉིས་སུ་
 སྤྱང་བ་མེད་པར་གཞན་དབང་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་
 བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། རང་རིག་གིས་གྱུ་བ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོ་ལྟར། རང་རིག་ཐ་སྤྱོད་རུ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་པ་
 ཡིན་གྱི་རང་རིག་བདེན་གྱུ་བ་ཙམ་འགོག་པ་འདིའི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །འཛིན་
 པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མེད་...
 པར་འདོད་ཅིང་རང་གིས་རང་དངོས་སུ་རིག་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་ཏེ།
 འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་རང་གིས་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤར་བས་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། དབེན་ན་སྤྱོད་པའི་གྱི་ཤེས་
 པ་བཞིན། ཉགས་མ་གྱུ་བ་ན། རྣམ་པ་གཏད་བྱ་དང་གཏོད་བྱེད་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། སྤྱོད་པོ་དང་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རིག་
 པའི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པས་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཀྱང་རང་གིས་རང་རིག་གོ་ཞེ་ན།
 རིག་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྱུ་བ་པས། དུལ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པས་སྤྱོད་པོ་ཡང་
 རིགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་
 སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རང་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག་པའི་འཛོག་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་
ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་རང་རིག་པའི་རོ་བོར་
རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་པོ་ཡང་
རིགས་པར་ཐལ་བའི་ལན་བཏུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་བཞིན་ཏུ་
དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཅམ་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་བྱེད་བྲག་སྒྲ་བས། སྒྲ་པོ་འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐོལ་
བ་ལ་ཚུགས་སྐྱང་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དོན་དངོས་སུ་.....
རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་རྣམ་མེད་པའི་ལུགས་བཀག་པ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་བདེན་པ་བ་རང་གི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བདེན་པ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་འོག་
ནས་རིགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་མི་རིགས་པས་
རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་མི་མཐོང་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མ་དམིགས་པ་
ཅམ་གྱི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲར་བཤད་པའི་མདོ་ཆོག་གི་
དོན་རོ་བོ་ཉིད་མི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏུ་རྒྱག་ན་
ཡང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ཡོད་ན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དངོས་....
པོ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མདོན་སུམ་ཏུ་མཁྱེན་པ་པོ་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
དབང་དེའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་.....
པའི་ལྟ་བས་དཔྱད་ཅིག་དང་། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་
པས་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དབང་བདེན་

སར་མ་གྲུབ་པ་ནི། མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
 རི་སྟེང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་གདགས་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་སྐད་དང་བརྟེན་
 བསྟན་པ་དག་གོ། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་
 མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟེས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་གཞན་
 དབང་བདེན་པས་སྟོང་བར་རི་ལྟར་བསྟན་སྟེན་ན། ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པའི་རིམ་
 པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མས་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐའ་དག་.....
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་ཅམ་དེས་བསྟན་པ་མིན་ཏེ།
 རྟོག་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རིམ་པ་འོག་མས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་མཐའ་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བསྟན་པར་དེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 རྟོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ནི་སེམས་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་
 རྟོན་ནི་རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་གཉིས་སྐྱར་གི་རྒྱ་
 བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་བདེན་.....
 སར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་རྟོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་སྐྱར་དང་བཅས་
 བཞིན་ཏུ་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་སྐྱི་སོགས་ཀུན་
 བཏགས་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཞེས་
 འབྱུང་རིགས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་འབྱུང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཀུན་རྫོབ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་མི་འདོད་ན། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་
 དགག་པ་རིམ་ཅན་གཉིས་མཛད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་
 ཞེས་པས་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་པ་རྒྱ་བ་
 ཡང་མེད་ན་ཞེས་གསུངས་ན་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་.....
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱི་སྐྱས་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱི་སྐྱི་སྐྱི་ལ་
 བཤད་ཏུ་མི་རུང་ན་བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་སྐབས་སྟོབས་ལ་སོགས་
 པ་གང་ཡང་མེད་པར་བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོན་དམ་པའི་

བདེན་པ་ལ་ནམ་རྟེན་རྒྱ་བ་མེད་པ་སྐྱེས་པ་ལྟན་པ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་རྒྱ་བ་མེད་
 པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་ཐིག་པའི་ཕྱིར། ལོགས་སུ་སྒྲིས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །འོག་མ་བརྗོད་པར་ཡང་གོང་མ་འདྲུས་ཐིག་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་
 གོང་མ་སྒྲིས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟེན་པ་རྒྱ་བ་ཁེགས་པས་སྒྲི་
 རྒྱ་བ་ཁེགས་ཀྱང་སྒྲི་རང་མཚན་རྒྱ་བ་མི་ཁེགས་པས་ལོགས་སུ་སྒྲིས་པ་ཡིན་ན་
 ཞེ་ན། རྟེན་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྒྱ་བ་ཁེགས་ན་ཞེན་ཡུལ་རྒྱ་བ་ཡང་དོན་གྱིས་
 ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་
 དབང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་དོ། །

ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་བཏགས་པའི་
 དབེན་ཞིང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཡང་དག་གི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། བཏགས་པའི་
 དབེན་ཞིང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་
 པ་དང་། ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། །རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ་དགག་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲི་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྟེན་པས་བཏགས་པ་ཡང་དག་
 ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདེན་པའི་སྒྲི་བ་བཀག་པ་དེ་དང་མཚུངས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་དོན་དམ་
 པའི་སྒྲི་བ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་།
 གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པས་དོན་གྱིས་དབེན་.....

པར་གྱུར་པ་མཁས་པ་ནས་གྱིས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མཐུན་པར་སྤང་ཞིང་།
 དེ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་.....
 བརྟེན་ནས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཅམ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 སྤང་བ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱང་དོན་
 གྱིས་འཕངས་མོད་གྱི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་.....
 རོ། །སྤང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་མི་རིགས་པ་ནི་འོག་
 ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱལ་མཐས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི་དབང་
 པོའི་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བ་རྣམས་ལ་མི་སྤང་སྟེ། སྐྱེས་ཕྱིར་སྐྱེས་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
 མཐུན་པར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་ནི་ཡོད་མེད་ཚུད་པ་མེད་ལ་ཚུད་པར་བྱེད་ན་.....
 མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་
 མིན་པ་འོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་བྱལ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་
 སུ་སྤང་བ་སོགས་རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་.....
 བྱའོ། །ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་འོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྟན་
 པའི་དོན་ནམ་ཀུན་བཏགས་ནི་འོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྩ་བའི་ཆོག་...
 ལས་གོ་རིམ་འོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་
 མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བཀག་པ་ཡང་དག་པ་བྱལ་བ་དགག་
 པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
 བཀག་པ་ཡང་འོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་སྤང་བ་ན་དེ་མི་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 རང་བཞིན་ཏུ་བྱལ་བ་བཀག་པ་ན་མེད་དགག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་...
 སུ་མི་སྤང་ཡང་བདེན་སྤྲོད་གི་རང་བཞིན་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ལ་.....
 སྤང་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་གཞི་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་

དང་། གང་ཟག་དང་ཚས་ཀྱི་བདག་ལ་སྐྱེས་པ་ལྷག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ལ་
 བདེན་པ་བཀག་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲིབ་རྩེ་བདེན་
 པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྐྱེས་པ་བཀག་པ་ལྷུ་གུ་བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་.....
 རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཚས་ཅན། རྟོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཡང་དག་
 པ་རྣམ་གངས་མིན་པའི་རྟོན་དམ་སྒྲིབ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དམ་...
 པ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་
 བའི་རྟོན་ཏེ། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་བདེན་པའི་སྒྲིབ་བཀག་པ་རྟོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་དབྱེ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ལ། སེམས་ཅམ་
 པ་རྣམས་ནི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྐྱེས་པ་རྩོད་པར་བྱུང་པར་ཏུ་བརྟགས་པ་བདེན་པས་
 སྒྲིབ་པ་དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཚིག་རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་
 འདི་ཡུལ་ལ་ཡང་སྒྱུར་ཏུ་བྱང་མོད་ཀྱི་རྟོན་ནི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་རྣམ་གངས་པའི་
 རྟོན་དམ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཚད་ཀྱང་གཉིས་
 ལྡང་གི་སྒྲིབ་པ་མ་རུས་པས་རྣམ་གངས་པའི་རྟོན་དམ་ཞེས་བྱ་ལ་འཕགས་.....
 པའི་མཉམ་བཞག་ནི་སྒྲིབ་རྩེ་བདེན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷག་པ་མ་ཟད་གཉིས་སྒྲིབ་...
 གི་སྒྲིབ་པ་ཡང་རྒྱབ་པས་རྣམ་གངས་མིན་པའི་རྟོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་
 ཅིག་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་ལྷུ་གུ་བདེན་མེད་རྣམ་གངས་.....
 པའི་རྟོན་དམ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟོན་དམ་བདེན་པའི་
 མཚན་གཞི་བྱང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་
 མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། རྟོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་འདོད། ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། འབྲེལ་པའི་ཚིག་
 འོག་མ་རྩ་བར་བྱིས་པ་ཡིན་པས་མ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པ་དང་། དགག་བྱ་བརྟགས་པ་བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་

གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་སྐྱུ་བ་ཡང་བདེན་སྟངས་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པའི་འདོད་དམ་ཞེན། ཟུ་གུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་དག་ཏུ་
 བ་སྟེ། བདེན་པར་མེད་པར་གསལ་བར་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱ་ཟུ་གུ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བཀག་
 གཞིའི་རང་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་
 བཞགས་པའི་ཕྱིར། བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
 གིས་གཟིགས་དགོས་ལ་གཟིགས་ངོར་ཟུ་གུ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོགས་པ་.....
 བཞགས་པས་བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞགས་ཏེ། དུལ་དགག་གཞི་བདེན་
 པར་མེད་ན་བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དགག་བྱ་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་བཏགས་པ་ཡོད་པས་དགག་བྱ་
 མེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་བཏགས་པ་མིན་པར་
 རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དགག་བྱ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་རང་
 གི་ངོ་པོ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་བྱ་བཏགས་པ་ཡིན་ན་
 བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མ་གཤམ་བུའི་སྒྲོ་བསངས་བཀག་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཟུ་གུ་བདེན་སྟངས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་ཟུ་གུ་བདེན་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ།བདེན་སྟངས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མ་ཁྱབ་པས་དེ་བཀག་
 པས་བདེན་སྟངས་མི་བཞགས་ལ་དེས་ན་ཟུ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོགས་...
 པའི་གནས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟུ་གུ་བདེན་པས་སྟངས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།
 རྩུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། ཆོད་མས་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 བཞགས་པ་དེ་བས་ནའོ། །དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡང་དག་
 ནམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་པ་སྟེ་བའི་དོན་ནམ་ཐབས་ཡིན་པས་རྩུན་པ་...
 ཡིན་ལ། དེའི་དམིགས་པ་ཟུ་གུ་བདེན་སྟངས་ཡང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་
 པའི་རྩུན་པར་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲིགས་སྒྲུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དུལ་ལ་

སྤྱི་བ་ལྟར་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལ་སྤྱི་བ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷ་ལྷ་བདེན་སྟོང་སྟགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་སྟོང་མི་སྟོང་སྟགས་གཉིས་སུ་
མེད་དེ། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་
ཞིང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟོན་ནི་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་གཉིས་
ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་བཞི་ཀ་རྟོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡང་རྟོག་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་དེ། གལ་ཏེ་
ཡོད་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ལི་ཙ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་དག་ཅག་གིས་ནི་རང་རང་གི་བརྟན་པ་བཤད་ཟིན་ན། བྱོད་
ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བརྟན་པ་ལ་སྟོབས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
ཡང་དག་པར་དྲིས་པའི་ཆེ་གཞན་དབང་ལྷ་བྱ་བ་དེན་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་
རིགས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྟུང་པོ་དེ་ཉིད་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ལ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལེགས་སོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོན་ནི་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་སོ། །གཞན་དབང་
བདེན་པར་ཡོད་ན་བདུ་ཤེས་ཤིང་རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྟེ་པོ་རང་གིས་ཁོང་དུ་
རྟུང་པའི་རྟོན་གཞན་ལ་མི་གསུང་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་མཆོད་སྤྱི་
བཙོན་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་
པར། རྟོན་བྱེད་སྟོན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་
དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བྱོད་ཀྱི་ཆོད་མར་ཁས་སྤངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་

པའི་བག་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཤིག། །འོ་ན་མདོ་ལས། རྟེན་
འབྲེལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་མ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་ཉིད་.....
བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྟོན་སྟམ་ན། བ་སྟོང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ཆོས་མེད་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་
ཞེས་ཆོས་སྟོས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ལོག་གི་བྱད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཡང་ལོག་གི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།
དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཁས་སླངས་ན་བདེན་གྲུབ་ཁས་སླངས་དགོས་པ་དགག་པའོ།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་དང་མི་ཅུས་པ་ཡང་ལོག་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བསྐྱར་
བའི་ས་ས་སྟེ་བོས་ཀྱང་ཆུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་...
མདོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བཤལ། དེ་དག་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་
མདོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་དག་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
དོན་ཚད་མས་ཁེགས་པ་སྟོན་དུ་སང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་ཡང་དག་ཀྱན་
རྫོབ་དུ་ངེས་ན་རྩལ་པར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་སྟོན་དུ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ངེས་ན་བ་
སྟོང་པའི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་གང་ཞིག་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཅུས་པ།
ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་
མི་ཅུས་པ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སྟེ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ནི། རྟོག་
མེད་ཤེས་པའི་སྤང་བ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་།

རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་སོགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཀྱུ་མཐུན་བཏགས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་
 སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་གཟུང་སྟེ།
 ཆོད་མས་ཁེགས་པའི་སྒྲིབ་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་
 བར་སྒྲུང་བ་ཅན་རུ་འདྲ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་དག་རྣམས་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ་
 དང་། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་པའི་སྒྲིབ་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པ་དང་ཡང་
 དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་སྒྲུ་མ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་
 མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བདེན་པས་སྒྲིབ་བར་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལོག་
 བས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་
 བྱི་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས་ལ། སྒྲིབ་མ་བཏགས་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་འདི་
 ཉིད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་འདོད་པས་ཁྱ་བྱ་ཅག་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་མིན་པར་ཐ་
 སྒྲུང་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་རུ་འདོད་ན་ནི་ཁྱ་བྱ་ཅག་གཉིས་
 ལ་བདེན་རྒྱུ་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
 ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཁྲུགས་ཤིང་
 ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེ་
 བདེན་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཉིད་ཆོད་མས་ཁེགས་པས་བརྡས་ནས་འཁོར་བ་
 དང་འདྲ་སྟེ། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་
 རྒྱ་འབྲས་བདེན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཅས་
 དང་རྣམ་མེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་སྒྲིབ་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་

ལྷན་གྱི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ནམ་པ་སྣ་ཚྭ་གས་སུ་
 རྒྱང་བས་གཅིག་རྒྱ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་འགལ་ཏེ། ཆ་བཅས་དང་བདེན་
 གྲུབ་གྱི་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 མེད་ཀྱང་སློབ་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡོད་དོ་སྟེ་ན། དེ་བདག་
 ཅག་ལ་སྤྱོད་བར་རིགས་གྱི་སེར་སྣ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐབས་དེ་ཡང་མེད་
 དེ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མ་
 གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་མེད་བཞིན་རྒྱ་ལག་པ་བརྒྱུད་སྟེ་ཐུར་རྒྱགས་
 བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །གཞུང་གོང་འོག་ལ་ཞིབ་རྒྱ་མ་སྤྲད་མ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་
 གནས་ལ་དབྱུད་པ་མ་ཚྭ་གས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་
 སེམས་ཅམ་གཉིས་གྱི་རང་མཚན་ཁས་སྤངས་པར་འདྲ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་མིང་ལ་ཚྭ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་གཞུང་འདིས་ལེགས་པར་.....
 བཀག་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིས་ཀས་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཁས་སྤངས་ན་ཡང་བདེན་
 པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་མིང་ཅམ་ལ་ཚྭ་པར་འགྱུར་བས་དབུ་སེམས་གཉིས་ལྟ་བ་...
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་ཚྭ་པ་རུང་བཤད་.....
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་སྤྱོད་
 ཅན་མི་ཅན་ཚྭ་པ་ཡང་མིང་ཅམ་ལ་ཚྭ་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲགས་པའི་ནམ་པ་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཅན་
 མི་ཅན་དངོས་སུ་འགལ་བས་དོན་ཤིན་རྒྱ་མི་མཐུན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་.....
 པར་ཚྭ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་མཚན་ཁས་སྤངས་པར་འདྲ་ཡང་བདེན་
 རྒྱུ་གྱི་དོན་ཤིན་རྒྱ་མི་མཐུན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་ཚྭ་པ་ཅི་ཕྱིར་མིན།
 དེའི་ཕྱིར་ཚྭ་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ལ་ཚྭ་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཁས་
 སྤངས་དགོས་སོ། །རྟོན་བཀྱར་སྟེད་པའི་ཞགས་པས་བཅིངས། །སྤྱོད་སྤྱུང་
 རྒྱང་བས་ཡོད་དགྲགས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །རེ་ཞིག་

བཏང་སྒྲིམས་བྱས་ན་མཛོམ། །དབུ་མ་ཐལ་འབྱར་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་ལ་རང་
 མཚན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་བྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྒྲིམ་པ་ཡང་ཁོ་བོ་ལ་...
 གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་བྱད་པར་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། ཐལ་འབྱར་བ་
 དང་རང་རྒྱད་པའི་བྱད་པར་ཡང་ད་དུང་མ་རྟོགས་ཞེས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོ་...
 དེས་ཆེན་པོ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱད་པས་རང་མཚན་ཁས་ལེན་ནོ་
 ཞེས་འདོད་པ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་པ་...
 དང་སྒྲིབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་བདེན་གཉིས་འདིར་དབང་ཤེས་ལ་གཞུང་...
 ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་འདྲ་བ་ལ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་
 པ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་སོགས་སྤང་བ་
 ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་
 ཏེ། བྱོད་ལྟར་ན་ཚུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཚུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར་
 སྤང་ན་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བ་སྒྲིག་
 ཏུ་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱད་པས་བཞེད་པའི་རང་མཚན་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་
 རྒྱ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་ན་དེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་བདེན་གཉིས་...
 འདིར་གསལ་བ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་མཚན་ཆད་མས་
 གྲུབ་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བའི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་ཚུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་རང་མཚན་མི་སྤང་ན་དེ་ལ་རང་གི་གཞུགས་ཡུལ་...
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་སྒྲིབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ཁ་ནང་ཏུ་སྒྲིགས་ལ་ལེགས་...
 པར་སོམས་ཤིག །ཡང་ན་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་སུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་དང་། དབང་
 ཤེས་དང་རྟོག་པ་ལ་སྤང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཏོལ་མེད་ཏུ་བྟེན་དོ། །

ཐུ་འབྲས་དོན་དམ་ཏུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལས་
སྤྱི་དོན་བཤད་ལ།

གསུམ་པ་ཐུ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་
དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་
གཏན་ལ་འབབས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་
ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་འགྱུར་ཏེ།
སྒྲིང་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་
འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་
བཀག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་མི་རུས་པས་ཐོག་མར་བདེན་པར་གྲུབ་.....
ཚུལ་ངེས་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་.....
བའི་དོན་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་
གཟུང་བ་ནི་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་དོན་
ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་
པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏུ་གསལ་ཏེ། རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ཅེས་པའི་
རིགས་པ་དེ་གང་ལ་བཟོད། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲ་མ་ན་རྟོག་པ་པན་
ཚུན་བརྟེན་པ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲ་ངེས་པ་ལ་ཡུལ་དོན་དམ་ངེས་དགོས། དེ་ལ་དེའི་འགལ་ཟླ་བདེན་གྲུབ་
ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ངེས་དགོས། དེ་ལ་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ངེས་དགོས། དེ་
ལ་སྒྲ་ཏུ་དབྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ངེས་དགོས། དེ་ལ་སྒྲ་ཏུ་ཡུལ་དོན་དམ་
ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དོན་ཏུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲ་ལ་མི་བྱེད་
ཀྱི་ཐོག་མར་དོན་དམ་པར་ཡོད་དམ་མེད་སྒྲ་ཏུ་དབྱད་པའི་སྒྲ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།

ཉེས་པ་སྐྱུ་མ་དེ་ཉིད་རུ་འགྱུར་རྟེ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲིལ་ན་
པར་ངེས་པ་ལ་སྐྱེ་རྟེན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཚད་ངེས་དགོས། དེ་ཡང་
སྒྲིལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲིལ་ན་པར་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱོད་འདོད་པའི་སྒྲིལ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རིགས་པར་བྱེད་པ་མི་ཤེས་
པའི་ནམ་འགྱུར་རུ་ཆེས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་སྟུང་པའི་སྒྲིལ་
ལ་བྱེད་ན། དེ་ནི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒྲིལ་ན་པས་ངེས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་
མེད་དཔྱད་བྱ་ཡིན་གྱི། དཔྱད་བྱེད་ག་ལ་ཡིན། དོན་དམ་པར་མེད་སྟུང་པ་ལ་
བྱེད་ན་གོང་རུ་བཟོད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པས་དཔྱད་
བཟོད་ཅེས་པ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒྲིལ་རྟེན་པ་ལ་བྱེད་ན། དེ་ཉིད་
རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དོན་དམ་བདེན་པར་ཤེས་བྱ་མིན་པར་
འདོད་པའི་སྒྱུར་འདེབས་དང་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཉིད་རུ་འགྱུར་རོ།
གལ་ཏེ་དངོས་སྐྱབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཐུ་བྱ་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐུ་བྱ་
རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པའི་ཚུལ་རུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་ལ་བཟོད་དོ་ཞེ་
ན། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་དྲིས་ན། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདེན་
འཛིན་གྱི་ལུལ་འདིའོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དོན་དེ་
ལྟར་ཡིན་རུ་ཆུག་ན་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་སྐྱུ་མ་.....
དེར་ཡོད་ན་དེར་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་
ངོས་བཟུང་བར་འགྱུར་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་རུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་རུས་སུ་བྱུབ་པ་ཡིན་
ན་ཞེ་ན། འོ་ན་ས་པོན་གྱི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐུ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་
མི་བྱེད་པས་ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་རུ་.....
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མ་
ལ་བྱེད་ན། དེས་དཔྱད་པའི་དོན་དུང་སྐྱེད་གོས་ཤིང་། དེས་རྟེན་པའི་དོན་

ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱ་
མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་ལ་སྒྲས་པའི་ཕྱིར་...
རོ། །འཆད་ཚད་ཚུལ་པའི་རི་སྒྲུལ་གནས་བཅས་ཏེ། རྟོང་ཉིད་མེད་གེའི་ང་རྩ་
སྒྲིག་ཐོས་ནས། བྱི་ཆན་གྱི་ལོ་སྒྲིལ་གནས་པ་ཡིས། ལྟ་འདྲ་གཙང་རྩ་
འདོན་པ་ཤིན་ཏུ་མཛུར། །དེས་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་
བཟོད་ཅིས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གམ་སྐྱབ་པ་གང་ཅུང་ཡིན་པ་
བསྐྱར་ནས་བདེན་གྲུབ་གྱི་དོན་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་ལྷགས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆས་ངོས་བབྱང་བ་དང་།
དེ་འཁོག་པའི་རིགས་པ་བསྐྱར་བ།

དེ་ལ་རང་ལྷགས་ནི། དགག་བྱའི་ཆས་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་འཁོག་
པའི་རིགས་པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱེད་མ་སྐྱར་བ་ལས།
དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་.....
ནམ་པར་འདོགས་པའི་འབྲུལ་བའི་སྒྲིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅིས་བྱ་སྟེ།
འདིའམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་འགོབས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཏུ་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་ནམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་
པའི་དོན་ཏུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་
ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་
ཉིས་པར་བསྐྱར་བ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྩུན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་...
ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲིག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཡོངས་
སྒྲིལ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྒྲིག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་པོ་

ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བརྒྱུ་ལྷན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་.....
 པའི་དོན་ཏུ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ནི་.....
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་ལ་སྤང་བ་ལ་མཁས་མོངས་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་མེད་ལ།
 དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་.....
 མིན་པར་དོན་གྱི་རྫོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་ཀུན་གྱི་རྟེན་
 ཏུ་དགག་བྱའོ། །བདེན་འཇིན་ལྟན་སྟེས་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཟུང་གི་རིགས་
 པས་དབྱུང་བཟོད་སོགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཟུང་རོ། །དགག་བྱ་ལ་དོན་
 དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤང་བཤད་
 ཟིན་པ་དང་། དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྟེ་བར་མ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་ཏུ་བྱས་པའོ། །སྤང་མའི་དོན་
 དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་ལ། བྱི་མའི་དོན་དམ་དེའི་རོར་བདེན་
 རྟོང་ཡོད་ཀྱང་སྒྱུ་གུའི་སྟེ་བ་སོགས་དེས་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་
 ཀྱང་བྱའོ། །བྱུ་བར་དེ་མ་བྱེད་ན་སེམས་ཅམ་པས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་
 དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་གང་ཡིན་ས་དེར་ཡོད་དགོས་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་...
 པར་འདོད་པ་ལྟར་བདེན་རྟོང་དོན་དམ་པ་ཡིན་ན་དེར་ཡོད་དགོས་པས་.....
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་མེད་ན་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་དགོས་པས་
 དོན་དམ་བདེན་པར་ཤེས་བྱ་མིན་པའི་ལྷག་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།
 དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་
 པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་དོན་དམ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་གཅིག་...
 པས་སྒྱུ་གུ་བདེན་རྟོང་སྒྲོ་དོན་དམ་པ་དེའི་རོར་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་

ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེའུ་ཤིང་བྱ་སྟགས་ན་སྤང་རུ་སྤང་བ་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པ་ཡུལ་གྱི་སྤྲོད་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། རང་གི་
 རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མས་བཞག་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་པས་མིག་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་...
 སྤང་བ་དེ་འཆར་དགོས་པ་ལྟར། ཟུ་བྱ་དེ་ཉིད་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་.....
 མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་ཞེས་པ་ཡང་བྱལ་བྱ་ཁས་སྤངས་པ་ན་བྱལ་
 བྱེད་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྟོ་དོན་དམ་པས་རྟེན་པ་དགག་བྱའི་...
 དོན་རུ་མི་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་བདེན་བྱལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ། གཏན་
 ཆེགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་
 མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་སྟེ་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་
 རྒྱ་རུ་མས་གཅིག་དང་རུ་མ་གང་ཡང་མི་སྟེན། རྒྱ་གཅིག་གིས་གཅིག་དང་རུ་
 མ་གང་ཡང་མི་སྟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་བྱ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 རྒྱ་ཡང་གཅིག་དང་རུ་མ་གང་རུང་རེས་ཤིང་འབྲས་བྱ་ཡང་གཅིག་དང་རུ་
 མ་གང་རུང་རེས་ཏེ། གཅིག་དང་རུ་མ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །བྱལ་པ་སྐྱབ་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྟེ། སྟུགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
 ནི། འབྲས་བྱ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་རུ་བྲལ་རུ་བསྐྱབས་པས། རྒྱ་གཅིག་དང་
 རུ་མ་གང་གིས་བྱང་འབྲས་བྱ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་རུ་མ་བསྟེན་པ་ཞིགས་...
 པས་གཅིག་རུ་བྲལ་རུ་སྐྱབ་པ་ཉིད་གྱི་འབྲལ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་
 གཅིག་རུ་མ་བྱལ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟུགས་ཆོས་མངོན་སུམ་
 གྱིས་བྱལ་ལ། བྱལ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་བཟུན་པ་ནི། ཆ་རུ་མ་དང་
 ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བས་ངོ་པོ་གཅིག་རུ་བྱལ་ལ། སྟོ་ལ་
 སྤང་བའི་ཆོ་ངོ་པོ་ཐ་དད་རུ་སྤང་བས་སྤང་ལུགས་ངོ་པོ་ཐ་དད་རུ་སྤང་ཡང་...
 སྤྲོད་ལུགས་ངོ་པོ་གཅིག་རུ་ཡོད་པ་འདི་རྒྱན་པ་ལ་མི་འགལ་ཡང་བདེན་པར་

ཀྱུ་པ་ཡིན་ན། ཆ་རུ་མ་དང་ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་རུ་
 ཐལ། གཞི་ཀྱུ་ཐ་དད་རུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་
 དགོས་པ་ལ་ཐ་དད་རུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་རུ་མ་གཅིག་རུ་
 ཐལ་བ་དང་། ཆ་ཅན་རུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་པ་ཆོད་མས་
 བསལ་བས་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་ན་རྟགས་ཕྱི་
 མའི་ཆོགས་པ་ཁེགས་ཤིང་དེ་ཡང་ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁེགས་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ཁེགས་པ་མི་འཐད་པས། ཐ་དད་རུ་ཡོད་ན་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་རུང་ཁེགས་པས་བདེན་ཀྱུ་ཁེགས་
 པ་ཡིན་ན། །བདེན་པའི་གཅིག་རུ་ཀྱུ་པ་ཁེགས་པ་ན། བདེན་པའི་རུ་མར་
 ཀྱུ་པ་ཁེགས་པ་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་རྒྱུལ་གསུམ་ཆོད་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་པ་དེ་འདྲ་མི་འདོད་པར་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སྒྲུབ་པ་དགག་པ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་ཤིང་། ཀྱུ་མཐའ་བཟང་ངན་སོགས་གསུང་རབ་
 སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྒྲོ་ཁ་རུང་ཟད་མ་སྒྲུགས་པ་བརྟགས་ན་ངོ་ཆ་བའི་གནས་
 ལྷ་སྒྱུང་བས་སྒྲུབ་བྱུང་ན་མཛེས་སོ། །

རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་རུ་ཀྱུ་པ་པ་དགག་པ་ལས་

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། འབྲས་རུ་རྒྱས་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་པ་མི་
 འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་རུ་མས་འབྲས་སྤྱིའི་དངོས་པོ་གཅིག་མི་བྱེད། རྒྱ་
 རུ་མས་འབྲས་སྤྱིའི་མ་བྱེད་པ་མིན་ལ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་
 རུ་རུ་མའི་དངོས་པོ་མི་བྱེད། རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་སྤྱིའི་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་རྒྱུ་པ་ལ་དང་པོ་རུ་མས་གཅིག་བྱེད་པ་དགག་པ་ནི། མིག་

སྐྱེས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ན་རྒྱ་རུ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་
 ལ་ལག་རྩེས་འབྲས་བུ་རུ་མ་མེད་པས་རྩེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་
 པར་རྒྱ་རུ་མ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་རུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡང་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པར་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་
 ཡིན་པ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲོད་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་དང་རུ་མ་རྒྱ་མེད་
 རུ་ཐལ། རྩེས་སུ་འགྲོ་རྟོག་ངེས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 འབྲས་བུ་རྟག་རུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞུགས་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱོད་བའི་ཆ་དང་། ཡུལ་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་
 བདག་རྒྱུ་དང་དམིགས་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་པ་ལ་རུང་ཡང་རྟོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་དེ་མི་རུང་སྟེ་རྣམ་ཤེས་དང་ལག་རྩེས་གསུམ་རྟོན་དམ་.....
 པར་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆ་དག་གཅིག་རུ་ཁས་སྤངས་ན། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། རུ་མར་ཐལ། ལག་རྩེས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། ལག་རྩེས་གསུམ་ཡང་གཅིག་རུ་ཐལ། རེ་རེ་ནས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་དང་ལག་རྩེས་གསུམ་
 རོ་བོ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་མེད་རུ་ཐལ། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་
 རྣམ་ཤེས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལག་རྩེས་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཕན་གདགས་ཤིང་
 མིག་ཤེས་ལ་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་བ་བདགས་
 པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རུ་འགྱུར་རོ། །
 གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལོགས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་རྟོག་པ་རུ་མ་དེ་ཉིད་.....
 རྒྱ་རུ་མས་བྱེད་པས་རྒྱ་རུ་མས་འབྲས་བུ་རུ་མ་མི་བྱེད་པའི་སྒྱུ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 རྟོག་པ་རུ་མའི་ཆ་རྟོག་པས་བདགས་པ་ཡིན་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་མེད་

དུ་ཐལ། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་རྟོག་བྱུང་གས་ཁོ་ན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་དུ་མའི་ཆ་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་སྒྲིང་གི་ཆོས་གསུམ་རྒྱས་ཐ་
དད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་ལ་ཆོས་གསུམ་དུ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་གསུམ་རྟོག་
པས་བྱུང་གས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མར་བཞག་པ་
དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བྱུང་གས་པ་རྒྱ་ལ་མི་རྟོས་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་སུ་དུ་མ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དེས་
གཟུགས་འཛིན་ལུས་ཀྱི་ཆ་སྒྲིང་པ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལག་རྒྱུས་གཞན་གཉིས་.....
ཀྱང་སྒྲིང་དམ། འོན་ཏེ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྒྲིང་།

དང་པོ་སྟར་ན། འབྲས་སུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཆ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
དུ་མ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་འབྲས་སུ་དུ་མ་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟར་ན། རྣམ་ཤེས་དེ་དུ་མར་ཐལ། ལག་རྒྱུས་གསུམ་རྒྱས་ཐ་
དད་ཅིང་དེ་རེ་རེ་ནས་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་སུ་
གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲིང་དོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སྟགས་པས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཁོ་ན་
སྒྲིང་ན། རྣམ་ཤེས་མི་སྒྲིང་པས་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ལོང་བ་དང་འོན་པ་སྟགས་
སུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྒྲིང་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་མི་སྒྲིང་
པས་སྒྲིང་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །སྟར་བཤད་པ་འདི་དག་གི་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཆ་བཅས་དང་
བདེན་པའི་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཁྱེད་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་.....
མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཀྱན་རྫོབ་

ཡིན་གྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲིའི་ཅེ་མའི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
 པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བ་དག་ན་རེ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་
 ཞེས་པ་འགལ་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་པའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྱེ་བའི་
 དོན་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པས། དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པ་གཞི་མཐུན་ཏུ་
 འདུ་བ་འགལ་ལ། དོན་དམ་པར་སྒྱེ་བ་མེད་པར་ཡང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་
 པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་སྒྱེ་བ་མེད་པ་
 ཡིན་ན། སྒྱེ་བ་མེད་པས་མ་སྒྱེས་ཞེས་པར་འབྱུར་བས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེ་ན། གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱོང་གྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་
 ཏུ་སྒྱེ་བར་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་
 རིགས་ཤེས་གྱི་གྲུབ་དགོས་ན། དེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྒྱེ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་དམ་པའི་དོན་ཏུ་མ་སྒྱེས་པ་ཡིན་ལ། མདོའི་
 ཆོག་དོན་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་འཇལ་བའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་.....
 འབྱངས་ནས་ཏེ། དེའི་ངོར་སྒྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ་འགག་པ་མེད་པ་དང་སྦྱང་
 པར་བསྐྱན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྒྱུར་.....
 བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྒྱེ་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་
 ཡིན་གྱི་སྒྱེ་འགག་སོགས་ཁས་བླངས་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རིགས་པ་ཡང་རྩུན་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ། དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་.....
 པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྒྱེ་འགག་
 སོགས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཀྱན་རྫོབ་པ་སྒྱེ་འགག་སོགས་བདེན་པས་སྦྱང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་.....

པ་དེ་ཉིད་དམ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས་བཞེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྤང་བ་ཅམ་རུ་བྱད་ལ་དེ་དང་དེའི་དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་རྒྱན་པ་འབའ་ཞིག་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ།   ཚུད་གཞི་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ཚོ་ལ་ཕྱིར་ཚོ་ལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྤང་རུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་དང་།   གྲུབ་མཐས་ཐུན་མོང་མིན་པར་སྒྲིབ་པ་ཏགས་པའི་དོན་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་པར་མི་རུང་བ་དང་།   སྤང་བ་ཅམ་རུ་པ་རོ་ལ་པོས་ཁས་ལེན་ན་དགག་པར་མི་རིགས་པའོ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྟེན་རྟགས་སྒྲིབ་དོན་གསུམ་ཡང་སྤང་བ་ཅམ་རུ་བྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།   ཚོ་ལ་བ་དང་ཕྱིར་ཚོ་ལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུད་པ་མེད་ཅིང་མཐུན་པར་ངི་ཅམ་སྤང་བའི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།   ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པར་རྟགས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚུད་གཞི་དང་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་དེའི་ཆོ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཏན་ཆོགས་འབྱུང་བས་རྟགས་སྒྲིབ་དོན་གསུམ་རྒྱན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། དེའི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།   གང་གི་ཆོ་ན་གཞན་གྲུབ་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པ་ཏགས་པ་ཅམ་རུ་བྱད་པ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་འཇུག་པར་རིགས་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ངེས་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ཤིང་།   ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།   རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་བྱུབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །རི་པོ་ལ་གོམ་པ་འདྲར་བར་འདྲད་པའི་སྒྲོ་གོས་ཅིང་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་
གཉིས་མ་བྱེད་པར་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་རོ། །འདི་དག་ནི་དབུ་མ་སྒྲུབ་བར་
བཤད་པའི་དོན་གཞན་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟུགས་བྲལ་
མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་བྲལ་པ་ལ་སྒྲུབ་ཀྱང་བསྐྱེད་མི་ལུས་པ་དེ་བས་ན་རིགས་པ་སྒྲུབ་
བ་རྣམས་དཔེ་ལ་སྐྱེས་པ་སྒྲུབ་བ་ཅམ་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུ་ཞིག་འགོག་སྟེ་.....
དགག་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་འདྲོད་བརྟགས་པའི་
བྱེད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་ཚུད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
བྲལ་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བབྱུང་ཏུ་མི་.....
ུང་བར་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡང་ཚུད་པའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་
ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་བྲལ་པ་མེད་ན་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཚུད་པ་
མི་ུང་བར་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
གཞན་གྱི་ཚུད་པ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞན་གྱི་
ཚུད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞི། རིགས་པ་དང་མདོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་བ་
དང་། འབྲུལ་བ་གཞི་མེད་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། བདེན་པའི་སྒྲེབ་
བཀག་པས་ཐ་སྐྱེད་པའི་སྒྲེབ་པ་གནོད་པ་སྒྲུབ་བ་དང་། ལས་འབྲས་སྐྱེས་
མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་འབྲས་བདེན་བྲལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཀྱན་རྒྱུ་
ལ་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་ན་མདོན་སུམ་དང་འགལ་བ་
སྒྲུབ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོལ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱི་

དོན་དམ་པ་བདེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དོན་དམ་དུ་མ་...
 ཟད་ཀྱན་རྫོབ་ཡང་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་...
 བཤུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་རང་གིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམས་པ་ཡོད་
 མེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ཅིང་ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་...
 ཀྱང་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་བདེན་གྱུ་མེད་པས་ཀྱན་རྫོབ་མ་
 དཔུང་པའི་སྤང་བ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དཔུང་
 པ་མི་འཇུག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དཔུང་བཟོད་དུ་ཁས་སྤངས་ན་ལེན་
 པ་པོ་ལ་གཞོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་དུ་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་
 རྒྱ་འབྲས་བདེན་གྱུ་མེད་པ་དེ་བདེན་མོད། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཀྱན་
 རྫོབ་འདི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་ཡིན་པར་མདོ་ལས་...
 གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། རྟག་དུ་སྐྱེ་མེད་ཆོས་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་དང་འདྲ། །བྱིས་
 པའི་སྟོ་ཅན་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་
 སྦྱོང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་
 འདི་ལ་དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་དཔུང་མི་བཟོད་ཅིང་དོན་དམ་པའི་དཔུང་
 པ་མི་འཇུག་གོ། །དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་དཔུང་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་གྱུ་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་རྣམས་པར་དཔུང་པར་བྱེད་ཅིང་
 དཔུང་ནས་ཁས་ལེན་ན་ལེན་པ་པོ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀྱན་...
 རྫོབ་པའི་དོན་དཔུང་མི་བཟོད་པའི་རྣལ་མ་ལས་གཞན་དུ་སོང་བས་དཔུང་...
 བཟོད་དུ་ཁས་སྤངས་ཤིང་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུང་མི་བཟོད་གྱི་
 མཚན་ཉིད་མིན་པ་ལ་ཉེས་པ་བཟོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་མེད་

ད། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚོལ་བ་ནི། རྟོན་དམ་པ་མ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ན་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ས་སོན་གྱི་རྒྱ་འདི་ལས་ལྷ་གུ་དེར་སྤང་བ་འདི་སྤྱོད་.....
བར་བྱས་ཤིག །སྤྱོད་པ་འགས་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་རྟོན་དམ་པར་ཡོད་
པ་ཡིན་ལས་ལྷ་གུ་གི་ངོས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་མེད་ན་སྐྱར་བ་བཏབ་.....
པར་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་ན་ནི། རྒྱ་
འབྲས་རྟོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་ཞེས་འདྲི་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་འདི་ནི་ས་སོན་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་འདི་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་རི་ལྟར་.....
སྤང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཁོ་བོ་ལ་ཡང་སྤང་ལ་སྤོན་མ་མཐོང་བའི་སྤང་ཚུལ་.....
གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ལན་ཅི་ཞིག་སྤྱོད་བར་བྱ། བྱེད་རང་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་
དེ་དང་འདྲ་བར་སྤང་ངོ་ཞེས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་བ་
འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་སྤྱོད་བར་རང་ལ་གྲུབ་པ་དཔེར་བཞོན་པ་དང་། ཀུན་
བཏགས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ན་གཞན་དབང་ཏུ་ཐལ་བ་བརྒྱག་
ཏུ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་བཟན་ན་རེ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱུལ་ཏུ་
འབྲུལ་བ་ལྟར་སྤྱོད་རྩལ་གྱི་རྟོན་ཏུ་སྤང་བའི་འབྲུལ་བ་སྤྱོད་པ་ཡང་། འབྲུལ་གཞི་
གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྤོས་པས་བྱེད་ལྟར་ན་འབྲུལ་བ་མི་སྤྱོད་.....
བའམ། རྒྱ་མེད་ཏུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ་འདོགས་པའི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་
འགལ་ཡང་གང་ལ་ཡང་མི་སྤང་ངོ། །ཤིང་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡང་ནི་འདོགས་
པའི་རྒྱ་ནི་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་སྤོས་ཤིང་

དེ་ཡང་ཆ་དང་ཆར་བྱེན་རུལ་སྤར་བ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱགས་ཆ་
 བ་དད་པས་དབྱེད་ན་ཆ་མེད་གྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
 གཞི་ལ་སྟོས་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཤེས་པ་
 ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཁས་
 གྲངས་པར་བྱ་སྟེ། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་ཤེས་བདེན་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། རི་
 ལྟར་བྱིད་རང་ལྟར་ན་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་སོ་ཉིད་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཅི་ལ་ཡང་
 མི་སྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་དངོས་པོར་
 མེད་པས་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་ཁས་
 གྲངས་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེ་ལས་ངོ་སོ་བ་དད་དབང་ཤེས་ཁྱོད་
 ཀྱི་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་གྲངས་ལ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་ན་དངོས་པོ་དང་།
 མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་གྲགས་ལ་དེ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་བྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་ངོ་ཞེ་ན། མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་.....
 གཏམ་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྤོང་བར་བྱེད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གཞུག་པར་ག་ལ་རུས། མི་ལམ་ན་དཔེ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་
 དཔེར་མི་བྱང་སྟེ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཤེས་པ་ལས་ངོ་སོ་བ་དད་པའི་གཟུགས་
 སྟགས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་དབང་གིས་བྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་སྤང་བ་...
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅ་གཞན་དབང་སྤང་བའི་ཆེ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྤང་བ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀུན་
 བཏགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བདེན་གྲུབ་རྒྱན་པས་འབྲུད་ནས་

གནས་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པས་དགྲ་གས་པའི་
དབང་གིས་སྤང་བས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཀུན་བཏགས་
མ་རིག་པའི་དབང་གིས་སྦྱོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་གཞན་དབང་ཉིད་ཡིན་པར་
སྦྱོས་ཤིང་དེ་སྤྱོད་གཤིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་
མཚན་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཤིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་དམ་པའི་
ཚུལ་ལ་སྤང་བ་རྩོད་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱར་ལེན་ཅིང་སྤྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟོན་པ་
ཙམ་གྱི་ཡིད་ཕྱིར་སྦྱོགས་པའི་ངན་པ་ད་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་དྲེགས་པ་ཁ་ཅིག་
ནི་ཡང་དག་པར་དངོས་པོ་མ་སྦྱོས་པ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་རི་བོང་གི་
ར་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་རྩོད་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ཀུན་རྫོབ་
དུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་རྩོད་ངན་
གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ། །

གཤིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། རྩོད་དམ་པའི་སྦྱེ་བ་བཀག་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་
སྦྱེ་བ་ཞིགས་པ་མི་འཐད་པ། དེ་འཐད་ན་ཆོད་མ་དང་ཆོད་མིན་གྱི་ཚུལ་དབྱེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། དགག་བྱ་དོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་གལ་ཏེ་ཆོད་མས་ཞིགས་ན་རིགས་པ་སྦྱ་བ་
ལ་མི་གཞོད་པ། རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་མེད་པ། མདོན་སུམ་
དང་འགལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་དེ་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་ན་མ་རང་རྒྱུད་ཡིན། དང་པོ་མི་རུང་སྟེ། བྱུང་པ་རང་གཞན་
གཤིས་ཀ་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤིས་པ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཆོད་མས་
ཞིགས་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྦྱེ་བ་མི་རུང་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྦྱེ་བ་ཆོད་མས་དགག་དགོས་ཏེ། ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པ་ནི་དམ་བཅའ་

བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཆོད་
 མས་གྲུབ་དགོས་ན་དེ་མི་རིགས་ཤིང་གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་དགག་མི་རུས་སྟུང་
 པའོ། །གལ་ཏེ་གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཆོད་མས་ཁེགས་ན་རིགས་པ་སྐྱ་བ་དེ་ལ་
 ཅི་ཞིག་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་པར་ཐལ། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་
 རྫོན་རུ་གཏོང་བ་སུས་ཀྱང་སྤང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་
 ཆོད་མས་ཁེགས་ན། གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བེད་རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྐྱ་བ་ལ་མི་
 གཞོན་པར་མ་ཟད་ཁས་ལེན་པར་རིགས་ཁེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཏུ་ཅག་གཉིས་ཆར་གྱིས་སྤར་ཁས་སྤངས་.....
 ཤིང་ཕྱིས་ཆོད་མས་དེ་མེད་པར་གྲུབ་ན་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་
 བྱིད་ལ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན། འདི་དག་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲིན་ནས་པ་
 རྒྱུ་ལ་འཁྱུར་བ་ཡིན། འདི་དག་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲིན་ནས་པ་
 ལ་སྤར་གུན་རྫོབ་ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་དེ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་ནས་ཁས་.....
 སྤངས་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རིགས་པ་ཤེས་པས་སྤར་དབྱེད་པའི་འོག་ཏུ་དབྱེད་པ་དག་ནས་ཁས་སྤངས་....
 པར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤར་ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་...
 པར་མི་འཐད་པར་བཤད་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་སྐྱ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་...
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། གུན་རྫོབ་ནི་རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཁས་མི་ལེན་
 ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གུན་རྫོབ་
 བཀག་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ཅི་བདེན་...
 པས་སྟོང་པ་འདི་སྐྱ་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཆོད་མས་གཞོན་པའམ་སྟེ་གཞོན་པ་མིན་
 པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་བཀག་ན་བྱིད་ལ་ཡང་གཞོན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་དེས་མི་
 འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་སྟོང་ཁས་ལེན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་དེ་
 བས་ཀྱང་འཇིགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་

གང་ཟག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཀྱང་མི་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཆོད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོད་མའི་བདག་ཉིད་གང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་རུ་མི་.....
རུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཆོད་མས་
གནོད་ན་སྟེ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཆོན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གནོད་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་སུན་སྤྱང་.....
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྤྱང་ཁས་སྤངས་ན་མངོན་
སུམ་དང་འགལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྤྱང་པ་རོལ་པོས་བཞོད་པའི་གཏན་
ཆོགས་དེ་རང་རྒྱུད་རུ་བྱེད་ན་གནོད་པ་འདིར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་
ཆོད་མས་ཁེགས་ན་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དགག་པར་མི་
ལུས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྗེ་ལྟར་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་
ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་ཁས་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་
ལ་གསུམ། སྤང་བ་དགག་མི་རིགས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདེན་
གྲུབ་དགག་རིགས་པ། སྤང་བ་བཀག་ན་འགོག་པ་པོ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའོ། །
དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བའི་ངོ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགོག་པ་རིགས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་རུ་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་གང་ཡང་ནི་
དགག་པར་རིཌ་པ་མིན་ཞིང་འགོག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དགག་རིགས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པར་གཞན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་བཏགས་པ་འགོག་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟེ་བ་དང་གངས་ཅན་
གྱིས་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་བཏགས་པའི་འབྱུང་བ་
འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་པ་སྤང་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྩལ་སྤྲན་ཆ་མེད་ལ་སྟགས་
པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་མིན་ལ་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་རུ་
ཁས་སྤངས་ཤིང་བདེན་གྲུབ་དེ་ཡང་ནི་དགག་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་

ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སྟགས་ཀྱང་སྤྱད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་
 སྟགས་པ་སྤང་བ་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད།
 དགག་མི་རིགས། བཀག་ན་ཉིས་པ་རུ་མར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་དེ་དངོས་པོའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་
 བུའི་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་དགག་པར་རིགས་སོ། །
 ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་གིས་སྤང་བ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐས་
 བཏགས་པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅིང་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་བྱ་
 མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །སྤུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་དང་བཏགས་པ་
 དགག་བྱར་བྱེད་པའི་སྤྱགས་གཉིས་སུ་བྱེན་ནས་དགག་སྐྱབ་རུ་མ་བྱེད་པ་ནི་
 ངེས་པར་དགོས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །རིག་པས་
 དབྱུང་བ་བློད་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་མ་
 གཏོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དབྱུང་བ་བློད་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱོལ་བ་ཡོད་དམ་
 མེད་ཀྱང་སྤྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཞེན་པའི་
 ཡུལ་ལགས་པར་ཤེས་པ་བྱས་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དང་ཁ་ཤགས་འབའ་ཞིག་འགྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །
 གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་། དབྱུ་མ་པས་དགག་བྱར་འདོད་
 པའི་བདེན་གྲུབ་ལགས་པར་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་བཀག་པ་ན་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་མོད་ཀྱི་གཞན་འདོད་
 འགོག་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་རུ་མིན་ཏེ། ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་
 ཀྱིས། །ཚོད་པ་མཛད་པའི་བྱིར་མ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 གསུམ་པ་ནི། སྤང་བ་དགག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་བཏགས་པ་མ་
 ཡིན་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྟགས་པའི་སྤང་བ་འགོག་པ་ནི་བདག་ལ་གཞོད་པར་

འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །གཞི་ཚུལ་ཅན་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ན་ནི་དགག་
 གྲུབ་གང་ཡང་མི་ལུས་ལ། ཡོད་ན་ཆོད་མ་གཞལ་བྱ་དང་བཅས་པ་འགོག་བྱེད་
 ཉིད་ལ་གཞོན་པ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྒོ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་
 དེ་མིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་
 གྱི་པ་རོལ་ལ་བུམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་དཔྱད་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་པར་ལེགས་པར་བྱེད་པར་བྱ། །སྤང་བཤད་པའི་བདེན་ཆོད་དེ་
 རིགས་པས་ཁེགས་པས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་མི་འཆའ་བ་དེའི་ཆོ་
 རང་སྟོང་གི་དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལས་འབྲས་
 སོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི། ཤིན་དུ་སྒོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྤང་བ་ཅམ་དུ་
 མི་འཐད་པར་སྤང་བ། ལུགས་འདི་ལ་བཅིངས་གྲོལ་འཐད་པ། བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་ལ་གང་ཡང་མི་འཐད་པ། བདེན་སྟོང་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྟག་ཆད་གྱི་
 མཐའ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་བ་ཅམ་དུ་
 ཟད་ན་ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤིན་དུ་སྒོག་གྱུར་གྱི་དོན་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། གཞལ་བྱ་ཤིན་དུ་སྒོག་གྱུར་སྤང་བ་ཅམ་དུ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་
 ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་གནས་པའི་ཐུར།
 དེར་ཐལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤིན་དུ་སྤང་བ་ནམས་ཀྱང་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བ་པོའི་ལྟ་བུ་ལ་ལས་འབྲས་རི་ལྟར་སྤང་བ་དག་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་.....
 སྤང་བ་ཅམ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དེས་བཤད་པ་དེའི་ཐུར།
 དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བ་.....
 ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་དང་། འཆི་བྱེད་གྱི་རྒྱ་རོས་བཟུང་བ། དེ་ཡང་རྩལ་པ་ལ་འཐད་གྱི་བདེན་

གྲུབ་ལ་མི་འཐད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 བཅོམས་ལྷན་འདས་དེ་ཉིད་གྱིས་འགྲོ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གང་ཟག་
 གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་གཟིགས་ནས་ནི་གཏུལ་བྱ་.....
 རྣམས་ལ་འཆིང་བྱེད་དང་བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་.....
 བསྟན་པ་མཛད་དོ། །ཐར་པའི་ཐབས་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་
 དམན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཞིང་། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་ཅམ་པ་དང་། དེ་ལས་དབང་པོ་རབ་ཏུ་ཐུར་པ་ལ་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་རྩལ་གྱི་དོན་བཀག་པའི་སེམས་ཅམ་
 དང་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོད་པ་ལ་རྟོག་འབྱུང་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་.....
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ནས་གཏུལ་བྱའི་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དྲང་
 བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཁམས་གསུམ་པས་བསྐྱས་པ་གང་ཟག་དང་.....
 ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་འཆིང་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐར་རང་འགྲེལ་ཏུ་གཞན་ནི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བཞིན་
 ཏུ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཙ་བ་འདིའི་
 ཆིག་བྱུར་ལས་ཀྱང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་
 ངེས་བབྱུང་ཏུ་མི་དགོས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་.....
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་སྤང་བ་བཞིན་
 ཡིན་ན་རྟོག་པ་འཆིང་བྱེད་ཏུ་རི་ལྟར་འབྱུར་ཞིན། རྒྱུན་མེད་དེ། བདག་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་རྟོན་པས་རི་ལྟར་
 གཟིགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་དང་། འབྲས་
 བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྩུན་པ་ཁོན་ལ་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་.....

སྒྲུབ་བ་བཞིན་ཏུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་བཅིངས་གྲོལ་མི་
འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་
པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་མེད་པ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟར་ཡང་ཅུང་སྒྲི
ད་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གྲུབ་ལ་ཐ་སྦྱད་དོན་མཐུན་མི་རིགས་པ་དང་།
དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་སྒྲུབ་གཞན་གྱིས་ཁས་
བླངས་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་བ་བཞིན་
ཏུ་ཐ་སྦྱད་ཅུང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྦྱད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་སྒྲུབ་བ་ཁོ་ན་
བཞིན་ཏུ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ལ་
ཐ་སྦྱད་དོན་མཐུན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་ལ། རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་
སྒྲུབ་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་ནི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་མི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་
བ་མི་སྲིད་པའི་ཡོད་པའི་ཐ་སྦྱད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཆུན་གྱི་
རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་གིས་སེམས་བརྒྱད་ཅིང་བསྟན་སུ་བྱིན་གྱང་ཆ་
ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་བའི་རྒྱལ་མ་མཐོང་སྟེ། མ་མཐོང་བཞིན་ཏུ་བདག་ལ་
རྒྱུ་སྒྲུབ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སུ་གང་གིས་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
འཆར་མི་སྲིད་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཐ་སྦྱད་ག་ལ་ཅུང་། སྒྲུབ་ཏུ་བྱིན་ཡང་ངེས་
ཤེས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་ན།
མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ལ། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཐ་སྦྱད་མི་ཅུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། མན་འཆུ་འཐུང་དགོས་སོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་
ཡང་རིགས་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་འབྲས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་ལ་ཐ་སྦྱད་བྱར་མི་རིགས་ཤིང་། རྒྱུ་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ཐ་སྦྱད་འདོགས་

དགོས་པས་བདེན་གྱུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བཞི་པ་
བདེན་སྟངས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བུལ་བར་གྱུ་པ་ནི། ལྟ་
བ་འདི་ལ་རྟག་ཆད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མིན་ཏེ། ལྟ་བ་ཅམ་ཁས་
ལེན་པ་འདི་ལ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ལས་འབྲས་ཆད་.....
པའི་སྒྲིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཁོར་བ་འདི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་བརྒྱད་མར་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པ་ཡིན་པ་སྒྲིས་ཤིག་སྒྲིས་བར་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་ནས་དེ་...
ལྟ་ན་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཐ་སྟོན་ཏུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བུལ་བར་མ་ཟད། རྟོན་དམ་པ་ལ་ནི་རྟག་
ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནས་མི་མོད་པར་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། །

ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ།

གསུམ་པ་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ནམ་གཞག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་འབྲེལ་པས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི། གནས་གྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པར་བརྟན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་རྟོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ལ་ངེ་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་འཐད་པ།
གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཐད་པ། ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཀྱན་མཁྱེན་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐསམ་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཀྱན་མཁྱེན་ངེ་ལྟར་
འཐད་སྟམ་ན། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་དང་གྱུ་མཐས་བཏགས་པའི་རོ་བོས་
དབེན་པའི་ཐ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤྱང་བ་བདེན་པས་སྟངས་པ་འདི་ཁོ་

བ་གངས་མེད་གསུམ་རུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གོམས་པ་མཐར་ཐུན་པས་གནས་པ་...
 བརྟན་པའི་ཐུར་རོ། །སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་རི་ལྟ་
 བ་དང་། རི་སྟེང་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཅར་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། སྤུ་མ་ལ་གཉིས་
 རྒྱང་ཅུབ་པ་དང་། ཐུ་མ་ལ་གཉིས་རྒྱང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་མཐུན་པ་
 ཡིན་པས། རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རོ་སོ་ཐ་དད་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱང་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱང་བ་མེད་པ་སོགས་ནམ་པ་ཐམས་...
 ཅད་རུ་ཁས་བྲལ་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་གང་ལ་བཞུགས་ན་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་...
 ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གང་ལ་བཞུགས་ན་ཟླ་མེད་ཅིང་གཞན་དང་
 མཚུངས་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུག་འཆལ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱུ་བས་མཛད་ཅིང་སྤྱུ་བས་ཅུས་པའི་འདྲེན་པ་
 དམ་པར་གྱུར་པ་དང་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རུ་འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་རུ་གྱུར་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་
 སྤྱུ་བས་སུ་འོས་པ་དང་། སྤྱུ་བས་མཛད་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་ས་
 བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྤྱུ་བས་འགའ་དེ་སེམས་ཅན་ནམས་གྱིས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ཆོག་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་
 ནམས་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟངས་སྤྱོད་པ་...
 ལས་མ་འདས་པས་ཆོས་ནམས་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཐུར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཞེས་བྱ་
 ཞེ། སྤྱི་དོན་ལུས་སུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ལ་ལུས་ཞེས་
 བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་བའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་སྟངས་འགྲོ་བ་ལ་བྱབ་པས་སྤྱི་དོན་ལུས་
 ལ་བཤད་པའོ། །མཛོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ལས་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཐུར་སྤྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་

ནི་སྒྲིབ་དོན་ཚོགས་པའམ་བསགས་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚས་
མ་ལུས་པ་བསགས་པས་ན་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚས་
ནམས་སྒྲིགས་པའི་བྱེད་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་ཆ་དེ་མཐར་ཐུག་...
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་རོ་བོ་...
ཡིན་པའི་བྱེད། སྒྲིབ་དོན་རོ་བོའི་དོན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བཅས་
པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་
དུ་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་ཐུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ངེས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
རྒྱུ་ཐུབ་དུ་འབྱུང་ཞིང་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་...
འཕགས་པ་ནམས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚས་ལ་རྟོགས་...
པར་ཡོངས་སྒྱུད་པ་ངེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཡོངས་སྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤང་བ་
ཡིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་སོགས་ནི་ཅུང་བྱང་ཀྱང་...
མེད་དོ། །དེའི་བདག་པོ་ལས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ལ་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་མཆན་དཔེས་...
སྒྲིབ་པའི་སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲིགས་
འདིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་ཆོད་མེད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་...
སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་གསུམ་དང་ཆ་ཅན་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་...
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མཐུན་ནམ་བཤད་དུ་བྱིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་རྟགས་པ་ལ་
འབད་པར་གདམས་པ།

བཞི་པ་འདིར་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་རྟགས་པ་ལ་འབད་པར་.....
གདམས་པ་ལ་བཞི། གཞུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོས་དབུ་མའི་ལྷགས་འདི་རིགས་
སམ་མི་རིགས་སྟམ་རུ་དབྱད་རིགས་པར་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལ་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་དང་། མི་ཚས་པ་སྤངས་ཏེ་བསག་སྒྱུང་བྱས་པས་
རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བའི་
ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གོང་རུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་
གཉིས་ནམ་པར་སྟེ་བ་འདིར་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་...
དབྱད་པར་གྱིས་ཞེས་བསྐྱལ་བའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འདི་ལ་ཅི་ཉེས་པ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་སྟམ་རུ་འོ། །དེ་
ལྟར་རྟག་པའི་ཆེ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་རང་...
གི་ལྷགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་སྒྲིགས་ལ་སྤང་བའི་སྒྲིགས་སུ་འཛིན་པ་...
ཡིས་དགྲགས་པའི་ཡིད་ལེགས་པར་བོར་ལ་དབྱད་པར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བྱུག །རྟེན་དལ་འབྱུར་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། གནས་ལྷགས་
རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྒྲིག་བསྐྱལ་བཟོད་
དཀའ་ཞིང་ཐར་པ་ཐོབ་དཀའ་བ་དང་། དལ་འབྱུར་ཡུན་རིང་རུ་མི་གནས་པ་
དང་། གནས་ལྷགས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་དཀའ་བ་དང་། དེས་
ན་སྟང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆེ་འདིར་གནས་ལྷགས་
ཀྱི་དོན་མ་རྟགས་ཀྱང་ཆེ་རབས་གཞན་རུ་འབད་པར་བྱའོ་སྟམ་ན། ཆེ་འདི་
ཉིད་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། དལ་འབྱུར་ཅམ་དང་། བྱད་པར་རུ་བདེན་པ་
གཉིས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟགས་པའི་མི་ཡང་ཤིན་རུ་ཐོབ་པར་དཀའ་བྱིར་...

རྒྱ། །གཉིས་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པའི་འདི་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ལོག་ཏེ། དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་བྱེད་སར་རྒྱུད་པ་ན་མས་ལྟ་ཅི་
 གྲོས། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ན་མས་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱུངས་པ་རྒྱུད་ཁོང་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམ་ཡང་རབ་ཏུ་རྒྱུད་པའི་
 ཕྱིར་རྒྱ། །ཡང་ན་སྤྱོད་པ་ཉམས་རྒྱུད་ཁོང་སྤྱོད་པ་ཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་
 དེས་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། འཁོར་
 བའི་འགྲོག་དགོན་པར་བགྲོད་པར་དཀའ་ཁོང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་ལ་
 ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་ལོག་ཏེ་རིང་ཉིད་ནས་འབད་པར་རིགས་ཏེ། དལ་
 འབྱུར་ཐོབ་པའི་སྤྱག་ཀྱང་མི་བཟོན་ཁོང་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་ཡིན་པས་སྤྱར་ཏུ་
 འཇིག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ། །ལྷ་པ་ནི། ཕྱིས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅའ་ནས་
 སྤྱོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། ལམ་རྒྱགས་པར་སྤྱོད་པའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་
 པོའང་རྟེན་པར་དཀའ་ན་སྟེ་དེ་ལ་ཆོགས་ཏུ་མ་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དུག་པ་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་
 པ་དེས་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སྤང་བ་གང་ཏུ་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་དོར་བར་
 རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་རེ་ཞིག་མོས་པ་མེད་ཏུ་ཟིན་ན་ཡང་
 སྤང་བ་སྤངས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དེ་ནི་དགའ་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་
 དང་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ནི་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མོས་པ་འདི་ནི་རེ་ཤིག་གཅིག་ན་སྤྱོད་པར་འབྱུར་བས་
 ཆོགས་གསོག་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ལ་མི་མོས་པ་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་སྤང་བས་རྒྱུད་ཆོག་པ་བྱེད་ལ་ནི་ཐར་པ་ལྟ་
 ཅི་སྟེ་དལ་བ་འབྱུར་བའང་རིང་བར་གསལ་ཏེ། མདོ་སྤེ་དང་མགོན་པོ་སྤྱ་
 སྤྱབ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བས་ངན་འགྱུར་འགྱོ་

བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རྒྱ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ལེགས་སུ་འདོད་པ་ནམས་
 གྱིས་སྒྲིང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་...
 བརྟེན་ནས། དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྲག་པར་བྱེད་པ། སྒྲིང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་མེད་གཏི་ར་རྩ་སྤྲགས་མི་རུས་ཤིང་། ས་རྩ་པོས་བཞོད་པའི་སྒྲིན་
 སྒྲིང་མི་རུས་པའི་གནོད་ལེགས་པར་ཁྱར་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་...
 རྩོད་ཡིན་པ་སྤང་ཟེར་ཞིང་། ཚུལ་རྩ་མཛེས་པ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤང་པའི་
 ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐུན་སྤྲུལ་གྱི་ཆོག་སྤྲོ་བ་ལ་...
 འབད་པར་མི་བྱའོ། །

བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ།

གསུམ་པ་བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་གཉིས་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ནམ་པར་བྱེ་བས་བྱང་བའི་དགེ་བ་ནི་
 བསྟོ་བྱའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་བདག་
 གིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་...
 རྩམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུག་
 རྩམ་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་གོ།

མཚུག་གི་དོན།

བཞི་པ་མཚུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་དང་།
 གང་གིས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ནམ་པར་གཏན་
 ལ་ཐབ་པ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བར་བཙོན་པ་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་
 མཛད་པ་དེའི་ནམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །གཉིས་པ་
 ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཐའ་པོ་ཤར་མ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་དང་། རྫོན་གར་གྱི་ཡེ་ཤེས་

སྒྲིབ་པོ་དང་། ལྷ་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་པ་གར་གྱི་སྒྲིབ་
ལས་པོ་དང་གྱི་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་པལ་པའོ། །
རྟོགས་ལྡན་འཇུག་བྱ་དབུ་མའི་ལམ་མོ་ཞེས། །ཀྱན་ལ་གྲངས་མཛད་ཚུལ་འདིར་
ལྷགས་པ་ཡང་། །རྣམ་གཞག་ཆགས་པ་ཤིན་དུ་ཁྱེད་མཛོད་ནས། །དམ་པའི་
གསུང་ལས་གོ་སླའི་དག་གི་བཤད། །རྣམ་དཔྱད་བཙུན་པའི་སྐྱབ་ཤིང་སྐྱབ་
ཐག་གིས། །སྐྱབ་ཤིང་གསུང་པའི་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པ་ལས། །བདེན་གཉིས་ཟབ་
དོན་བཅུད་གྱི་སྒྲིབ་པོ་རྟེན། །འགྲོ་ཀྱན་དབུལ་བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུའོ། །གང་གི་
སྒོ་སྒྲོས་ལྷགས་གྱིས་ནི། །ལྷ་དན་ཆོང་ཆོང་ཀྱན་སྒྲིག་ཅིང་། །རྒྱལ་སྐྱས་ལམ་
བཟང་གསལ་མཛད་པ། །ཡབ་སྐྱས་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །སྐྱབ་པའི་
སྒྲིབས་དམན་སྒོ་སྒྲོས་ཉམ་ཚུང་ཞིང་། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་དཔག་
པར་དཀའ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱན་ལྡན་
རྣམས་གྱིས་བཙོད་པའི་རིགས། །འདིར་འབད་དགོ་བ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་
པ། །འདིས་ནི་འགྲོ་ཀྱན་སྤྱི་མཚོ་ལས་བཀལ་ཞིང་། །ཡང་དག་དོན་གྱི་སྒྲིབ་
བ་རབ་རྒྱས་ནས། །འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་གོང་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་
ཀྱང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཤེས་གཉེན་
མཉེས་བྱས་ཤིང་། །གནས་ལྷགས་ལྷ་བའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །

སྒྲིབ་དཔྱད་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པས་མཛད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་.....
སྒྲིབ་པོ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་འདི་ཉིད་མདོ་སྐྱགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཞུང་དུ་.....
མ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་བཙུན་སྒྲིབ་པོ་འཛིན་
པ་སྐྱབ་པའི་དཔྱད་རྣམས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སྐྱགས་པ་སྒྲིབ་པོ་འཛིན་པ་དུ་མས་.....
བསྐྱལ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱང་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བའི་
རིང་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཀྱུ་མར་མ་ཉིའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་དང་།

སྒྲིགས་རྒྱུ་ཤིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་.....
 བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ལན་རྒྱུ་མར་ཐོས་པ་རིགས་པ་སྟོ་བ་དག་
 སྟོང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འགྲོག་རི་པོ་ཆེ་དག་ལྟན་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་...
 རྒྱུར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྟོ་བ་ཚུན་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་
 གྲུང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྟོ་བཟས་ཅད་སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དར་ཞིང་རྒྱས་...
 ལ་ཡུན་རིང་རྒྱ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །

༥ རྒྱ་གར་གླེང་ཡིགས་བཤད་མི་བྱེད་གཏེར། མཁྱེན་རབ་ལང་མཆོ་དར་
 བས་མ་ལུས་འགྲོར། །སྟོན་མཛད་རིན་ཆེན་བརྒྱན་ལྟན་སྟེ་རྒྱུའི་གཉེན། །
 རྒྱལ་ཚབ་དང་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །དེ་ཡི་ཡིགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 གསལ་བྱེད་འདི། །པར་སྟོ་འབྲི་དང་མཐུན་རྒྱུན་སྟུར་བ་སོགས། །འབྲེལ་
 ཐོགས་ཀྱི་གྲུང་དམ་པས་རྒྱུས་བཟུང་སྟེ། །ས་ལམ་སྟུར་བཤོད་སྟེ་གསུམ་ཐོབ་
 པར་ཤོག །འདི་ཡི་དག་ཆོགས་ཁ་བ་རྒྱུང་ལྟ་བུས། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་རིང་
 ལུགས་གཏུགས་དཀར་པོ། །ལྟན་པོའི་སྟོ་ལྟར་མཐོ་བའི་གྲིབ་བསིལ་གྱིས། །
 འགྲོ་ནམས་སྒྲིང་མཐའི་བར་རྒྱུངས་གྱུར་ཅིག །བདེན་གཉིས་ཀྱི་དར་རྒྱུ་
 འདི་སྟོན་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་རྒྱུ་མི་བཞུགས་ཤིང་དག་རྒྱུན་ཤིན་རྒྱུ་དགོན་པས་
 མ་དཔེ་གཉིས་ཅམ་རྟེན་པ་ཕན་རྒྱུན་བསྟུར་ནས་པར་རྒྱུ་བསྟུབས་པ་ཡིན་ནོ། །
 སམ་མཁྱེན་ལོ། །

༡༡ | <གངས་ཅན་བྱང་ཅན> དཔེ་ཚིགས་ཆེན་མོའི་བཞུ་ཁྱིལ་དང་
ལས་བྱུགས་མི་ལྟའི་མཆན་མོ།

སྒྲོ་བཟང་བརྟན་འཛིན།   ལྷག་པ།   དབང་གྲགས།
སྒྲོ་བཟང་ཆོས་འབྱོར།   སྒྲོ་བཟང་འཕགས་མཆོག |
རྒྱལ་མཆན་བྱམས་པ།   ཆེ་བརྟན་རྟོ་རྩེ།   སྒྲོ་བཟང་དམ་ཆོས།
བྱན་ཆོགས་ཆོགས་གཉིས།   བྱམས་པ་རབ་འབྱམས།   དེ་ཤེས།
ལྷག་པ་ཆེ་རིང་།   སྒྲོ་བཟང་འཛིགས་མེད།   བྱ་ཆུང་།   འཕྲིན་ལས།
བསམ་བྱུང།   བརྟན་འཛིན་ཤེས་རབ།   སྐལ་ལྷན།   བསོད་ནམས།
རྟོ་རྩེ་མཆོ།   ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན།   ལྷ་སྒྲིང་།   ལྷག་པ་སྒྲོལ་མ།
བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན།   བྱམས་པ་ཆོས་སྒྲོན།   བཀྲ་གཡང་།
སྐལ་བཟང་ལྷ་མོ།   བདེ་སྒྲིང་སྒྲོལ་དཀར།   སྒྲོལ་མ་ལྷ་འཛོམས།

གངས་ཅན་ཁྱད་མོར་དཔེ་ཚོགས།

ཡོད་ཕྱིར་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བརྟན།

